Afganistan - Lacrimile mele

David Leatheerberry

Titlul original: Afghanistan—My Tears, by David Leatherberry
© 1996 by David Leatherberry
Traducerea: *Cornelia Stoica*
Editarea: *Agnes Dragomir*
Coperta şi tehnoredactarea: *Marcel Budea*
ISBN 973-98172-5-4
Drepturile de autor pentru ediţia în limba română-© 1998 LIFE PUBLISHERS INTERNATIONAL Springfield, Missouri, SUA şi Life Publishers, Oradea, România.
Această carte a fost pregătită pentru tipar în cooperare cu Editura Cartea Creştină, Oradea.
Orice reproducere sau selecţie de texte din această carte este permisa doar cu aprobarea în scris a lui Life Publishers, Oradea, România. Toate drepturile rezervate.

AFGANISTANUL ŞI VECINII SĂI

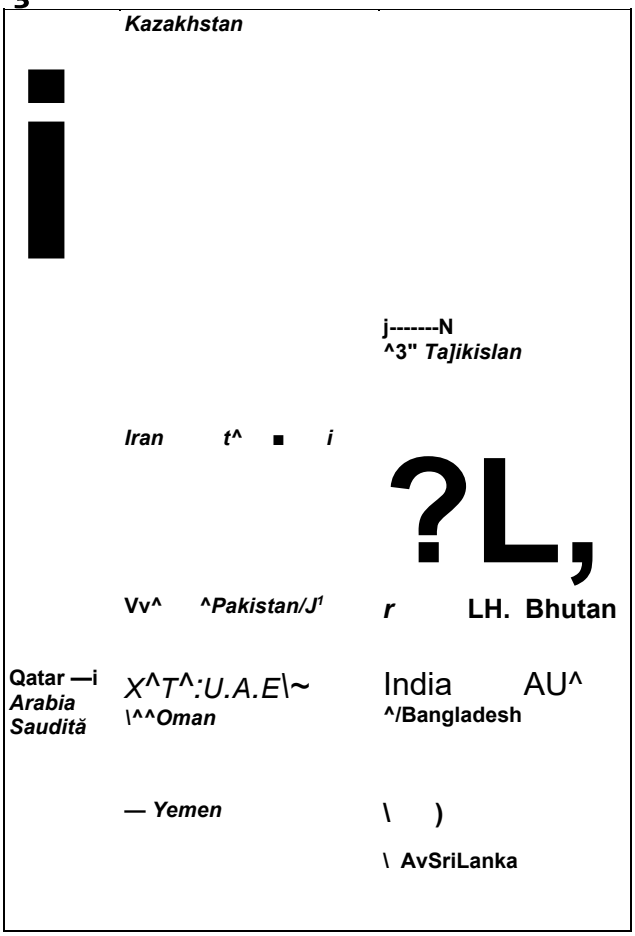

Titlul a fost sugerat de prietenul meu german Guido (Guy) Braun. îţi mulţumesc, Guy.
însă cel mai mult îi mulţumesc Salvatorului meu, care mi-a oferit ocazia de a vă împărtăşi dragostea mea pentru Afganistan. Această carte a fost scrisă numai pentru gloria lui

Dumnezeu.
Soţiei mele Iulia
„O femeie cinstită... este mai de preţ decât mărgăritarele"
(Proverbe 32:10).
Poporului afgan
„Şuvoaie de apă îmi curg din ochi
din pricina prăpădului fiicei poporului meu.
Mi se topeşte ochiul în lacrimi necurmat
şi fără răgaz până ce Domnul va privi
din cer şi va vedea"
(Plângeri 3:48, 49).

CUPRINS

NOTA EDITORULUI:
Toate numele afgane şi majoritatea celorlalte nume au fost schimbate. De asemenea, unele circumstanţe si identităţi au fost schimbate, dar nu într-o asemenea măsură încât să distorsioneze adevărul povestirii sau descrierea personajelor.
MULŢUMIRI
PREFAŢĂ
INTRODUCERE:
De ce s-a scris această carte? CUVÂNT PENTRU CITITORUL DIN ROMÂNIA
1. Afganistanul în flăcări.....1
2. Ieşi afară din viaţa mea.....14
3. încă un pas.....27
4. Răsunetul unei chemări.....38
5. Izbucnire de bucurie.....46
6. O dată şi încă o dată.....57
7. Călătorie în ţinutul Hindu Kush.....62
8. Profesor de încredere.....72
9. Cel de-al patrulea frate.....80
10. Noaptea în care a venit armata din Nord.....86
11. Compliment neaşteptat.....97
12. întâmplări neprevăzute în Peshawar.....107
13. Uşi bine zăvorâte.....116
14. Le voi spune.....126
15. Foame ascunsă.....137
16. Lumina în faţa logicii.....145
17. „Acum cine ne va spune că vom reuşi?".....151
18. Certitudine incredibilă.....156
19. Cine a sunat la uşă.....163
20. Prietenii mei plăcuţi şi fără studii.....170
21. El nu se joacă cu noi.....177
EPILOG

MULŢUMIRI

Această carte n-ar fi putut apărea fără ajutorul lui Bob Abbott, prietenul meu plin de răbdare şi înţelegere. El a putut să se pună în situaţia mea şi să-mi înţeleagă sentimentele, datorită dragostei sale pentru musulmani, dragoste care a început în anii războiului pe care l-a trăit în Beirut, Liban. Bob îţi adresez sincere mulţumiri.
De asemenea, îi adresez mulţumiri deosebite Juanitei Abbott, care a acceptat cu atâta generozitate ca soţul ei să-şi petreacă timpul cu această lucrare şi care a dactilografiat prima variantă a manuscrisului.
îi sunt foarte recunoscător lui Sue Montgomery, care a editat manuscrisul cu răbdare şi a

coordonat acest proiect până la terminarea lui.
îi adresez deosebite mulţumiri lui Carol Johnson, director editorial la Bethany House Publishers şi personalului său pentru ajutorul pertinent şi preţios pe care l-au dat în scrierea acestei cărţi.
Le sunt îndatorat câtorva prieteni afgani, care m-au încurajat să scriu despre Afganistan. Unul dintre ei m-a încurajat întotdeauna în mod deosebit şi nu s-a îndoit niciodată că într-o zi această carte va deveni o realitate.
Apreciez sincer cuvintele de încurajare pe care mi le-au adresat prietenii mei Jerry Parsley şi J. Philip Hogan, care, încă înainte de a fi scris măcar un singur rând, ne-au încurajat, pe Juiie şi pe mine, să împărtăşim şi altora din experienţa noastră, spre folosul acestora.

PREFAŢĂ

Când David mi-a trimis manuscrisul şi m-a rugat să-l citesc şi să mă gândesc să îi scriu prefaţa, mi-au venit în minte trei lucruri. Mai întâi, că sunt foarte ocupat şi că n-am timp să citesc manuscrise. Apoi, că îl respect atât de mult pe David Leatherberry încât, dacă el doreşte să-i citesc manuscrisul, voi face categoric acest lucru - îmi voi face timp să-l citesc. Şi, în fine, că mă simt profund onorat că m-a rugat să scriu prefaţa.
După ce mi-am clarificat aceste gânduri iniţiale, am început să citesc manuscrisul. De la a doua pagină, cartea m-a captivat şi n-am mai putut s-o las din mână.
David şi Juiie Leatherberry sunt oameni neobişnuiţi. îmi amintesc o întrebare pe care el mi-a pus-o cu cinci ani în urmă: „De ce unii oameni nu îi sunt cu adevărat dedicaţi lui Dumnezeu?" într-adevăr pentru el era o întrebare foarte reală şi el era sincer nedumerit. în jargonul Sudului, „cu adevărat dedicat" înseamnă a-l da Lui ce ai mai bun în tine... a nu ţine nimic pentru tine. Cunoscându-l pe David, am înţeles de ce mi-a pus o asemenea întrebare. El a fost întotdeauna cu adevărat dedicat lui Dumnezeu. Pentru David şi Juiie acesta este un stil de viaţă. Sunt sigur că pentru ei este un mister de ce nu trăieşte aşa fiecare creştin.
Dacă vă întrebaţi ce înseamnă a-l fi cu adevărat dedicat lui Dumnezeu, citiţi această carte. în ea veţi afla răspunsul. David şi Juiie urmează chemarea lui Dumnezeu mergând în „valea umbrelor morţii", punându-şi literalmente viaţa în
pericol pentru Dumnezeu. în acest caz, „valea" este Afganistanul în timpul ocupaţiei ruseşti. Ei sunt acolo pentru că iubesc poporul afgan şi sunt gata să facă orice pentru a manifesta dragostea lui Cristos. Ca şi apostolul Pavel, David şi Julie pot spune cu deplină convingere: „Pentru mine a trăi este Cristos şi a muri e un câştig."
Pregătiţi-vă să citiţi una dintre cele mai captivante aventuri trăite vreodată. De asemenea, pregătiţi-vă să petreceţi un timp de cugetare după citirea acestei cărţi. Pentru mine, *Afganistan, lacrimile mele* a făcut două lucruri. Mai întâi, m-a determinat să mă întreb dacă sunt pregătit să mă dedic cu totul lui Dumnezeu. Apoi, mi-a oferit o nouă înţelegere a puterii supranaturale a lui Dumnezeu de a dărâma zidurile de rezistenţă pe care eu nu le pot dărâma, căutând voia Lui pentru viaţa mea.
Citind această carte, voi deveni un urmaş mai eficient al lui Cristos. îl încurajez pe fiecare creştin şi musulman să o citească. Va aduce o nouă dedicare în viaţa creştinilor. îi va ajuta pe prietenii musulmani să înţeleagă ce-i motivează cu adevărat pe oamenii ca David şi Julie. Mulţi sunt astăzi tot mai conştienţi că o mare trezire spirituală bate la uşă. Ea va avea loc acolo unde există mulţi oameni ca David şi Julie Leatherberry, care sunt gata să I se dedice în întregime lui Dumnezeu.
— Jerry Rose
Preşedinte
WCFC-TV 38 Chicago

INTRODUCERE

De ce *s-a scris această carte*

La 12 noiembrie 1984 la *CSB Evening News* crainicul Dan Rather transmitea primul din cele două reportaje de ultimă oră cu privire la războiul din Afganistan. începând cu lovitura comunistă din 1978, numită Revoluţia Saur, războiul s-a intensificat tot mai mult odată cu

invazia rusească din 1979. Mergând alături de luptătorii pentru eliberarea Afganistanului, un cameraman CBS a surprins acţiuni intime din cadrul conflictului. Folosind o cameră de luat vederi pe timp de noapte, el a putut filma ceea ce se pretindea a fi cea mai mare operaţie de sabotaj a războiului.
Aruncând în aer liniile electrice de înaltă tensiune, turnurile şi pilonii care duceau puterea electrică la Kabul, luptătorii au întrerupt un serviciu de bază al oraşului - o tactică comună în acest gen de război.
Ştiind că în zorii zilei va avea loc un atac aerian de răzbunare din partea inamicului, gherilele i-au ajutat pe oameni să evacueze satele din împrejurimi înainte să înceapă atacul liniei de înaltă tensiune. Cu uimirea şi îngrijorarea întipărită pe feţe, femeile, copiii şi bătrânii şi-au părăsit casele unde trăiseră de generaţii. Au lăsat în urmă totul, în afară de câteva lucruri mai de preţ, dându-şi seama că restul va fi distrus. Dan Rather a afirmat că singura dată când cameramanul i-a văzut pe luptători plângând a fost în acea noapte.
Urmărind acele scene derulându-se pe ecranul televizorului, am dorit din tot sufletul să fiu iarăşi în Afganistan -să-i văd pe prietenii pe care nu-i văzusem de mai bine de un an, să aflu dacă mai erau în viaţă.
în seara următoare, către sfârşitul transmiterii ştirilor, aparatul de filmat s-a oprit asupra unui bărbat de 27 de
ani, bărbos şi transpirat, un luptător pentru eliberarea Afganistanului, care trăgea să moară în urma rănii provocate de glonţul ce-i străpunsese ceafa. Am simţit în lăuntrul meu frustrarea camarazilor săi. Deşi îndrăzneau să spere că va trăi, ei ştiau că în curând el se va sfârşi. Am urmărit cum acest tânăr curajos se agăţa de ultimele sale clipe de viată.
în timp ce muribundul gemea, l-am auzit pe Dan Rather spunând: „Acesta este sunetul victoriei."
Cuvintele sale au declanşat în mine cea mai adâncă tristeţe pe care am simţit-o vreodată. Era ca şi cum tocmai murise un membru al familiei mele. Pentru că acest afgan solitar simboliza o naţiune pe care o cunoşteam şi o iubeam, o naţiune rănită şi însângerată, unde oamenii nobili existau numai prin curaj.
Alte imagini au înlocuit apoi pe ecranul televizorului ştirile despre „războiul uitat". Chiar dacă imaginile din Afganistan s-au şters repede din mintea celor mai mulţi, pentru mine şi soţia mea Julie imaginile vii nu au dispărut.
Am simţit deodată nevoia să fiu singur. Scenele la care am fost martor nu-mi puteau ieşi din minte. Deşi m-am grăbit să ies din cameră, chipul tânărului muribund mă urmărea.
Singur în camera de alături, am căzut pe genunchi ca să mă rog, dar n-am putut spune nimic. Lacrimile din izvorul ascuns în străfundul inimii mele nu puteau spăla din mintea mea chipul tânărului luptător. Lacrimile fierbinţi de agonie şi durerea amintirilor dragi se amestecau în emoţii sfâşietoare. Simţeam o durere nespusă. Faţa tânărului îmi străpungea mereu şi mereu conştiinţa şi mă chinuia cu întrebarea: *„Cui îi pasă? Cui îi pasă cu-adevărat de el şi de Afganistan?"*
în urechi îmi răsunau strigătele a mii de oameni care sufereau - strigăte care nu erau auzite de masele de oameni din lume. Mă simţeam strivit sub povara îngrijorării. Suspinele şi gemetele exprimau rugăciunea mea nerostită
de adâncă a fost dragostea Sa. Dumnezeu a folosit suferinţa acelui afgan ca să mă facă să simt suferinţa Sa. M-a lăsat să văd cât de mult a dat El pentru lumea întreagă, chiar şi pentru luptătorul acela căzut.
Tot ce-am văzut în acea zi m-a făcut să vreau să mă întorc în Afganistan - să-mi pun viaţa în slujba lor. Voiam să trăiesc alături de ei şi, la nevoie, să sufăr alături de ei.
Când lacrimile-mi şiroiau pe faţă, am auzit aceste cuvinte: *„David, aşa plâng Eu când văd că oamenii suferă astfel."*
Acele scene şi acele cuvinte mi-au confirmat că trebuie să scriu această carte. Sper sincer ca prin paginile acestei cărţi şi alţii să ajungă să vadă şi să iubească îndureratul popor al Afganistanului.
— David Leatherberry

CUVÂNT

pentru cititorul din România

Poate că vă întrebaţi de ce a fost tradusă cartea AFGANISTAN, LACRIMILE MELE în limba română. Când studenţii de la colegiul din Bucureşti, unde am fost invitat să ţin o serie de prelegeri, m-au îndemnat să pun cartea aceasta la dispoziţia cititorilor din România, m-am întrebat dacă există suficiente motive s-o fac.

De atunci, descoperirea anumitor factori m-a determinat să accept traducerea ei în limba română. Călătorind şi conferenţiind în remarcabila dumneavoastră ţară, care îşi are frumuseţile ei unice, am ajuns să-mi dau seama că există mii de tineri români cu adevărat dedicaţi lui Cristos. De asemenea, mi-am dat seama că aceştia au o pregătire unică pentru slujirea lui Cristos în alte culturi şi ţări, mai ales în lumea islamică. Aceasta din cauză că tinerii creştini din România, care L-au pus în centrul vieţii lor pe Cristos, deţin o valoroasă moştenire de suferinţă şi nu sunt răsfăţaţi de bunăstarea materială occidentală. Ei ştiu cum să trăiască cu puţin, păşind însă înainte în credinţa lor. De asemenea, ei au o mare capacitate de adaptare, fiindcă ştiu ce înseamnă să trăieşti în condiţii dificile. Propria mea experienţă de a fi trebuit să răzbat singur în colegiu, deoarece eram fiul unui muncitor de fabrică, m-a ajutat mult să mă pregătesc pentru munca în Afganistan.

Citind această carte, probabil că vă întrebaţi de unde provine sprijinul financiar al autorului pentru această lucrare. Provine de la mulţi creştini de rând, dar devotaţi, care dăruiesc cu sacrificiu de sine prin bisericile lor pentru mine şi soţia mea. Aceştia nu sunt creştini bogaţi, dar au credinţa că Dumnezeu poate să facă mult din puţin, atunci când toţi dăruiesc.

Sunt convins că, întrucât românii înţeleg sensul cuvântului sacrificiu, ei nu vor fi înşelaţi de ideea că cei care sunt chemaţi să-L slujească pe Cristos în alte ţări trebuie să provină din ţări occidentale, care au bani şi condiţii bune. Biserica din România nu a crescut din cauza banilor şi condiţiilor bune, ci a crescut datorită dependenţei ei de Dumnezeu.

Ca răspuns la chemarea lui Dumnezeu „Pe cine să trimit?", sunt convins că mulţi români vor răspunde: „Iată-mă, trimite-mă!"

Fratele dumneavoastră în Cristos, David Leatherberry

Capitolul 1

Afganistanul în flăcări

în întunericul negru ca smoala, jeepul nostru solitar se legăna de-a lungul unei străzi întunecoase din Kabul. Luminile de poziţie ale maşinii lăsau imagini ciudate, roşii ca sângele, în praful ce se ridica în urma noastră, iar farurile luminau strada pustie doar câţiva metri înaintea noastră. Fără becuri aprinse, sau rară ca măcar stelele de pe cer să lumineze strada, clădirile întunecate aliniate pe fiecare parte a străzii îţi trezeau un sentiment de teamă. Teama noastră nu era, însă, neîntemeiată. Starea de necesitate strict impusă în urma loviturii de stat comuniste afgane transformase străzile familiare în locuri pustii, unde moartea lovea deseori cu iuţeală, fără a face vreo deosebire.

în jurul nostru nu se auzea nici un sunet; domnea doar o tăcere profundă. Cufundată în beznă şi înconjurată de gardul de sârma ghimpată, până şi baza militară, unde de obicei era forfotă, era învăluită în tăcere. Şi aceasta adăuga la presimţirile pe care le aveam. Doar zgomotul jeepului nostru străpungea tăcerea rece a nopţii.

Eram trei persoane în jeep: soţia mea, Julie, Clifford Ronselle şi eu. Ca medic, Clifford lucra în cadrul unui proiect umanitar în Afganistan. Eu şi Julie ne împărţeam timpul între ajutorul dat acestei acţiuni şi studiul aprofundat al limbii pashtu, una dintre cele două limbi principale vorbite în Afganistan.

în jeepul vechi era doar atâta lumină cât să mă pot uita la ceas. Apoi am rupt tăcerea adâncă ce se lăsase şi am zis:

— Cliff, e prea târziu ca să putem fi liniştiţi. E 9:45 şi au permis să tragă asupra oricui începând cu ora 10:00. Să sperăm că toate ceasurile lor merg bine. Nu poţi mâna rabla asta puţin mai iute?

Tânărul doctor s-a uitat la cadranul slab luminat al vitezometrului şi apoi la drum.

— Mai bine nu, a zis el, aruncându-mi o privire scurtă şi un zâmbet liniştitor. Ne-ar face să părem suspecţi. Nu mai e nimeni pe stradă în afară de noi.

Ştiam deja acest lucru şi simţeam că e mai mult decât evident! *De ce n-am plecat mai repede?* m-am întrebat, în timp ce-mi veneau în minte zvonurile tulburătoare pe care le auzisem la începutul

săptămânii despre patrula care a împuşcat un şofer pentru că acesta nu se oprise destul de repede şi despre tânărul soldat lipsit de experienţă care „a crezut" c-a văzut o armă şi a tras.
Scuturându-mi capul ca să scap de aceste gânduri, am rupt din nou tăcerea:
— Cliff, suntem nebuni. Abia acum mi-am dat seama că mergem într-un jeep vechi şi cenuşiu de tip militar. Opreşte obiectul acesta! - am zis pe un ton glumeţ. Vreau să cobor. Apoi, întorcându-mă spre Julie, am întrebat-o:
— Ce zici, Julie?
— Bună idee, mi-a răspuns, fără să fie deloc convinsă. Se părea că nu-mi gusta gluma.
Cliff a zâmbit iarăşi şi a zis:
— Stai puţin, Davey. Mai avem de mers doar cinci străzi şi ajungi cu bine acasă şi...
înainte de-a mai putea rosti o vorbă, a apăsat pe frână cu toată forţa şi eu am fost azvârlit cu putere înainte. Roţile s-au oprit cu un şuierat puternic, făcând ca vehiculul să alunece într-o parte, înaintea jeepului nostru, la mai puţin de cinci metri în faţa mea, se afla ţeava unei puşti. Mă aşteptam să văd glonţul tăşnind pe ţeava înainte de a-mi putea trage suflarea. Soldatul stătea singur în mijlocul drumului, îndreptând spre noi un AK-47. Am ridicat mâinile şi mi le-am sprijinit de capota dură, aspră, de oţel a jeepului, neîndrăznind nici măcar să-mi mişc ochii care înotau în lacrimi. Mi-era teamă că până şi cea mai mică mişcare va fi interpretată ca agresiune şi-l va face să ne împuşte fără nici o ezitare. Aşteptam cu mâinile înţepenite în acea poziţie şi cu inima bătând năvalnic, în vreme ce tânărul soldat ne studia.

Gândurile începură să-mi alerge cu repeziciune: *Ce să fie? încă nu-i ora 10. Pare un băiat simpatic, de care o mamă ar putea fi mândră. Te rog, nu...*
S-a apropiat brusc, aplecându-şi capul ca să se uite la locurile din spate ale maşinii. Când a fost sigur că suntem străini s-a îndreptat uşor din spate şi s-a retras cu un pas într-o parte a jeepului. Apoi, fără nici o vorbă, ne-a făcut semn cu ţeava armei că putem pleca. Ca răspuns, am dat cu toţii deodată umili din cap.
Cliff a pornit motorul şi jeepul a alunecat uşor de-a lungul drumului. El a tras aer adânc în piept şi apoi a expirat cu putere. Eu m-am lăsat pe scaun fără vlagă, iar Julie şi-a închis ochii.
— Te simţi bine? am întrebat-o pe Julie.
— Mă simt bine, David, mi-a răspuns ea.
— Dar tu Cliff, eşti bine? l-am întrebat.
El privea drept înainte încleştându-şi preţ de o clipă mâinile pe volan. Cu un ton mai ridicat decât de obicei, a zis:
— Da, sunt bine. Apoi, dregându-şi vocea, a declarat mai hotărât:
— Sunt bine.
Nu ştiu sigur dacă încerca să mă convingă pe mine, sau pe el însuşi. Nici unul din noi n-a rostit nici un cuvânt până am ajuns în faţa casei noastre.
— Cliff, haide înăuntru şi rămâi la noi, l-am încurajat. Mai sunt doar opt minute până la intrarea în vigoare a stării de necesitate.
— Nu, mulţumesc Dave. Pot ajunge acasă cam în cinci minute.
— Eşti sigur, Cliff?
— Da, sunt sigur. Şi-apoi, mă gândesc sa merg acasă şi să încep să împachetez pentru Alabama. Vă sun mai târziu.
Cliff a pornit vehiculul zgomotos şi a accelerat rapid. Am urmărit cum îi străluceau luminile de poziţie când a pus frână ca să o ia la dreapta. în momentul în care a dispărut după colţ, am zis în şoaptă:
— Păzeşte-l, Doamne.
— Amin, a adăugat Julie.
După ce-am intrat în casă, Julie a întrebat:
— Crezi că Cliff glumea când zicea că-şi pregăteşte bagajele pentru Alabama?

— Ştii, după tot ce s-a petrecut astă-seară, sunt sigur că se gândeşte serios să plece, am răspuns. Afganistanul a devenit un loc periculos. Cine ştie ce se va mai întâmpla?
— Cu siguranţă că eu nu ştiu, a zis ea. David, vrei să-ţi pregătesc ceva de mâncare? Emoţiile prin care am trecut m-au făcut să-mi fie foame.
— Bună idee, i-am răspuns.

Julie s-a dus la bucătărie, iar eu m-am aşezat în fotoliul preferat şi, spijinindu-mi capul de spătar, mi-am lăsat gândurile să hoinărească la evenimentele din ultimele două săptămâni.
în noaptea de 17 aprilie 1978, Mir Akbar Khyber, un lider comunist marcant, a fost împuşcat de atacanţi necunoscuţi. La 19 aprilie, mai mult de 10.000 de comunişti şi simpatizanţi au mers la locuinţa lui Khyber din sectorul Microyan al oraşului pentru a-i ridica trupul în vederea procesiunii funerare care urma să străbată o parte a oraşului.
După marşul relativ liniştit până la cimitir, în centrul Kabulului, în Parcul Zarnagaar, a avut loc o demonstraţie anti-imperialistă pătimaşă. Liderii marxişti şi-au rostit cuvântările entuziaste urlând în megafoane şi în staţiile de amplificare. Adunarea gălăgioasă a fost întărită de strigarea de lozinci şi de pumni ridicaţi. Pentru mulţi oameni era înspăimântător să vadă atât de mulţi tineri suporteri, unii purtând pe braţ banderole roşii, strigând lozincile marxiste ale materialismului ateist în Kabul, un oraş islamic atât de diametral opus unei astfel de ideologii.
Auzisem despre activităţile comuniştilor la Universitatea din Kabul şi în unele licee, dar îi suspectasem că se mărgineau doar la a face propagandă puterii lor. O serie de ofiţeri militari erau pregătiţi la Moscova, dar nu mi-am putut imagina că comunismul putea să-i îndepărteze pe afgani de credinţa lor fermă în Dumnezeu. însă interesul ruşilor pentru Afganistan era evident, dacă e să judecăm după aria ambasadei lor; care se întindea pe două străzi şi se înălţa ca o fortăreaţă în spatele zidurilor bine păzite şi impresionante.
După demonstraţie, tensiunea care a umplut atmosfera i-a făcut pe mulţi să se întrebe: Ce-ar putea face guvernul afgan sau comuniştii? Mulţi au fost foarte surprinşi de forţa marxiştilor.
în primele ore ale dimineţii de 26 aprilie guvernul a luat

măsuri şi i-a băgat în închisoare pe unii lideri comunişti. însă unul dintre principalii lor purtători de cuvânt, Hafizullah Amin, a fost pus doar sub arest la domiciliu. Conform unor relatări, aceasta s-a dovedit o greşeală scump plătită de preşedintele Daoud al Afganistanului. Se crede că în cele câteva ore care s-au scurs până când Amin a fost în sfârşit întemniţat, el a pus în mişcare lovitura de stat care a început în data de 27.
Pe la mijlocul dimineţii de 27 aprilie, cartierul nostru fremăta de zvonuri despre tulburările din centru, dar noi n-am văzut şi n-am auzit nimic. însă, după-amiază, Julie şi cu mine am văzut două avioane de luptă care au început să brăzdeze cerul de deasupra Kabulului.
Cu mare îngrijorare în voce, Julie a întrebat:
— Pentru ce sunt avioanele acestea, David?
Pentru că se vorbise mult de o demonstraţie antiguvernamentală condusă de studenţi la Palatul Prezidenţial, am zis că avioanele erau o demonstraţie de forţă din partea guvernului, însă curând s-a dovedit că n-am avut dreptate, pentru că, deodată, avioanele au coborât în picaj cu iuţeala fulgerului şi, când au ajuns foarte jos, deasupra marginii oraşului, au lansat două rachete spre baza militară aflată la ieşirea din oraşul Kabul, lângă Lacul Kargha. M-am repezit în sus pe scări şi am ieşit pe balcon. De-acolo am putut vedea clar cele două avioane zburând la mare înălţime, despicând cerul de un albastru strălucitor. Cu gura căscată de uimire, m-am uitat mai întâi la avioane şi apoi la locul în care dispăruseră rachetele. Julie a ajuns pe balcon chiar la timp ca să vadă fumul cenuşiu şi gros ridicându-se din locul unde căzuseră rachetele. M-am simţit complet neajutorat şi am avut senzaţia că mă scufund.
Mai târziu alte avioane au pătruns în zona oraşului din patru direcţii diferite. S-au lăsat în jos unul după altul şi au bombardat Palatul Prezidenţial înainte de a se ridica iarăşi în văzduh ca nişte săgeţi. Când se roteau deasupra capetelor noastre, puteam vedea clar rachetele care mai erau încă pe aripile lor. Gândul la moartea pe care o semăna fiecare dintre ele mă îmbolnăvea. însă, incapabil să-mi stăpânesc uimirea, am continuat să urmăresc lupta aeriană. Curând cerul senin şi paşnic a devenit negru şi ameninţător

din cauza rumului gros care se ridica şi a dârelor de vapori cenuşii ce îl străbăteau la fiecare întoarcere a avioanelor.
Mai târziu am aflat că directorii Liceului Malalai, o şcoală de fete sponsorizată de francezi, aflată la câteva străzi mai la vest de Palatul Prezidenţial, au decis să le dea drumul acasă elevelor pe la 11:30 în acea dimineaţă. Erau foarte îngrijoraţi de tensiunea din zonă şi doreau să trimită fetele acasă înainte de a se întâmpla ceva. însă nici plecarea lor mai devreme de la şcoală, nici zvonurile care circulau şi nici

demonstraţiile antiguvernamentale nu le îngrijorau în mod deosebit pe două dintre elevele şcolii când au părăsit clădirea în acea zi.
Spogmay, fiica în vârstă de 16 ani a domnului Munsif, profesorul nostru de limbă, şi prietena ei, Gwooljan, au pornit agale la întâmplare spre est, de-a lungul străzii, către Palat, fericite că au scăpat de la şcoală mai devreme. Minionă, plinuţă, cu părul până la umeri şi cu un zâmbet uşor, aproape misterios, statura lui Spogmay contrasta puternic cu cea a prietenei sale Gwooljan, înaltă, cu părul lung până la brâu şi cu un râs exploziv.
Fetele, care erau prietene foarte bune, aveau de gând să ia autobuzul de la staţia de lângă Piaţa Pushtunistan. Trecând pe lângă parcul Zarnagar, au putut simţi tensiunea care plutea în aer în timp ce oamenii se îngrămădeau pe străzi - mai ales pe cele din apropierea Palatului. Reşedinţa impunătoare a preşedintelui şi clădirile sediului guvernului dominau întreaga zonă. Ca de obicei, din turnul înalt şi pătrat al arcului de deasupra porţii principale falnicul drapel al Republicii Afganistan flutura uşor în adierea vântului.
— Ce-o fi cu tancurile astea? Şi de ce sunt jeepurile pline cu soldaţi? a întrebat Spogmay când s-au apropiat de piaţă.
— Poate fac vreun exerciţiu militar, a răspuns Gwooljan. Nu-i aşa că sunt drăguţe florile din ţevile puştilor?
Fetele şi-au dat capul pe spate şi au râs. Starea lor de spirit părea să se potrivească cu ziua luminoasă şi însorită de aprilie.
Gwooljan a propus să urmărească scena o vreme, aşa că fetele s-au dus în faţa Hotelului Kabul şi s-au postat în partea de nord a Clădirii Telefoanelor, cu faţa spre stradă. Pe partea

cealaltă a străzii, oamenii serveau masa la restaurantul Khyber.
Deodată un tanc a lansat o rafală. Cutremuraţi, oamenii şi-au ridicat privirile, dar nici unul nu s-a mişcat. Apoi mai multe tancuri au început să tragă, bombardând Palatul. Patronii restaurantului au sărit în picioare, răsturnând mesele în graba lor de-a părăsi clădirea. Pietonii au început să alerge şi maşinile se întreceau să dispară din zonă.
Cum soldaţii speriaţi au început să tragă în toate direcţiile, oamenii au început să cadă pe străzi şi pe trotuare. Unii au fost omorâţi pe loc, alţii zăceau pe jos în chinuri cumplite. Cine putea, încerca să se ridice în picioare şi s-o ia la fugă.
în mijlocul panicii, Spogmay a început şi ea să fugă. Un băiat de vreo doisprezece ani fugea alături de ea până când gloanţele l-au răpus. Dintr-o privire, Spogmay a văzut o frumoasă floare galbenă lângă mâna băiatului.
îngrozită, Spogmay a început să alerge şi mai tare, dar s-a împiedicat când unul dintre pantofi i-a zburat din picior. *încotro să merg?* se întreba ea.
întorcând spatele tancurilor şi soldaţilor, s-a repezit spre o uşă deschisă, ţipând: „Gwooljan, unde eşti?" Neprimind nici un răspuns, s-a aruncat prin uşa deschisă, s-a rostogolit pe podeaua murdară şi s-a oprit în celălalt capăt al încăperii. Când s-a întors spre uşă, a văzut-o pe Gwooljan furişându-se repede înăuntru la adăpost.
Cu lacrimile şiroind pe obraji, cu picioarele julite şi părul în dezordine, fetele s-au îmbrăţişat una pe cealaltă.
— Dacă stăm aici, vom fi prinse, Gwooljan! a ţipat Spogmay. Trebuie să plecăm de-aici.
Târându-se pe coate şi pe genunchii juliţi, fetele s-au furişat afară pe uşă şi apoi în stradă, până la următorul magazin. De acolo au alergat furişându-se din magazin în magazin până când au ajuns, în sfârşit, destul de departe de fum şi de confuzie pentru a se opri şi a se odihni sprijinindu-se de un zid.
Gâfâind puternic, încercând să-şi tragă sufletul, Gwooljan a zis printre suspine:
— Ce-i a#ta? Ce se-ntâmplă?
— N-am idee. Vreau să merg acasă, a îngăimat Spogmay.

Spre seară, sunetul inconfundabil al focurilor de armă şi al ghiulelelor ne-au făcut pe Julie şi pe mine să ne retragem la adăpost în camera cea mai îndepărtată a casei. După căderea nopţii am atârnat pături în geamuri pentru ca cioburile de sticlă să nu ne lovească.
înghesuiţi în întuneric lângă radio, ascultam emisiunea care transmitea multă vorbărie politică, dar

prea puţine informaţii reale. însă era singura noastră legătură cu toată nebunia care se petrecea afară. Din toate direcţiile auzeam sunetul rafalelor de armă întrerupând liniştea nopţii. Pe la miezul nopţii, cam la patru străzi de casa noastră, a început una dintre bătăliile decisive ale tancurilor. Fiecare lovitură de tun zguduia pământul, zgâlţâind micuţa noastră casă. Am pus salteaua pe podea şi ne-am întins pe ea. Prea îngrijoraţi ca să putem adormi, Julie şi eu ne-am petrecut timpul vorbind şi rugându-ne pentru prietenii noştri din Afganistan şi de pretutindeni.
Cine luptă cu cine? Sunt oare prietenii şi colegii noştri prinşi în această luptă? Vor începe bombardamentele din nou în zori? în mintea mea adresam aceste întrebări întunericului care nu-mi putea da nici un răspuns.
Stând cu faţa în jos şi cu capul sprijinit pe braţ, am simţit în inima mea o durere adâncă pentru oamenii din jur care erau răniţi şi omorâţi.
Zorii zilei s-au ivit o dată cu tânguirea avioanelor care brăzdau cerul şi cu sunetul rachetelor care explodau, rostogolin-du-se ca un tunet deasupra Kabulului. Aflaţi încă pe salteaua întinsă pe jos, am auzit deodată un avion năpustindu-se şuierând deasupra casei noastre.
Instinctiv am tras pătura peste capul lui Julie şi am strigat:
— S-a terminat, iubito!
Eram convins că proiectilul fusese îndreptat spre casa noastră, însă avionul a trecut pe lângă noi şuierând.
Cu un râs sfios, am tras la o parte pătura de pe capul lui Julie şi am zis:
— E-n regulă, Julie.
Ea mi-a răspuns cu o licărire în ochi:

— Mulţumesc, domnule Galahad.
Câteva sute, probabil mii de oameni, au murit în acele nouăsprezece ore cumplite. Cei mai mulţi au fost soldaţi, care erau prea tineri ca să mânuiască acele arme mari, automate, ale morţii, pe care le aveau în dotare. Mulţi au murit datorită curiozităţii care i-a mânat pe străzi, unde au fost prinşi în coşmarul încrucişării de focuri, sau au fost împuşcaţi întâmplător de soldaţi speriaţi şi lipsiţi de experienţă. Afganistanul exploda.
Curând după ce s-a încheiat lovitura de stat în ziua aceea, am descoperit că telefoanele încă funcţionau. Profund îngrijoraţi pentru prietenii noştri, am sunat în Kabul la familia Munsif. Amir, fiul domnului Munsif, a răspuns:
— *Asalaam alekum* (Pace ţie), a zis el.
— *Wali kum salaam* (Pace şi ţie), i-am răspuns. Controlându-mi vocea, pentru a părea calm, am întrebat:
— Tu şi familia ta sunteţi bine?
— Suntem bine, a răspuns el. Spogmay era în centru când a izbucnit lupta, dar a ajuns acasă cu bine. Mulţumim lui Dumnezeu.
— Da, într-adevăr, îi mulţumim lui Dumnezeu. Vă rog să staţi în casă, i-am îndemnat.
— Aşa vom face, a zis el.
— Tatăl tău este încă în Jalalabad? am întrebat.
— Da e-acolo, a răspuns Amir. Probabil că-şi face griji pentru noi.
înţelegând îngrijorarea lui Amir, am spus:
— Da, ştiu. Julie şi cu mine ne vom ruga pentru familia voastră şi pentru el.
— Mulţumim, a răspuns. Neştiind ce să-i mai spun, am zis:
— Sumnaţi-ne dacă vă putem ajuta cu ceva.
— Nu-ţi fă griji, Daoud, a spus Amir, folosind numele pashtu pentru David. Totul va fi bine. Să aveţi grijă de voi, tu şi Julie.
— Vom avea, l-am asigurat eu.
— Să-ncercăm să ţinem legătura, a zis el.

După ce i-am promis că aşa vom face, Amir a încheiat conversaţia spunând:
— Dumnezeu să vă aibă în pază.
— Şi pe voi, i-am răspuns.
Nu puteam face nimic altceva, dar ne mângâia gândul că rugăciunile noastre erau importante pentru

familia lui Munsif şi pentru alţii din Afganistan, care ne deveniseră prieteni atât de dragi.
Deoarece n-aveau telefon, nu am putut lua legătura cu cel care ne ajuta să învăţăm limba, Ajmal Masoude, şi cu familia sa. De aceea, a doua zi după lovitura de stat, deşi lucrurile erau încă foarte tensionate şi nesigure, am riscat să mă opresc pentru câteva clipe la magazinul familiei Masoude. M-am simţit uşurat când am văzut faţa pătrată şi mustăcioasă a lui Rahman. Mustaţa sa stufoasă părea să tresalte când mi-a adresat un zâmbet larg şi mi-a strâns mâna cu putere.
— Mă bucur că te văd, Daoud, a zis el.
— Şi eu mă bucur, Rahman, i-am răspuns. Chemându-şi fraţii mai tineri, Rahman a zis:
— Haideţi repede, a venit Daoud.
Primul care a apărut a fost Ajmal, un tânăr de şaptesprezece ani, cu ochii luminoşi şi vioi, ca de obicei. Tânărul înalt, cu faţa netedă, avea aspectul unui student serios, mai ales cu ochelarii săi mari cu rame negre şi cu părul tuns scurt.
— Mă bucur că eşti bine, Daoud, a zis el.
— Şi eu, prietene, i-am răspuns.
înainte de a-mi sfârşi propoziţia, a venit şi Khadim. Mi-a zis calm:
— Bună, Daoud, ce mai faci?
Cel mai înalt dintre cei trei, acest frate blajin mi-a adresat un zâmbet care scotea în evidenţă aluniţa din dreapta mustăţii subţiri care-i mijea.
— Julie şi cu mine suntem amândoi bine şi sunt fericit să vă văd pe toţi trei. Sunt bine toţi din familia voastră? am întrebat. Mi s-a oprit inima-n loc în aşteptarea răspunsului.
— Da, a răspuns el.
— Sigur? Ce face cumnatul vostru încartiruit lângă Lacul Kargha? am întrebat.

— Nu ştim, a răspus Khadim. încă n-am primit nici o veste de la el.
— Julie şi cu mine ne rugăm mult pentru el, ca Dumnezeu să-1 aducă cu bine acasă, am zis.
— Mulţumim. Vă mulţumim foarte mult, au spus fraţii aproape în cor. Feţele lor erau foarte solemne. Căutam o modalitate mai bună de a-i ajuta să scape de teamă. Ei practic ne-au inclus, pe Julie şi pe mine, în familia lor.
— Dumnezeu ne-a ajutat în trecut şi El o poate face din nou, am zis. Acum trebuie să plec, dar vă rog să aveţi grijă.
— Şi tu să ai grijă, a zis Ajmal.
— Dumnezeu să vă păzească, am spus.
— Dumnezeu să fie cu tine, au răspuns fraţii.
Această scurtă conversaţie părea umbrită de incertitudinea acelor zile, care o făceau să pară puţin tensionată şi uneori ezitantă. Era ca şi cum am fi vrut să spunem mai mult, dar ce mai puteam spune mai mult? Taclalele, glumele şi chiar zâmbetele păreau nelalocul lor. Şi totuşi, acest gen de sobrietate era foarte neobişnuită în conversaţiile noastre normale.
La două zile după lovitura de stat telefoanele au încetat să mai funcţioneze, aşa că am luat un taxi şi am traversat oraşul să văd încă o dată ce face familia Munsif. Temându-mă să nu le fac necazuri celor din familia Munsif din cauză că eram străin, nu m-am dus direct la casa lor. Am coborât din taxi cu câteva străzi mai departe de ei.
— Doamne, ajută-mă să aflu ce mai face familia Munsif, m-am rugat.
Aproape imediat a apărut Amir a apărut pe bicicletă şi s-a apropiat încet de mine. Adolescentul înalt şi slab mi-a aruncat un zâmbet timid. Broboanele de transpiraţie îi udaseră părul cârlionţat şi i se prelingeau pe frunte, oprindu-se în sprâncenele lui stufoase.
Fără să mai aştept să-şi tragă sufletul, l-am întrebat:
— Sunt toţi ai casei bine?
— Suntem toţi bine, David, a răspuns el.
— Minunat! am zis, aruncând o privire rapidă înjur. Dar tatăl tău?

— S-a întors acasă şi e bine, a zis Amir.
— Nu trebuie să vorbim mult, am spus eu.
— Da, suntem într-o situaţie grea acum, a fost de acord el.

— Ştiu. Noi ne rugăm. Luaţi legătura cu mine când credeţi că nu mai e nici un pericol, bine?
— Aşa vom face, a răspuns Amir şi s-a îndepărtat. Bicicleta se legăna într-o parte şi în alta împinsă de mişcările
puternice ale picioarelor băiatului. Urmărindu-l cum se îndepărtează, mă simţeam plin de recunoştinţă că profesorul meu şi familia lui erau bine.
Cu timpul, lovitura de stat a adus multe schimbări vizibile în oraşul Kabul, dar şi mai multe schimbări în starea de spirit a oamenilor. Un sentiment înspăimântător al pericolului a pus stăpânire pe ei şi groaza s-a răspândit pe străzi, aducând neîncredere şi suspiciune chiar şi în plină zi. Nimeni nu îndrăznea să stea de vorbă cu un străin, iar prietenii nu se puteau saluta în public în mod deschis. Cel mai rău era faptul că oamenii începuseră să dispară - pentru a nu mai fi văzuţi şi a nu se mai auzi de ei niciodată.
Dintr-o dată afganii nu mai puteau fi afgani. Secolele de ospitalitate tradiţională a unui popor cald şi prietenos au fost întrerupte de un sentiment cumplit de teamă. Oraşul de acum, învăluit în frică, era într-un contrast izbitor cu Kabulul în care ne mutaserăm în 1976. Era groaznic să trăieşti în mijlocul suspiciunii şi a fricii - să trebuiască să te mişti cu o asemenea precauţie. Dar asta era situaţia. Viaţa şi independenţa tradiţională afgană explodaseră şi dispăruseră în ziua loviturii de stat.
M-am trezit din aceste gânduri când Julie s-a întors de la bucătărie. Faţa ei avea din nou aceeaşi culoare pe care o avusese în călătoria noastră traumatizantă cu jeepul.
A adus sanviciurile cu peşte, roşiile tăiate felii şi ceaiul cald şi le-a aşezat pe măsuţă. întorcându-se spre mine cu o privire întrebătoare, a zis:
— Cât crezi că ne vor mai lăsa să stăm aici?
N-am spus nimic pentru o clipă. în cele din urmă am zis:

— Nu ştiu, dar e sigur că guvernul a devenit antiamerican.
— Dar, David, noi suntem urmaşi ai lui Cristos şi ne pasă de oameni, a zis Julie. Noi suntem aici ca să-i ajutăm, nu să le facem rău.
— Ştiu, dar explică-le asta comuniştilor, i-am răspuns.
— David, suntem aici datorită dragostei lui Dumnezeu. De fapt, este nevoie mai mult ca oricând să exprimăm dragostea Lui. Imaginea de aseară a tânărului soldat speriat nu-ţi sfâşie inima?
— Ba da, de câte ori mă gândesc la el, i-am răspuns. Dar nu ştiu ce ar trebui să facem. Situaţia s-a schimbat radical. Prietenii noştri afgani îşi riscă viaţa dacă au legături cu noi. Avem oare dreptul să facem asta? însă cum să-i abandonăm când ei suferă atât de mult?
— Ce dilemă, a zis Julie încet.
M-am apropiat de Julie şi m-am aşezat pe canapea lângă ea. Luând-o de mână, am început să discutăm despre evenimentele care ne-au adus în Afganistan.
— Dumnezeu ne-a călăuzit întotdeauna, i-am zis. Numai El ne poate arăta ce trebuie să facem.
în timp ce Julie şi cu mine ne mâneam gustarea, gândurile mi s-au întors la prima mea întâlnire cu El.

Capitolul 2

Ieşi afară din viaţa mea

Oraşul meu natal, Bristolville, Ohio, este aşezat la intersecţia Autostradei Statale 88 şi US 45 - la zece mile de oraşul Warren, renumit pentru oţelul şi maşinile mari pe care le produce. în anii copilăriei mele, Bristolville se lăuda cu o alimentară, un parc, un hotel cu o berărie (de care îmi era teamă să mă apropii), un cabinet medical şi locul *meu* special, Deemers - un strămoş al magazinului modern de uz casnic. La Deemers oamenii se întâlneau să discute despre cât de bine merge, va merge sau mersese echipa de baschet a şcolii. Şi când tata cumpăra benzină de-acolo, eu puteam lua o îngheţată bună cu „moţ" şi cea mai nouă carte comică cu cowboy.
Familia mea locuia pe Route 45, la aproape o milă nord de piaţa oraşului. De-a lungul aleii, lângă un pâlc de copaci, tata a făcut o cutie cu nisip. In fiecare primăvară el umplea cutia cu nisip alb şi proaspăt. Aveam şi un leagăn lung care atârna de un stejar mare de lângă casă. Uneori stăteam pe leagăn, uitându-mă în sus la frânghiile lungi şi ascultându-le cum scârţâie când îmi dădeam avânt împingându-mă cu picioarele înainte şi-napoi, târându-le de-a lungul dârei înguste lipsită de iarbă de sub leagăn. Alteori stăteam şi lăsam ca briza să mă împingă încet. Deseori stăteam acolo şi-l aşteptam pe tata să vină acasă de la oţelărie, sau pe sora mea Eloise să vină de la şcoală cu autobuzul galben şi

mare.
într-o zi, în vara dinainte de a merge la şcoală, mă dădeam cu bicicleta în demisolul casei noastre. Motorul pufăia când pedalam cât de repede mă duceau picioarele. Ieşeam printr-una din uşi şi ocoleam cuptorul de încălzire, mare şi urât. Prinzând viteză şi curaj cu fiecare tură, treceam în viteză pe lângă lada cu

cărbuni. Roţile şuierau când coteam în dreptul razei puternice a soarelui care pătrundea înăuntru prin gemuleţul murdar. Apoi ţâşneam triumfător prin cealaltă uşă, cu uralele unei mulţimi imaginare răsunându-mi în urechi.
Mă distram grozav, nestânjenit de lumea adulţilor care se afla deasupra, când, pe neaşteptate, am simţit că trebuie să păstrez tăcere. M-am dat jos de pe tricicletă şi-am stat lângă ea, nemişcat. Era ca şi cum mama s-ar ruga, doar că ea nu era acolo, dar ştiam că Domnul Isus era acolo şi mi-am aplecat respectuos capul.
în momentul acela am simţit vinovăţia greşelilor mele de copil şi am ştiut că trebuie să-i cer lui Isus să mă ierte. Am rămas tăcut câteva clipe şi apoi am spus: „Doamne Isuse, îmi pare rău. Te rog iartă-mă." în momentul în care am spus aceste cuvinte, m-a învăluit o bucurie caldă şi mi-au dat lacrimile. „îţi mulţumesc", am zis în şoaptă.
Prezenţa lui Isus era atât de reală, încât nu m-am clintit din loc multă vreme. Mi-era teamă că mă voi izbi de El. însă sentimentul de respect şi uimire nu-mi inspira teamă. Eram cu totul împăcat şi liniştit. După alte câteva minute m-am simţit liber să merg sus.
— Mamă! am strigat când am ajuns sus în capătul scărilor.
— Da, Davey, a zis ea, întorcându-se dinspre chiuvetă şi ştergându-şi mâinile de un prosop. Şi-a îndreptat spre mine ochii ei albaştri şi blânzi şi mi-a zâmbit, aşteptând să-i vorbesc.
Nu ştiam cum să-i explic ceea ce tocmai trăisem, dar, de vreme ce mama nu râdea niciodată de nimic din ce-i spuneam, am început.
— Isus a fost aici, am zis.
— Ce vrei să spui? a întrebat ea.
— Păi, El a venit aici, am răspuns.
— Şi? a continuat ea, aşteptând să-i spun mai mult.
— Am simţit că sunt rău şi I-am spus că-mi pare rău, am răspuns eu. Mamă, El a venit şi eu I-am spus că-mi pare rău. Şi El m-a iertat, mamă. Apoi I-am spus: „Mulţumesc."
Mama m-a îmbrăţişat şi mi-a dat un sărut pe frunte, de parcă ceea ce i-am spus era cel mai firesc lucru din lume.

— Mă bucur, Davey, a zis ea.
Toamna a venit cu mari emoţii, căci intrasem în clasa întâi. Când autobuzul mare şi glaben s-a oprit în faţa casei noastre, în acea primă zi, farurile lui parcă clipeau şi-mi spuneau: „Grăbeşte-te! Grăbeşte-te!" După ce mi-am luat la revedere de la Violette, surioara mea în vârstă de doi ani, Eloise m-a luat de mână şi m-a ajutat să trec şoseaua. Am înconjurat autobuzul trecând prin faţa lui şi am urcat scările înalte. Am mers pe covorul negru cauciucat de-a lungul intervalului şi ne-am aşezat pe unul din scaunele moi. Ţineam strâns la piept noile mele comori pe care le adusesem cu mine pentru prima zi de şcoală. Eram mândru de cutia mea cea nouă pentru mâncare. Era împodobită cu poza unui cowboy. De asemenea, aveam un creion nou-nouţ şi o cutie portocalie cu creioane colorate.
Mă chinuiam să mă ridic cât mai mult posibil în scaun, ca să pot privi afară pe geam. După ce şoferul a închis uşile, autobuzul s-a pus în mişcare. *In sfârşit,* mă gândeam, *merg la şcoală.*
Curând căderea fulgilor de nea ai iernii a înlocuit căderea frumoaselor frunze ale toamnei. Colorarea desenelor pentru mama şi învăţarea alfabetului concurau în acel an cu emoţia bul-gărelilor.
Aproape fără să-mi dau seama ce se petrece, mirosul de prăjituri calde şi sunetul colinzilor au umplut casa, anunţând apropierea grăbită a Crăciunului. Anticiparea copilărească a cadourilor pe care urma să le primesc în curând creştea pe zi ce trecea.
Ce voi primi anul ăsta? mă întrebam uitându-mă la grămada de cadouri împachetate în hârtie colorată, aşezate sub pomul de Crăciun înalt şi frumos împodobit.

Deşi părea că dimineaţa de Crăciun nu va mai veni niciodată, ea a venit în cele din urmă. Eloise, Violette şi eu am sărit din pat şi am alergat să ne luăm cadourile. Le-am adunat repede în faţa mea pe toate acelea pe care era scris „Davey". Dând la o parte pachetele mai mici, l-am desfăcut mai întâi pe cel mai mare. Era cea mai frumoasă maşină pe care o văzusem vreodată. O maşină

decapotabilă albă, strălucitoare, cu oglinzi adevărate, cu cauciucuri albe şi tapiserie roşie. Când i-am învârtit roţile şi i-am dat drumul să alerge, ea a pornit pe podea cu un sunet regulat şi uşor. Deşi-mi plăceau şi celelalte daruri, nici unul nu se compara cu noua mea maşină.
în prima zi de şcoală după vacanţa de Crăciun, învăţătoarea mea, doamna Brown, ne-a cerut să-i spunem ce primiserăm de Crăciun. Am ridicat imediat mâna cât am putut de sus. Am vrut să povestesc despre toate darurile minunate pe care le primisem, dar am vrut să vorbesc mai ales despre maşina mea cea nouă. însă doamna Brown a hotărât să răspundem în ordinea în care eram aşezaţi în bănci, aşa că a trebuit s-aştept să-mi vină rândul.
în primul rând de lângă geam, în a patra bancă din spate, stătea un băiat pe care-1 chema Albert. Când i-a venit rândul, doamna Brown 1-a întrebat:
— Albert, ce-ai primit de Crăciun?
Cum Albert n-a răspuns nimic, doamna Brown 1-a întrebat încă o dată. în cele din urmă, ridicând în sus o cutie cu un singur rând de creioane colorate, de zece cenţi, el a răspuns ezitând:
— Această cutie de creioane.
— Şi ce-ai mai primit de Crăciun? a întrebat învăţătoarea.
— Atât, a răspuns Albert şi s-a făcut roşu la faţă.
Mă gândeam la multele jucării pe care le primisem eu şi la cât de fericit am fost jucându-mă cu ele. La gândul singurului dar primit de Albert, mi-a pierit entuziasmul de a mai vorbi despre toate lucrurile pe care le primisem eu. De fapt, m-am simţit de-a dreptul uşurat când mi-a sărit rândul.
Toată ziua m-am gândit numai la Albert. De obicei venea la şcoală în aceleaşi haine ponosite, care întotdeauna trebuiau spălate şi călcate. Avea o pleoapă lăsată în jos şi deseori faţa îi era murdară. Am observat, mai ales, că urechile îi erau murdare, pentru că mama întotdeauna mi le controla pe ale mele ca să fie sigură că erau curate. *Cu siguranţă că mama lui nu i le controlează,* mă gândeam eu. Albert nu era aşa deştept ca cei mai mulţi copii din clasă, de aceea ceilalţi îi jucau feste sau făceau glume pe socoteala lui. îmi părea rău de Albert.
în seara aceea, după ce-am îngenuncheat la marginea patului

şi mi-am spus rugăciunea împreună cu mama, m-am strecurat în aşternutul cald, dar n-am putut adormi. Mi-am amintit din nou de faţa lui Albert lipsită de orice zâmbet şi de cutia lui de creioane. Din acea zi, vorbeam deseori cu Isus în demisolul casei, când eram singur. în seara aceea am început să vorbesc cu El despre Albert. „Doamne Isuse, dar Albert? El n-are multe lucruri. Doamne, ce-ai de gând să faci cu el?"
Atunci mi-a venit imediat un răspuns în minte: *David, ce ai tu de gând să faci cu Albert?*
Eu? Ce pot să fac eu? m-am gândit. Apoi mi-a venit un gând. Ştiam ce pot să fac: puteam să-i dau lui Albert o jucărie de-a mea. Asta L-ar fi făcut fericit pe Isus, dar şi pe Albert.
Am trecut în revistă rând pe rând toate jucăriile mele cele noi, alegând în final un cowboy mic din plastic, călare pe un cal.
— Doamne Isuse, am zis, am să-i dau lui Albert unul din cowboy.
Stăteam în pat aşteptând să fiu lăudat de Dumnezeu, dar n-a urmat nimic decât tăcere. în cele din urmă în mintea mea a încolţit o întrebare:
De ce să nu-i dai cea mai bună jucărie pe care o ai?
— Chiar cea mai bună? am zis eu. Ştiam exact la care se referea El - la minunata mea maşină albă decapotabilă.
— Cum să mă despart de ea? mă gândeam. îmi plăcea grozav de mult să mă joc cu ea. Era maşina visurilor mele şi mă jucam cu ea cu atâta grijă.
M-am gândit iarăşi la tot ce aveam eu, iar Albert n-avea. îmi puteam imagina ce emoţionat ar fi să aibă o asemenea maşină. în cele din urmă, am zis:
— Bine, Doamne Isuse, am să-i dau lui Albert cea mai bună jucărie a mea.

Ştiam că trebuia să-i comunic şi mamei hotărârea mea, de vreme ce aveam nevoie de permisiunea ei ca să i-o dau, aşa că am coborât din pat şi m-am furişat tiptil în sufragerie. Mama stătea într-un fotoliu mare tapisat. Când am intrat în cameră şi-a ridicat privirea, uimită că mă vede.
— Mami, am zis, am vorbit cu Isus şi El vrea ca eu să-i dau lui Albert cea mai bună jucărie a mea.

Apoi i-am povestit mamei despre Albert şi ce se petrecuse în acea zi la şcoală.
Când am terminat, mama mi-a zis:
— Ştii, Davey, dacă-i dai lui Albert cea mai bună jucărie a ta, nu poţi să i-o ceri înapoi peste o săptămână sau două şi noi nu putem să-ţi cumpărăm alta. Aşa că, Davey, du-te şi vorbeşte din nou cu Isus, ca să fii sigur că asta e ceea ce El îţi spune să faci.
— Bine, mami, am zis.
M-am dus înapoi în camera mea, m-am băgat în pat, m-am acoperit şi, cu ochii larg deschişi, am zis:
— Doamne Isuse, mama a zis că trebuie să vorbesc iarăşi cu Tine despre Albert, ca să fiu sigur că Tu ai spus că eu trebuie să-i dau lui cea mai bună maşină a mea.
Trebuie, a venit răspunsul.
— Mulţumesc, I-am zis. Am sărit afară din pat şi-am alergat în camera de zi.
— Mâmi, am zis. Sunt sigur că Isus vrea să i-o dau. îmi dai voie să-i dau maşina mea lui Albert, te rog?
Mama mi-a spus:
— Sigur, fiule. Dimineaţă am să te-ajut s-o împachetăm. Mama mă dedicase lui Dumnezeu încă înainte de a mă naşte
şi se ruga mereu pentru mine. Dacă a fost vreodată surprinsă de ceea ce-i spuneam despre conversaţiile mele cu Dumnezeu, ea şi-a păstrat înţeleaptă gândurile pentru sine. Aceasta mi-a permis să-mi dezvolt o relaţie firească şi intimă cu Dumnezeu.
A doua zi dimineaţa, m-a trezit plin de nerăbdare. Deşi faptul că dădeam maşina mă durea într-un fel, gândul la cât de surprins va fi Albert mă emoţiona. Mama a găsit o cutie verde de carton, cu un mâner la mijloc şi maşina a încăput perfect în ea.
în drum spre şcoală mă gândeam cum şi când să-i dau lui Albert maşina. M-am hotărât că cel mai bine era să aştept până înainte de a pleca acasă în ziua aceea. Ştiam că Albert putea fi uşor păcălit şi mă îngrijora gândul că cineva putea să-1 păcălească şi să-i ia maşina, dacă i-o dădeam mai devreme. Nu era uşor să aştept toată ziua, dar, pe de altă parte, puteam să mă mai uit la ea şi să mă joc puţin cu ea în timpul pauzelor. în timpul zilei, toţi copiii mi-au admirat maşina cea strălucitoare.
20

Clopoţelul care suna cu cinci minute înainte de plecare ne-a avertizat că era timpul să ne luăm paltoanele şi să facem rândul. Am luat cutia şi m-am uitat lung, pentru ultima dată, la frumoasa mea maşină. Apoi m-am dus la Albert.
— Albert, i-am zis. Am un cadou pentru tine. Te rog să primeşti maşina mea.
Albert s-a uitat la mine neîncrezător.
— Poftim! Ia-o, te rog. E-a ta, i-am zis, oferindu-i-o. însă el n-a întins mâna s-o ia. S-a dat, în schimb, un pas înapoi şi s-a întors într-o parte, cu ochii la maşină.
— E cu-adevărat a ta, Albert, i-am zis eu din nou. Am vrut ca el să ştie că nu fac glume proaste pe seama lui. A pus cu grijă mâna pe mâner, aşteptându-se oarecum să o iau înapoi. Când a apucat-o cu amândouă mâinile, n-a ştiut ce să zică, dar un zâmbet luminos i s-a întins pe faţă.
Copiii care erau în jur m-au auzit şi-au început să vorbească între ei.
'-— David îi dă lui Albert maşina lui, a zis unul. S-au adunat cu toţii înjur, uitându-se la maşina strălucitoare din mâinile lui Albert.
Karen cea frumoasă şi întotdeauna bine îmbrăcată a zis:
— David, de ce nu mi-ai dat mie maşina ta?
De ce ea, care are atât de multe, vrea cadoul lui Albert? m-am gândit. Atitudinea ei m-a întristat.
De teamă că cineva putea încerca să ia maşina de la Albert, am stat aproape de el.
Când a apărut învăţătoarea şi a întrebat de ce nu făcuserăm rândul, cineva i-a zis:
— David i-a dat lui Albert maşina sa.
Ea s-a uitat la cutia pe care o ţinea Albert. După o clipă de pauză, s-a uitat la mine şi m-a întrebat:

— David, tu i-ai dat maşina lui Albert?
— Da, doamnă Brown, am răspuns.
— Mama ta ţi-a permis să-i dai maşina?
— Da, doamnă Brown.
— Sigur? a insistat ea.
Eram disperat. Ştiam că ea bănuia că nu-i spun adevărul, aşa că, cu toată sinceritatea de care eram în stare, am zis:

— Da, doamnă Brown. Am întrebat-o pe mama şi ea mi-a spus că pot să-i dau lui Albert maşina.
— Bine, a zis ea încet. Ştiam că se mai îndoia încă de spusele mele şi m-am simţit uşurat când l-a lăsat pe Albert să păstreze maşina.
Ne-am îmbrăcat hainele şi-am făcut rândul, aşeptând să fim strigaţi după număr ca să urcăm în autobuz. Când am auzit „Numărul unu", m-am îndreptat spre uşă. Apoi m-am oprit şi m-am uitat înpoi. Albert stătea acolo, ţinând strâns noua sa comoară, cu ochii senini şi cu un zâmbet larg pe faţă. Am simţit deodată o adâncă fericire născându-se în sufletul meu şi-am avut impresia că mi se taie respiraţia. Mi-am strâns buzele cu putere şi am clipit din ochi. Nu ştiam că a dărui ceva te poate face atât de fericit. I-am mulţumit lui Isus şi-am şoptit:
—Albert este fericit, Doamne Isuse. Sunt bucuros că i-am dat maşina mea. Coborând scările de beton ale şcolii m-am rugat: Isuse, Te rog nu lăsa pe nimeni să ia maşina de la Albert.
Familia noastră frecventa cu regularitate biserica din Warren, Ohio, unde era pastor reverendul Caldwell. Singurul său fiu, Noel, a devenit prietenul meu cel mai bun şi idealul meu. Pentru că eu aveam doar nouă ani şi el era băiat „mare" de doisprezece ani, mă uitam cu respect şi cu mare admiraţie la el. într-un alt cadru, diferenţa de vârstă dintre noi ne-ar fi putut despărţi, dar nu în situaţia noastră.
Noel era un credincios statornic care-L urma pe Cristos cu credincioşie. El m-a învăţat să îndrăznesc să visez lucruri mari. Am petrecut ore întregi făurindu-ne visuri şi făcându-ne promisiuni unul altuia - şi nu promisiuni mici. Promisiunile noastre au fost zămislite de timp şi onoare. Ne-am jurat că vom fi întotdeauna prezenţi la evenimentele importante din viaţa celuilalt. Chiar şi după ce familia Caldwell s-a mutat, noi am rămas prieteni foarte buni.
La paisprezece ani, cadoul meu de Crăciun a fost un bilet-cir-cuit pentru o excursie cu autobuzul de la Warren, Ohio, la Columbia, Carolina de Sud, unde reverendul Caldwell era pastor în acea vreme. Dorind foarte mult să-i fac o vizită lui Noel, i-am

rugat pe părinţii mei, cu câteva săptămâni înainte, ca în loc de alte cadouri să primesc acel bilet. Deşi era oarecum un sacrificiu, ei au fost de acord. Arzând de nerăbdare, am aşteptat vacanţa de Crăciun şi marea mea aventură de unul singur.
A sosit, în sfârşit, ziua când urma să plec. Tata m-a dus la staţia de autobuz şi m-a ajutat să-mi cumpăr biletul.
Când am urcat scările autobuzului, m-am întors spre tata şi i-am spus:
— Mulţumesc, tăticule.
El a dat din cap şi uşa s-a închis.
M-am cufundat în scaunul moale şi confortabil al autobuzului şi am ascultat ritmul monoton şi constant al roţilor pe şosea. Când emoţiile de la începutul călătoriei de 700 de mile au trecut, în sfârşit, gândurile mele au început să rătăcească.
Mă uitam la peisajul presărat cu ferme şi oraşe mici care treceau pe lângă noi şi mă gândeam: *Voi fi, oare, într-o zi un om de afaceri?* Când o patrulă a poliţiei a trecut pe lângă noi cu giro-farul roşu în funcţiune, m-am întrebat: *Voi lucra, oare, în armată sau în poliţie? Sau poate voi fi marinar, ca tânărul care stă cu trei rânduri în faţa mea; arată destul de chipeş.*
M-am răsucit în scaun, uitându-mă la o biserică pitorească, cu turnuri albe, pe lângă care treceam şi m-am gândit la tatăl lui Noel: *Nu, nu aş putea fi predicator,* mă gândeam. *Dumnezeu trebuie să te cheme în mod special pentru asta. Şi-apoi, orice meserie care cere să frecventez colegiul iese din discuţie.*
Ajungând la această concluzie, m-am lăsat pe spate şi-am închis ochii ca să dorm puţin.

Când m-am trezit, am mâncat din sandviciurile şi ţelina pe care mama mi le pusese, privind oamenii din jurul meu. Milele continuau să se scurgă între opririle intermitenete la staţiile de benzină şi la magazinele înşirate de-a lungul drumului. Se făcuse noapte când mi-am terminat ultima prăjitură şi am adormit.
A doua zi dimineaţa am ajuns la destinaţie şi-am coborât din autobuz. După ce mi-am luat valiza, am traversat pe jos cele patru străzi până la biserica reverendului Caldwell. Am deschis uşa şi-am intrat.
— Hei, David! a răsunat cu emoţie vocea putenică a reveren-
dului Caldwell. Ce bine-mi pare că te văd. M-a îmbrăţişat cu putere şi mi-a zis:
— Stai să îl chem pe Noel. Va fi fericit să te vadă. în curând Noel se afla în faţa mea.
— Leatherbritch.es! a exclamat el, folosind vechea poreclă pe care mi-o dăduse. Sunt foarte bucuros să te văd.
— Noel, nici nu ştii ce bine-mi pare că sunt aici.
Mi-a luat repede gemantanul cel mare şi-am străbătut pe jos distanţa scurtă până la casa lui. Am petrecut ore întregi povestin-du-ne noutăţile şi depanând amintiri despre zilele de altădată. Mai târziu m-a prezentat unei fete drăguţe, dar eu am fost prea timid ca să vorbesc cu ea. *Oricum Carolina de Sud este mult prea departe,* m-am gândit.
Duminică ne-am dus la biserică, dar în acea zi predica n-a fost ţinută de reverendul Caldwell. Cel care vorbea era un tânăr absolvent al Colegiului Biblic din Columbia. Ascultându-1, mă gândeam că vorbea cu destulă putere pentru vârsta lui. *Pare sincer şi cinstit în dorinţa lui de a-L sluji pe Dumnezeu,* îmi ziceam.
Noel şi cu mine şedeam pe o bancă din partea stângă şi gândurile au început să-mi rătăcească. Mi-am amintit de vremurile din Ohio, când Noel şi cu mine stăteam unul lângă altul în biserică, cu nişte mutre foarte pioase, în vreme ce, pe ascuns, încercam să stabilim cine putea să strângă cel mai tare mâna celuilalt. Stăteam cu feţe neclintite, în vreme ce încheieturile degetelor ni se înălbeau de efort. în cele din urmă unul din noi ceda durerii. Mă gândeam, de asemenea, la orele nesfârşite în care Noel şi cu mine povesteam, şi râdeam, şi ne distram aşa de bine, şi la multele daţi când mergeam la pescuit, dar nu prindeam nimic.
Mi-am întors apoi gândurile în prezent ascultându-1 pe tânărul student care ajunsese la sfârşitul predicii. Acela a fost momentul când a început să se petreacă ceva deosebit. Am simţit puternic prezenţa lui Dumnezeu. în acele câteva clipe ale finalului predicii şi cuvântului de binecuvântare şi de despărţire, am simţit adânc şi ferm în conştiinţa mea ceva care spunea: *Eu, David Leatherberry, voi intra în lucrare.*
Pentru că acele momente au fost prea sacre pentru a putea fi exprimate în cuvinte, n-am spus nimănui nimic. Ce anume

însemna chemarea mea şi unde urma să plec nu ştiam, dar îmi era limpede ca cristalul că fusesem chemat în lucrare.
Şederea mea în Carolina de Sud s-a încheiat foarte repede. Deşi îmi părea rău că-mi părăsesc prietenul, aproape imediat ce m-am aşezat în autobuz gândurile mi s-au întors la experienţa pe care-am avut-o în biserica reverendului Caldwell. în timpul lungii călătorii spre casă, mă gândeam la chemarea mea din partea lui Dumnezeu. *Ce repede a venit această chemare,* mă gândeam. însă eram convins şi sigur de chemarea Lui, iar certitudinea pe care o aveam de la Dumnezeu îmi dădea acelaşi sentiment ca cel pe care ţi-1 dă o haină călduroasă în viscolul iernii.
Vara următoare Noel a terminat liceul. Nu mult după absolvire, am aflat că plănuia să se căsătorească în luna februarie a anului următor. Eram emoţionat la gândul apropiatei nunţi, pentru că aceasta însemna că puteam să-1 văd pe Noel din nou. De fapt, ca şi copii, ne promiseserăm să fim alături unul de altul în momentele importante ale vieţii, aşa că ştiam că voi fi invitat la nuntă.
în perioada de timp scursă între vizita mea la Noel de Crăciun şi anunţarea viitoarei sale căsătorii, suferisem multe decepţii reale cauzate de credincioşi adulţi. Acele descurajări au făcut ca invitaţia la nuntă din partea prietenului în care-mi pusesem nădejdea să fie cu atât mai importantă. Ştiam că el nu mă va dezamăgi.
Verificam cu nerăbdare corespondenţa în fiecare zi, aşteptând invitaţia de care eram foarte convins că

va apărea. însă, zilele treceau una după alta şi aceasta n-a venit. Cu o zi înainte de repetiţia pentru ceremonia de căsătorie a lui Noel am mers încă o dată la cutia de poştă şi-am ridicat un maldăr de scrisori. Căutând cu înfrigurare printre scrisorile, notele de plată, chitanţele şi reclamele pe care le aveam în mână, inima mi-a fost cuprinsă de descurajare. Nu sosise nici o invitaţie. Gândindu-mă că probabil nu m-am uitat bine, am verificat încă o dată cu atenţie fiecare bucată. Nu, invitaţia nu era printre ele.
Răscolit şi foarte mânios, am năvălit în casă, am aruncat
corespondenţa pe masă, am urcat în camera mea cu paşi apăsaţi şi-am trântit uşa.
„Asta e, sunt dărâmat, am zis cu voce tare. Prietenul meu în care am avut cea mai mare încredere m-a dezamăgit."
Apoi m-am adresat lui Dumnezeu:
— Doamne, dacă aşa sunt creştinii, am strigat, nu vreau să am de-a face cu ei şi nici cu Tine. Ieşi din viaţa mea. N-am nevoie de Tine. Lasă-mă-n pace şi ieşi din viaţa mea.
După ce I-am vorbit astfel lui Dumnezeu, mi-am luat durerea şi mânia cu mine şi m-am strecurat în pat. Surprinzător, am adormit imediat.
în acea noapte am visat camera lui Noel. Razele soarelui pătrundeau prin fereastră şi l-am văzut pe Noel stând pe genunchi, la marginea patului. Se ruga în tăcere. Părea exact aşa cum era când am fost la el în vizită. înalt, cu faţa pistruiată, cu o şuviţă de păr negru căzându-i pe ochi. Când m-am uitat însă mai bine, am văzut că părea mai matur. Părea oarecum şi mai puternic. Am văzut pe faţa lui îngrijorare când a îngenuncheat la marginea patului.
Am ascultat cu atenţie cuvintele lui şi în curând mi-am dat seama că se ruga pentru mine.
Când m-am trezit, am simţit prezenţa minunată şi plăcută a Domnului Isus Cristos.
îmi venea să m-ascund la gândul cuvintelor groaznice pe care le spusesem mai înainte la adresa lui Dumnezeu. Calm, am spus cu voce tare: „Doamne Isuse, Te rog să mă ierţi c-am fost atât de prost. Iartă-mă că m-am purtat atât de urât şi ruşinos."
Am stat înaintea Lui mult timp, primind din puterea şi iertarea Lui. Făcusem o greşeală groaznică uitându-mă la urmaşii lui Cristos în loc să mă uit la El. îl învinuisem pe Dumnezeu pentru ceea ce făceau oamenii. Când ei m-au dezamăgit, m-am gândit că, într-un fel, şi Dumnezeu m-a dezamăgit. în această situaţie am ajuns să-mi dau seama că întotdeauna trebuie să am ochii aţintiţi mai întâi asupra lui Cristos, şi nu asupra urmaşilor Lui. Această concluzie simplă a adus substanţă vieţii mele. Toată viaţa acest adevăr m-a ajutat să-i iubesc pe oameni şi să am încredere în ei, chiar cu riscul de a mă dezamăgi.

26
Afganistan, lacrimile mele

în ziua nunţii lui Noel, i-am întrebat pe părinţii mei dacă-mi dau voie să am o convorbire interurbană scumpă şi aproape de neîngăduit cu Carolina de Sud pentru a-1 felicita. Ştiind ce importantă era aceasta pentru mine, ei mi-au permis.
Operatoarea a sunat la casa Caldwell şi Noel a răspuns.
— Salut, Noel. Aici e David, am îngăimat. Nu prea ştiam ce să spun. Doream doar ca el să înţeleagă că îl iubesc şi că am încredere în el. Dar în inima mea încă nu puteam înţelege de ce m-a exclus de la acest eveniment important din viaţa lui.
înainte de a putea spune eu altceva, Noel a zis repede:
— David, de ce nu mi-ai răspuns la scrisoare? Am aşteptat să văd dacă poţi veni la nunta mea. Am aşteptat veşti de la tine. Doar aseară am adus pe altcineva în locul tău. Apoi a continuat: Ştii că ne-am propus să fim întotdeauna alături unul de celălalt la marile evenimente. Ţi-am scris în decembrie.
Ruşinat şi stânjenit, am îngăimat scuzele de rigoare. Apoi l-am felicitat pe el şi pe viitoarea lui soţie şi-am închis telefonul.
Căutând prin grămada de scrisori şi felicitări primite de Crăciun, cu şapte săptămâni în urmă, am găsit scrisoarea lui Noel.
Cum am putut să Jiu aşa de orb? m-am întrebat. *De ce n-am verificat corespondenţa mai atent şi nu l-am sunat mai devreme?*
Acel eveniment a fost un punct de cotitură în viaţa mea. Puteam din nou să iubesc şi să am încredere. Dumnezeu nu m-a dezamăgit. Eu L-am dezamăgit pe El. Când El m-a iertat, dragostea Lui m-a copleşit. Voiam să spun despre dragostea Lui şi altor adolescenţi, însă în mintea mea stăruia o

întrebare mare căreia nu-i găsisem încă un răspuns: *Poate Dumnezeu cu adevărat să folosească un om obişnuit ca mine pentru a schimba viaţa altora?*

.

Capitolul 3

încă un pas

Era în 1959, în ultimul meu an la Liceul Howland. Aşteptasem cu multă nerăbdare să înceapă acel an şcolar. *Anul acesta va fi altfel decât toţi ceilalţi,* îmi spuneam mereu. Simţeam asta până-n măduva oaselor.

în vara de dinaintea ultimului meu an de liceu participasem la conferinţa organizaţiei „Tinerii pentru Cristos" de la Winnona Lake, Indiana. Mă emoţionasem ascultându-i cu atenţie pe alţi elevi de liceu povestind cum Cristos i-a ajutat să aducă o contribuţie pozitivă la viaţa şcolii lor. Mărturiile lor m-au ajutat să cred că şi eu, David Leatherberry, puteam să-L slujesc într-un fel pe Cristos în şcoala mea. Deşi ceilalţi ani şcolari ai mei fuseseră mediocri, Dumnezeu îmi dăduse sentimentul unor mari aşteptări cu privire la acest ultim an.

Poate că dacă fac ceva bine, oamenii mă vor asculta, gândeam eu. *Şi atunci mărturia mea pentru Cristos va avea putere.*

în toţi anii de şcoală nu mă evidenţiasem niciodată prin nimic. Notele mele nu se ridicau deasupra mediocrităţii, indiferent cât de mult mă străduiam. N-am cântat niciodată în orchestra şcolii şi deseori mă întrebam ce căutam în cor. Nu puteam să duc nici o melodie până la capăt. Echipele de atletism de obicei mă eliminau la selecţionări pentru că nu eram dăruit nici cu un fizic robust, nici cu talent pentru sport.

Fiecare copil se străduieşte să aibă valoare în ochii părinţilor săi şi eu nu eram altfel decât ceilalţi copii. Tatăl meu credea că singurul mod în care poţi să-1 faci pe copil bun era printr-o continuă corecţie şi îndreptare. La urma urmei, lauda poate să-1 strice pe copil. Aşa fusese crescut el în copilărie şi aşa m-a crescut şi el pe mine. în toţi anii de şcoală şi după aceea am încercat

cu disperare să fac bine ceva - orice - ca să-1 pot mulţumi pe tata.

Cât de emoţionat am fost când am încercat, şi am reuşit, să intru în echipa de baschet a clasei a Vil-a. Deşi jucam numai ca rezerva treia, eram în echipă! *în sfârşit,* mă gândeam, *voi avea şansa să-lfac pe tata să fie mândru.*

Ştiind că voi juca puţin, sau poate deloc, într-un joc adevărat, am încercat să-1 conving pe tata să vină la un antrenament. După multe insistenţe, în sfârşit a fost de acord.

în acea dimineaţă de sâmbătă am mers spre sala de gimnastică fără să scoatem nici unul vreun cuvânt în maşină. De-abia puteam să-mi stăpânesc emoţiile. *Tata mă va vedea jucând,* îmi ziceam fericit.

în timpul antrenamentului, am alergat în sus şi-n jos pe teren de parcă ar fi fost cel mai important joc al sezonului, m-am străduit mai mult decât oricând înainte. Nu-mi păsa că era doar un antrenament. Tata şi alţi câţiva părinţi ne urmăreau de pe peluză. Aveam un public pentru care să joc şi voiam să mă folosesc din plin de acea ocazie. Săream să prind orice minge pierdută. Deşi n-am marcat mult, am jucat energic şi mi-am făcut partea.

După antrenament de-abia am aşteptat să-1 văd pe tata. Am făcut repede un duş şi-am alergat afară la maşină. Eram un elev de-a şaptea slăbănog şi cu părul ud, dar cu inima fericită, aşteptând un cuvânt - orice cuvânt - de încurajare şi de laudă, îmi era de-ajuns chiar un mic semn de mândrie sau satisfacţie pentru efortul depus, dar n-a venit nici unul.

între noi s-a lăsat o tăcere din ce în ce mai grea. Când n-am mai putut s-o suport, m-am uitat la tata încercând să zâmbesc şi l-am întrebat:

— Ce zici?

în aşteptarea răspunsului, bătăile inimii măsurau secundele lungi de tăcere care-au urmat izbucnirii mele. Dar tata a continuat să privească drept înainte.

După un timp, care mi s-a părut o eternitate, în sfârşit şi-a dres vocea şi a zis:

— Ei bine, ceilalţi băieţi au fost într-adevăr buni. Ce-a fost cu tine?

Zdrobit şi fără vlagă, mi-am plecat capul. Ochii mi s-au umezit şi simţeam cum mi se adună lacrimile în colţul lor. întor-cându-mă spre geam, le-am şters repede. Muşcându-mi buzele tremurânde, m-am hotărât să nu-i mai pun niciodată tatălui meu o astfel de întrebare. Şi totuşi, niciodată n-am încetat să mă străduiesc să trăiesc aşa cum îmi imaginam că voia el să fiu.
Am intrat în ultimul an de liceu cu aceste sentimente. însă, într-un fel, ştiam că anul final era un an de mari promisiuni. Credeam din toată inima că urma să se întâmple ceva bun.
Marea veste de la începutul anului era că un tânăr care absolvise şcoala cu un an în urmă, George Landis, fusese angajat să predea engleza, precum şi să fie noul antrenor de atletism. Howland nu avusese de ani de zile o echipă de atletism.
Din prima clipă când l-am văzut pe antrenorul Landis, m-am simţit încurajat. Nu era înalt, dar avea un corp bine făcut şi atletic. Fusese o mare stea a fotbalului şi atletismului în liceu.
N-a trecut multă vreme, şi tuturor din şcoală ne plăcea de antrenor. Fetele de la Howland erau atrase de pielea lui măslinie şi de părul lui negru, ondulat, iar băieţii erau impresionaţi de cât de bine alerga la cursele de sprint şi cele cu obstacole.
Cu mult înainte de a începe sezonul atletic, se vorbea printre elevi că *oricine* încerca putea să intre în echipă. Nici unul nu va fi eliminat. Pentru a pierde tricoul, simbolul apartenenţei la echipă, trebuia ca tu să renunţi. Cu inima plină de emoţie şi de mari speranţe, m-am înscris şi eu în echipă. *Poate,* mă gândeam, *voi putea fi într-un fel o mărturie pentru Domnul.*
Echipa era alcătuită din mai mulţi elevi din clasele mari, ca mine, cu puţină experienţă sau deloc în atletism sau în orice alt fel de sport organizat. Deşi ceilalţi antrenori râdeau de aspectul echipei, antrenorul Landis s-a ţinut de promisiune: n-a eliminat pe nimeni.
După prima noastră întâlnire, l-am oprit pe antrenor şi l-am rugat să mă scuze că nu pot participa la antrenamentul de joia.
— Clubul Tineretul pentru Cristos se întâlneşte joia, după ore, am zis eu. Dar îmi voi face antrenamentul de rutină după aceea, singur, dacă-mi permiteţi.

30

Afganistan, lacrimile mele

— Bine, a zis el, fără ezitare.
Chiar aşa de simplu? Poate că nu-i pasă pentru că, oricum, n-aşteapă mult de la mine, m-am gândit.
în acea primă săptămână de atletism, m-am dus repede de la întâlnirea de joia după-masa a clubului Tineretul pentru Cristos la garderobă ca să mă schimb. Ceilalţi membri ai echipei îşi terminaseră deja antrenamentul şi se pregăteau să plece. Când m-am apropiat de sala de sport, antrenorul stătea lângă uşa deschisă a maşinii. Se uita la mine peste capota maşinii şi mă studia atent. Mă simţeam stânjenit sub privirile sale. Mă întrebam ce părere avea el în realitate despre faptul că joia mă antrenam singur. Poate credea că nu eram atât de dedicat echipei cum ar fi trebuit şi că luam totul prea uşor. Sau poate că nici nu mă băga prea mult în seamă. Poate că pentru el nici n-avea importanţă ce făceau sportivii de mâna a treia.
După o lungă pauză, antrenorul a zâmbit şi-a zis:
— Salut, David. Ce mai faci? I-am răspuns puţin speriat.
— Bine. Merg să m-antrenez. Am avut o întrunire la clubul Tineretul pentru Cristos. Puteţi fi sigur că îmi voi face antrenamentul.
— Da, ştiu că-1 vei face, a zis antrenorul. Nici o problemă. Apoi s-a oprit din nou, acordându-mi toată atenţia. Era de
parcă eu aş fi fost singura persoană din lume - numai eu, dintre toţi oamenii. In cele din urmă a zis:
— David, te descurci foarte bine, ştii? Foarte bine. Ai să fii un bun alergător la 800 m plat. Nu-ţi fa griji, bine?
— Bine, am răspuns degajat, încercând să nu arăt ce impact extraordinar avuseseră acele cuvinte asupra mea.
El crede în mine, mă gândeam, privindu-1 cum se urcă în maşină şi pleacă.
Aerul rece de martie şi ploaia măruntă şi rece îmi biciuiau faţa în timp ce mă antrenam în acea după-masă. Dar cu fiecare tură mă simţeam tot mai aproape de al nouălea cer. Alergând în jurul pistei, gândurile-mi alergau o dată cu mine:
Antrenorul Landis îşi aminteşte într-adevăr numele meu. Nu e supărat pe mine. El înţelege activitatea mea la Tineretul

încă un pas

31
pentru Cristos. De fapt, crede că pot fi un bun alergător la 800 m plat.
în timp ce sunetul regulat al tenişilor îmi răsuna în urechi, m-am rugat: *Doamne, ajută-mă să câştig pentru Tine, pentru antrenor şi pentru echipă.*
într-un fel, ştiam că voi obţine cele cincisprezece puncte de care aveam nevoie pentru a fi pe lista învingătorilor. Nu mă îndoiam deloc. Voi fi învingător.
Continuând să alerg, mi-am dat seama că uitasem să-i mulţumesc antrenorului Landis pentru cuvintele lui de încurajare. Dar, într-un fel, simţeam că nu era nevoie.
După nu prea multe ore de antrenament, m-am simţit deja parte a echipei. Zâmbetul antrenorului mă făcea întotdeauna să mă simt relaxat, deşi ochii săi căprui şi blânzi, care păreau să se însenineze când zâmbea, puteau fi şi foarte pătrunzători. Antrenorul Landis era un catolic cu o credinţă puternică în Dumnezeu. Noi îl respectam pentru că nu folosea niciodată cuvinte urâte sau mânioase pentru a ne intimida sau a ne motiva.
Pentru că în echipă erau doi alergători de 800 m plat mai talentaţi decât mine, eu alergam în linia a treia. Pentru mine era întotdeauna aproape un miracol să trec linia de finiş. Mulţi ani mai târziu am aflat de ce era pentru mine aşa de greu să alerg. Bronhiile plămânului meu stâng erau foarte bolnave, boală pe care se părea că o aveam de la naştere.
întotdeauna aerul care intra puternic în plămân era cel care mă dobora. Când tragi tare la 200 m plat, trebuie să alergi uşor la pas şi sprintezi din nou la 200 m. Se cerea ca alergătorii de cursă lungă, cei care alergau de la 800 m plat în sus, să repete această rutină de şase ori. Alergam tare până când simţeam că mă doare şi că nu mai primesc aer în plămâni. Apoi, după un scurt timp necesar pentru a-mi reveni, îmi reluam antrenamentul. Una dintre cele mai mari probleme ale mele era că alergam ca o raţă: cu picioarele întoarse în afară, în loc să alerg cu ele drept sau în interior. Deşi antrenorul şi alţi membrii ai echipei încercaseră să mă înveţe să-mi redirecţionez poziţia picioarelor, n-am reuşit.
De câte ori alergam, mă rugam pentru antrenor şi pentru fiecare membru al echipei. Uneori alergam la pas cu Big Jim
32
Afganistan, lacrimile mele
încă un pas
33
Nycum, „ghiuleaua" noastră. îi ziceam Big Jim pentru că era clădit din peste 100 de kilograme de muşchi solid. Jim era şi campion la baschet. Contrasta puternic cu statura mea de 1,80 m înălţime şi cu cele 59 de kilograme ale mele.
— Jim, i-am zis, dac-ai muri azi, ai fi pregătit să mergi în cer? Ştiam că trebuia să fiu pregătit să dispar, dacă Jim era prost
dispus, pentru că mă putea doborî dintr-o singură lovitură. însă, de obicei, el râdea şi-mi zicea:
— Predică-mi, David, predică-mi.
Sezonul alergărilor atletice mergea destul de bine. Participarea la antrenamentul echipei era pentru mine un mare efort şi n-am făcut un progres prea mare. însă mă bucuram de fiecare minut; făceam parte şi eu din echipă.
într-o după-masă de aprilie, antrenorul Landis ne-am amintit că Ursuline, o şcoală care era o forţă permanentă în zona noastră, va fi următoarea noastră adversară. Noi ştiam, de asemenea, că Ursuline era şcoala unde antrenorul Landis stabilise recordul la garduri, ca elev. De aceea doream să avem rezultate deosebit de bune.
în ziua concursului, echipa noastră entuziastă şi pestriţă i-a întâlnit faţă în faţă pe campionii veterani. Pe parcursul întâlnirii scorul a fost strâns.
Antrenorul Landis ne-a strâns în grup şi ne-a zis:
— Suntem la egalitate cu ei. Ultimele două probe, săritura cu prăjina şi cursa de 800 m plat vor fi decisive. Daţi-vă toată silinţa!
Săritorii la prăjină şi-au început ultimele arcuiri în aer cam în acelaşi timp în care noi ne pregăteam pentru intrarea în cursa de 800 m. Ca să mă eliberez de tensiune, am trecut pe lângă tribuna goală şi m-am uitat la săritori.
— Haide, omule! i-am strigat lui Jim Frazier, care stătea cu prăjina în mână şi cu faţa spre bară. Mi-a făcut semn cu mâna, ridicându-şi degetul mare.
îmi plăcea cursa de 800 m; era cursa mea. Ştiam că pot să mă clasez bine şi să ajut echipa să câştige.

Deşi niciodată nu mă situasem mai sus de locul al cincilea în nici o competiţie, scopul meu era ca de data aceasta să fiu al patrulea, pentru că era ultimul loc pentru care se acorda un punct în clasament.

L

Dave Wise, care în anii următori avea să realizeze lucruri mari la atletism în cadrul Universităţii de Stat din Kent, tocmai terminase primul în cursa de o milă. El a venit să mă încurajeze. Echipa noastră se bucura de o deosebită unitate, spirit inspirat de atitudinea antrenorului nostru, care ne trata pe toţi în mod egal.
Cursa era importantă pentru echipă, pentru antrenor, pentru mine şi, simţeam eu, şi pentru Cristos. Doream cu disperare să contribui la reuşita echipei. Mi-am făcut încălzirea, scuturându-mi mâinile şi apoi picioarele. M-am îndoit, m-am aplecat, m-am întins, am făcut câţiva paşi.
Când o voce a strigat: „Cursa de 800 m la start", m-am îndreptat spre linia de start, conştient fiind de picioarele mele fusiforme şi de insuficienţa mea respiratorie. Omul de la start şi-a pregătit pistolul. Am tras de trei ori aer în piept, respirând cât am putut de adânc, şi m-am aplecat încă o dată, întinzându-mi trupul.
— Pe locuri! Am păşit la linie, pe culuarul interior.
— Fiţi gata!
Cuvintele antrenorului îmi răsunau în minte: „Suntem la egalitate. Daţi-vă toată silinţa!"
— Porniţi! S-a dat startul; cursa a început.
Trei dintre alergători au ajuns în frunte înainte de sfârşitul primului tur. Noi ceilalţi alergam în grup compact. în primul tur de pistă situaţia s-a menţinut aceeaşi. Imediat după intrarea în cel de-al doilea tur, plămânii au început să-mi ia foc, dar mă simţeam destul de bine şi aveam un ritm bun de alergare. Doi alergători din grup au început să rămână uşor în urmă şi au alergat aşa pe tot parcursul cursei. Când ultimul tur a apărut la orizont, respiram greu şi o slăbiciune începuse să-mi coboare în picioare. Când am intrat în linie dreaptă, erau trei alergători în faţa mea, pe care nu i-aş fi putut nicidecum depăşi, unul imediat în spatele meu şi alţii doi care rămăseseră mult în urmă. Nu-mi trebuia cine ştie ce calcul ca să ştiu că era nevoie doar să mă menţin în faţa acelui singur alergător din spatele meu pe o distanţă mai scurtă de zece metri ca să mă clasez pe locul al patrulea. Un singur om în spatele meu, pe o distanţă de zece metri! Puteam s-o fac!
Vocea lui Landis îmi răsuna în urechi: „Alergă cu toată forţa.

Când picioarele îţi strigă să te opreşti, atunci să continui!" M-am forţat cu din toată puterea, ignorând broboanele de transpiraţie care-mi intrau în ochi şi focul care-mi ardea plămânii. Locul al patrulea era al meu. îl simţeam în ritmul picioarelor şi în legănarea uşoară a braţelor.
Asta-i! Asta-il Zbori, gândeam.
Dar chiar atunci alergătorul din spatele meu s-a apropiat deodată şi a continuat să alerge umăr la umăr cu mine. Mai aveam cam şapte paşi de făcut.
Nu! Nu va reuşi! am spus cu hotărâre în sinea mea. Dar când îmi înteţeam eu efortul, şi-1 înteţea şi el. Pas cu pas, a alergat perfect în ritmul meu. *Dar,* îmi ziceam, *încă pot să mai ajung! încă puţin.* Am respirat din greu, mi-am încleştat maxilarele şi am strâns pumnii pentru asaltul final al liniei de sosire. Mi-am încordat tot corpul şi mi-am întins toţi muşchii până la limită, forţându-mi picioarele spre linia de sosire şi aruncându-mi trupul extenuat dincolo de ea.
Cu toate aceste, eforturile mele de ultimă secundă au fost zadarnice. N-am reuşit! Am pierdut la distanţă de un pas! Şi echipa mea a pierdut competiţia la un punct. îmi mai trebuia doar un pas. M-a învăluit disperarea ca o pătură întunecată a nopţii.
Deşi antrenorul Landis ar fi trebuit să fie dezamăgit, el nu părea să fie. Nu era nici măcar supărat de nereuşita mea, pentru că ştia că făcusem tot ce puteam.
Când şi-a pus mâna pe umărul meu, am exclamat:
— O, aş fi vrut asta pentru echipă!

— E-n ordine, Dave.
Deşi ştiam în inima mea că era sincer când a rostit acele cuvinte, asta nu mă putea consola. *Doamne, Dumnezeule! M-am rugat pentru această cursă şi-am alergat pentru Tine. De ce n-am reuşit să ajung măcar pe locul al patrulea?*
Visurile mele s-au spulberat. Nu eram un învingător. Eram un alergător care se situase pe locul al cincilea.
în luna mai, la câteva săptămâni înainte de absolvire, mă străduiam ca de obicei la un antrenament de sâmbăta. Am alergat cât am putut, până când fizic mi-a fost atât de rău, încât am

părăsit terenul ca să vomit. După aceea m-am îndepărtat de pistă cam cu treizeci de metri şi m-am aşezat pe un balot de fân. Voiam să fiu singur, dar antrenorul Landis a venit şi s-a aşezat lângă mine. Privindu-mă drept în ochi, mi-a zis:
— David, vreau să ştii că unii nu au construcţia fizică necesară pentru acest lucru, chiar dacă ei fac tot ce pot. Ştiu că depui tot efortul. De fapt, aş vrea ca toţi cei pe care-i antrenez să aibă spiritul tău. Vreau să fii conştient că ştiu că tu-ţi dai toată silinţa şi asta-i tot ce poate face omul.
Deşi cuvintele lui m-au făcut să mă simt mai bine, de fiecare dată când pierdeam o probă, cele cincisprezece puncte de care aveam nevoie pentru a mă clasa deveneau din ce în ce mai improbabile şi primirea litera „H", de la Howland, flutura tot mai departe de mine, fără putinţă s-o ajung. N-a durat mult şi-am înţeles că era imposibil să mă clasez pe locurile câştigătoare. Nu câştigasem nici măcar un punct şi, după cum mergeau lucrurile, probabil că nu voi câştiga nici unul în restul sezonului competiţional. Totuşi antrenorul a continuat să mă încurajeze.
în sfârşit a sosit ziua campionatului regional. învinseserăm toate echipele. Scorul nostru ajunsese la şaptezeci de puncte; adversarul nostru cel mai apropiat era cu mai puţin de jumătate de punct în urma noastră. Ce zi falnică pentru şcoala noastră! Echipa neînvinsă a antrenorului Landis a devenit campioana districtului. De fapt, eram singura echipă sportivă din şcoală care câştigase campionatul în acel an.
Ce fericit şi mândru eram că făceam parte din echipă! Deşi nu adusesem nici un punct, contribuisem şi eu la spiritul de competiţie şi de încurajare, şi fusesem un exemplu de muncă intensă.
Premierea de la sfârşitul anului era întotdeauna un eveniment important al şcolii, dar eu îl aşteptam mai mult ca de obicei. în sfârşit eram şi eu membru al unei echipe - mai mult, membru al unei echipe campioane. Peste şapte sute de elevi umpleau galeria şi sala de gimnastică în acea dimineaţă. Ce emoţionat am fost când antrenorul Landis a chemat în faţă toată echipa de atletism. Directorul i-a înmânat antrenorului Landis marele trofeu de aur al campinatului în mijlocul ropotului de aplauze, fluierături şi

urale. Conducătorii galeriei fluturau pompoane portocalii cu negru şi strigau: „Asta e echipa noastră!" Zgomotul asurzitor din sala de gimnastică îmi răsuna plăcut în urechi.
Cu o strângere de mână din toată inima şi cu zâmbetul său familiar, antrenorul Landis a trecut de la sportiv la sportiv acordându-i un mic trofeu fiecărui membru al echipei. Primirea trofeului în acea zi a fost una dintre cele mai luminoase experienţe din viaţa mea de elev de liceu.
Râvnita literă „H" i-a fost apoi înmânată lui Dave Wise, Big Jim Nycum, Jim Frazier şi altora. Deşi dezamăgit că nu primisem această distincţie, eram mulţumit chiar şi pentru faptul că puteam sta acolo, alături de acei băieţi grozavi.
S-au aşternut tăcerea preţ de câteva clipe, apoi antrenorul Landis a spus:
— Acum David Leatheberry...
Cuvintele lui au răsunat cu ecou între zidurile de beton şi m-au făcut să înlemnesc. Era un şoc atât de mare, încât nu puteam să-mi cred urechilor.
O greşeală, o mare greşeală! mi-am zis.
Rămas fără grai şi buimăcit, nu m-am clintit din loc până când cel de lângă mine m-a bătut pe spate, insistând să păşesc spre antrenorul Landis. Pentru că mă aflam la capătul şirului, a trebuit să trec pe lângă fiecare membru al echipei. Ei toţi ştiau că nu câştigasem nici măcar un singur punct, fără a mai vorbi de cele cincisprezece de care era nevoie pentru a primi această distincţie.

Oare ce cred ei? mă gândeam.
Dar, în timp ce treceam pe lângă ei, stânjeneala mea a făcut loc bucuriei. Toţi membrii echipei mi-au zâmbit, au dat mâna cu mine sau m-au bătut pe spate spunându-mi cuvinte de genul: „Hei, omule, e teribil!", „Grozav!", „Felicitări!"
Antrenorul, aşa cum mă aşteptam, din câte ajunsesem să-1 cunosc, mi-a vorbit direct şi mi-a strâns mâna. Oferindu-mi marea literă portocalie „H", el mi-a zis:
— Vreau să ştii, David, că nu-ţi ofer tricoul acesta degeaba. îl meriţi. L-ai câştigat. Felicitări. Te-ai înscris pe lista câştigătorilor!
Mai târziu am aflat că antrenorul Landis a întâmpinat mari greutăţi în obţinerea din partea departamentului de atletism a aprobării necesare pentru acordarea specială a acestui premiu. Dar, în cele din urmă, el i-a convins că unul care luptă în linia a treia depune un efort tot atât de mare şi că, chiar dacă n-a câştigat nici un singur punct, el a făcut tot posibilul să se numere printre învingători.
Cât de mult am preţuit litera şi trofeul primit. De câte ori mă uitam la ele după aceea, îmi aminteam de lecţiile pe care le-am învăţat de la antrenor şi din alergarea în cadrul echipei.
îi voi fi întotdeauna recunoscător antrenorului George Landis. El ştia că n-aveam stofă de atlet de performanţă, dar mi-a dat ocazia să fac parte din echipă atunci când oricare altcineva m-ar fi respins. în ochii lui, eforturile mele erau superioare, chiar dacă nu şi rezultatele. De la un antrenor care a fost mai preocupat de modelarea caracterului unui tânăr decât de câştigarea unei competiţii, am învăţat să nu renunţ, să nu dau înapoi - chiar şi atunci când e dureros să merg înainte.
După ce am făcut parte din echipa de atletism a Liceului Howland m-am gândit la „echipa" lui Dumnezeu, din care El nu respinge pe nimeni. Nici Antrenorul vieţii mele nu ia tricoul nimănui. Din echipa Sa ieşi numai dacă tu renunţi la ea. Am hotărât în inima mea ca niciodată să nu renunţ, ci să mă înrolez pentru Dumnezeu cu întreaga mea viaţă. Mă supăra faptul că nu eram o persoană dăruită şi talentată, dar am decis că Dumnezeu m-a făcut aşa cum sunt cu un scop. De vreme ce El mă acceptă aşa cum sunt, trebuie să mă accept şi eu. Când am încetat să mă compar cu alţii, am descoperit o nouă libertate.

Capitolul 4

Răsunetul unei chemări

De la vârsta de paisprezece ani am ştiut că Domnul mă chemase în lucrare. Deoarece mă îngrijora faptul c-aş putea strica planul lui Dumnezeu implicându-mă într-o legătură romantică la vârsta de optsprezece ani, la sfârşitul ultimului an de liceu am încetat să mă mai întâlnesc cu fata de care puteam foarte uşor să mă îndrăgostesc.
Julie Parry, o colegă de liceu, era o brunetă vioaie şi stăpână pe sine, de talie mijlocie, care se dedicase cu-adevărat lui Cristos. De fapt, această tânără tăcută, dar hotărâtă, era cea care înfiinţase Clubul Tinerilor pentru Cristos în Liceul Howland. Personalitatea ei încântătoare îmi fura inima.
îmi venea greu să-i spun că banchetul de încheiere a clubului era ultima noastră întâlnire, dar ştiam că trebuie s-o fac. După banchet şi după un drum tăcut spre casa ei, am zăbovit pe leagănul de pe terasa din faţa casei ei. Chiar înainte ca eu să plec, ne-am rugat în tăcere, cerând să se facă voia lui Dumnezeu în vieţile noastre.
în acea vară mi-a fost foarte greu să nu străbat acei doi kilometri de drum ce mă despărţeau de casa ei. Dar am vrut să-mi respect hotărârea şi m-am mai dus doar să-i spun „La revedere" lui Julie în septembrie, chiar înainte ca ea să plece la Colegiul Nyack din New York şi eu la Colegiul Evangel din Springfield, Missouri. La colegiu am ieşit cu alte fete, însă, deşi îmi plăcea compania lor, n-am putut s-o uit pe bruneta de la Nyack.
La sfârşitul verii care a urmat după anul doi, Julie a venit acasă pentru două săptămâni. A doua zi după ce-a sosit, am urcat drumul spre casa ei ca s-o văd. Apropiindu-mă de uşa casei, mă întrebam: *Oare ce voi simţi când o voi vedea? Voi avea oare aceleaşi sentimente faţă de ea?*

— Bună! a zis ea, deschizându-mi uşa.
Răspunsul la întrebarea mea a venit foarte repede. Sentimentele mele faţă de ea nu se schimbaseră deloc. De fapt, am găsit-o mai atrăgătoare decât oricând.
Am întrebat-o ce mai face. Ştiam că plecase la colegiu doar cu 100 de dolari şi deseori m-am întrebat

cum reuşise să se descurce cu o sumă aşa de mică.
Ea a zis că Dumnezeu i-a purtat de grijă şi-am înţeles ce voia să spună. Şi eu am început Colegiul Evangel cu foarte puţini bani, căci, în anul acela, pentru prima dată în viaţa lui, tatăl meu a fost şomer.
Stând pe leagănul de pe veranda cunoscută, am discutat despre viaţa de colegiu.
— Ai ieşit cu băieţi la şcoală? am întrebat. *De ce oare mă nelinişteşte această întrebare atât de mult?* mă gândeam în timp ce-i adresam întrebarea.
— Da, de câteva ori, a răspuns Julie. Dar tu, David?
— Foarte rar, am zis, simţind cum mă îmbujorez la faţă. Şi ai vreo relaţie serioasă, Julie?
Inima îmi bătea gata să-mi iasă din piept în timp ce aşteptam răspunsul ei.
— Nu, încă nu. Dar tu? a zis ea, aruncând sclipiri din ochii căprui.
M-am întrebat dacă ea a sesizat tulburarea mea când am răspuns râzând.
— Nu încă.
Când am întrebat-o dacă pot să-i scriu câte o scrisoare din când în când, s-a văzut pe faţa ei că ideea o încânta.
în acea toamnă la Colegiul Evangel, mi-am petrecut ceva timp rugându-mă în capelă, întrebându-L pe Dumnezeu dacă Julie era fata potrivită pentru mine. I-am spus că dacă Julie e fata pe care El a ales-o pentru mine, e foarte bine.
Convins de faptul că Dumnezeu era de acord, am aşteptat cu nerăbdare vacanţa de Crăciun. De Anul Nou, în timp ce o conduceam pe Julie acasă prin zăpada care cădea din belşug, i-am spus că o iubesc şi i-am spus şi de ce. De asemenea, am cerut-o în căsătorie.

40

Afganistan, lacrimile mele

Cu o voce gingaşă, mi-a spus:
— David, mi-ar plăcea să-ţi spun „Da", pentru că şi eu te iubesc, dar mai întâi trebuie să mă rog şi să fiu sigură că este voia lui Dumnezeu.
Răspunsul ei m-a făcut s-o admir şi mai mult. Acesta era genul de fată cu care doream să mă căsătoresc.
Şase săptămâni mai târziu Julie mi-a spus „Da". Am stabilit ziua nunţii pentru data de 15 august, în vara de după absolvirea colegiului Evangel.
în ziua în care m-am căsătorit cu Julie m-am simţit cel mai fericit om din lume. Noel era maestrul meu de ceremonii. Şi antrenorul Landis era acolo. Când am privit la faţa strălucitoare a frumoasei mele mirese, dragostea pentru ea părea fără margini. Ştiam de ce mă căsătoream cu Julie. Caracterul ei eristic mă atrăsese. Am văzut cum a trăit depăşind situaţii familiale foarte dificile. Julie şi-a croit din greu drumul în liceu şi în colegiu. Zelul ei în viaţă izvora din umblarea ei cu Dumnezeu. Julie ştia cum să-şi trăiască viaţa personală, cum să-şi poată făuri vise şi totuşi să creadă în mine.
După un timp ne-am mutat în zona Chicago, pentru ca eu să pot frecventa Şcoala Teologică Evanghelică din Deerfield, Illinois ca să mă pregătesc pentru lucrare. Pe măsură ce lunile se scurgeau, eu mă deprindeam tot mai mult cu viaţa academică.
Ziua de vineri, 12 februarie 1968, a început ca o zi foarte obişnuită. S-a dovedit, însă, a fi o zi care a schimbat radical direcţia vieţii noastre.
Pentru că Julie avea ziua liberă de la şcoala unde preda, am întrebat-o:
— De ce să nu vii cu mine la cursuri?
— Bună idee, mi-a răspuns ea, fericită că nu trebuia să-şi petreacă ziua ploioasă şi plictisitoare singură în micul nostru apartament, deşi era mobilat în mod grăitor cu lucruri contemporane în valoare de şaptezeci de dolari de la Goodwill şi în stilul modern al Armatei Salvării.
în acea zi am participat la serviciul zilnic de capelă. Vorbitorul

Răsunetul unei chemări

41

era un absolvent al Colegiului Biblic din Columbia, care era misionar într-o ţară din America de Sud. Omul de vârstă mijlocie, cu părul roşcat, a prezentat un mesaj înflăcărat. A adus date statistice care arătau nevoile din lume. A spus lucruri cum ar fi: „Nouă din zece lucrători creştini rămân aici în Statele Unite."
Din locul unde mă aflam în rândul al treilea, am apreciat mesajul palpitant aşa cum trebuia s-o facă un bun seminarist, dar am considerat că mesajul său nu se aplica la mine. Dumnezeu nu mă chemase să lucrez în străinătate şi eu ştiam de ce: pur şi simplu nu aveam calităţile necesare.

De ce nu se duc cei talentaţi şi dăruiţi, de vreme ce nevoia este aşa de mare? îmi ziceam. *Sunt sigur că Dumnezeu îi cheamă pe mulţi care nu răspund la această chemare.*
în încheierea mesajului său de douăzeci de minute, vorbitorul a spus: „Fiecare creştin născut din nou ar trebui sa îngenuncheze şi să-Lspună Domnului Isus Cristos că este dispus să lucreze în altă ţară."
Acele cuvinte mi-au captat atenţia. Apoi, el a continuat: „Dacă Dumnezeu nu te cheamă, nu eşti mai puţin spiritual."
M-am simţit eliberat, gândindu-mă: *O, bine. Pentru că eu încerc să-L urmez pe Domnul din toată inima.*
Nu puteam concepe să merg misionar în altă ţară, mai ales dacă trebuia să învăţ o altă limbă. Dar cuvintele vorbitorului îmi stăruiau în minte.
Fiecare credincios, mi-am zis. *Ce interesant! Niciodată nu L-am întrebat pe Dumnezeu dacă ar trebui să merg sau nu.*
în acea seară, în micul nostru apartament, i-am spus lui Julie:
— Cum poţi fi un urmaş al lui Cristos dacă nu eşti gata să faci absolut tot ce-ţi cere El?
Ea a ridicat din umeri de parc-ar fi ştiut răspunsul, dar era atentă la implicaţii, lăsându-mă să mă gândesc la acest lucru.
în dimineaţa următoare am îngenuncheat împreună la marginea canapelei şi eu am spus: „Doamne, vreau să ştii în această dimineaţă că noi suntem gata să lucrăm oriunde în lume pentru Tine." în acel moment am stabilit clar faptul că noi ne puneam la dispoziţia Lui şi n-am mai revenit niciodată asupra acestui lucru.

42

Afganistan, lacrimile mele

De fapt, am considerat întreaga problemă încheiată. Dar în următoarele câteva săptămâni am avut sentimentul că s-ar putea totuşi ca Dumnezeu să ne cheme să lucrăm în străinătate.
Asta nu poate fi de la Dumnezeu, mi-am zis. *E doar un gând de-al meu.* Am fost chiar destul de îndrăzneţ să spun: *Doamne, Tu nu poţi să-mi vorbeşti despre asta, pentru că eu nu pot învăţa o limbă străină. Chiar în acest moment mă străduiesc să iau o notă de trecere la limba greacă.*
După aceea am citit în Biblie cum Moise I-a explicat lui Dumnezeu că el nu putea merge în Egipt pentru că era gângav la vorbire. „Doamne, înţeleg problema lui Moise", am zis eu cu entuziasm. însă, când am conţinut să citesc, mi-am dat seama că greşeam, pentru că am aflat că Dumnezeu i-a spus lui Moise: „Cine i-a dat omului gură? Eu te voi ajuta să vorbeşti şi te voi învăţa ce să spui."
Ştiam că Dumnezeu îmi vorbeşte prin Cuvântul Său şi voiam cu disperare să fac voia Lui în viaţa mea, dar mă simţeam atât de nepotrivit şi incapabil. *Dar dacă i se întâmplă ceva lui Julie sau se îmbolnăveşte?* Eram îngrijorat, şi totuşi ceva din adâncul sufletului meu ştia că era doar o scuză.
„Ştii că Eu ocup primul loc în viaţa ei", a zis acea voce suavă şi calmă. „Acesta a fost primul lucru pentru care te-ai simţit atras de ea."
Cât era de adevărat! Ştiind că nu vor putea exista niciodată scuze acceptabile înaintea Domnului, am spus simplu: „Da, Doamne."
Un prieten i-a dat lui Julie cartea *Hudson Taylor şi Măria, pionieri în China,* de John Pollack şi i-a spus că trebuie s-o citească. Am citit-o împreună în fiecare seară. Am fost uimiţi de dragostea şi sacrificiul familiei Taylor pentru poporul chinez. Cu cât citeam mai mult, cu atât ne dădeam mai mult seama că jertfa supremă voluntară a lui Cristos pentru păcatele noastre era factorul motivator aflat în spatele compasiunii lui Hudson şi Mana. în adâncul inimii noastre, ne-am dat seama că această familie nu a acceptat doar intelectual faptul jertfei lui Cristos pe cruce, ci ei au fost pe deplin pătrunşi de el. Ei au văzut clar în jerfa lui Cristos propria jerfire a lui Dumnezeu din dragostea Sa plină de

43

compasiune pentru oameni. Familia Taylor a considerat că singurul mod de a-şi exprima mulţumirea faţă de Dumnezeu era să ducă dragostea Lui şi altora.
Oare n-ar trebui ca Julie şi cu mine să fim gata să facem acelaşi lucru? m-am întrebat.
După ce am terminat ultimul capitol am început să plângem în prezenţa lui Dumnezeu. Dragostea şi preocuparea ne-au inundat ca valurile mării şi ne-am trezit spunând: *„Doamne, vrei să ne trimiţi, Te rugăm, la un popor căruia putem să-i dăruim dragostea pe care ne-ai dat-o Tu nouă?"*
Parcurseserăm circuitul complet de la „E imposibil", la „Suntem dispuşi", la „Te rugăm, trimite-ne". Şi, într-adevăr, ajunseserăm să credem că El ne va trimite, dar nu ştiam unde.

într-o duminică după-masa, în timp ce Julie moţăia scăldată în lumina soarelui cald de primăvară care pătrundea în dormitor, m-am ridicat în şezut şi m-am sprijinit de pernă. Mi-am propus ca în acea după-masă să încep să citesc voluminoasa carte *The Worldmark Encyclopedia ofNations.* Mi-am zis că dacă urma să ne îndreptăm spre o ţară străină, era bine să încep să studiez câte ceva despre alte ţări ale lumii. Prima ţară cuprinsă în carte era Afganistanul.

Cartea prezenta ţara Afganistanului în rezumat: naţiune islamică; înconjurată de uscat; graniţe cu URSS, China, Pakistan, Iran; populaţie estimată la 15 milioane; 25% nomazi; 90% sau mai mulţi analfabeţi; aproape 20 de limbi vorbite; pashtu şi persana (dări) limbi oficiale de bază; puţine şosele sau drumuri pavate; fără căi ferate.

După câteva săptămâni, la una din orele de seminar, ni s-a cerut să scriem o lucrare de cercetare în urma studierii unei zone geografice. Eu am ales Asia Centrală. în studiile mele, am aflat despre un grup de oameni care, în acea vreme, se ridica la mai mult de 10 milioane. Britanicii îi numeau „Patani" (pronunţat ca "batani"). Ei îşi spuneau pashtuni. Mă simţeam oarecum stânjenit că nu mai auzisem niciodată de ei, pentru că ei alcătuiau cel mai mare grup tribal din lume.

Cine sunt oamenii aceştia care-mi invadează mereu

conştiinţa? m-am întrebat. Citind mai departe, am aflat că ei vorbesc limba pashtu şi trăiesc în marea lor majoritate în estul Afganistanului, precum şi în Pakistan. Mulţi trăiesc în zona celebrei Trecători Khyber, despre care, din fericire, *auzisem.* Am mai aflat apoi că nu fuseseră niciodată subjugaţi total de nimeni.

Spre uimirea mea, am aflat că ei trăiesc după un cod al onoarei numit *Pushtunwali.* Acest cod strict include *badal* (răzbunarea, pe care ei o numesc „schimb"), *melma-palina* (ospitalitatea binevoitoare) şi *nanawati* (acordarea de azil chiar şi duşmanului). Cu cât citeam mai mult, cu atât îmi devenea mai clar că este un popor dur şi religios. Sunt musulmani care apără cu fermitate onoarea Celui Atotputernic. în anumite zone, ei sunt aspri ca ţara pe care o ocupă, iar puştile, pistoale şi cuţitele fac parte din portul lor obişnuit.

Repede şi pe nesimţite acest popor tribal curajos şi ţara lor aspră şi frumoasă a început să-mi cucerească inima. Pe măsură ce studiam diferite cărţi erudite scrise atât de savanţi orientali, cât şi de savanţi occidentali, am început să înţeleg ce înseamnă să fii musulman. De asemenea, am început să cunosc mai bine structura sociologică a Afganistanului şi a altor societăţi islamice.

Cercetătorii afirmă că cultura, politica, educaţia, religia şi comportamentul social a unui musulman sunt strâns întreţesute. Ei scriu că a fi loial familiei, tribului şi societăţii nu este doar un lucru apreciat, ci obligatoriu. Oricine se îndepărtează prea mult de la normă este privit ca neloial, fie că trăieşte în propria lui ţară, fie că nu. De obicei o astfel de persoană este ostracizată social şi fizic de către familie şi societate şi poate fi chiar omorâtă. De ce? Pentru că se consideră că şi-a trădat şi şi-a dezonorat familia şi poporul, aducând ruşine şi dizgraţie asupra acestora. Cei din afara societăţii, sau chiar cei din interiorul ei, consideraţi responsabili pentru provocarea unor asemenea schimbări distincte sunt deseori consideraţi ca fiind lipsiţi de scrupule şi periculoşi şi sunt trataţi ca atare.

Studiul atent al lucrărilor unor autorităţi în domeniul culturii şi societăţilor islamice m-a dezmeticit. Am început să încerc să intru în pielea unui musulman.

Pentru a face aceasta, m-am întrebat dacă un musulman simte

în inima lui într-un fel şi acţionează în alt fel. De asemenea, mi-am pus întrebări cu privire la drepturile umane de bază - libertatea de a gândi liber, de a pune întrebări şi de a alege.

Deşi nu ştiam toate răspunsurile la întrebările care mă frământau, un singur lucru îl ştiam: că de-abia aşteptam privilegiul de a cunoaşte acest popor.

Trecuseră mai bine de unsprezece ani de când şezusem pe banca din spate din biserica reverendului Caldwell din Carolina de Sud. Trecuseră nouă luni de când l-am auzit pe acel om vorbind la serviciul de capelă. Acum simţeam în adâncul sufletului meu răsunând chemarea lui Cristos. Doream să fiu lângă pashtuni, doream să-i *cunosc.* Doream să râd cu ei şi să plâng cu ei. Doream ca limba mea să pronunţe sunetele încurcate ale limbii lor şi urechile mele să audă muzica lor. Doream să fiu una cu ei. Fără rezerve, Dumnezeu mi-a dat o inimă pashtu.

.

Capitolul 5

Izbucnire de bucurie

La început planul nostru era să mergem în Pakistan, nu în Afganistan. Pentru Julie şi pentru mine nu conta de care parte a graniţei trăiam, câtă vreme puteam onora chemarea noastră pentru poporul pashtun din Asia Centrală. După depunerea cererii şi acordul de a intra în lucrarea de peste ocean dat de Adunarea lui Dumnezeu, ne-am retras din biserica pe care o întemeiasem în Lansing, Illinois, şi ne-am mutat într-un mic apartament. în timpul acestor pregătiri am simţit o nelinişte pe care nu mi-o puteam explica; sentimentul că trebuia să mergem în Afganistan, nu în Pakistan.

De ce? m-am întrebat. Nu ştiam motivul. *Era oare doar un gând venit din mintea mea?*

într-o noapte, după ce Julie a adormit, mă plimbam de colo-colo în papucii de casă cerând sfatul Domnului. Obosit şi frustrat, m-am aşezat în cele din urmă pe un scaun din bucătărie şi-am zis: „Doamne, ce vrei să-mi spui?" N-am auzit nimic decât bâzâitul constant al frigiderului. Deschizând Vechiul Testament la cartea lui Rut, am citit cum acea tânără văduvă a urmat-o pe soacra ei Naomi, care era şi ea văduvă, într-o altă ţară, în loc să meargă acasă la părinţii ei. Probabil c-a fost o reacţie sau un răspuns ilogic şi dificil din partea acestei tinere, dar i-a fost inspirat de dragostea ei pentru Dumnezeu şi de dorinţa de-a face voia Lui.

într-un mod pe care nu-1 înţelegeam pe deplin, povestirea îmi spunea că noi trebuia să mergem în Afganistan. Nu-mi puteam explica acest lucru; era doar ceva ce *ştiam.* Şi totuşi, partea precaută din mine mi-a spus să pun la încercare acel sentiment de siguranţă. Aşa că m-am rugat: „Doamne, fă ca şi Julie să aleagă

aceeaşi carte din cele şaizeci şi şase de cărţi ale Bibliei." Acesta urma să fie testul de confirmare; un test devenit şi mai semnificativ prin faptul că Rut nu este o carte considerată de obicei una de călăuzire.

— Julie, i-am spus a doua zi dimineaţa. Simt că avem confirmarea să mergem în Afganistan, dar doresc să verific acest lucru, ca să fiu sigur.

— Bine, a zis ea.

— Alege-ţi textul biblic pentru astăzi şi roagă-te ca Dumnezeu să-ţi arate aceasta, i-am zis. Nu-ţi fă nici un fel de griji. L-am rugat pe Dumnezeu să te călăuzească astăzi spre aceeaşi carte din Biblie din care mi-a vorbit şi mie.

—Aşa voi face, a zis ea, ridicându-se din pat şi îndreptându-se spre uşa care dădea în cealaltă cameră. Nu făcuse decât câţiva paşi, când a început să fredoneze „Oriunde vei merge tu, voi merge şi eu", cunoscutul cântec inspirat din istoria lui Rut. Ea s-a oprit, ridicând din sprâncene de parcă s-ar fi gândit foarte intens. Am aşteptat să vorbească.

— David, este cumva cartea lui Rut? a întrebat ea în cele din urmă. M-am ridicat repede în şezut în pat. Ea nu transpirase toată ziua ca mine pentru a o afla. îi trebuiseră doar nouăzeci de secunde! Eram foarte tulburat. Văzând consternarea mea, Julie a râs şi mi-a spus:

— Iubitule! Dumnezeu a ştiut că mai sunt şi alte lucruri pe care trebuie să le fac astăzi.

Săptămânile şi lunile s-au scurs repede. Eu şi Julie am vorbit în biserici din mai multe părţi din centrul şi vestul ţării. Atunci ne-am cumpărat hainele şi lucrurile necesare pe care voiam să le împachetăm şi apoi să le expediem înaintea noastră. Curând a sosit vremea să mergem la Ohio să stăm puţin cu cu familiile noastre şi să ne luăm rămas bun. în afară de familiile noastre, persoana pe care mai trebuia s-o văd înainte de plecare era Noel. Aşa că m-am pregătit să zbor în Carolina de Sud ca să-1 văd. Zâmbetul familiar al lui Noel m-a întâmpinat când am

coborât din avion. Am schimbat câteva cuvinte de salut şi, în timp ce ne îndreptam spre maşină, el a făcut o remarcă întâmplătoare:

— Bănuiesc că nu ţi-e foame.

— Sunt mort de foame, am răspuns cu entuziasm.

— Bine. Friptura de pui pregătită de Joyce după reţeta folosită în sud ne aşteaptă.

încă o dată mă bucuram să-1 văd pe acelt om umil şi totuşi împlinit. Ca de obicei, el îmi transmitea o

încredere calmă în Dumnezeu, care mă încuraja şi mai mult. Noel îşi luase diploma de maşter în ştiinţe la Institutul de Tehnologie Messachusetts. Pe vremea vizitei mele, el era preşedintele Departamentului de Tehnologie Inginerească al firmei Midlands Tech din Columbia, Carolina de Sud. Mai târziu avea să-şi obţină doctoratul la Universitatea din Carolina de Sud.
întocmai cum a promis, Joyce, fata cu păr roşcat, arătând minunat ca întotdeauna, a pregătit o friptură de pui cu toate cele necesare. Când ne-am aşezat la masă, Noel şi Joyce au început să mă bombardeze cu întrebări.
Cu deliciosul ei accent sudic, Joyce m-a întrebat:
— David, ce mai face Julie? Ne e dor de ea. Ne pare rău că n-a putut să vină şi ea cu tine. Ne-ar fi făcut plăcere s-o vedem.
— Aş fi vrut ca şi Julie să poată veni, şi ea ar fi vrut, dar trebuia să-şi petreacă cât mai mult timp cu mama ei. Ştii că mama ei nu se simte bine de la criza pe care a avut-o acum treisprezece ani. Este dureros pentru Julie s-o lase aici. Dar durerea este atenuată de faptul că mama ei înţelege că suntem chemaţi de Dumnezeu să lucrăm peste hotare.
Noel a pomenit de tatăl lui Julie, apoi a întrebat:
— Dar el cum stă cu sănătatea? Ce zice el despre plecarea voastră în Afganistan?
— Nici el nu este foarte sănătos, dar se descurcă. Din fericire, şi el crede că facem ceea ce trebuie - chiar dacă plecăm la unsprezece mii de mile depărtare, am răspuns servindu-mă cu încă o porţie de friptură cu garnitură de mazăre.
— Ce face Lucy, a întrebat Joyce.
— Aşa cum ştiţi, Lucy, sora lui Julie, stă cu noi de la treis-
Izbucnire de bucurie

prezece ani. în toamna asta intră în ultimul an la Colegiul Evangel. Ea crede în ce facem noi, dar plecarea noastră nu va fi uşoară nici pentru ea, nici pentru noi.
— Vorbeşte-ne despre tatăl tău, te rog, a zis Noel.
— Tata se bucură încă de serviciul pe care-1 are la Packard Electric, am răspuns. Chiar înainte de-a veni aici am fost la pescuit împreună la Mosquito Lake. Are acum o barcă nouă. Cred că la început era convins că totul nu e decât multă vorbărie.
— Păi, tu vorbeşti cam mult, a glumit Noel.
— Da, ai dreptate, am râs. Dar tata înţelege şi vrea să fac ceea ce vrea Dumnezeu.
— Vrei să te serveşti cu nişte cartofi dulci, Dave? a zis Joyce, oferindu-mi zâmbind platoul cu cartofi.
Am clătinat din cap, iar Joyce m-a întrebat:
— Ce mai face mama ta?
— Oştii pe mama. Ea m-a încredinţat Domnului din ziua când a aflat că e însărcinată. Ea nu m-a considerat niciodată al ei. Am fost întotdeauna al lui Dumnezeu. Ne va duce dorul, cu siguranţă, dar pentru ea cel mai important lucru este ca eu şi Julie să-L ascultăm pe Domnul. E o femeie grozavă!
Sorbind din ceaiul cu cuburi de gheaţă, Noel a zis:
— Sunteţi nişte fericiţi. Familiile voastre vă susţin.
Am înghiţit ultima îmbucătură de pâine, meditând câteva clipe la cuvintele lui Noel, apoi am răspuns:
— Şi eu cred. Aşa cum ştiţi, nici eu, nici Julie nu am crescut în familii lipsite de griji. Voi ştiţi toate greutăţile, tensiunile şi luptele pe care le-am avut. Aşa că este foarte încurajator să ştim că plecăm cu binecuvântarea părinţilor. Vor fi şi aşa destule probleme la care va trebui să facem faţă în Afganistan, fără să mai avem inima frântă ştiind că părinţii nu ne înţeleg.
Ne-am ridicat de la masă şi ne-am aşezat în fotoliile de lângă cămin ca să servim plăcinta de pecan şi cafeaua, când Joyce a zis:
— David, spune-ne câteva din lucrurile la care tu şi Julie va trebui să vă adaptaţi în Afganistan.
— Păi, Joyce, ştiu un lucru pe care Julie şi eu va trebui să-1 facem, am zis cu un zâmbet forţat. Nouă ne place să ne ţinem de

Afganistan, lacrimile mele
Izbucnire de bucurie

mână când ne plimbăm. Dar în Afganistan orice manifestare în public a afecţiunii dintre noi este jignitoare din punct de vedere cultural. Va trebui să avem foarte multă grijă, pentru că vrem să fim cât

se poate de atenţi cu acest popor. în fine, Noel a întrebat:
— Oare poporul afgan o să vă înţeleagă?
— Nu ştiu, Noel. E-un risc. Ştiu doar că Cristos a pus în inimile noastre o dragoste adâncă pentru ei şi că noi trebuie să mergem.
— Dar oare oamenii de-aici nu vor aştepta rezultate vizibile şi măsurabile în urma eforturilor voastre? a continuat Noel.
— Poate... dar cum se poate măsura dragostea împărtăşită? i-am răspuns. Scopul vieţii mele este să-L ascult pe Dumnezeu şi să-I fiu pe plac. Rezultatele ascultării mele depind de El.
în călătoria de întoarcere la Ohio, unde urma să mă întâlnesc cu Julie şi cu cei dragi ai noştri, îmi stăruiau în minte amintirile tuturor zilelor bune pe care le-am petrecut cu Noel de-a lungul anilor. Mi-am dat încă o dată seama că Dumnezeu mă binecuvântase cu un prieten foarte special.
Ultimele zile petrecute cu familia noastră au fost încărcate de emoţiile despărţirii. Apoi, întorcându-ne în Illinois, am terminat împachetatul şi în 16 august 1976, a doua zi după aniversarea căsătoriei noastre, am pornit în zbor spre Afganistan, îmbarcaţi într-un avion aparţinând companiei Air France. După ce-am trecut mai multe fuse orare, ne-am urcat într-un avion aparţinând companiei Iran Air, care ne-a dus până la punctul de destinaţie.
Inimile ne băteau nebuneşte când ne-am uitat în jos prin hubloul avionului. Ca doi copii care se uită prin gaura cheii, feţele noastre stăteau turtite de gemuleţul avionului, aşteptând cu nerăbdare să vedem prima imagine a Kabulului, capitala Afganistanului şi cel mai mare oraş al ţării. Aterizarea avionului ne oferea o imagine clară a munţilor înconjurători. Frumuseţea lor depăşea tot ce văzuserăm în poze sau vederi.
în sfârşit, am ajuns. Suntem aici! mi-am spus. Viziunea lui Dumnezeu şi harul Său ne-au susţinut în toţi anii de pregătire şi aşteptare. într-adevăr, peste câteva minute urma să punem
piciorul pe pământul naţiunii la care Dumnezeu ne-a chemat şi să ne întâlnim faţă-n faţă cu oameni care încă nu ştia cât de mult îi iubeam deja.
Avionul a aterizat brusc pe pistă, făcând să mi se întoarcă stomacul pe dos. Cauciucurile mari au scrâşnit şi avionul s-a oprit.
— Palpitantă aterizare, am remarcat.
— Da, a răspuns Julie.
Instrucţiunile de debarcare au fost date atât în persană, cât şi-n engleză, dar cea mai mare parte din ele se loveau de nişte urechi surde.
Când am ieşit afară din avion şi-am simţit aerul cald şi uscat, Julie şi cu mine ne-am uitat unul la altul şi am zâmbit. Am vrut s-o iau de mână, dar instinctiv m-am tras înapoi şi am privit înjur.
Mergând prin aeroportul pustiu, bucuria noastră s-a izbit de crunta realitate. în afară de o zi petrecută în Mexic şi câteva zile în Canada, Julie şi cu mine nu ne-am aventurat în afara Statelor Unite. Nu aveam experienţa aeroporturilor străine şi nu era nimeni care să ne aştepte. De fapt, cuvântul „puţin" descrie foarte bine câte ştiam despre cele mai multe probleme culturale. N-aveam nici o idee despre lucruri cum ar fi schimbul de bani, plata şi bacşişul hamalilor, controlul paşapoartelor. De fapt, nu ştiam nici măcar cum să întrebăm unde este toaleta. M-a cuprins neliniştea şi frustrarea, iar lipsa de control asupra situaţiei m-a făcut să mă simt slab şi neajutorat.
Parcă pentru a înrăutăţi situaţia şi mai mult, sosiserăm în perioada *Ramadanului,* luna islamică de post. în această lună nimeni nu lucrează fără să fie absolut necesar. Astfel, atât lucrătorii aeroportului, cât şi pasagerii au dispărut foarte repede lăsând clădirea aproape goală.
Stăteam acolo, în mijlocul marelui aeroport al Kabulului, cu toate bagajele în jurul nostru, simţindu-ne foarte pierduţi. Pentru a nu ne lăsa cu totul copleşiţi de situaţie, ne-am aşezat şi-am început să ne rugăm în şoaptă, cerând ajutor.
Un hamal, care arăta destul de ponosit, îmbrăcat în salopeta lui gri şi cu o şapcă cu cozoroc mare, s-a uitat înspre noi. Trebuie să-şi fi dat seama că eram în încurcătură. Probabil că perplexitatea şi confuzia noastră evidentă i-au stârnit mila. S-a îndreptat

spre noi gesticulând larg cu mâinile, într-un efort sincer de-a comunica cu noi. Dar n-am înţeles ce încerca să ne spună.
în cele din urmă, s-a dus în spatele unui ghişeu din apropiere, a deschis un sertar şi a scos un telefon particular pe care 1-a pus pe tejghea. Am scos un suspin de uşurare şi i-am mulţumit în limba engleză, pe care eram sigur că n-o înţelegea.
Am reuşit să formez corect singurul număr pe care-1 aveam al unui om numit Jack McMahon, care locuia în oraş. Nu-1 întâlnisem niciodată pe acel om şi mă rugam să fie acasă.
După ce telefonul a sunat o singură dată, am auzit o voce scoţiană plăcută spunând:
— Alo!
M-am prezentat şi l-am întrebat dacă ne poate ajuta.
— Dave, a zis el. Să nu vă mişcaţi de-acolo. Vin imediat.
— Te asigur, Jack, că nu ne vom clinti de-aici.
Jack a sosit cam peste douăzeci de minute. După ce a încărcat geamantalele şi celelalte bagaje ale noastre în mica lui maşină albastră, am fost uimiţi să vedem că mai era loc în maşină şi pentru noi trei. în drumul nostru prin oraş, Julie şi cu mine eram încântaţi de primele imagini ale Kabulului. Am văzut casele din pământ înconjurate de ziduri, despre care citisem atât de multe, precum şi oile şi caprele care făceau slalom de-a lungul străzilor. însă cel mai important lucru era că puteam să-i vedem pe oameni pentru prima dată.
Jack a oprit maşina ca să-I putem mulţumi lui Dumnezeu că ne-a ajutat să ajungem în această ţară mare. Când I-am mulţumit, din ochii noştri au început să curgă lacrimi de bucurie. După opt ani de planificare, rugăciune şi pregătire aveam acum ocazia să punem cu-adevărat piciorul pe pământul afgan. M-am întors spre Julie şi Jack şi-am zâmbit. De fapt, m-am trezit zâmbind întregii lumi. Dar în primul rând zâmbetul meu se îndrepta spre Dumnezeu, pentru că El ne adusese acolo.
Jack a pornit din nou maşina şi a început să-şi croiască drum spre destinaţie. în cele din urmă am ajuns acasă la Jim şi Nancy, prietenii cu care urma să stăm. Jim şi Nancy locuiseră lângă noi în Chicago şi toţi patru visaserăm deseori ziua când aveam să fim împreună în Kabul. Acum sosise acea zi!

53
Casa lor, aşezată undeva mai departe de stradă, avea în faţă o grădină frumoasă printre câţiva pomi fructiferi. Merele coapte atârnau într-un pom de lângă zidul văruit care înconjura casa şi grădina. Jim şi Nancy au fost uimiţi să ne vadă, deoarece nu primiseră telegrama pe care le-o trimiseserăm în care le anunţam sosirea noastră. Râsetele, saluturile şi îmbrăţişările se amestecau între ele şi vorbeam cu toţii deodată.
După ce Jack şi-a luat în sfârşit rămas bun, Nancy a pregătit ceaiul şi nişte prăjituri, în timp ce Julie şi cu mine am continuat să sporovăim despre călătoria noastră. Puţin mai târziu Jim a plecat în oraş. Julie şi Nancy au început să discute lucruri practice despre viaţa la Kabul, aşa că eu m-am îndepărtat pe nesimţite şi am urcat scările spre un mic balcon. Am stat sprijinit de bara neagră din fier, privind partea oraşului pe care-o puteam vedea din acel loc. îmi părea bine că eram singur. Aveam nevoie de timp pentru a contempla şi a absorbi impresiile lăsate asupra mea de locurile din jur.
Panorama de seară a munţilor maiestuoşi era extrordinar de reală. Ea arăta o altă faţă a frumuseţii lor decât cea pe care o văzuserăm mai devreme din avion.
Mă uitam la casele înconjurate de ziduri şi mă gândeam la oamenii care locuiau în ele. Un băiat cu picioarele goale, purtând nişte pantaloni largi şi o cămaşă albă, tradiţională, care-i ajungea până la genunchi, se grăbea de-a lungul străzii. El mâna din urmă o vacă albă cu negru, ţinând un băţ în mână. Mă întrebam unde locuia şi cum vedea el viaţa. *Cum vede el oare lucrurile? Ce simte el cu privire la viitor?* îmi ziceam.
Tot ce vedeam, simţeam şi auzeam era ciudat şi nou pentru mine. *Să fi fost oare şocul cultural?* mă întrebam. însă chiar când mi-a trecut acel gând prin minte, am ştiut că nu era aşa. în ciuda tuturor lucrurilor care-mi erau străine, aveam un sentiment puternic că am ajuns în sfârşit acasă şi ştiam că am sosit la timp.
Deodată am simţit nevoia să ating, să văd, să simt, să gust, să miros absolut tot ce se putea din acea ţară încântătoare. M-am trezit spunându-mi: *Sunt aici! Sunt aici! în sfârşit, sunt aici!* Eram ca un copil la iarmaroc - gata să merg cu orice, să încalec pe orice şi să mănânc de toate în acelaşi timp.
54

Sprijinit de bara balconului, am urmărit soarele coborând dincolo de cele mai înalte vârfuri, semnalând sfârşitul zilei calde afgane. Briza de seară făcea praful să se aştearnă în vârtejuri jos pe pământ şi liniştea învăluia oraşul.
Deodată acea linişte a fost întreruptă de tânguitul prelung al chemării islamice la rugăciune. Deşi citisem despre acea chemare, nu o auzisem niciodată. Tânguitul a pătruns adânc în sufletul meu şi m-a făcut să caut de unde vine; dintr-un minaret ascuns privirilor mele. Cântecul prelung de chemare al preotului - *Mullah* - domina întreaga zonă. Tăcerea nopţii s-a accentuat când vocea lui tremurătoare, parte familiară a chemării care este unică lumii islamice, răsuna în ecouri şi se stingea între cânturi. Ştiam din studiile mele că cuvintele arabe spuneau: „Dumnezeu este mare." Strigătul din minaret îi chema pe musulmani să-şi spună rugăciunile.
Chemarea s-a terminat tot aşa de brusc cum începuse. Liniştea a cuprins încă o dată oraşul şi ziua s-a stins.
Stând în pragul viitorului, mi-am permis să reflectez asupra trecutului. Mi-am lăsat mintea scăldată în acest gând plăcut: *A meritat insistenţa acestor ultimi opt ani.*
Liniştit, am început să vorbesc cu Dumnezeu. M-am rugat cu privire la viitor, m-am rugat cu privire la sentimentul meu de nevrednicie şi slăbiciune, m-am rugat cu privire la speranţele mele palpitante, şi totuşi pline de teamă. Apoi I-am mulţumit Domnului pentru călătoria pe care am încheiat-o cu bine, pentru naţiunea Afganistanului şi pentru poporul său. Mulţumirile au adus o nouă încredere în inima mea şi mi-am spus: *Doamne pot să-Ţi încredinţez Ţie viitorul nostru.*
Cu acel gând stăruindu-mi în minte, am plecat cu părere de rău din balcon, coborând încet scările.
Mai târziu, în noapte, am rămas treaz în pat, ascultând sunetele confuze ale nopţii din noua mea ţară. Am mulţumit din nou în şoaptă pentru prima mea zi în Afganistan, ştiind că n-o voi uita niciodată.
Am locuit la Jim şi Nancy în următoarele două săptămâni. în acel timp ei ne-au ajutat să ne obişnuim cu Kabulul, ducându-ne în diferitele zone ale oraşului. Mie şi cu mine am aflat de la

gazdele noastre că populaţia Kabulului era în jur de 700.000 de persoane, altitudinea lui este de peste 1.000 de mile şi munţii încercuiesc oraşul. Zilele de vară pot să fie foarte calde, dar din cauza umidităţii scăzute ele sunt în general plăcute.
Ni s-a spus că iarna temperaturile scăzute puteau să facă să îngheţe conductele de apă. Deşi zăpada acoperea de obicei munţii din apropiere şi zonele subalpine, zilele erau în general luminoase şi însorite.
— Aici nimeni n-are încălzire centrală, ne-a amintit Nancy. Apoi a spus râzând:
— Aşa că atunci când va-ngheţa, o să ştiţi.
Zăpada în Kabul însemna lucru. Fiecare acoperiş trebuia curăţat de zăpadă înainte ca aceasta să se topească şi să distrugă zidurile scunde din pământ. Acoperişurile şi arhitectura oraşului, în general, au fost lucrurile care m-au fascinat cel mai mult.
în primele săptămâni am petrecut destul de mult timp mergând pe jos, plimbându-ne pe lângă Universitatea din Kabul, observându-i pe studenţi venind şi mergând la orele de curs şi urmărindu-i pe oameni târguindu-se cu negustorii pentru mărfurile din bazaruri.
Am observat imediat faptul că afganilor le plăceau culorile vii. O vastă paletă de culori împodobea hainele, casele şi maşinile afgane.
Pe Mie o intrigau deprinderile lor de grădinărit. Multe case păreau ca nişte oaze cu grădini bogate, plante şi flori, un contrast izbitor cu pământul arid şi cafeniu, care este atât de tipic topografiei Afganistanului.
N-am obosit plimbându-ne şi vizitând oraşul, dar, după câteva săptămâni am început să ne pierdem răbdarea, ştiind că era vremea să începem să căutăm în mod serios o casă de închiriat.
Speram din toată inima să ni se acorde curând vizele de şedere în ţară; însă, deşi am aşteptat şi iarăşi am aşteptat, vizele necesare nu mai apăreau.
însă, înainte de a trece destul timp pentru a ajunge descurajaţi, am întâlnit o tânără profesoară de engleză, care se pregătea să plece din zonă. Ea ne-a dat numele proprietarului casei pe care

ea o închinase, un medic numit dr. Shafe. Când am luat legătura cu el şi i-am spus situaţia vizei

noastre, acest domn amabil a fost de acord să ne lase să închidem casa lunar. Mai mult, el a zugrăvit casa pe propria sa cheltuială înainte ca noi să ne mutăm în ea. Julie şi cu mine am fost recunoscători pentru ambilitatea doctorului Shafe faţă de noi şi ne-am rugat pentru el în mai multe rânduri. A fost o zi plină de emoţii pentru noi când ne-am mutat cu puţinele lucruri pe care le aveam în micuţa lui casă. La trei luni după ce ne-am mutat am primit cu bucurie vestea că ni se acordaseră vizele de şedere în ţară.
Ne-am simţit în siguranţă şi bine printre afganii prietenoşi şi deschişi. Eram într-adevăr pregătiţi să ne împărţim viaţa cu ei. însă curând aveam să ne dăm seama că adânca noastră dorinţă nu era suficientă. Exista o barieră foarte grea care ne separa, dar eram hotărât să găsesc un mod de a trece prin acel zid.
Capitolul 6
O dată şi încă o dată
Bariera care ne separa de afgani era, desigur, diferenţa de limbă dintre noi. Oricine a călătorit într-o ţară străină ştie că comunicarea prin gesturi este foarte limitată. Deşi puteam să „întreb" cu succes cu ajutorul gesturilor un vânzător unde găsesc săpun de faţă, nu puteam primi un răspuns când încercam să „întreb" cum să ajung la cea mai apropiată staţie de autobuz. Aşa că ştiam că trebuia să mă înscriu cât mai repede la un curs de limbă.
Pentru căji-am putut găsi un profesor de limbă pashtu, m-am înscris la un curs de limbă dări. După o lună, sfătuiţi de unul dintre profesorii mei de dări, am mers să-1 văd pe domnul Raheme, un om care se părea că putea să-mi recomande un instructor de pashtu. în vreme ce-mi pregăteam dinainte ceva material pentru limba pashtu, domnul Raheme a sunat un profesor de la Universitatea din Kabul, numit Munsif.
— îmi pare rău, a spus domnul Munsif, dar programul meu este atât de încărcat şi m-aţi mai întrebat o dată cu privire la această problemă acum două săptămâni. Sunt încă mult prea aglomerat.
însă, la insistenţele domnului Raheme, domnul Munsif a fost de acord să se întâlnească cu noi peste câteva zile.
Sosirea domnului Munsif în biroul domnului Raheme s-a dovedit a fi unul dintre acele momente importante care pătrund în viaţă pe nesimţite. De fapt, sunt momente care trec aproape neobservate. în mod discret, el era *acolo.*
Domnul Munsif era un om slab, cu nasul ascuţit şi cu trăsături distincte. îmbrăcat îngrijit cu un costum cafeniu închis, înfăţişarea lui înaltă şi dreaptă îl făcea să arate bine. Părea să aibă

aproape patruzeci de ani. în timp ce vorbea, mi-am dat seama că acest domn afgan nutrea o grijă inexplicabilă pentru mine şi pentru Mie - doi străini care veniseră în ţara lui. Datorită celor spuse de el domnului Raheme, am fost foarte surprins când domnul Munsif a fost de acord să ne fie profesor. Lecţiile noastre de două ore urmau să se desfăşoare în fiecare după-masă în biroul său, după ce-şi termina orele de la Universitate.
Ce 1-a făcut pe domnul Munsif să fie de acord să ne predea lecţii de limba pashtu, era un lucru de neînţeles pentru mine.
Poate pentru că suntem o familie, m-am gândit. *Sau poate că motivul e dorinţa noastră sinceră de a învăţa limba sa pashtu. Dar, mai presus ca toate, datorită bunătăţii şi amabilităţii sale.*
însă, privind în urmă la hotărârea domnului Munsif, acum ştiu că a existat ceva mai mult decât oricare din aceste motive. El a fost de acord, pentru că Dumnezeu lucra şi pregătea lucrurile în cel mai bun mod pentru noi toţi.
într-adevăr, domnul Munsif era un om remarcabil. Era liderul tribului său din Afganistanul de sud-est, aşa cum a fost şi tatăl său. Familia sa poseda mari întinderi de pământ.
Deşi poate că erau şi alţi profesori universitari demni de încredere şi buni profesori, exista un singur domn Munsif. El era într-adevăr un oriental care putea înţelege gândirea şi mintea occidentală. Aceasta era o trăsătură foarte bună, pentru că exista un singur David Leatherberry înscris să studieze limba pashtu.
Mi-au trebuit şase luni doar să învăţ cum să deosebesc şi să repet sunetele limbii pashtu. Cu toate acestea, zi după zi, răbdarea domnului Munsif cu mine nu a scăzut deloc. El se simţea onorat că doream să învăţ limba pashtu. Astfel, mă încuraja întotdeauna. Niciodată n-a rostit nici o vorbă cu

mânie şi nici nu s-a simţit frustrat de cât de greu învăţam eu limba sa.
Deşi învăţam serios şi repetam cu atenţie fiecare cuvânt, eforturile mele de a învăţa să vorbesc pashtu păreau să nu dea nici un rezultat. De fapt, eram convins că sunt cel mai slab elev la pashtu din lunga istorie a acestei limbi.
Domnul Munsif şi eu am devenit buni prieteni şi aceasta nu pentru că el putea să exerseze engleza cu mine sau pentru că eu îi ofeream anumite avantaje deoarece eram străin. Prietenia noastră

s-a înfiripat pur şi simplu pentru că lui îi plăcea de mine şi mie îmi plăcea de el.
La scurt timp după ce domnul Munsif a devenit profesorul nostru, am mers amândoi la plimbare prin împrejurimi, ascultându-i pe vânzători vorbind limba pashtu. El a făcut acest lucru pentru a mă ajuta să învăţ limba.
într-un anume magazin, domnul Munsif a vorbit cu un tânăr care avea înjur de 15 ani. Apoi domnul Munsif a petrecut câteva minute vorbind cu alţi membri ai familiei.
Când a păşit afară din magazin, domnul Munsif a spus:
—Acest tânăr, Ajmal Masoude, vorbeşte foarte frumos limba pashtu. Familia lui v-a îngăduit să veniţi în magazin şi să exersaţi limba oricând.
— Mulţumesc, am zis. însă tot timpul mă urmărea gândul: *Acest Ajmal nu-şi dă seama câtă răbdare va trebui să aibă cu mine.*
Magazinul, al cărui proprietar era Rahman, fratele mai mare al lui Ajmal, era plin cu tot felul de lucruri, un fel de versiune afgană a magazinelor noastre universale cu mărfuri ieftine. Ajmal îl ajuta pe Rahmal şi pe celălalt frate al său, Khadim, să achiziţioneze şi să vândă săpun, gumă şi alte mărunţişuri. Era o familie unită, care se călăuzea după principii morale sănătoase şi dăruia cu generozitate celor săraci.
Tatăl lui Ajmal nu 1-a lăsat niciodată pe acesta să primească absolut nimic pentru că ne ajuta să învăţăm limba. Deşi eu îl ajutam pe Ajmal la lecţiile de engleză pe care el le lua, ajutorul meu era foarte mic în comparaţie cu ajutorul pe care ni-1 oferea el, lui Julie şi mie.
Mă simţeam îndatorat faţă de tatăl lui Ajmal, pentru că mai târziu i-a permis fiului său să vină la noi acasă pentru a practica limba. în câteva ocazii, Ajmal a venit aducând daruri din partea mamei sale - mai ales mâncăruri afgane specifice pe care ea le pregătea.
Uneori tatăl lui Ajmal m-a invitat în casa lor. Acolo el, cei trei fii ai săi şi eu ne-am bucurat de mese afgane delicioase, însă niciodată nu i-am văzut fetele sau soţia care pregătiseră acele mâncăruri gustoase. Era un lucru interzis din punct de vedere cultural.

Julie a fost încântată când familia Masoude ne-a invitat pe amândoi la cină pentru prima dată. De îndată ce am ajuns, Julie a fost condusă în camera femeilor, iar eu m-am alăturat grupului bărbaţilor într-o altă cameră, într-un adevărat stil afgan.
Studiam pashtu cu Ajmal cam de cinci luni, când am invitat familia lui să vină cu noi la un picnic. Domnul Masoude a acceptat „cu plăcere".
Pentru că avea să fie prima dată când urma să petrecem cu întreaga familie, lui Julie i-au trebuit câteva zile ca să plănuiască meniul pentru acel eveniment special.
Când a făcut lista finală cu lucrurile pe care trebuia să le cumpere, ea a spus:
— David, sper că le va plăcea ce le voi pregăti.
I-am spus să nu-şi facă griji, pentru că eram sigur că familiei lor le va plăcea ceea ce le va găti Julie.
Când a sosit ziua fixată, mama lui Ajmal s-a îmbolnăvit şi n-a mai putut veni. Cu părere de rău, a trimis scuzele de rigoare. Julie a fost dezamăgită, dar simţea că dacă doamna Masoude nu putea să vină la picnic, nici ea nu trebuia să meargă. Mai târziu am aflat că hotărârea lui Julie a fost un lucru politicos şi corect din punct de vedere cultural şi că mama lui Ajmal a fost impresionată de sensibilitatea ei.
Eu am început să mă pregătesc pentru drumul de trei ore, cât dura până la locul de picnic, concentrându-mă asupra câtorva cuvinte pashtu şi a câtorva propoziţii scurte. Din cauză că tatăl lui Ajmal şi fraţii lui nu ştiau deloc limba engleza, am vrut să le pot spune câteva cuvinte în limba lor. Insă, în ciuda pregătirii mele, n-am putut spune nici măcar o singură propoziţie corectă în pashtu în toată ieşirea noastră. Deşi am ascultat cu atenţie şi am încercat cu disperare să-mi amintesc cuvintele,

în cele din urmă a trebuit să mă bazez pe Ajmal ca să le traducă cee ce spuneam eu în limba engleză. Părea un lucru ireal că nu puteam nici să formulez propoziţii şi nici să răspund corect în pashtu după atât de multe săptămâni de studiu. Această incapacitate m-a făcut să mă simt groaznic. Câtă grijă simţeam pentru aceşti prieteni şi cât de mult doream să comunic cu ei în propria lor limbă. Insă, în ciuda deficienţelor

mele de limbă, ne-am bucurat din plin de excursie şi de masa bună, când am ajuns la Parcul Grădină din Jalalabad.
Am ajuns acasă târziu în seara aceea şi Julie se culcase deja. Nu m-a deranjat. Dezamăgirea pe care o simţeam din cauza incapacităţii mele de a comunica cu familia Masoude în pashtu mă copleşise atât de mult, încât nu voiam să vorbesc cu nimeni. Nici măcar cu Julie.
îngenunchind şi plângând, am strigat către Domnul:
— Doamne, n-am putut spune nici măcar un cuvânt corect. Nici măcar un cuvânt! Simt o dragoste atât de mare pentru Ajmal şi familia lui, şi totuşi nu mă pot exprima deloc. Doamne Isuse, vreau să mă dăruiesc pe mine şi viaţa mea pashtunilor, dar cum voi putea exprima vreodată dragostea Ta faţă de ei dacă nu pot nici măcar să învăţ limba lor?
în acel moment mi-au venit deodată clar în minte următoarele cuvinte: *David. L-am folosit pe David Wilkerson pentru a deschide inimile adolescenţilor din acea bandă din New York, nu-i aşa? Nu pot eu oare să te folosesc pe tine pentru a-Mi arăta dragostea faţă de pashtuni?*
M-am gândit: *David Wilkerson, a cărui carte,* „The Cross and the Switchblade" (Crucea şi pumnalul) *am citit-o de atâtea ori? Mă frământ aici pentru că pot spune foarte puţine cuvinte în limba pashtu, şi Dumnezeu îmi aduce acest gând în minte! Ce să însemne asta? Probabil că îmi spune că îl poate folosi pe orice om care este deschis şi se lasă folosit de El - chiar şi pe mine.*
într-adevăr, ştiam că Dumnezeu deschisese o uşă eficientă pentru lucrarea în rândul oamenilor de care îi păsa prin lucrarea lui David Wilkerson. Puteam îndrăzni să cred că El mă poate folosi şi pe *mine* în rândul afganilor? Am primit acel gând cu recunoştinţă din partea Domnului. Descurajarea mea a dispărut şi am ştiut că nu îmi voi înceta eforturile de a învăţa limba pashtu.
în primăvara anului 1977 m-am înscris la Universitatea Kabul pentru studii suplimentare de limbă. înscrierea la cursurile universitare şi continuarea lecţiilor particulare cu domnul Munsif era un lucru extrem de costisitor şi obositor pentru mine. Atfel, când a sosit luna august, eram pregătit să fac o pauză. în acea vacanţă am făcut o excursie care avea să fie cea mai plină de aventură şi unică în viaţa mea.

Capitolul 7

Călătorie în ţinutul Hindu Kush

Regiunea în care Afganistanul de nord-est întâlneşte Tadjikistanul, Pakistanul şi China se numeşte Nodul (Podişul) Pamir. Această îngrămădire incredibilă de vârfuri semeţe de munţi este numită deseori „acoperişul lumii". Multe dintre aceste vârfuri se ridică la o înălţime de peste 20.000 de picioare. Această zonă atrage în fiecare an numeroşi alpinişti din toate ţările.
Din acest Nod Pamir porneşte istoricul şir muntos Hindu Kush lung de 600 de mile, care formează coloana muntoasă a Afganistanului. Acest şir muntos pare să exprime însuşi sufletul ţării. De fapt, unii au spus că el *este* Afganistanul.
în primul nostru an în Afganistan, Mie şi cu mine am fost atât de absorbiţi de studiul limbii, încât n-am fost pe deplin conştienţi de importanţa regiunii Hindu Kush şi de impactul ei asupra vieţii afgane. De aceea am fost încântaţi când prietenii noştri Joe şi Dawn Miller, profesori la o şcoală internaţională din Kabul, au obţinut o permisiune guvernamentală şi ne-au invitat să mergem cu ei şi cu alţi cinci prieteni într-o excursie în Hindu Kush. Ceilalţi erau Tom Larson, un student american cu un trup bine clădit, care vizita ţara în acea vară, Ole Peterson, colegul meu suedez de clasă de la Universitatea Kabul, Olga Swenson din Suedia şi Betty Ann Jones din Anglia, două asistente care locuiau în Kabul şi Bernice Whatley, o directoare de şcoală.
Excursionişti experimentaţi ne-au spus că drumul va fi foarte greu. Am început astfel să facem antrenamente şi exerciţii de pregătire fizică şi scurte ieşiri în susul şi în josul zidului istoric al Kabulului - un zid antic, care se întinde între doi munţi de altitudine mai joasă. El fusese construit ca un zid de apărare în calea invadatorilor străini.

Entuziasmul meu pentru excursie se împletea cu îngrijorarea, fiindcă în 1971 doctorii îmi spuseseră că nu am voie să călătoresc peste ocean din cauza stării plămânilor mei. Mai mult, temperaturile reci, în special de la mare altitudine, puteau să-mi creeze probleme serioase. însă am dorit cu disperare să fac parte din echipa de excursionişti şi m-am gândit că, dacă mă pregătesc şi dacă Dumnezeu mă ajută, puteam să particip.
Aventura noastră a început la 18 august cu o călătorie în două vehicule pe patru roţi - un jeep şi un Landrover. Pe un drum pietruit am pornit din Kabul spre nord, spre oraşul Khanabad. De acolo ne-am îndreptat pe un drum de pământ spre un loc pustiu numit Kislem. Acolo ne-am ridicat corturile pentru noapte pe un câmp.
La ora două dimineaţa ne-au trezit strigătele lui Bob şi Dawn:
— Apă! E apă peste tot!
împleticindu-ne în întuneric, ne-am înşfăcat lucrurile în grabă şi ne-am repezit spre locul unde terenul era mai înalt.
Proprietarul care ne dăduse voie să stăm acolo omisese să ne spună că acel câmp urma să fie irigat peste noapte.
Mai târziu în acea dimineaţă, m-am trezit la zgomotul unor glasuri de tonalitate ridicată şi al unor clopote.
— Iarăşi apă? am întrebat, uitându-mă afară din cort. Ferindu-mi ochii cu mâna din cauza soarelui puternic, am
văzut o serie de familii pashtune nomade trecând pe lângă noi cu oile, caprele şi cămilele lor. Femeile îmbrăcate în haine colorate şedeau pe spatele animalelor cocoşate care se legănau mânate de căpăstru. Copii gălăgioşi şi câini lătrând fugeau printre ei în timp ce treceau pe lângă noi. Era o privelişte minunată.
Mai târziu în acea dimineaţă am plecat de la Kislem şi ne-am îndreptat spre Faizabad, un oraş care era aşezat cam la 50 de mile de graniţa sovietică. Ne-am continuat o parte a călătoriei pe un drum de munte foarte nesigur, care uneori se îngusta într-o panglică îngustă tăiată în stâncă. Alteori drumul cobora abrupt pentru a traversa albiile uscate ale unor râuri. Deseori urcuşul era atât de abrupt încât nu puteam să vedem drumul.
Landroverul alb în care eram împreună cu Mie se căţăra pe drumul înclinat ca o pisică speriată, mârâind şi scuipând pietre în

înaintarea lui înceată. Ne ţineam strâns şi ne aplecam înspre munte în speranţa că vehiculul nostru care se răsucea din toate încheieturile nu se va lovi de o stâncă, nu-şi va pierde echilibrul şi nu se va balansa, aruncându-ne în valea adâncă de dedesubt.
După o noapte petrecută în Faizabad, am ajuns a doua zi în satul Fargzhamu. De acolo urma să înceapă urcuşul nostru pe jos.
în acea seară, în jurul focului pe care l-am făcut la Fargzhamu, ne-am rugat pentru Julie, care era bolnavă cu febră şi diaree. De asemenea, ne-am rugat ca Dumnezeu să ne ajute să ne continuăm cu bine călătoria. Cuvântul ne-a adus aminte tuturor că puteam să ne punem toată încrederea şi să avem siguranţă în Domnul. A doua zi dimineaţa, Julie s-a simţit bine.
Am cumpărat doi măgari de la localnici. Deoarece sătenii şi-au dat seama că nici unul dintre noi nu ştia cum să se descurce cu animalele de povară şi cu atât mai puţin să le târguiască, ei au încercat să ne vândă trei măgari. însă noi eram convinşi că ei încercau să profite de naivitatea noastră de străini, aşa că am optat doar pentru doi. Măgarii urmau să care tot echipamentul, precum şi medicamentele de care aveam nevoie pentru călătorie, în plus, fiecare membru al echipei urma să ducă în spate un rucsac care cântărea între 12 şi 20 de kilograme. încărcând bagajele pe măgari, am pornit-o de-a lungul râului Kowkcha pe o cărare îngustă de munte.
în ziua următoare, înaintând pe drumul care ne purta în sus, am făcut unele descoperiri interesante cu privire la măgari. Este adevărat că aceştia sunt nişte animale tenace, încăpăţânate şi cu picioare sigure, dar ele au şi mărimea potrivită pentru a-şi găsi drumul de-a lungul potecilor foarte înguste, în timp ce cară o încărcătură destul de mare. însă, dacă încărcătura pusă pe măgar este prea grea, sau nu este

aşezată cum trebuie, animalul şovăie şi se poticneşte. N-a trecut mult timp şi am observat că încordându-se să ducă povara, pe feţele lor cu privire tristă începeau să se prelingă lacrimi.
La început n-am încărcat cum trebuie bagajele pe cele două animale - nu le-am aşezat destul de înalt pe spinarea lor. Ca răspuns la aceasta, ele au refuzat să meargă mai departe. Singurul mod de a rezolva problema a fost să lăsăm pe măgari

doar jumătate din încărcătură, să o ducem până sus, să descărcăm bagajele şi apoi să coborâm iarăşi la poala muntelui după cealaltă jumătate. încărcându-le încă o dată, trebuia să parcurgem acelaşi drum pentru a ajunge acolo unde lăsaserăm prima jumătate din bagaje. Această operaţie extenuantă, care ne-a răpit o mulţime de timp, însemna de două ori mai mult efort pentru animale şi de patru ori mai mult efort pentru noi. Pe scurt, am fi avut *într-adevăr* nevoie de trei măgari. „Sătenii aceia erau mai deştepţi decât am crezut noi", a trebuit să recunoaştem în sinea noastră.
în timp ce noi eram ocupaţi cu transportul bagajelor pe măgari, Julie mi-a spus că vrea s-o ia înainte. O urmăream din privire cum urca cu greu muntele. Era îmbrăcată cu blugi, cu o tunică verde şi lungă, purta o pereche de ghete maro de munte şi pe cap avea o pălărie albă, mare, cu boruri late, fluturând în bătaia vântului. A trecut pe lângă noi cu pas sprinten şi plină de încredere, dispărând în cele din urmă din vedere după ce a trecut dincolo de creastă.
Mă întorsesem doar de câteva clipe înapoi la munca mea, când mi s-a părut că aud vocea speriată a lui Julie. Mi-am ridicat capul şi-am ascultat cu atenţie încordată. Pentru că Julie e o femeie încrezătoare în puterile sale şi, de obicei nu intră repede în panică, ştiam că nu mă strigă dacă nu este într-o mare încurcătură. M-am gândit că probabil vântul îmi joacă feste, însă, ascultând cu atenţie, am auzit-o strigând încă o dată.
După ce-am urcat în grabă cărarea îngustă am trecut dincolo de creasă, ochii mei au văzut ceea ce mintea mea nu putea să creadă. Acolo, lipită de peretele stâncos al muntelui, stătea soţia mea. Se pare că Julie greşise drumul depărtându-se de poteca principală, iar nisipul înşelător şi pietrele de pe poteca pe care o alesese alunecaseră sub picioarele ei. într-o fracţiune de secundă s-a lipit strâns de peretele stâncos al muntelui, dar eu nu puteam să ajung la ea. N-avea nimic de ce să se ţină şi nici pe ce să-şi sprijine picioarele. Cum reuşea să se menţină, nu ştiu. Amândoi ştiam că dacă Julie îşi pierde controlul va aluneca sute de metri în josul muntelui, prăbuşindu-se în apa care curgea învolburată în vale.

— Nu te mişca! i-am zis, încercând să-mi păstrez calmul ca să n-o sperii şi mai mult. M-am întors şi-am strigat la ceilalţi. Veniţi aici! Grăbiţi-vă! Mie este în pericol!
Tom, Ole, Betty şi eu ne-am prins de mână şi-am format un lanţ uman. încet şi cu grijă am început să ne lăsăm în jos, pas cu pas, de-a lungul peretelui muntos. Tom şi-a înfipt ferm picioarele pe cărare, în timp ce eu mă aplecam încet spre Julie. Ştiam cu toţii că-n orice clipă ne puteam rostogoli la vale, unde ne aştepta o moarte sigură.
Când am ajuns aproape de ea, Julie a spus încet:
— Dacă-mi iei rucsacul, cred că voi reuşi.
— O, nu, i-am răspuns repede, încercând să-mi stăpânesc vocea, ca să nu-i transmit panica mea.
Am ajuns cu mare grijă la ea, am apucat-o de curea şi-am început s-o trag, centimetru cu centimetru, spre terenul solid. Când mai aveam doar câţiva paşi până să fim în siguranţă, piciorul cuiva a alunecat, desprinzând pietre şi bolovani care au pornit-o la vale.
— Nu vă mişcaţi, am ţipat, pereţii muntoşi din jurul nostru reverberând ecoul vocii mele.
Toţi au încremenit câteva clipe. Apoi, când eram sigur că putem continua în deplină siguranţă, am spus:
— Acum încet.
Am început din nou să alunecăm ţinându-ne ferm de peretele rece al muntelui. După încă câţiva paşi de coşmar, am ajuns în sfârşit sus în siguranţă. Am îmbrăţişat-o strâns pe Julie şi am scos un suspin de uşurare. Cu adâncă mulţumire, am şoptit: *îţi mulţumesc, Doamne! Iţi mulţumesc!*
Mi-am lăsat încet la pământ trupul tremurând, transpirat şi încordat. Am luat-o pe Julie de mână; aproape că mă temeam să-i mai dau drumul, deşi coşmarul se terminase. După ce a şezut liniştită lângă mine timp de câteva clipe, lacrimi de eliberare au început să-i şiroiască pe obraji.
îngrijorat de tensiunea pe cale de destindere, careva a spus:

— Ai grijă să nu facă un şoc!
— Nu-ţi fă griji. Domnul e cu mine, a răspuns Julie. Când mă aflam acolo, mi-am păstrat liniştea, gândindu-mă mereu şi mereu

la ceea ce Duhul lui Dumnezeu ne-a spus cu două seri înainte: „Te voi păzi şi voi fi cu tine."
Continuându-ne călătoria, am fost recunoscători Domnului la gândul că eram cu toţii teferi. însă, trecând prin acea experienţă, am putut aprecia mai bine cât de periculos era Hindu Kush şi ce capcane ascundea sub frumuseţea lui.
A treia zi am cumpărat al treilea măgar. L-am numit Harry. Din păcate, Harry s-a dovedit prea mic pentru a căra proviziile noastre, aşa că următoarea zi l-am vândut în schimbul unui măgar frumos şi cenuşiu, pe care l-am numit Denny. Spre deosebire de ceilalţi doi măgari pe care-i aveam - unul aproape un delincvent, iar celălalt un dezertor, o dată încărcat - neastâmpăratul Denny fugea ori de câte ori apăreau ceilalţi măgari. însă, în ciuda idiosincraziilor lor, am ajuns să-i apreciem pe Asko, Charlie şi Denny - cele trei animale mici, care trăgeau din greu.
Primele zile ale călătoriei noastre păreau a fi umplute de tot felul de necazuri, dureri musculare, deprinderea modului de a ne descurca cu măgarii, instalarea şi strângerea corturilor. Excursiile în munţii Afganistanului erau mai solicitante decât ne imaginaserăm eu şi Julie. Pe de altă parte, momentele de rară frumuseţe se dovedeau şi ele a întrece orice imaginaţie. Chiar şi cu trei măgari, încă mai aveam probleme cu transportul bagajelor noastre, aşa că l-am cumpărat pe Arthur, un măgar mare, cu un căpăstru cu ham greu din metal şi cu potcoave speciale la copitele din spate. Am fost gata să plătim preţul ridicat care ni se cerea pentru el, deoarece eram obosiţi de transportul echipamentului şi doream un măgar *mare.*
Se părea că toţi cei pe care-i întâlneam îl cunoşteau pe Arthur, iar în satul următor oamenii ne-au cerut să-1 lăsăm să lupte.
— Să lupte? am întrebat cu voce tare, zicându-mi în acelaşi timp în sinea mea: *Deci acesta este rostul potcoavelor speciale!*
Am aflat curând că acesta era u[n] joc de pariuri foarte răspândit în regiune. Un om şi-a adus animalul ales de el, purtându-1 de căpăstru, aşa cum îşi duc americanii caii la curse. Apoi omul a insistat ca eu să-1 aduc pe Arthur să lupte pe păşunea satului. însă am refuzat cu încăpăţânare, fapt care a făcut să nu-i fiu deloc plăcut proprietarului celuilalt concurent.

Fiecare zi din drumul nostru era altfel decât cea dinaintea ei. într-un rând, viaţa prietenei noastre Dawn a fost pusă în pericol când a traversat un curent care părea mic şi foarte liniştit, dar care era mai adânc decât părea. Curentul a început să curgă cu aşa o forţă, încât ea a trebuit să se agate de o creangă care atârna deasupra ca să nu fie dusă de apă.
într-un alt rând, eu m-am îmbolnăvit după ce-am mâncat un ou stricat pe cere-1 cumpărasem de la nişte săteni. Pentru că eram prea bolnav ca să mă pot ţine pe picioare, a trebuit să închiriez un cal şi am fost nevoit să merg călare. Acele incidente au oferit numeroase ocazii de discuţii şi părtăşie între membrii grupului nostru şi călătoream împreună de parcă am fi fost prieteni de mulţi ani.
în multe moduri deosebite, fiecare dintre noi a manifestat dragostea lui Dumnezeu faţă de sătenii pe care îi întâlneam. Deoarece Olga şi Betty erau asistente medicale, faptele lor pline de compasiune au fost cele mai vizibile. Când ne întâlneam pe drum cu săteni, ele le dădeau medicamente pentru ochi, pentru dureri şi pentru diferite feluri de infecţii. Oamenii aceştia de la sate aveau mare nevoie de ajutor medical.
în satul Rabat, Olga şi Betty n-au putut trata o femeie despre care ele credeau că probabil avea tuberculoză la şira spinării, aşa că ne-am rugat pentru ea.
într-o dimineaţă, ne-a fost adus un băiat. Vedeam că avea dureri mari, suferind se pare de apendicită. Din punct de vedere medical, asistentele noastre nu puteau face mare lucru, pentru că nu-1 puteau opera. Astfel, în timp ce tatăl bărbos al băiatului îl ţinea cu gingăşie pe braţe, am îngenuncheat lângă cei doi şi m-am rugat. Mi se rupea inima de mila tatălui şi a fiului său.
In a zecea zi de călătorie mai aveam încă mai mult de o treime din drum de parcurs. Am angajat un

ghid, cu măgarul său, pentru a ne călăuzi prin Pasul Anjoman, un loc rece şi bătut de vânturi, lung de 13.000 de picioare. La prânz am ajuns la un podiş înalt, care se afla chiar înaintea ultimului urcuş spre acel pas. La vederea frumosului lac Anjoman, de un albastru intens, adânc şi limpede ca cristalul, Julie a exclamat:
— Să ne oprim şi să mâncăm aici.
Nu s-a gândit nimeni să obiecteze, aşa că am savurat frumuseţea naturii în timp ce mâneam.
Echipajul nostru deţinea acum şi frumosul cal negru arab pe care călărisem când am fost bolnav, şi un total de cinci măgari. Chiar şi aşa, am scos un timp bun când ne-am apropiat de pas. Am poposit peste noapte în apropierea potecii la o stână - *aylock* - construită din pietre, care ne adăpostea de vânt.
Evenimentele din acea noapte au fost de rău augur.
Mai întâi, Tom, care rămăsese în urmă să prindă nişte peşte în Lacul Anjoman, s-a pierdut de grup şi a rătăcit pe munte mai mult de şase ore. în încercarea de-a ne găsi, a urcat cu aproape 2.000 de picioare mai sus. îmbrăcat cu haine uşoare, care nu puteau să-i ţină de cald la temperaturile foarte reci din timpul nopţii ce coborau sub zero grade, probabil c-ar fi murit îngheţat dacă n-ar fi văzut lumina focului nostru de tabără. L-am întâmpinat cu bucurie înapoi în mijlocul nostru în jurul orei 10:30.
Apoi, tocmai pe când ne pregăteam cu toţii să ne cuibărim în sacii de dormit, un foc de armă izolat a spintecat liniştea nopţii. N-am aflat niciodată motivul acestuia şi nici sursa sunetului ucigaş, dar a fost înspăimântător.
Julie şi cu mine am fost bucuroşi când, în sfârşit, s-a luminat de ziuă.
în dimineaţa următoare toţi eram cu nervii puţin încordaţi, dar o pace adâncă ne-a cuprins când am trecut creasta pasului. La picioarele noastre se întindea Valea Panjshir. Era una dintre cele mai spectaculoase privelişti pe care o văzusem vreodată. Un râu îşi croia drum prin mijlocul văii şi pe ambele maluri se întindeau parcele cu holde aurii. Câmpii bogate şi livezi cu pomi fructiferi minunaţi erau presărate pe panta muntelui.
Emoţionat de ceea ce vedeam, am exclamat:
— Julie, mă bucur c-am venit, tu nu?
— Ba da, e magnific, a răspuns ea.
în ultima zi a călătoriei noastre am mers până când s-a lăsat întunericul. N-am găsit nici un loc în care să ne ridicăm tabăra în noaptea aceea, aşa că atunci când Basir ne-a invitat să dormim la el acasă, în satul următor, am acceptat imediat. îl întâlnirăm pe

Basir, un pescar între două vârste, pe drum, cam la o milă depărtare de satul său, Dashti Rawat. Ajunşi la el acasă, ne-am întins sacii de dormit pe pământul pe care fuseseră aşternute paie proaspete într-un spaţiu înconjurat de un zid, folosit pentru oile, caprele şi puii săi.
De cină ni s-a servit o masă simplă, dar gustoasă, pregătită din peştele pe care Basir îl prinsese mai devreme în acea zi. Ne-am dus la culcare cu găinile cuibărind lângă noi şi am adormit tun. Era ultima noastră noapte în Hindu Kush.
A doua zi dimineaţa, m-a trezit lumina orbitoare a soarelui. *De-aş mai putea să mă ghemuiesc puţin în sacul de dormit,* îmi ziceam.
O greutate ciudată pe care-o simţeam pe capul meu, precum şi sunetele scoase de animale de fermă m-au făcut să mă simt dezorientat. Fără să mă mişc, am strigat-o pe Julie. Chicotind, ea le-a făcut semne celor din jurul meu să se uite la mine. Au început să râdă cu toţii când au văzut că o găină cotcodăcea pe capul meu.
Marea noastră sarcină în acea zi era să vindem măgarii în bazar. Când Joe, Tom, Ole şi cu mine am început să ne târguim cu cumpărătorii, ne-am dat seama repede cât de neprofitabilă este afacerea de vânzare a măgarilor - mai ales pentru nişte străini care călătoresc prin Hindu Kush. La începutul călătoriei noastre, localnicii ştiau ce *mare nevoie aveam de măgari.* La sfârşit, ei ştiau ce *mare nevoie aveam să scăpăm* de acele animale. După o zi întreagă de tocmeli, a trebuit să admitem ruşinaţi în faţa femeilor din grupul nostru că vânduserăm măgarii doar la o treime din costul lor iniţial.
In autobuz, în drumul înapoi spre Kabul, Julie şi cu mine ne-am lăsat legănaţi de amintiri şi am savurat evenimentele cele mai importante din acele douăzeci şi una de zile petrecute în munţi.
Din punct de vedere fizic, mă simţeam mai bine decât mă simţisem vreodată de pe vremea când făceam atletism în liceu. Nu avusesem nici o problemă cu plămânii.
Din punct de vedere spiritual, timpul petrecut cu oameni evlavioşi, cu care ne-am rugat şi am lucrat

împreună, m-a înviorat mult. Am slujit oamenilor suferinzi întâlniţi în drumul

nostru şi-am vorbit cu sătenii despre Dumnezeu. Mă simţeam biruitor.
Vacanţa noastră epuizantă, dar veselă, m-a revitalizat.
întorcându-mă la universitate, m-am apucat din nou de studiul limbii pashtu cu mult elan. S-a dovedit a fi un elan foarte bine venit, pentru că limba pashtu nu devenise deloc mai uşoară de când plecasem. Atunci nu ştiam că omul care avea să mă ajute în continuare să studiez limba urma să devină una dintre cele mai semnificative persoane din viaţa mea.

Capitolul 8

73

Profesor de încredere

Mă spălam pe dinţi în ritmul sunetelor pashtu care emanau din casetofonul meu. Umblam prin casă cu căştile pe cap, repetând cu voce tare propoziţiile care-mi pătrundeau în urechi. Seara eram legănat până adormeam de echivalentul pashtu al cuvintelor „măr, măr, banană, banană" şi de o serie de alte fructe.
Caietul cu reguli fonetice şi gramaticale era însoţitorul meu permanent, aşa cum erau şi cartonaşele cu cuvinte şi propoziţii scurte. Atât de perseverent şi de constant era studiul limbii pashtu pentru mine, încât atunci când umblam, dacă nu eram atent, călcam pe lucruri în timp ce-mi citeam cuvintele. Din acelaşi motiv mersul cu bicicleta a devenit mai degrabă o aventură.
într-o zi am văzut un mănunchi de banane coapte atârnând în ciorchine în faţa unui mic magazin. Mi-am zis: *Iată şansa mea de-a folosi câteva din cuvintele învăţate. Mi-aduc aminte de cuvântul „ banană " de pe banda de-aseară.*
Cu emoţie şi cu sentimentul aventurii, am păşit sub umbrar şi-am schimbat salutul obişnuit cu vânzătorul.
— Pace ţie!
— Şi ţie! a răspuns el.
— Ce mai faci?
— Bine, mulţumesc. Dar dumneata?
— Şi eu.
In fine, după schimbul lung de formule de salut pe care le ştiam atât de bine, am zis cu curaj:
— *Staw du zarl kala pu tso da?*
Am crezut că întreb: „Cât costă bananele dumitale cele gal-

72

bene?" Dar privirea perplexă de pe faţa vânzătorului m-a făcut să-mi dau seama că probabil n-am fost îndeajuns de clar.
îmi impusesem o regulă categorică: „Nu arăta cu mâna. Foloseşte cuvântul, pentru că nu poţi învăţa limba arătând cu mâna." Aşa c-am repetat propoziţia în pashtu puţin mai tare.
El m-a privit drept în faţă şi a dat doar din cap.
Doi băieţi cu faţa murdară din stânga mea au început să chicotească. Vânzătorul şi-a întors faţa într-o parte, încercând să-şi stăpânească râsul.
întorcându-mă într-o parte ca să-mi ascund obrajii îmbujoraţi, am îngăimat:
— Mulţumesc. La revedere.
M-am pierdut repede în mulţimea de pe stradă.
în drum spre casă de la piaţă, m-am gândit la experienţa mea atletică din Liceul Howland. *„N-am renunţat atunci şi nu voi renunţa nici acum ",* am spus încet. Atunci a fost o cursă fizică. Acum era o luptă cu limba pashtu şi eram hotărât să învinge.
Timp de şase săptămâni, m-am luptat cu al doilea curs de conversaţie în limba pashtu de la Universitate. Profesoara mea, dr. Malgari, avea foarte multă răbdare cu mine, dar avea o manieră foarte profesională, fiind împotriva metodelor lipsite de sens. Când ne-a anunţat că verificarea noastră următoare urma să constea din întrebări orale, am studiat cu sârguinţă. Scopul meu era ca măcar să trec testul.
în ziua examinării am sosit cu douăzeci de minute mai devreme şi m-am aşezat în una din bănci ca să

mai repet. Ole, tânărul şi perspicacele lingvist suedez cu care fusesem la munte, şi un student japonez au venit chiar înainte de a începe ora. Când dr. Malgari a intrat în clasă, toţi trei ne-am ridicat în picioare după obiceiul oriental. Ne-am salutat îi pashtu şi ne-am aşezat drept în faţa ei.
A început cu mine. Cu un zâmbet uşor pe faţă, mi s-a adresat în pashtu, folosind treducerea arabă a numelui meu.
— Bună ziua, Daoud.
— Bună ziua, dr. Malgari.
— Când te-ai sculat azi dimineaţă? a întrebat ea.
M-am uita la ea, în timp ce gândurile îmi alergau nebuneşte

prin minte. Ea a repetat întrebarea. Stăteam acolo, perfect conştient de faptul că colegii mei de clasă mă urmăreau şi, totuşi, eram incapabil să înţeleg ce spune.
— Poţi să-mi spui unde locuieşti?
O întrebare copilărească, dar cel puţin am înţeles-o. *Charte Char, dar cum să formulez propoziţia?* m-am întrebat. *O, te rog adu-ţi aminte.* Mi-am plecat capul şi m-am gândit mult. Apoi am oftat, am ridicat din nou capul şi, simţind că-mi iau foc obrajii, am îngăimat:
— *Charte Char.*
Răspunsul incomplet a adus un zâmbet de speranţă pe faţa ei. A aruncat o privire la notiţele ei, căutând următoarea întrebare.
— Ai servit masa de prânz? Tăcere.
De două ori a repetat întrebarea înainte ca eu să răspund.
— *Ho* (da).
Mi-am şters transpiraţia din palme. Doream cu disperare să-i spun că studiasem cât am putut de mult.
. .
— Ce-ai mâncat? a întrebat ea.
în acel moment, eram deja atât de tulburat, încât nu-mi mai puteam aminti nici măcar cuvântul „masă de prânz", darămite să-mi mai amintesc numele pashtu pentru „supă" şi „salată".
— Poţi să descrii această clădire, Daoud? a mai întrebat ea apoi. Apoi, văzându-mi faţa roşie şi transpirată şi tremurul mâinilor, i s-a făcut milă de mine şi a pus capăt examinării, spunând:
— Destul. Vom încerca şi altă dată.
De ce? De ce? De ce? m-am întrebat. Extrem de frustrat, îmi venea să strig, să plâng sau să fac ceva. Dorinţa mea cea mai adâncă era să pot comunica cu afganii în propria lor limbă, aşa că de ce oare erau memoria mea şi rezultatele mele atât de slabe?
Când întrebările puse celorlalţi studenţi s-au terminat, ne-am ridicat în picioare, şi profesoara a plecat. în fine, liber să plec am părăsit încăperea în silă.
Pe scări, în faţa Universităţii, m-a cuprins descurajarea. M-am oprit ca să mă uit la studenţii care-şi încrucişau drumurile în faţa

mea. Fiecare îşi vedea de treaba sa. Unii se plimbau de-a lungul aleii cimentate citind cărţi, alţii vorbeau cu prietenii lor, care stăteau sprijiniţi de clădire.
Am scos un suspin adânc şi mi-am zis: *Fără îndoială că toţi sunt studenţi mai buni decât mine.* Apoi am zis în şoaptă: „Doamne, îi vezi pe-aceşti studenţi? Vezi dragostea din inima mea pentru afgani?" Plin de durere sufletul meu striga: „Cum voi putea fi vreodată capabil să le comunic dragostea Ta?" Cuvinte calde mi-au învăluit mintea.
— *îi iubeşti într-adevăr pe-aceşti studenţi?*
— *Da, Doamne. Tu ştii că-i iubesc.*
— *îi iubeşti cu-adevărat?*
— *Doamne, Tu ştii că-i iubesc,* am spus aproape cu voce tare. Mă gândeam că această conversaţie semăna într-un fel cu
discuţia dintre Domnul Isus şi Petru pe ţărmul galilean, acum 2000 de ani.
Ii iubeşti aşa de mult încât să continui să izbeşti cu capul de această limbă, care este pentru tine ca un zid de cărămidă, sau să perseverezi când ţi se pare că te învârti în cerc? îi iubeşti destul de mult ca să

nu renunţi?
înainte de a putea răspunde, Ole, colegul meu de clasă, care vorbea fluent cinci limbi străine, a trecut pe lângă mine. Ştiind că am avut un rezultat slab la test, a zis:
— David, probabil crezi că nu eşti un martor bun al dragostei lui Dumnezeu pentru că nu reuşeşti să înveţi limba, sau că nu faci o impresie bună asupra oamenilor. în realitate, profesorii se minunează de tine. Ei nu pot înţelege ce te face să continui să te întorci să înveţi limba, când apropare oricine ar fi renunţat până acum. Ei se întreabă ce te motivează aşa de mult.
Şi-a pus mâna pe umărul meu şi mi-a mai adresat încă un cuvânt de încurajare:
— Ştii de ce Dumnezeu mi-a dat mie o minte bună la limbi, şi ţie nu?
Răspunzând la propria sa întrebare, Ole a zis:
— Pentru că Dumnezeu ştie că eu n-aş fi avut niciodată răbdarea pe care o ai tu ca să perseverez şi să mă ţin de acest lucru. O vei învăţa, Dave, o vei învăţa.

76

Afganistan, lacrimile mele

— îţi mulţumesc, Ole, am zis. Mă simt dărâmat acum, dar, cu ajutorul lui Dumnezeu, am să-mi revin şi-am să continuu.
— Bine, a zis el zâmbind. Am să mă rog pentru tine.
Cuvintele de încurajare ale lui Ole m-au însoţit cât am continuat programul de limbă pentru străini de la Universitatea din Kabul. Pentru a încheia programul, se cerea un curs de citire în fiecare semestru. Am găsit că era extrem de greu să înveţi să citeşti în limba pashtu, cu scrierea ei arabă ciudată. Motivaţia mea era mare, dar progresul meu era foarte slab. însă, în ciuda ritmului meu de melc, simţeam o dorinţă tot mai puternică să citesc Noul Testament în pashtu. Având în vedere abilitatea mea, părea o prostie să încerc aceasta înainte de a deveni un cititor mai bun, dar m-am hotărât totuşi să încerc.
Domnul Munsif, profesorul meu particular, era singurul pe care simţeam că-l pot aborda cu privire la noul meu proiect. Am petrecut câteva săptămâni rugându-mă pentru această problemă, fiindcă am vrut să fiu foarte atent să nu-l ofensez, sau să creadă că voiam să profit de pe urma prieteniei noastre. într-o seară de toamnă, în camera noastră de zi, după terminarea lecţiei, domnul Munsif şi cu mine ne bucuram de o discuţie amicală în timp ce mestecam nuci şi stafide între înghiţituri de ceai. Aşezat în fotoliul din lemn de trandafir din faţa lui Julie şi a mea, acest om dădea demnitate camerei noastre destul de simple. Soarele dispărea coborând spre apus şi umbrele din cameră erau îndulcite de lumina caldă a lămpii. Am hotărât că era timpul să-i vorbesc.
Alegându-mi cuvintele cu grijă, cu amabilitate şi sensibilitate, mi-am exprimat dorinţa pe care o nutream de multă vreme de a citi Biblia în pashtu. în cele din urmă, am ajuns la punctul principal al discuţiei şi l-am rugat să ne înveţe să citim.
Pe faţa prietenului meu disciplinat şi controlat emoţional s-au ivit semne ale unor sentimente puternice, pe care nu le puteam interpreta. I-am urmărit ochii negri. O frântură de secundă mi-a fost teamă că am călcat peste un hotar nescris şi că am pus în pericol prietenia noastră deosebită.
— Bine, David. Ai această carte în casa ta?
— Da, o am.

Profesor de încredere

77

Se lupta să-şi stăpânească emoţiile. De două ori a încercat să vorbească. Apoi a spus cu grijă:
— David. De mai bine de doi ani caut Biblia în limba mea ca s-o pot citi.
Am fost atât de uimit de cuvintele sale, încât am rămas fără grai. Timpul se oprise în loc. Privind în urmă, aş fi în stare să mai fac o dată înconjorul lumii pentru acel unic moment sacru -momentul când prietenia caldă pe care-o legasem purta semnul destinului.
Şi-a formulat cu grijă răspunsul la întrebarea mea.
— Desigur, David. Aş fi încântat să te învăţ s-o citeşti.
Ultimele două luni ale anului 1977 au trecut repede, în timp ce-mi continuam studiile cu domnul Munsif. Pentru că Universitatea este închisă în lunile ianuarie şi februarie, Julie şi cu mine am hotărât să petrecem şase din acele opt săptămâni în Jalalabad - un oraş pashtun, aflat la trei ore est de Kabul şi cam la o oră distanţă de celebra Trecătoare Khyber. Voiam să mergem acolo ca să putem studia intensiv limba pashtu, deoarece limba principală vorbită în Kabul este dări.
Iarna, diferenţa dintre clima din Kabul şi cea din Jalalabad este ca diferenţa dintre clima din Chicago şi

cea din West Palm Beach, Florida. înconjurat de munţi, Kabulul este situat la o altitudine de aproximativ 6.000 de picioare, în vreme ce Jalalabadul se află la aproape 2.000 de picioare - făcând ca acesta să fie un loc ideal pentru a petrece o iarnă mai caldă.
După ce ne-am decis să ne petrecem timpul în Jalalabad, Julie şi cu mine am descoperit că noua slujbă temporară a domnului Munsif îi cerea să meargă acolo cam pentru aceeaşi perioadă de timp ca şi noi. Toţi am fost fericiţi la gândul că vom avea ocazia să continuăm studiul limbii, fără să ne întrerupem lecţiile. Domnul Munsif avea un prieten în Jalalabad, care era proprietarul unei grădini frumoase înconjurată de un zid. Lipite de zid erau construite câteva încăperi. Prietenul său ne-a oferit cu bunăvoinţă lui Julie şi mie spre folosinţă una din încăperi, iar domnul Munsif putea să o folosească pe cealaltă. Am fost foarte recunoscători pentru aceasta.

în timpul acelor zile însorite de la Jalalabad, am petrecut împreună cu domnul Munsif cea mai mare parte din timpul liber la o ceaşcă de ceai, împărtăşindu-ne experienţele vieţii. Treptat, el a mărturisit că de-a lungul anilor îşi făcuse duşmani puternici. Pe când lucra la Universitate, o familie foarte influentă a încercat să-l forţeze să schimbe nota fiului lor. Domnul Munsif a refuzat să-şi compromită integritatea. I-au fost aduse acuze false şi a fost destituit din acea instituţie prestigioasă. Nefiind mulţumită doar cu destituirea lui, familia respectivă încă nutrea resentimente faţă de el şi căuta în continuare să se răzbune.
în acele săptămâni, ascultând concepţiile şi ideile domnului Munsif, mi-a trecut prin minte că şi dragostea sa pentru libertatea scumpă a ţării sale şi pentru spiritul independent al poporului său i-au putut crea duşmani politici. într-o zi m-a izbit gândul că duşmanii săi ar putea încerca să exploateze relaţia pe care el o avea cu mine, deoarece eram străin. Străinii, deseori acuzaţi pe nedrept că sunt agenţi politici, atrăgeau suspiciune asupra oricui se asocia cu ei. Posibilitatea ca motivele mele bazate pe dragoste să poată fi atât de grotesc răstălmăcite m-a înfiorat, dar m-a şi înfuriat totodată. în mintea mea s-a iscat o furtună puternică, ce nu mă lăsa să dorm. După ce m-am rugat şi am meditat, m-am hotărât să vorbesc deschis cu prietenul meu despre această problemă.
Am vrut să vorbesc cu el între patru ochi, aşa că am urcat încet dealul care domina oraşul scăldat în lumina soarelui. Am început să ne împărtăşim sentimentele personale - lucru care te face vulnerabil şi care poate să-ţi confere siguranţă doar în cazul unei prietenii adevărate.
Am început spunând:
— Ştii cât de mult ţinem la dumneata Julie şi cu mine, domnule Munsif. Dar prietenia noastră ar putea să-ţi pricinuiasă probleme dumitale personal şi familiei dumitale. Oricând simţi că relaţia cu noi îţi pune în pericol familia sau îţi provoacă greutăţi de orice fel, nu trebuie să spui nimic, ci doar să încetezi să te mai întâlneşti cu Julie şi cu mine. Eu voi înţelege imediat absolut totul.
A zâmbit, apoi s-a uitat la mine o clipă înainte de a răspunde.

— Apreciez acest lucru, David. Dacă va exista vreodată un moment când voi simţi că nu e bine să fim văzuţi împreună, atunci voi pune la inimă ceea ce mi-ai spus.
I-am povestit despre trecutul meu şi cum am simţit că Dumnezeu ne îndrumase, pe Julie şi pe mine, spre Afganistan. I-am spus că studiasem *Injil* (Noul Testament) în greacă şi Vechiul Testament în ebraică.
— Ai studiat cu-adevărat Sfânta Carte în limbile originale? m-a întrebat oarecum neîncrezător.
"•... am studiat-o, am răspuns.
I-am spus din nou că am fost călăuziţi de Dumnezeu spre ţara !ui. Pentru domnul Munsif noţiunea de călăuzire personală şi divină era ceva nefamiliar. De aceea, am încercat să-i explic cum poate cineva să fie călăuzit de Duhul lui Dumnezeu - că El le-a vorbit unor oameni ca Moise şi Petru, spunându-le ce să facă. Din discuţiile noastre, mi-am dat seama că domnul Munsif era ca şi Corneliu din cartea Faptele Apostolilor - un om conştient de existenţa lui Dumnezeu, care se ruga cu credinţă şi era flămând să-L cunoască pe Dumnezeul despre care vorbea mereu.
Am petrecut un timp plăcut împreună - momente devenite sacre prin sentimentul prezenţei lui Dumnezeu şi marcate de o mare încredere şi deschidere, de care prietenii se bucură toată viaţa lor. Am coborât dealul ştiind că Dumnezeu fusese cu mine într-un mod special. De asemenea, am ştiut că El apropiase unul de altul doi oameni aparţinând unor lumi total opuse pentru a-Şi împlini scopul.

Simţeam clar că întâlnisem un om unic pe care Dumnezeu îl îngăduise în viaţa mea pentru a mă face mai bun cunoscându-l. Am jurat în sinea mea că voi munci din greu pentru a fi demn de acea încredere.
Fără să-mi dau seama, zilele minunate din Jalalabad au luat sfârşit. A venit prea repede timpul să ne întoarcem la Kabul pentru ca eu să încep al treilea semestru de studiu al limbii la Universitate.

Capitolul 9

Cel de-al patrulea frate

în zilele care-au urmat loviturii de stat din aprilie 1978, Julie şi cu mine am fost surprinşi c-am putut rămâne în ţară sub noul regim comunist. Dar noul guvern nu ne-a anulat vizele. Aceasta însemna că puteam să-mi termin programul de limba pashtu la Universitate. *Dar, trebuia oare,* m-am întrebat.
Aveam acum din nou în faţă înspăimântătoarea dilemă pe care Julie şi cu mine o discutaserăm după călătoria noastră cu jeepul împreună cu Chuck. Ştiam că trebuia să luăm rapid o decizie.
Ştiam că asocierea noastră deschisă sau intimă cu prietenii noştri afgani putea pune în primejdie viaţa lor, de vreme ce guvernul ne considera acum americani imperialişti. Pe de altă parte, nu doream să-i abandonăm pe prietenii noştri, care se confruntau cu toate primejdiile pe care le adusese lovitura de stat şi schimbările care au urmat în viaţa afgană.
Ce să facem? ne-am întrebat.
După ce ne-am cercetat sufletele şi ne-am rugat, am ştiut în inimile noastre că trebuia să rămânem în Afganistan cât puteam de mult. Am primit asigurarea că Duhul Sfânt ne va da înţelepciune şi discernământ. De aceea, mi-am continuat studiile la Universitate.
Deşi profesorii mei îmi arătau acelaşi respect, feţele lor reflectau stresul situaţiei politice. Sunt sigur că trebuia să-şi învingă frica în faţa posibilităţii de a fi aspru pedepsiţi din cauza asocierii lor cu mine. Erau reţinuţi în relaţia lor cu mine în clasă şi erau atenţi să nu exprime prietenie făţişă faţă de mine în campus, îmi părea rău pentru ei, dar le eram recunoscător pentru curajul lor de a continua să mă înveţe în acea situaţie dificilă.

într-o dimineaţă din luna mai m-am trezit cu mintea plină de întrebări: *Oare străinilor ca noi li se va cere să plece, sau ni se vor anula, pur şi simplu, vizele? Vor mai fi lupte? Voi putea să-mi continuu studiul limbii?*
Julie şi cu mine ştiam că dacă trebuia să plecăm pe neaşteptate, nu vom mai avea timp să ne luăm rămas bun de la prietenii noştri. De aceea ne-am hotărât să le dăm prietenilor noştri darurile de rămas bun pe care doream ca ei să le aibă. Apoi, dacă ni se permitea să mai stăm, era foarte bine. Ştiam că ei vor înţelege gestul şi acţiunile noastre.
în acea după-masă, Julie şi cu mine ne-am început turul de rămas bun, oprindu-ne mai întâi la magazinul familiei Masoude. Când nu mai era nici un client în micul magazin, toţi trei fraţii erau gata să ne spună vestea lor bună: primiseră veşti de la cumnatul lor din armată şi aflaseră că era bine. Ne-am bucurat împreună cu ei.
Eu am continuat să stau de vorbă liniştit cu bărbaţii, în timp ce Julie s-a dus spre raftul cu umbrele. A deschis o umbrelă şi a ţinut-o în faţa ei de parcă ar fi vrut s-o cumpere. Mi-am dat seama că făcea aceasta în mod deliberat, pentru ca nici un ochi iscoditor să nu poată vedea înăuntru prin geamul magazinului. Am luat repede darul din sacoşa lui Julie şi l-am pus în mâinile lui Ajmal. într-o clipă acesta a dispărut sub tejghea.
Privindu-l în ochi pe Ajmal, i-am spus:
— Pentru că nu ştim când va trebui să plecăm, vrem să aveţi cel mai preţios dar pe care vi-l putem oferi. Este *Injil* (Noul Testament). Te rog să-l dai tatălui tău ca un dar special din partea familiei noastre.
A urmat o scurtă tăcere înainte ca Rahman să se aplece deasupra tejghelei şi să-mi întindă mâna, strângându-mi-o cu căldură cu amândouă mâinile sale. Pe faţa lui s-a ivit un zâmbet larg când a atins Cartea.
Văzând acest schimb, Ajmal şi Khadim au spus:
— îţi mulţumim. îţi mulţumim. Ai făcut o mare onoare familiei noastre.
Se purtau de parcă urma să ne mai vedem, cu toate că toţi ştiam că aceea putea fi ultima noastră vizită

înainte de-a fi obligaţi să părăsim ţara lor.

înainte ca situaţia să devină penibilă, ne-am spus la revedere şi am plecat repede. în acea zi am continuat să-i vizităm pe cât mai mulţi dintre prietenii noştri, dându-i fiecăruia câte un dar de rămas bun din partea noastră. întorşi acasă târziu, am scos un suspin de uşurare.
în timpul vizitelor noastre, Julie şi cu mine i-am asigurat pe prietenii noştri afgani că înţelegem dacă ei nu vor mai putea să aibă legături personale cu noi. Şi, începând din acea zi, mergeam într-o familie afgană doar dacă eram invitaţi. Iar când ei ne invitau, mă simţeam umilit văzând riscurile pe care şi le asumau acei prieteni loiali.
Au urmat câteva luni tensionate. în decembrie 1978 mi-am terminat programul de limbă pashtu la Universitatea din Kabul şi în ianuarie 1979 vizele noastre au expirat. în a doua săptămână a lunii ianuarie, ultima săptămână de şedere a noastră în Kabul, domnul Munsif ne-a invitat la o masă de despărţire împreună cu familia sa.
în ziua fixată, am luat un taxi până la casa domnului Munsif. întreaga familie era prezentă şi ne-au întâmpinat cu căldură pe amândoi. în timpul acelei vizite speciale am avut cu toţii mari emoţii. După-masa târziu, puţin înainte de a pleca, i-am povestit domnului Munsif despre experienţa mea de atletism din liceu. El m-a ascultat cu atenţie. Apoi i-am spus:
— Domnule Munsif, ca semn al prieteniei noastre, vreau să-ţi dăruiesc unul dintre lucrurile la care ţin cel mai mult. în timp ce vorbeam, am băgat mâna în geantă şi i-am înmânat trofeul obţinut de mine la atletism.
Domnul Munsif s-a uitat la alergător, a citit inscripţia campionatului şi apoi şi-a întors capul într-o parte pentru a putea trăi o parte din acel moment triumfător pe care l-am avut eu.
— îţi mulţumesc, David, a spus el calm, ţinând în mâini ciudatul meu dar.
Către sfârşitul săptămânii familia lui Ajmal ne-a invitat la o masă de despărţire. în ultimele luni deveniserăm atât de apropiaţi, încât Julie şi cu mine eram trataţi ca fiu şi fiică. Cu

excepţia celor mai apropiate rude de gen masculin ale doamnei Masoude, eram singurul bărbat căruia îi fusese îngăduit să-i vadă faţa descoperită şi fără voal, de când era copilă.
La sosirea noastră în casa lor am fost conduşi în camera rezervată doar membrilor familiei. Ne-am aşezat pe perne puse pe jos şi ne-am bucurat de o masă delicioasă, în timp ce rememoram multele momente plăcute petrecute împreună. întrucât se apropia vremea să plecăm, ei ne-au mărturisit unele dintre greutăţile cu care se confruntau, aşa că le-am cerut voie să mă rog cu ei. Au acceptat cu amabilitate.
In secundele de dinainte de a începe să mă rog, am simţit un îndemn special din partea lui Dumnezeu: *Explică-le că de data aceasta te vei ruga pentru ei într-o limbă specială.*
Stai puţin, Doamne. Vrei să spui c-am să mă rog în limbi cu aceşti oameni, care probabil n-au auzit niciodată de aşa ceva? Am încercat să-mi alung din minte acest gând tulburător, dar el nu voia să plece. Am privit în jur la familia care aştepta cu răbdare şi i-am spus lui Ajmal c-aş dori ca el să le explice ceva celor din familia sa înainte de-a mă ruga. Folosind atât pashtu, cât şi engleza, i-am spus ce să le relateze. El le-a explicat cu grijă în limba pashtu că acest dar, despre care vorbeşte Sfânta Scriptură, este o limbă primită de la Dumnezeu pe care eu n-am învăţat-o niciodată. Am urmărit reacţia de pe feţele lor. Ei au dat doar din cap şi au zâmbit de parcă Ajmal n-ar fi spus nimic neobişnuit. Ajmal a continuat să le spună că mă voi ruga ceea ce Dumnezeu vrea să mă rog. El le-a explicat că eu am descoperit că rugăciunea înălţată în acest mod mă ajuta să mă rog pentru nevoi atunci când nu ştiam cum să mă rog pentru ele nici chiar în limba mea maternă. El le-a spus că acest dar al limbilor mă ajuta să mă închin lui Dumnezeu pentru că puteam să-i spun toate lucrurile frumoase din inima mea pe care nu le-aş fi putut exprima altfel în faţa Lui.
Tot timpul cât Ajmal a vorbit, am urmărit reacţia lor. Era incredibil. Nici măcar n-au clipit din ochi. în sfârşit, am închis ochii şi-am început să mă rog în engleză, lucru cu care erau obişnuiţi. Apoi m-am rugat timp de câteva minute în limba pe care Dumnezeu mi-o dăduse.

Musulmanii se roagă cu ochii deschişi, aşa că atunci când am terminat, ei s-au uitat la mine şi-au

zâmbit. Domnul Masoude a spus calm:
— A fost frumos.
In seara aceea, în drum spre casă, Mie m-a strâns de mână şi-a spus:
— David, încă nu pot să cred cât de receptivi au fost la rugăciunea ta în limbi.
Am fost de acord cu ea. Şi mie mi-era greu să cred acest lucru.
Uneori, în alte ocazii după aceea, Dumnezeu m-a condus să mă rog în limbi şi cu alţi prieteni musulmani. Uneori ei chiar îmi cereau să mă rog cu ei în limba pe care mi-a dat-o Dumnezeu.
După două luni de la acea experienţă din casa familiei Masoude, am aflat că nu este un lucru neobişnuit pentru un islamic care are o problemă demonică să vorbească o limbă pe care n-a învăţat-o niciodată. însă, pentru că eu le-am explicat că acest dar este de la Dumnezeu, că este o limbă vorbită în mod normal şi despre care Sfânta Scriptură ne învaţă, acest lucru a fost acceptat pe deplin de ei.
Timpul nostru în Kabul se scurgea pe nesimţite. Eram acolo deja de doi ani şi tot nu voiam să plecăm - mai ales acum că începusem în sfârşit să pot comunica în pashtu. însă mai importante decât studiile mele de limbă erau relaţiile pe care le stabiliserăm cu o serie de familii. Despărţirea de prietenii noştri afgani, care ne frângea inima, devenise şi mai grea în faţa sumbrei posibilităţi că nu ne vom mai putea întoarce niciodată în ţara lor.
în ultima seară petrecută în Afganistan în ianuarie 1979, am mers să-1 văd pe Ajmal Masoude şi pe fraţii săi. Pe atunci ei mă numeau deja al patrulea frate.
Mi-am parcat din precauţie vechiul Volswagen după colţul magazinului şi m-am apropiat de uşa lor. O dată intrat în magazin, am schimbat cuvintele tradiţionale de salut şi apoi le-am spus că doresc să-i văd pentru ultima dată înainte de plecare. Pentru prima dată în prietenia noastră conversaţia era penibilă.

— Mă voi ruga pentru sănătatea şi siguranţa voastră, am îngăimat eu.
— Şi noi ne vom ruga pentru voi, Daoud, au răspuns ei.
N-am vorbit mult, pentru că ştiam că acea conversaţie a noastră va aduce lacrimi inacceptabile. în semn ultim de rămas bun, am păşit cu toţii afară în faţa magazinului, unde l-am îmbrăţişat pe fiecare în stil afgan, oprindu-mă o clipă ca să privesc în ochii lor. Expresia zeflemitoare de pe faţa lor îmi spunea că îşi stăpâneau emoţiile, ca şi mine, printr-un mare efort de voinţă.
O dată ajuns în maşină, mi-am lăsat capul pe volan şi am dat voie lacrimilor să curgă nestânjenite. Cea mai grea parte a dragostei este durerea pe care ea o aduce uneori - mai ales durerea despărţirii.
Am suspinat la amintirea acelei familii şi a atâtor altora. Am suspinat la gândul atâtor momente fericite pe care le-am petrecut împreună, întrebându-mă dacă în viitor vor mai exista astfel de vremuri. Am suspinat gândindu-mă la răbdarea pe care au avut-o cu mine în strădania mea de a învăţa limba pashtu. Cei din familia Masoude m-au primit ca pe un prieten, m-au învăţat atâtea lucruri bune şi m-au iubit cu sinceritate. Ei au primit darurile mele şi mi le-au dat pe ale lor.
Mi-au venit iarăşi în minte cuvintele pe care Ajmal le spusese cu câteva zile mai înainte:
— în fiecare seară când tata vine de la lucru, el îi spune surorii mele mai mici: „Adu-mi Cartea."
Gândul la aceste cuvinte mi-a adus din nou lacrimi în ochi.
După un timp am răsucit cheia în contact şi motorul zgomotos al maşinii mele a prins viaţă. Mânând încet spre casă, am rostit o rugăciune după modelul rugăciunii lui Cristos: „Căci le-am dat cuvintele pe care Mi le-ai dat Tu..." (Ioan 17:8).

Capitolul 10

Noaptea în care a venit armata din Nord

La sfârşitul lui ianuarie 1979 ne-am întors în Statele Unite. în cele opt luni cât am stat acolo, am solicitat viza de şedere în Pakistan pentru că ştiam că n-aveam nici o şansă să obţinem viza pentru Afganistan, deşi inimile noastre tânjeau să ne întoarcem în Afganistan, naţiunea care era acum puternic angajată într-un război împotriva guvernului comunist. Forţele de rezistenţă se iveau pretutindeni.
în septembrie ni s-a comunicat din partea guvernului pakistanez că în acel moment nu ni ne se puteau asigura vizele de şedere în ţara lor. Fiind convinşi că Dumnezeu va deschide o cale pentru noi acolo unde părea să nu existe nici o cale, am zburat cu avionul la Peshawar, Pakistan, având pe paşapoartele noastre o viză turistică de treizeci de zile. Am intrat în ţară la mijlocul lunii octombrie, fără să ştim ce

vom face după ce vor expira cele treizeci de zile.

Spre totala noastră uimire, în prima săptămână în Peshawar am descoperit că încă se putea cere viză turistică în Afganistan. Puţini o solicitau însă, din cauza luptelor şi a instabilităţii politice din ţară. însă a doua zi noi am mers la Consulatul afgan' din Peshawar şi ni s-au acordat vizele turistice de treizeci de zile.

Ceea ce părea imposibil s-a întâmplat. Stăteam cu documentele în mână, emoţionaţi la gândul întoarcerii în Afganistan. Dumnezeu fusese încă o dată bun cu noi. La scurt timp după ce am primit noi vizele, guvernul afgan a încetat să mai acorde vize.

Cu câteva zile înainte de a zbura spre Kabul, eu am suferit un atac îngrozitor de frică paralizantă. Era ceva de înţeles, m-am

gândit eu, să fiu neîncrezător şi chiar speriat. Ştiam că oraşul Kabul era înconjurat de *mujahedini,* guerilele naţionaliste, şi că situaţia va fi foarte periculoasă. Dar frica mea depăşea raţionalul - era o teroare îngrozitoare, imobilizantă.

Disperat, i-am spus lui Mie:

— Nu sunt încă gata să merg la Kabul. Sunt prea speriat. Să stăm în hotel timp de trei zile şi să ne rugăm, să postim şi să citim Cuvântul. Trebuie să învinge această putere a fricii.

Deşi Mie nu trăia aceeaşi teamă ca mine, ea m-a înţeles şi n-a încercat să mă abată de la hotărârea luată.

Am postit, ne-am rugat şi am meditat la cuvintele Bibliei timp de două zile. Apoi, în a doua seară, pe când stăteam pe genunchi în rugăciune sinceră, am început să văd Afganistanul cu ochii minţii atât de clar de parc-aş fi fost acolo. Am văzut scene incredibile. Viziunea pe care-am avut-o era atât de vie şi de reală, încât am putut vedea cu uşurinţă fiecare detaliu. Am văzut pete de zăpadă ici şi colo şi am presupus că era primăvară, dar nu eram sigur. Un şuvoi de trupe echipate de luptă se revărsau din Nord înspre Afganistan. Veneau cu miile, invadând ţara. Apoi am văzut lupte crâncene pe străzile Kabulului - tancurile bubuiau şi fumul se ridica până departe deasupra întregului oraş. Aproape că puteam să simt mirosul de fum şi să aud zgomotele războiului. Apoi m-am văzut pe mine mergând pe străzi în amurg. Ieşeam afară din oraş privind peste umăr pentru a urmări tancurile furioase, scuipând foc prin gurile ţevilor. Era ciudat că, deşi soţia mea şi cu mine eram rareori despărţiţi, ea nu era acolo. Şi totuşi, ştiam că era undeva în siguranţă.

După o vreme scena din faţa ochilor mei a devenit şi mai personală. Am văzut clar copaci despicându-se, bucăţi de clădiri răsucindu-se în aer şi prăbuşindu-se în pulberea pământului, mame căutându-şi copiii şi taţi încercând în zadar să-i apere pe cei mici. Am auzit urlete de durere, copii plângând şi oameni căutând cu disperare o gură de aer în norul gros de fum. Sângele curgea pe străzi şi panica cuprinsese toată împrejurimea. Dar nu exista nici un loc în care să fugi sau să te ascunzi.

Am trăit în mintea mea suferinţa înainte ca ea să se fi întâmplat şi am căzut cu faţa la pământ plin de durere şi

plângând înaintea lui Dumnezeu pentru oraşul şi ţara pe care ajusesem să le iubesc atât de mult.

„Doamne, ai milă de poporul afgan, am mijlocit eu. Cruţă-i de această suferinţă şi durere. îi iubesc aşa de mult, Doamne. Trebuie ei oare să sufere?"

în timp ce mă rugam în a treia noapte am văzut încă o dată cu ochii minţii desfăşurându-se exact aceeaşi dramă îngrozitoare. Apoi s-a petrecut un lucru ciudat: frica de care fusesem cuprins a fost complet înfrântă. în locul ei am simţit o povară care m-a făcut să-mi pese mai mult de oamenii din Afganistan decât de David Leatherberry. Era ca şi când Dumnezeu ar fi tras cortina şi mi-ar fi îngăduit să văd că în mijlocul celor mai potrivnice situaţii, El poate să ne apere dacă vrea. Ceea ce m-a copleşit nu era atât pacea, cât cunoaşterea clară a faptului că trebuia să merg acolo fără teamă. Grija mea pentru acei oameni m-a făcut să uit de frica mea anormală. Câtă vreme Dumnezeu, şi nu teama, controlau totul, ştiam că voi fi acolo împreună cu prietenii mei, indiferent de consecinţe.

La întoarcerea noastră în Kabul în 6 noiembrie 1979, am simţit emoţiile plăcute ale întoarcerii acasă. Oraşul devenise prietenul meu şi era aşa de bine să mă-ntorc în el. La aeroport am fost întâmpinaţi de Martin Gerald şi soţia lui Ruth, un cuplu minunat care iubea poporul afgan şi locuia în Afganistan de câţiva ani. Ei ne-au invitat să stăm la ei până când ne vom găsi o locuinţă.

Eram plin de emoţie şi nerăbdător să-1 văd pe domnul Munsif, pe Ajmal Masoude şi pe ceilalţi prieteni. întoarcerea noastră urma să fie tot atât de surprinzătoare pentru ei cum a fost pentru noi primirea vizei.
După câteva zile Mie şi cu mine am intrat în magazinul familiei Masoude de parcă am fi trecut pe acolo aparent întâmplător, simţind desigur cu totul altceva decât voiam să afişăm. Rahman, fratele lui Ajmal, şedea pe scaun lângă tejghea, ca de obicei. Când ne-a văzut, a rămas fără grai. Apoi pe faţa lui frumoasă a apărut un zâmbet cald şi s-a întors spre uşa din spate,

strigându-i pe Ajmal şi Khadim. Când ei au venit ne-am îmbrăţişat şi ne-am salutat cu bucurie. Vorbeam toţi deodată, punându-ne întrebări unii altora în acelaşi timp. Era aşa de bine sâ fiu din nou împreună cu fraţii mei. Din fericire, nu mai era nimeni în magazin ca să ne stânjenească bucuria adâncă şi personală a sosirii acasă.
— David, n-am crezut că vei mai putea veni vreodată înapoi în Afganistan. Suntem cât se poate de fericiţi că te vedem, a zis Rahman cu voce tare.
Apoi, coborându-şi vocea, ne-a avertizat:
— David, lucrurile stau şi mai prost acum. Kabulul s-a schimbat. Trebuie să fiţi atenţi. Aveţi grijă cu cine vorbiţi şi unde mergeţi.
Ceilalţi au fost de acord cu cele spuse de Rahman. Ajmal şi-a muşcat buza, a ridicat din sprâncene şi a dat aprobator din cap în vreme ce Khadim a aruncat o privire rapidă în stradă.
Am plecat din magazinul lor foarte fericiţi că i-am văzut. Julie. şi cu mine eram dornici să-i vizităm şi pe ceilalţi prieteni, însă, dacă a vedea familia Masoude într-un magazin public era un lucru destul de simplu, a vizita o casă particulară, cum era cea a familiei Munsif, era o problemă complicată. Luptătorii pentru libertate erau suspicioşi cu privire la orice relaţie reală sau imaginară cu comuniştii, iar comuniştii încercau să aresteze pe oricine credeau că are legături cu *reacţionarii* sau *bandiţii,* termenii folosiţi de ei pentru luptătorii pentru libertate. Cetăţeanul de rând nu ştia în cine să mai aibă încredere.
Daca voiam să vizităm familia Munsif, trebuia să pregătim totul cu foarte mare grijă. Prin unul dintre verii domnului Munsif, care lucra la un hotel, i-am trimis un mesaj că ne-am întors. Domnul Munsif ne-a trimis un mesaj invitându-ne cu căldură să-1 vizităm, pe el şi familia lui, săptămâna următoare, în seara zilei de joi. Una din rudele sale care avea un taxi urma să ne ducă la el acasă. Inimile noastre s-au umplut de bucurie şi de-abia aşteptam să-1 vedem pe iubitul nostru profesor şi prieten.
Când a sosit ziua de joi, Julie şi cu mine ne-am îmbrăcat cu multă grijă pentru acea ocazie specială, după tradiţia afgană. Eu mi-am luat căciula din blană de caracul pe care domnul Munsif mi-o dăruise o dată de Crăciun.

Am ieşit din casă, am traversat pe jos patru străzi până la strada principală şi am făcut semn cu mâna unui taxi. Maşina negru cu alb s-a oprit şi noi am urcat în ea. La dorinţa noastră, şoferul ne-a lăsat lângă nişte magazine pentru turişti. După ce ne-am făcut că ne uităm prin vitrine, am mers de-a lugul străzii Aziz, în zona Sharinow, uitându-ne după taxiul lui Munsif. Când a apărut, i-am făcut semn cu mâna. După zece minute am ajuns la casa tatălui domnului Munsif. Şoferul a claxonat şi porţile de metal dintre zidurile văruite s-au deschis repede. Odată înăuntru, porţile s-au închis imediat şi ne-am trezit în faţa unei case frumoase din marmură, în formă de L, care era foarte bine ascunsă privirilor indiscrete ale trecătorilor.
Am coborât din taxi într-o grădină frumoasă, în timp ce domnul Munsif a ieşit din casă. El m-a îmbrăţişat pe mine şi a salutat-o pe Julie cu căldură. Ne-am grăbit să intrăm într-o încăpere spaţioasă, unde toţi membrii familiei sale erau pregătiţi să ne întâmpine. Uşoara răceală a încăperii era moderată de lumina caldă care se revărsa din becurile de pe pereţi şi din candelabru.
Fusese pregătită o masă festivă. Ea ne-a fost servită pe un şervet înflorat întins jos peste un covor afgan încântător, ţesut de mână. Perne lungi erau aşternute de o parte şi de alta a şervetului, aşa cum dictează tradiţia afgană. Ne-am ospătat cu *kabuli palau* (o mâncare tradiţională din orez garnisită cu morcovi tăiaţi mărunt, stafide şi migdale, cu carne la mijloc), miel, chebap de pui, chiftele afgane, *burini* (vinete fripte pregătite în sos tomat şi servite cu iaurt) şi *nan* (pâine). Desertul a constat din *firini,* o budincă din lapte dulce dată la cuptor împreună cu nucşoară şi presărată cu fistic şi fructe

coapte. După masă am băut un ceai negru fierbinte.
Cu părere de rău, după aproximativ trei ore de conversaţie încurajatoare, am plecat cu multă precauţie pentru a putea ajunge cu bine acasă.
Ce bine era să fim înapoi în Kabul!
După şase săptămâni probabilitatea şederii noastre în Kabul părea să fie tot mai mare, aşa că am închiriat o casă frumoasă din chirpici cu trei camere betonate pe jos. Mica sobă de lemne era

suficientă pentru a nu lăsa frigul să intre înăuntru, dar nu destul de bună pentru a da cu adevărat căldură sau a feri ţevile de apă să îngheţe uneori. Câteodată casa se umplea mai mult de fum decât de căldură, dar aveam telefon şi curent electric, aşa că ne simţeam bine şi nu ne mai trebuia nimic altceva.
Frica mea neputincioasă dispăruse. Nu aveam de gând să fug de-acolo. Dar, datorită lucrurilor pe care mi le-a arătat Dumnezeu mai dinainte, eram foarte atent la evenimentele viitoare din Kabul. Aveam aceleaşi temeri pe care orice soţ le-ar avea pentru soţia sa într-o astfel de situaţie, iar teama firească faţă de ceea ce ştiam că putea să se întâmple mă făcea totuşi să fiu puţin nervos. De exemplu, era un lucru bine cunoscut că *mujahedinii* puteau să intre în oraş oricând şi puteau să-i împuşte pe străini la prima vedere, crezând că sunt instigatori ruşi.
Oare acele guerile zdravene, cu barbă, vor sări peste zidul care înconjoară casa noastră? mă întrebam. în ciuda asigurării primite din partea lui Dumnezeu, în unele nopţi stăteam în pat nemişcat, atent la orice zgomot. Tăcerea nopţii părea să ascundă pericole.
Parcă am auzit nişte haine frecându-se de perete, îmi ziceam. Sau: *Ăsta e sigur zgomotul unei sandale.* Inima-mi bătea cu repeziciune la auzul oricărui sunet. Nopţile păreau nesfârşite.
în 1979, în ajunul Crăciunului, în timp ce schimbam cadouri cu Martin şi Ruth, trupe sovietice şi echipament militar au început să aterizeze pe aeroportul internaţional din Kabul. Pe atunci nu ne dădeam seama ce se petrece. Ştiam doar că de două nopţi nu puteam dormi din cauza uruitului continuu al unui avion mare care se rotea deasupra noastră.
Atât în 25, cât şi în 26 decembrie, am văzut toată ziua ceea ce noi credeam că e acelaşi avion de un cenuşiu-închis care zbura deasupra capului nostru. Mai târziu am aflat că fuseserăm martorii sosirii a 350 de nave militare de transport gigantice, care veneau din Uniunea Sovietică. începuse invazia rusească a iubitului nostru Afganistan. '
în 27 decembrie, pe la ora şapte seara, Julie şi cu mine abia

terminaserăm de servit o masă festivă împreună cu doi tineri oaspeţi afgani. Deşi era sărbătoarea noastră şi nu a lor, ei ne-au acceptat invitaţia cu bunăvoinţă şi ne relaxam împreunăm, discutând despre Dumnezeu, cum făceam deseori.
Deodată bubuitul îndepărtat al unei explozii ne-a făcut să ieşim în fugă din încăpere ca să vedem ce se întâmplă. De-abia am ţâşnit pe uşă, că un suflu puternic a făcut să se cutremure întreaga zonă.
Cum au obţinut luptătorii pentru libertate acele arme mari? m-am întrebat.
— Se pare că e o problemă serioasă aici, am strigat către prietenii mei. Ar fi bine să mergeţi acasă cât se poate de repede.
Pe când ei dispăreau în noapte Julie şi cu mine ne-am rugat ca ei să ajungă cu bine acasă.
M-am căţărat pe acoperişul plat al casei şi m-am ghemuit în întuneric. încercând să-mi dau seama ce se întâmplă, m-am uitat printre ramurile desfrunzite ale copacilor din apropiere, în vreme lumina roşie a gloanţelor-trasoare umplea văzduhul. Am ascultat cum sunetul rachetelor risipea liniştea obişnuită a nopţii afgane. M-am străduit să identific armele care luau parte la bătălia asurzitoare - şuieratul şi explozia rachetelor, bubuitul tancurilor, răpăitul automatelor şi pocnetul puştilor.
Lumini strălucitoare despicau văzduhul întunecat şi eu mi-am pus mâna pavăză la ochi. Când ochii mi s-au obişnuit din nou cu întunericul, m-am uitat la casele din jur. Pe aproape fiecare acoperiş erau oameni care se ghemuiau uimiţi şi speriaţi de cumplitul spectacol.
în zori, avioane de luptă începuseră să traverseze oraşul -zburând la nivelul copacilor... încercând să semene teamă. Judecând după propria mea reacţie, tactica înfricoşării funcţiona destul de bine. Cu toate acestea, m-am simţit îndemnat să fac o scurtă incursiune.
Când am pornit de-a lungul străzii, am văzut trupe de oameni blonzi, cu ochi albaştri, purtând căciuli mari de blană şi haine de iarnă. Ei aveau automate şi păzeau fiecare stradă, intersecţie şi moschee.

Ruşii, mi-am zis. *Au venit. Invazia a avut loc!*

Cum de nu mi-a trecut prin minte? m-am întrebat, grăbindu-mă spre casă.
Nu credeam că vom mai putea rămâne mult timp în Afganistan, însă, în adâncul sufletului, speram să mai putem sta în oraşul care fusese căminul nostru timp de aproape **trei** ani. Puţinii străini care mai rămăseseră după lovitura de stat din 1978 se grăbeau acum să plece din ţară. Mai ales pentru un american, acesta nu era cu siguranţă un loc în care să mai stea.
După aproape o săptămână am ieşit din casă să cumpăr alimente. Ziua era însorită şi luminoasă şi, deşi era frig, n-am simţit gerul în timp ce mergeam pe jos, traversând cele câteva străzi înapoi spre casa noastră de lângă şcoala Rabbiah-Balkhi. Cu pantofii mei cafenii, pantalonii marinăreşti, cămaşa şi jacheta de schi albastră, puteam fi uşor identificat ca o persoană din vest. însă părul meu blond, tenul deschis şi ochii albaştri făceau să par din nord - exact ca unul dintre soldaţii sovietici pe care oamenii îi urau.
Am devenit deodată conştient de această asemănare în timp ce mergeam pe strada îngustă şi întâlneam privirile de gheaţă ale voinicilor munteni afgani, oameni care doar cu o săptămână înainte mă salutaseră cu căldură în pashtu sau dări. Străzile prăfuite şi zidurile din chirpici, cu casele îngrijite ascunse în spatele lor erau aceleaşi, dar atmosfera era radical diferită.
Liniştea neobişnuită a străzii încă aglomerată mă făcea să mă simt singur. Oamenii vorbeau în şoaptă. Deşi se uitau la mine, nici unul nu îmi vorbea.
După puţin timp am văzut pe cineva în spatele unui zid uitân-du-se pe furiş la mine şi apoi dispărând. Când mi-am dat seama ce se întâmplase, o frică de gheaţă s-a strecurat în mintea mea. *Eram oare ochit de unul dintre acei renumiţi luptători afgani?* Nedorind să fac pe eroul sau pe martirul, am întins pasul.
Când m-am apropiat de curbă pentru a trece strada, un autobuz zgomotos a trecut încet pe lângă mine. Era aglomerat ca de obicei. Când a trecut, toate capetele s-au întors ca unul singur şi toţi ochii mă priveau cu multă suspiciune şi dispreţ.
Dacă ar avea ocazia, m-ar omorî, mi-am zis.

Gândurile mele s-au întors spre Julie. Era singură în casa noastră de chirpici. Ştiam că deoarece eram atât de apropiaţi, atât de uniţi în scop, ea ar înţelege dacă mi s-ar întâmpla ceva. Deşi i s-ar frânge inima, ea n-ar intra în panică. Ar rezista. Amândoi ştiam ce riscuri implica şederea noastră acolo.
Mergeam în cântecul singuratic şi nevinovat al unei păsări şi mă întrebam dacă voi auzi răsunetul împuşcăturii înainte de a fi doborât. Când o pisică s-a căţărat brusc într-un copac, am sărit în lături ca să mă apăr. Fiecare celulă din trupul meu părea să strige: *Fugi! Şi* totuşi, ştiam că fuga ar fi mărit suspiciunea celor care mă urmăreau cu privirile. Aşa că, în loc s-o iau la fugă, am început să mă gândesc la lucrurile pe care se întemeia viaţa mea: *Credinţa mea în Dumnezeu, zidită pe faptul istoric al învierii lui Cristos şi chemarea mea sigură din partea Lui.*
Deşi teama redusese viaţa mea la o miniatură, mi-am dat seama că nu puteam să fug din acea stradă, din acel oraş, din Afganistan. Faptul că eram acolo era un lucru corect, deşi în acel moment nu mai aveam sentimentul prezenţei lui Dumnezeu. Am continuat să merg spre casă ştiind că teama nu putea distruge dragostea pe care o aveam pentru afgani şi nici nu mă putea alunga din ţara lor.
După trei săptămâni m-am aventurat prin zăpada strălucitoare şi proaspătă care acoperea oraşul. Am mers de-a lungul străzii, trecând pe lângă soldaţii ruşi. Stăteau îmbrăcaţi în uniformele lor de un cenuşiu închis şi căciulile lor de blană având în frunte acea stea roşie sclipitoare. Mergând pe trotuarul aproape pustiu, unii dintre ei dădeau din cap, salutând parcă un confrate rus. Am încercat să nu par agitat, dar simţeam că faţa îmi ardea şi o transpiraţie rece mi se prelinge pe spinare. Aveam în mâna dreaptă un coş în care duceam două Testamente. Nu doream ca preţioasele mele daruri să fie confiscate.
Să nu-mi vorbiţi în rusă, că leşin, mi-am zis când am trecut pe lângă soldaţi.
Când am trecut, în sfârşit, pe lângă ultima santinelă, am zâmbit politicos. Câteva minute mai târziu, am păşit în atelierul lui Saboor.

L-am salutat pe Saboor. Apoi i-am zis:
— Saboor, pot să intru o clipă în biroul tău?
— Desigur, a zis el, conducându-mă înăuntru.
Deşi acel afgan înalt şi afabil purta întotdeauna o salopetă unsuroasă, aceasta îi scădea prea puţin aspectul de politeţe şi demnitate.
— Ştiu că eşti un om evlavios, aşa că ţi-am adus *Injil,* Cartea care mi-a schimbat viaţa, i-am zis. Din nefericire, se pare că nu voi putea rămâne multă vreme în Afganistan. Acesta este cel mai bun cadou pe care pot să ţi-1 dau.
După ce am aruncat o privire afară, m-am uitat din nou la Saboor şi i-am spus:
— Cred ai dreptul să-1 citeşti, deşi s-ar putea ca unii să gândească altfel.
în timp ce vorbeam, am scos unul dintre cele două Testamente pe care Julie le împachetase cu grijă într-un material frumos brodat.
Saboor a lut politicos darul şi 1-a pus sus pe un raft înalt din spatele lui. Mi-a strâns mâna cu căldură şi cu un ton de mulţumire adâncă şi meditativă, a zis:
— îţi mulţumesc foarte mult.
Reacţia lui m-a încălzit şi am vrut să-i mai spun ceva, dar ştiam că nu trebuia să zăbovesc în atelierul lui. Am mai putut să-i spun doar:
— Cu plăcere, Saboor. La revedere, prietene.
El a tuşit scurt ca pentru a-şi drege glasul, s-a uitat la mine şi a dat din cap. A înţeles.
Am ieşit în stradă şi m-am îndreptat spre croitor. Făcându-mi cu greu drum pe strada plină de zăpadă, mă gândeam la prietenul meu Saboor. De când am intrat prima dată în atelierul lui el fusese foarte amabil cu mine.
Am să mă gândesc la tine în timp ce citeşti, mi-am promis în sinea mea.
La intrare, l-am salutat pe proprietarul croitoriei. Deşi întotdeauna erau oameni în atelierul lui, în acea zi, datorită zăpezii abundente, singura persoană care se afla acolo era un muncitor zilier - un muncitor sărac care nu avea un serviciu permanent şi încerca doar să se încălzească acolo.

L-am întrebat pe prietenul meu din spatele tejghelei:
__Eşti aşa de bun să-1 rogi pe omul acesta să meargă şi să
cumpere nişte portocale pentru mine?
Croitorul greoi, cu faţa lată, a vorbit cu omul. El a răspuns afirmativ, aşa că i-am dat zilierului banii necesari.
Când el a plecat, am spus:
— Probabil că va trebui să părăsesc curând Afganistanul, aşa că am un dar special pentru tine înainte de a pleca. Deoarece ştiu că crezi în Dumnezeu, vreau să-ţi dau un *Injil.*
I l-am înmânat peste tejghea, în timp ce vorbeam. Rămânând aşezat pe scaun, el 1-a luat şi 1-a pus sub tejghea. Apoi, cu lacrimi în ochi, s-a ridicat de pe scaun, s-a aplecat peste tejghea şi m-a îmbrăţişat aşa de tare încât aproape că mi-a tăiat respiraţia.
— Mulţumesc, a zis el.
— Cu foarte multă plăcere. Mă bucur că-ţi place, am răspuns. Când muncitorul s-a întors, mi-am luat portocalele, mi-am
luat la revedere şi-am plecat. Emoţiile mele erau pline de mulţumire. O tristeţe dulce mă cuprinse în timp ce mergeam înapoi spre casă.
Păşind în tăcere pe lângă soldaţii sovietici, fără să-mi mai pese dacă mi-ar fi vorbit în limba rusă, nu-mi puteam alunga gândul că probabil nu-mi voi mai vedea prietenii niciodată. încă o dată în mintea mea a încolţit întrebarea: *Doamne, de ce nu pot să stau în Kabul, să învăţ să vorbesc fluent limba pashtu şi să le spun oamenilor despre dragostea Ta?*

Capitolul 11

Compliment neaşteptat

Julie şi cu mine ne lăsam călăuziţi de Dumnezeu cu toată credincioşia de care eram în stare. Faptul irevocabil şi greu că vizele noastre erau pe punctul de-a expira părea în dezacord cu voia Lui. însă experienţele noastre trecute ne dovediseră că puteam să ne încredem pe deplin în El, aşa că ne-am pregătit din nou să plecăm din Kabul.

în prima săptămână a lunii februarie 1980, Julie'şi cu mine am ajuns la aeroportul din Kabul pentru a pleca spre Pakistan. Eram singuri. Era prea periculos pentru prietenii noştri afgani să ne conducă întrucât comuniştii îi considerau în general pe americani agenţi CIA. Am fost controlaţi minuţios, atât noi personal, cât şi bagajele noastre, înainte de a ne îmbarca în Fokkerul alb cu verde cu dublă susţinere pe care Compania de Transporturi Aeriene Internaţionale din Pakistan îl mai folosea încă în zborurile dintre Kabul şi Peshawar, Pakistan.
Ne-am legat centurile de siguranţă şi ne-am pregătit de decolare - mintea mea savurând multele amintiri minunate legate de domnul Munsif, Ajmal şi de ceilalţi prieteni afgani. M-am rugat în gând pentru fiecare dintre ei în timp ce micul nostru avion trecea pe lângă tancuri, camioane, transporturi uriaşe pentru trupe, şi soldaţi sovietici care păzeau pista principală.
Ajunşi în văzduh am putut vedea clar taberele militare mamut care fuseseră instalate în scumpa noastră ţară pentru a găzdui Armata Roşie. Doream cu disperare ca acele tabere de culoare neagră, care contrastau puternic cu noua pătură de zăpadă, să nu fi fost acolo. Dar dorinţa mea nu schimba peisajul de dedesubt. Inima îmi era răscolită.
Oare văd toate aceastea cu-adevărat? m-am întrebat. *Nu pot*

să cred că acest lucru s-a întâmplat şi că noi ne-am aflat chiar în mijlocul evenimentelor.
Nedorind ca tristeţea că continue să mă copleşească, m-am străduit să mă gândesc la Pakistan şi la ocaziile pe care s-ar putea ca Dumnezeu să le fi pregătit pentru noi acolo. Călătoria noastră de cincizeci de minute s-a încheiat curând. Cu un ultim balans, avionul a aterizat pe pista din Peshawar, nu departe de intrarea în renumita Trecătoare Khyber.
Bagajele noastre au trecut prin vamă şi am găsit un taxi care să ne ducă la Hotelul Jan (pronunţat John). Ştiam că e mai bine să nu-1 las pe taximetrist să stabilească preţul sau să mă cert cu el la sfârşitul călătoriei. Când se întâmpla acest lucru, fie şoferul devenea foarte obraznic, fie călătoria foarte scumpă. De aceea ne-am înţeles la preţ dinainte şi am avut o călătorie liniştită şi ferită de evenimente până la hotelul de pe Islamia Road.
Jan era un hotel vechi, cu trei nivele, care de mult nu mai era în anii lui înfloritori. însă avea un preţ moderat şi era funcţional. Am ales o cameră pe colţ, la ultimul nivel, pentru că era puţin mai mare decât celelalte şi, în plus, aveam acces mai uşor la acoperiş, unde Julie putea să atârne rufele spălate, pe o sfoară întinsă între două boilere mari. Acele boilere constituiau un alt motiv pentru care am ales Hotelul Jan - ştiam că puteam conta pe un duş cu apă caldă.
încăperea de mărime mijlocie avea două geamuri mici. La unul atârna o draperie portocalie, iar la celălalt exista o instalaţie de aer condiţionat, care producea foarte mult zgomot şi foarte puţin aer rece. Pereţii fuseseră zugrăviţi în alb şi un covor destul de uzat, iniţial cu flori verzi, acoperea podeaua. Firele electrice mergeau pe sub covor, şi-apoi sus pe perete, la diferitele prize precum şi la lampa din colţ. Surprinzător, sistemul electric era destul de solid pentru a ne permite să facem ceai în fierbătorul electric fără a se arde siguranţa. Cele două paturi simple pentru o persoană erau îmbrăcate cu cearşafuri curate, perne tari şi pături de genul celor militare. Dintr-o privire am văzut foarte repede că în încăpere totul era deja destul de uzat.
Camerele hotelului erau dispuse în formă rectangulară, fiecare dând într-un atrium cu lumină naturală, care venea printr-un

gemuleţ din mijlocul tavanului. Această configuraţie făcea să nu mai fie nevoie de ceas deşteptător, pentru că în fiecare dimineaţă la ora 5:00 se servea ceaiul în atrium. Sunetele chelnerilor care vorbeau şi ale cărucioarelor împinse pe pardoseaua de marmură se ridicau ca fumul dintr-un coş, pătrunzând în fiecare încăpere şi trezindu-i pe toţi.
Restaurantul de la parter le servea oaspeţilor un dejun inclus în preţ. Mâncarea era bună, iar comportarea amabilă şi prie-tenoasă a personalului hotelului a făcut ca şederea la Jan să fie plăcută, în pofida altor neajunsuri.
Peste drum de hotel, birjari cu *tonga* (trăsuri cu două roţi trase de un cal) erau gata să-i transporte pe călători în orice parte a oraşului. O dată ce târguiala asupra preţului călătoriei era încheiată, birjarul îi transmitea calului o comandă scurtă şi pornea. De obicei, atât birjarul, cât şi călătorul credeau că au obţinut cel mai bun preţ, dar, în realitate, de obicei birjarul era cel câştigat.

De asemenea, pe străzi circulau scutere publice cu trei roţi, asemănătoare ricşelor. Aceste maşini erau motorizate şi aveau bare de protecţie joase deasupra capului. împreună cu Julie le-am poreclit „MIGuri pe roţi". Călătoriile cumplite pe care le-am făcut în acele vehicule m-au făcut deseori să dau cu capul de acele bare, ceea ce mă făcea să-l bat pe umăr pe şofer şi să-i aduc aminte:
— Am doar o viaţă. Te rog fii atent!
Când am sosit acolo pentru prima dată, n-am ştiut că Hotelul Jan avea să devină casa noastră în următoarele treisprezece luni. Deoarece în acele treisprezece luni n-am putut primi vize de şedere permanentă în Pakistan, a trebuit să facem mai multe călătorii în India - folosind vize turistice din Pakistan şi India -pentru a fi aproape de pashtunii pe care-i iubeam.
Cele mai multe zile în Peshawar au fost însorite şi luminoase, şi ziua când Julie şi cu mine ne-am hotărât să mergem până la graniţa cu Afganistanul, împreună cu prietenul nostru Roger White, nu era o excepţie.
Roger a tras în faţa Hotelului Jan în Landroverul său hodorogit,

gata de plecare. Trupul său masiv a sărit din vehicul aproape înainte ca acesta să oprească. Când am dat mâna cu el, mâna mea aproape a dispărut în mâna uriaşă a lui Roger. Acel englez cu umeri laţi era un om „mare" în toate sensurile - inclusiv la inimă. Zâmbetul lui uşor îi scotea în evidenţă pistruii şi cutele din jurul ochilor, care ambele îi dădeau un aer foarte prietenos.
— Bună! ne-a salutat el cu căldură.
După ce-am schimbat câteva formule de politeţe, am urcat toţi trei în Landroverul lui şi-am pornit la drum. Am ieşit din Peshawar şi am mers pe drumul şerpuitor, de-a lungul celor douăzeci şi cinci de mile ale Trecătoarei Khybar, spre punctul de vamă pakistanez de la Tokham.
Legănarea vehiculului pe patru roţi ne-a adus aminte de alte călătorii pe care Julie şi cu mine le făcuserăm între Kabul şi Peshawar. Acele călătorii le-am făcut însă cu autobuzul „Glonţ argintiu", poreclit aşa pentru că vehiculul de culoare gri-argintie trecea cu o viteză nebună prin unele locuri de munte periculoase.
îmi aduceam aminte de acel punct de frontieră zgomotos, şi totuşi prietenos, unde conversaţia se înfiripa uşor atât cu persoanele oficiale, cât şi cu călătorii. Insă când am ajuns acolo în acea zi, am întâlnit schimbări radicale. Grănicerii pakistanezi înarmaţi şi soldaţii afgani stăteau faţă în faţă, fiind separaţi doar de un gard scurt de sârmă ghimpată.
Sfidând pentru o clipă acea restricţie severă, m-am aplecat peste gardul de sârmă ghimpată şi-am dat mâna cu soldaţii afgani, salutându-i în pashtu. Ei au zâmbit şi mi-au răspuns cu căldură, părând fericiţi că cineva ajunsese la ei. Căldura lor mi-a amintit că ei erau simpli afgani prinşi într-o dilemă culturală şi politică.
împreună cu Julie am părăsit punctul de graniţă şi am urcat pe un mic deal de unde puteam vedea mai adânc în Afganistan. Chiar şi de la acea înălţime, aspectul de oază al ţării fusese schimbat de război. Mi s-a părut că văd locul pârjolit unde se zvonea că un elicopter a fost doborât în timpul unei lupte, întorcându-mă spre foişor şi spre clădirea punctului de graniţă, care se aflau în mijlocul unui pâlc de copaci pe partea afgană, mi-am plimbat privirile între cele două puncte vamale. Printre copacii de pe partea pakistaneză puteam vedea o serie de clădiri

cu tot felul de facilităţi pentru odihnă şi locuri în care puteai să cumperi cadouri sau răcoritoare. La două sute de metri depărtare, doar o mână de oameni treceau prin punctul vamal afgan.
De dragul timpurilor trecute, mi-am încordat privirile să văd dacă pot localiza ceva cunoscut. Apoi m-am gândit la prietenii noştri din Afganistan. Erau aşa de aproape - poate doar la o sută cincizeci şi cinci de mile depărtare - şi totuşi, atât de departe.
Vreau să merg înapoi, însă nu pot din cauza barierei politice impusă de război, am spus în sinea mea cu tristeţe.
De pe banca pe care şedeam pe deal, am privit cu dor la ţara pe care o iubeam atât de mult. Julie îşi punea întrebări cu voce tare despre doamna Munsif şi fetele ei, precum şi despre alţi prieteni din Kabul, care fuseseră atât de buni. Ei nu puteau face nimic pentru a preveni ceea ce se petrecea în ţara lor. Puteau doar să aştepte în casele lor, în timp ce soldaţii devastau ţara în afară. Incapabil să-mi opresc lacrimile în timp ce continuam să privesc acea iubită ţară, m-am îndreptat spre un mic copac

din apropiere. M-am uitat din nou la frumosul, dar pustiitul, pământ al Afganistanului. M-am rugat din inimă ca Domnul Isus Cristos să-i ajute pe prietenii noştri care sufereau acolo.
în mintea mea au început să se îngrămădească întrebări -întrebări care frământă rasa umană.
De ce trebuie să moară copii nevinovaţi? De ce sunt împuşcaţi bărbaţi, femei şi copii lipsiţi de apărare? Casele sunt distruse şi pământul e devastat. De ce? Ce se întâmplă cu cei care profită de concetăţenii lor, când aceştia sunt vulnerabili, cu cei care-i înşală şi-i trădează pe-ai lor? Cum pot ei să facă acest lucru şi totuşi să continue să trăiască împăcaţi cu ei înşişi?
Am respirat adânc, m-am uitat la cerul albastru, pe care câţiva nori erau mânaţi de vânt spre munte şi am continuat să-mi pun întrebări.
Ce-i face pe oameni să mintă, să fure, să omoare şi să rănească? De unde vine dorinţa şi setea de putere? Există egoism în inima fiecărui om?
Ştiam că există. Dumnezeu numeşte păcat o astfel de revoltă împotriva Lui şi fiecare persoană este vinovată. Ştiam că problema universală a păcatului nu va dispărea. Felul în care

oamenii se poartă unii cu alţii duce întotdeauna la trădare şi durere, dacă nu ne căim, nu-I cerem iertare lui Dumnezeu şi nu acceptăm dragostea Lui care ne schimbă viaţa.
— Doamne, am zis încet, ştiu că-Ţi pasă de ce se întâmplă pentru c-ai venit pe pământ în trup ca să suferi durerea şi chinurile cele mai mari pentru păcatul fiecărui om. Te rog dă-mi puterea să-i ajut pe alţii să înţeleagă acest adevăr.
întorcându-mă dinspre iubitul meu Afganistan, m-am întors la Julie. Ştergându-şi lacrimile, s-a ridicat de pe bancă la apro^ pierea mea. Neputând spune nici un cuvânt, am privit doar în ochii ei căprui şi calzi. înţelegându-mi gândurile pe care nu le puteam exprima, mi-a atins uşor mâna. Am coborât încet şi gânditori cărarea de munte pentru a ne întâlni cu Roger.
în vreme ce Julie şi cu mine eram sus pe deal, Roger se plimbase prin împrejurimi şi vorbise cu angajaţii de la punctul de frontieră. Văzând că ne-am întors, ne-a întâmpinat cu bucurie. A simţit imediat tristeţea noastră şi ne-a făcut semn să intrăm în maşină. Drumul spre casă l-am parcurs în tăcere.
Vizele noastre temporare pentru Pakistan urmau să expire din nou, aşa că ne-am pregătit pentru o noua călătorie în India.
Ghalmmaghal (cuvântul pashtun pentru „zgomot şi confuzie") era la ordinea zilei când am sosit în aeroportul Lahore. Ni s-au verificat bagajele, am trecut prin punctul de control al paşapoartelor şi prin controlul personal şi am intrat în holul enc n în care urma să aşteptăm zborul nostru. Intraţi în hol, am văzut între cincisprezece şi douăzeci de pashtuni cu un aspect foarte sărăcăcios, aşteptând şi ei să se îmbarce în avionul de India. Atât după înfăţişare, cât şi după acţiunile lor, era evident că aceşti oameni bărboşi nu călătoriseră prea des cu avionul. De fapt, probabil' că nu mai zburaseră cu avionul niciodată înainte.
M-am dus spre ei şi l-am salutat pe unul dintre ei, un bărbat cu o construcţie puternică şi cu o barbă deasă şi roşie. Ochii lui arătau surpriza când i-am vorbit în limba lui maternă. Răspunsul lui într-o pashtună dulce m-a făcut să cred că era din Kandahar, un mare oraş pashtun din sud-estul Afganistanului. Conversaţia noastră a fost întreruptă de apelul de urcare în avion, făcut în

limba *urdu* (limba naţională a Pakistanului) şi în engleză. Când Avionul Boeing 737 al companiei de zbor indiene a început să ruleze pe pistă pentru decolare, personalul încerca frenetic să-i facă pe pashtuni să-şi ocupe locurile. însă ei continuau să se plimbe pe culoar, privind pe geam şi vorbindu-şi unul altuia cu voce tare. Un pashtun solid, cu barbă neagră, s-a îndreptat în cele din urmă în spatele avionului spre un loc din rândul celălalt şi s-a aşezat. Când becul care semnaliza legarea centurilor s-a stins, mi-am desfăcut centura şi m-am dus în spatele avionului, unde şedeau doi dintre pashtuni şi i-am întrebat dacă pot să stau lângă ei. Mi-au spus că pot, şi apoi am întrebat dacă pot să-i ajut să-şi completeze formularele necesare la coborâre. Unul din grup, care şedea lângă mine, mă urmărea în tăcere. în dreapta lui se afla bărbatul cu barbă roşie pe care-1 întâlnisem prima dată.
Dorind să încep o discuţie despre Dumnezeu, i-am întrebat pe amândoi:
— Credeţi în Dumnezeul cel Atotputernic?
— Dacă credem în Dumnezeu? au răspuns ei la unison, de parcă le-aş fi pus o întrebare incredibilă. Ei

au început să-mi spună ce puternică le era credinţa, bătându-se cu putere peste inimă cu mâna dreaptă, într-o manieră pashtună entuziastă şi puternică.
— E minunat, am zis. Şi eu cred.
Au părut sincer surprinşi că şi eu cred tot atât de puternic în Dumnezeu ca şi ei.
— Aţi văzut sau aţi citit vreodată *Injill* am întrebat. Când au clătinat din cap în semn că nu, am zis:
— V-ar interesa să vă uitaţi la unul?
— O, da, sigur, m-au asigurat ei cu acelaşi entuziasm. Aşa că am deschis mapa şi le-am dat un exemplar mare şi voluminos al Noului Testament în pashtu.
Ei s-au uitat o clipă la carte, au atins-o uşor, dar curând mi-am dat seama că nu ştiau citi. Toţi ne-am simţit stânjeniţi, dar înainte de a şti ce să spun, ei au trimis Noul Testament în spate, unui tânăr student la Universitate, care a început să-1 citească.
După câteva momente, studentul a exclamat către cei din jur:
— Am primit un dar minunat!

Eu am zis:
— E minunat că poţi citi Cartea Sfântă a lui Dumnezeu. Ai putea s-o citeşti tuturor oamenilor, oriunde veţi merge. Vrei să le-o citeşti?
— Da, a răspuns el. Sigur o voi face.
Când am coborât din avion la New Delhi, l-am văzut pe student coborând din avion cu Noul Testament pus într-o pungă de plastic dată de Compania Aeriană. Ducea cu grijă cartea voluminoasă, ţinând-o la piept, pentru că în cultura lui era o dovadă de lipsă de respect să duci o carte sfântă ţinând-o mai jos de talie.
M-a aşteptat afară la ieşirea din vamă până când mi-au sosit bagajele. Apoi, apropiindu-se de mine, mi-a spus foarte politicos:
— Vreau să vă mulţumesc din inimă pentru aceasta şi vreau să vă dau un mic dar ca dovadă a aprecierii mele.
Mi-a dat mica pungă de arahide pe care o primise în avion, pentru că era singurul lucru pe care-1 avea de dat. Apoi mi-a strâns mâna şi a dispărut în mulţime.
Cum să nu iubeşti oameni ca acesta? m-am întrebat.
Am făcut împreună cu Mie o serie de călătorii în India în următoarele câteva luni, dar ştiam că nu puteam continua la infinit acel cerc lipsit de speranţă al obţinerii vizei. Ceea ce ne descuraja nu era atât oboseala şi neplăcerea călătoriilor permanente încoace şi-ncolo, ci faptul că nu aveam suficient timp să stabilim relaţii durabile.
Când n-am mai ştiut ce să fac, Dumnezeu mi-a atins viaţa cum nu m-aş fi aşteptat vreodată.
Ne-am întors la Hotelul Jan, venind din India, şi eram descurajat, într-o duminică dimineaţa am coborât scările, am ieşit din hotel şi am traversat pe jos cele câteva străzi până la Parcul Khalid. Mă simţeam obosit şi frustrat din cauza situaţiei noastre, care părea lipsită de speranţă şi, parcă pentru a înrăutăţi şi mai mult lucrurile, în acea dimineaţă Julie şi eu ne-am certat serios, lucru rar între noi. Zic că era un lucru rar, pentru că în cei şaptesprezece ani de căsătorie, rareori am avut discuţii contradictorii serioase.
Parcul Khalid e un loc plăcut, unde te poţi relaxa şi bucura de

florile colorate ce tivesc spaţiile verzi bine întreţinute. M-am aşezat pe una din băncile de beton de pe alee, vizavi de o mică moschee. Păsările îşi cântau melodiile în pomii de sequoia, care erau risipiţi prin tot parcul, dar ciripitul lor vesel era ca o bătaie de joc la adresa dispoziţiei mele solemne.
în frustrarea mea, m-am hotărât că singurul lucru corect pe care puteam să-1 fac era să-mi „dau demisia" înaintea Domnului.
„Doamne, am început. N-am ceea ce se cere. Ai făcut o mare greşeală chemându-mă în lucrarea Ta. Doamne, vreau să trăiesc printre pashtuni, pentru care m-ai chemat şi mi-ai dat aşa o dragoste mare, dar nu pot. Nu pot să obţin acum o viză de şedere permanentă şi a trăi acolo n-ar fi oricum mare lucru, pentru că nu vorbesc fluent limba pashtu - chiar după sute şi sute de ore de studiu. Doamne, pur şi simplu nu sunt eficient pentru Tine în Asia. Sunt undeva sub nivelul mediu şi desigur nu sunt demn de toţi oamenii care fac posibil ca eu să mă aflu aici. Şi, Doamne, n-am nici cea mai vagă idee ce trebuie

să fac acum."
încercând să mă confrunt cinstit cu problema, am continuat:
„Doamne, nu vreau să Te fac de ruşine nici pe Tine, şi nici pe alţii. Şi, pe lângă toate acestea, Doamne, am descurajat-o şi am rănit-o femeia pe care o iubesc cel mai mult - pe Julie. îmi pare rău, Doamne, dar îmi lipseşte ceea ce-ar trebui. Aşa că, în această dimineaţă aş vrea să-ţi prezint demisia mea."
M-am aşteptat ca Domnul să dea din cap aprobator şi să-mi spună: „Bine, David, ai dreptate." în schimb, am auzit cuvinte foarte diferite - liniştite şi totuşi foarte clare şi puternic personale:
„David, Eu sunt Cel care alege şi cheamă; Eu nu fac greşeli. Eu nu-ţi accept demisia. Ai răspuns cu credincioşie chemării Mele şi Mi-ai fost ascultător. Vreau să ştii, în această dimineaţă, că apreciez foarte mult acest lucru."
Faptul că Dumnezeu îmi vorbise nu m-a surprins atât de mult cât m-a surprins ceea ce mi-a spus. Am crezut că va fi absolut de acord cu mine. în schimb, El mi-a făcut un compliment. Un astfel de compliment era cu totul neaşteptat.
Această părtăşie tăcută şi liniştită a continuat.
„Nu te îngrijora, David. Eu voi face ca toate lucrurile să se

desfăşoare spre binele tău şi spre gloria Mea. Tu nu înţelegi acum toate acestea, dar vei înţelege mai târziu. Eşti în centrul voii Mele."
Toate sunetele din această lume, de la ciripitul păsărilor, la zgomotul asurzitor al circulaţiei din jurul meu, erau blocate pentru urechile mele şi pentru mintea mea. Nu eram conştient de nimic altceva decât de prezenţa lui Dumnezeu. Uimit şi copleşit în faţa prezenţei Sale puternice, a dragostei şi a harului Său, am stat acolo cuprins de un sentiment de acceptare totală.
Inima mi-era inundată de bucurie. Cristos nu-mi accepta demisia! El încă mă dorea! Am mai stat câteva minute, scăldat în sentimentul cald pe care mi l-au dat cuvintele lui Dumnezeu, savurând strălucirea prezentului.
Părinţii iubitori îi laudă, dar îi şi pedepsesc pe copiii lor şi nu aşteaptă până când copilul este perfect ca să facă acest lucru, m-am gândit. A fost un lucru deosebit faptul că Dumnezeu a spus lucruri bune *despre* mine.
M-am ridicat de pe bancă dornic să-i spun şi lui Julie această veste bună.
Intrând în cameră, i-am luat mâinile, am privit în ochii ei şi i-am spus simplu:
— Iartă-mă, Julie.
Cu un zâmbet iertător, ea a răspuns:
— O, David.
— Iubito, am continuat, am încercat să-mi dau demisia şi Domnul n-a acceptat-o.
— înţeleg, a răspuns ea, am simţit acelaşi lucru. Emoţionat, am adăugat:
— Dar, iubito, o să reuşim.
— Ştiu, David, a zis ea calmă. Ştiu.
I-am povestit lui Mie în detaliu tot ce se petrecuse. I-am explicat cum complimentul lui Dumnezeu m-a ridicat şi m-a încurajat. Ştiam că suntem în voia Lui şi putem să ne bazăm pe călăuzirea Lui.
Apoi ne-am aplecat capetele în rugăciune.
— îţi mulţumesc, Doamne pentru o soţie înţelegătoare, am început eu. Iartă-mă că am supărat-o. Nu vreau să mai fac acest lucru niciodată. îţi mulţumesc că ne avem unul pe altul. îţi mulţumesc, de asemenea, că m-ai lăsat să ştiu că am preţ pentru Tine şi pentru lucrarea împărăţiei Tale. Amin.

Capitolul 12

întâlniri neprevăzute în Peshawar

încurajaţi de Dumnezeu însuşi, Julie şi cu mine ne-am simţit împrospătaţi şi întăriţi. Cu toate acestea, nu aveam nici viză de şedere în ţară, şi nici un apartament de locuit. De fapt, nici măcar nu ştiam cât mai puteam rămâne în Pakistan. însă, deşi nu puteam să obţinem o viză permanentă, aveam sentimentul puternic că urma să întâlnim oamenii după voia lui Dumnezeu. Faptul că eram pe placul lui Dumnezeu şi ne aflam în centrul voii Lui ne dădea o adâncă mulţumire - făcând posibil ca noi să ne relaxăm şi să ne bucurăm de şederea la Hotelul Jan cât avea să fie necesar.
Priceputa Julie învăţase să trăiască cu hainele mereu în gemantan şi să-şi facă din orice loc un cămin. La Hotelul Jan ea spăla hainele în chiuvetă, le atârna la uscat pe acoperiş şi le călca pe masă cu un fier

de călcat pentru voiaj. Făcea ceaiul în fierbătorul electric şi era inventivă şi plină de resurse când apăreau alte nevoi. Eram plin de recunoştinţă că am o soţie a cărei fericire nu depinde de avere şi posesiuni. Zilele veneau şi treceau, şi eu îmi petreceam timpul plimbându-mă prin bazarurile din Peshawar, întâlnindu-mă cu pashtuni şi cu alţi rezidenţi şi observându-le viaţa şi obiceiurile, ca să pot astfel să stabilesc legături cu ei, înţelegându-le mai bine cultura.
Târziu, într-o după-masă, am cunoscut un pakistanez cu o înfăţişare plăcută, numit Ahmad, care lucra într-un spital ca medic intern. După ce am vorbit puţin cu el, m-a invitat la el acasă la o ceaşcă de ceai. Drumul pe motocicletă până la el acasă a fost începutul unei prietenii de durată.
In timp ce ne sorbeam ceaiul, Ahmad mi-a povestit despre familia sa şi studiile sale, precum şi experienţele sale ca medic intern la spital. întrucât nu mai fusesem niciodată în bine-cunos-

cutul spital Lady Reading din Peshawar, am fost bucuros când Ahmad m-a invitat să fac un tur al spitalului.
— Vreau cu adevărat să-mi ajut poporul, mi-a spus mai târziu, în timp ce mergeam pe holul spitalului. Părea absolut sincer în dorinţa sa şi am putut simţi că nu practica medicina pentru bani sau prestigiu. El voia pur şi simplu să-şi ajute poporul, să-i ridice pe oameni.
După câteva săptămâni Ahmad a sunat de la spital lăsând un mesaj urgent că o refugiată nomadă, afgană, numită Bibigul, toc-, mai născuse o fetiţă şi avea nevoie de o transfuzie de sânge. Noi îi spuseserăm lui Ahmad că Julie şi eu eram gata să donăm sânge, dacă era nevoie. Pentru că Julie avea grupa sanguină care se potrivea cu a lui Bibigul, ea s-a dus imediat la spital.
Mergând cu ricşa, îngrijorată de situaţia pe care o va găsi la spital, Julie s-a rugat pentru mama şi pentru fetiţa pe care nu le văzuse niciodată.
„Doamne, ştiu că Tu o iubeşti pe Bibigul şi această micuţă viaţă. Fi', ca medical totul să fie bine şi ca sângele pe care îl donez să fie un dar de viaţă de la Tine", s-a rugat ea sincer.
în acel moment ricşa s-a smucit cu o hurducătură, ridicând-o de pe scaun. Aproape că a dat cu capul de bară. *Mă bucur că sunt mai scundă decât David,* s-a gândit ea.
Apoi, continuându-şi rugăciunea, a spus:
„Doamne, există aşa de multe dialectepashtu. Te rog, ajută-mă s-o înţeleg pe această femeie, care poate e mai speriată ca mine. Ajută-mă să vorbesc cu uşurinţă, Doamne, şi să-mi amintesc cuvintele care trebuie."
Cu o ultimă opinteală, umilul vehicul s-a oprit. Ea 1-a plătit pe omul cu ricşa şi a intrat în spital.
După o oră, Julie a intrat pe uşa camerei noastre, aproape sărind într-un picior. Plină de extaz, a zis:
— David, mama şi fetiţa sunt bine. Bibigul şi cu mine ne putem înţelege una pe alta minunat.
într-o vizită ulterioară, recunoscătoarea Bibigul a întrebat-o pe Julie dacă are copii.
Julie a zâmbit şi i-a răspuns:
— Nu. Soţul meu şi cu mine iubim copiii, dar Dumnezeu n-a

ales încă să ne dea copii. *Khoodai da rawki* (Fie ca Dumnezeu să ne dea copii).
Apoi i-a povestit lui Bibigul că fusese învăţătoare la clasa întâi timp de şapte ani. Aceste cuvinte de explicaţie au pus capăt conversaţiei, dar Julie ştia că Bibigul simţea o adâncă tristeţe pentru ea. în cultura afgană, când o soţie nu are copii, aceasta este un mare motiv de îngrijorare pentru ea, pentru că copilul este cel care îngrijeşte de părinţii lui aflaţi la bătrâneţe. A nu avea copii este deseori considerat un blestem.
înainte de a pleca de lângă Bibigul, Julie a auzit aceleaşi cuvinte familiare care-i fuseseră spuse atât de des de alte femei musulmane:
— Mă voi ruga să ai un copil, a zis Bibigul.
Privind cu gingăşie în ochii lui Bibigul, răspunsul lui Julie i-a comunicat că acceptă îngrijorarea ei:
— îţi mulţumesc, Bibigul, a spus Julie. Eşti foarte amabilă.
Diferiţi oameni au continuat să-şi încrucişeze cărarea vieţii lor cu a noastră la Hotelul Jan. Kareem era un băiat încântător, care avea cam nouăsprezece ani. De câte ori îl vedeam pe Kareem, el avea un zâmbet larg pe faţă. înalt, musculos şi de obicei îmbrăcat cu o vestă peste cămaşa şi pantalonii mai tipic afgane, se mişca cu rapiditate.

Kareem părea întotdeauna fericit. întodeauna mă saluta cu întrebarea:
— Daoud, tu fericit? Tu fericit?
înfăţişarea lui fericită ne-a făcut să-1 numim „domnul Fericit". El mă vizita deseori, dorind să exerseze limba engleză. De asemenea, îmi aducea să-i corectez lucrările pe care le scria. Veselia lui îmi lumina ziua.
La începutul unei după-amieze, pe acoperişul Hotelului Jan, pe când şedeam cu grijă pe nişte scaune şubrede din lemn, i-am pus lui Kareem o întrebare:
— Ştii tu... eşti absolut sigur că atunci când vei muri vei merge în cer?
Deşi vorbiserăm de multe ori despre Dumnezeu, nu i-am pus niciodată tânărului meu prieten o astfel de întrebare.

— O, Daoud, nimeni nu poate ştii asta, a răspuns Kareem. Numai Dumnezeu ştie asta. Numai Dumnezeu ştie unde vom merge.
— Dar, Kareem, eu ştiu sigur că atunci când voi muri voi merge în cer, i-am răspuns.
— O, să nu spui asta, domnule Daoud. Nu ştii.
A dat din cap cu atâta energie, încât aproape că şi-a pierdut turbanul, *nuristani.* Apoi a repetat:
— Nu poţi şti asta. Numai Dumnezeu ştie. Este o aroganţă şi o foarte mare îngâmfare să spui aşa ceva, a continuat el.
— Kareem, ai dreptate. Aş fi foarte arogant şi îngâmfat dacă aş spune de la mine că merg în cer. Dar când *Dumnezeu* îmi spune în Cartea Sa Sfântă că pot şti sigur, cine sunt eu să pun la îndoială cuvintele lui Dumnezeu?
A rămas foarte gânditor pentru o clipă, apoi a dat încet din cap de parcă s-ar fi luptat cu gândurile. Dilema de a crede ce simţea înăuntrul lui şi de a crede cuvintele Sfintei Scripturi se zbătea în capul lui. însă aceste frământări nu l-au îndepărtat niciodată de mine. Cât timp am stat la Hotelul Jan, Kareem a continuat să mă viziteze pentru lecţiile de engleză şi lungi discuţii despre Dumnezeu.
O altă persoană pe care-am întâlnit-o în timpul şederii noastre în Peshawar a fost Abdul Mohammed Khan, un ofiţer pakistanez pensionar, care luptase în Burma în cel de-al doilea război mondial. Cu totul opus lui Kareem, el era un om morocănos, care se plângea mereu, care de obicei îi jignea pe oameni, pentru că nu-1 interesa persoana lor. Când am fost prezentat pentru prima dată domnului Khan, el s-a purtat de parcă i-aş fi întrerupt rutina zilei. După acea întâlnire, nu m-am mai gândit prea mult la el, pentru că era evident că nu-1 interesa cunoştinţa noastră.
în acea vară Mie şi cu mine am îngrijit de casa pe care un prieten o închiriase de la domnul Khan, şi acest pakistanez posac venea uneori să vadă cum stau lucrurile pe la casă. Odată, am dat de el pe neaşteptate, când dădeam colţul casei. Spre surpiza mea, în minutul în care l-am văzut am simţit această poruncă din

partea Duhului lui Dumnezeu: *împrieteneşte-te cu domnul Khan.* Aşa că am încercat să fac acest lucru. După un timp, a început să-mi placă de el - în ciuda felului său certăreţ şi uneori jignitor şi a manierei sale milităroase, am ajuns la concluzia că modul în care se comporta era doar un „front de apărare". Era un om bogat care, cu excepţia servitorilor, trăia singur într-o casă ce nu era ostentativă, dar reflecta desigur starea sa materială.
în cele din urmă el m-a invitat în vizită la el, o vizită care a fost urmată apoi de un şir de alte vizite şi uneori mese elegante. Acolo, în mijlocul obiectelor scumpe de artă şi al covoarelor orientale, am ascultat părerile lui despre britanici (pe care-i dispreţuia) şi despre americani şi ruşi (care, după părerea lui, se luptau pentru supremaţia mondială şi erau răspunzători de cele mai multe rele din lume). El lua în derâdere aproape totul, cu excepţia lui Dumnezeu.
Am descoperit că era un cititor avid. Rafturile bibliotecii lui erau ticsite cu cărţi tratând o gamă largă de subiecte - de la istoria militară în Asia, până la operele lui Shakespeare, pe care îl cita deseori. Acest lucru m-a fascinat, pentru că ştiam cât de mult îi displăceau britanicii. însă nu părea conştient de discrepanţa dintre cuvintele şi acţiunile sale.
Odată, în timpul unei vizite la el acasă, mi-a spus pe neaşteptate:
— De ce te preocupă atât de mult persoana mea? De ce-ţi pasă de mine?
Mai întâi m-am întrebat cum să-i răspund, apoi am simţit că Dumnezeu voia să-i spun despre ziua în

care Duhul lui Dumnezeu mi-a zis: „împrieteneşte-te cu el." M-am gândit că domnul Khan s-ar putea să nu mă creadă, sau poate chiar să mă ridiculizeze, dar, spre surpriza mea, a spus:
— Dumnezeu ţi-a spus într-adevăr acest lucru?
— Da, i-am răspuns.
în alte două ocazii el mi-a zis:
— David, te rog să-mi vorbeşti din nou despre ziua când Dumnezeu ţi-a spus să te împrieteneşti cu mine.
De fiecare dată i-am relatat aceleaşi detalii.

Ziua aceea este importantă pentru el, m-am gândit. *Mă întreb de ce?*
Nu ştiam niciodată la ce să mă aştept de la domnul Khan, când îl întâlneam.
— Vreau să citesc toată Biblia, mi-a zis într-o zi. Poţi să-mi dai un exemplar?
— Desigur, i-am răspuns.
Mai târziu mi-a spus că îşi petrecea în fiecare după-masă cea mai mare parte din timp citind Biblia. Din când în când îmi spunea ceea ce citise. Obiceiurile tribale biblice i se păreau deosebit de interesante. A menţionat modul în care Avraam 1-a făcut pe slujitorul său să-i promită că va alege o mireasă pentru fiul său Isac din propriul său trib, după obiceiul punerii mâinii sub coapsa lui Avraam. Domnul Khan a spus că ştie un trib pashtun care practică şi astăzi o astfel de legare prin jurământ.
într-o după-amiază, când m-am dus la el în vizită, de îndată ce am fost condus înăuntru de către servitorul său, domnul Khan a ridicat vocea şi a început să strige furios:
— Voi, urmaşii lui Cristos, sunteţi nişte fricoşi, nişte laşi! Nu aveţi şira spinării! Ca de obicei, m-a surprins cu garda lăsată.
— Ce s-a întâmplat, domnule Khan? am întrebat.
într-un acces de furie controlată, ochii săi negri aruncau acuzaţii. încă strigând la mine, a zis:
— Ştii ce-am citit astăzi în Noul Testament? Acei ucenici netrebnici L-au părăsit în grădina Ghetsimani! îmi place cu-ade-vărat de Isus, dar urmaşii Săi sunt nişte dezertori buni de nimic! Noi, pashtunii, am fi rămas acolo şi-am fi luptat!
Simţeam că-mi pieriseră cuvintele de pe buze, dar nu din cauză că nu ştiam ce să-i răspund, ci pentru că furia lui îmi tăiase respiraţia. Am încercat să-i explic că Isus nu i-a lăsat pe ucenici să lupte în grădină şi că după înviere şi după coborârea Duhului Sfânt a avut loc o mare schimbare în ucenicii Săi.
— Cartea Faptele Apostolilor din Biblie arată curajul şi îndrăzneala extraordinară a ucenicilor, i-am zis, adăugând că va descoperi acest lucru dacă va continua să citească. însă cred că din cauza mâniei n-a auzit nici măcar un cuvânt din ceea ce i-am spus.

Odată după aceea, domnul Khan m-a invitat la cină. Mi-a spus că terminase de citit Biblia. Nu-l văzusem niciodată atât de calm şi de gânditor ca în seara aceea. Şi-a trecut încet mâna prin părul rar şi încărunţit, apoi s-a aplecat spre mine şi mi-a zis foarte încet:
— Ce-am citit în Noul Testament sună foarte bine. De fapt, sună prea bine - nu poate fi adevărat.
Pentru prima dată am putut vedea un altfel de domn Khan. Era un om singur care dorea să găsească speranţă - ceva ce pierduse la un moment dat în viaţă. Realizările lui trecute însemnau prea puţin pentru el. Viaţa lui devenise goală şi lipsită de sens.
M-am aplecat spre el şi i-am spus:
— Ştiu că sună prea bine pentru a fi adevărat, dar este. Aceasta-i frumuseţea.
A stat[1] mult timp nemişcat şi tăcut, cu privirea concentrată asupra feţei mele, în maniera perceptivă pashtună, urmărind orice semn de îndoială sau trădare. în cele din urmă, a şoptit:
— Aş vrea să fie adevărat.
— Este, am zis.
La trei luni după plecarea noastră din Pakistan, domnul Khan a murit.
Deseori străbăteam pe jos distanţa scurtă dintre hotelul Jan şi Parcul Khalid, „camera mea de studiu", unde citeam cărţi sau învăţam pashtu. într-o zi, în timp ce şedeam pe banca mea preferată, am văzut trei oameni stând cu spatele la mine la o mică distanţă, de partea cealaltă a parcului. Păreau a fi *mujahedini* afgani.
Eram pe punctul de a mă întoarce la cartea mea, când din senin aceste cuvinte s-au imprimat puternic în mintea mea:

David, peste puţin timp acei oameni se vor întoarce şi vor veni spre tine. Vreau să le explici cum să meargă în viaţă pe Calea Mea.
M-am gândit: *Doamne, nu cred că e un lucru înţelept, nu-i cunosc.* Pentru că acest gând al meu n-a primit nici un răspuns, mi-am aplecat capul şi-am încercat să mă concentrez din nou asupra muncii mele.

La scurt timp, când mi-am ridicat puţin privirea de pe carte, am văzut trei perechi de picioare încălţate cu sandale, cu vârfurile îndreptate spre mine. Luat prin surprindere, mi-am ridicat ochii şi i-am văzut pe cei trei afgani îmbrăcaţi în port tradiţional - pantaloni largi şi cămăşi cu vestă şi având pe cap turbane negre - stând chiar înaintea mea. Cel din mijloc era un bărbat masiv, musculos. Cel din dreapta era tot aşa de înalt, dar subţire şi vânos. Celălalt era de o construcţie şi o înălţime mijlocie. Toţi aveau mustaţă şi, din fericire, aveau ceea ce afganii numesc „feţe deschise" (înfăţişare plăcută).
Mi-am redobândit cumpătul.
— *Asalaam alekum* (Pace vouă) am zis.
— *Wali kum salaam* (Pace şi ţie), au răspuns.
Bărbatul cel înalt, Mahmood, mi s-a adresat într-o engleză stricată. Mi-a spus că mai demult frecventaseră Universitatea Kabul, dar acum erau *mujahedini.* Aşa duri cum erau, atitudinea lor faţă de mine nu putea fi mai amabilă. în cel mai firesc mod, aproape imediat am început să vorbim despre Dumnezeul cel Atotputernic. Au fost surprinşi să descopere că eu cred în Dumnezeu pentru că ei credeau - cum cred mulţi - că cei din vest nu cred cu-adevărat în Dumnezeu. Unul m-a întrebat dacă puteam să ne mai întâlnim.
— Mi-ar face plăcere, am zis eu. Mahmood a întrebat:
— Poţi să ne înveţi engleza?
— Desigur, am răspuns.
Deoarece nu era bine pentru ei să se întâlnească cu mine la hotel, ne-am hotărât să ne întâlnim în parc. în camera noastră de la hotel, eu am scris o lecţie de engleză, iar Mie a bătut-o la maşină. Apoi am făcut copii ale lecţiei şi i-am învăţat pe acei bărbaţi lecţia. în fiecare zi repetam acelaşi procedeu şi ni s-au alăturat încă trei, apoi cinci alţi bărbaţi, care fuseseră invitaţi de primii trei. înţelegerea această părea bună pentru mine, ca să învăţ limba pashtu, şi pentru ei, ca să înveţe limba engleză, dar îmi pot imagina cum arătam pentru privitori: şase până la opt bărbaţi cu aspect sărăcăcios şedeau în semicerc în faţa mea. Eu ziceam cu voce tare:

— Vă rog să repetaţi după mine: *Băiatul a fugit pe deal în sus.*
Propoziţia repetată cu entuziasm de un cor bărbătesc: „Băiatul a fugit pe deal în sus".
Apoi ziceam: *Băiatul a fugit pe deal în jos.*
„Băiatul a fugit pe deal în jos", repetau bărbaţii la unison. Ne-am simţit foarte bine, transformând Parcul Khalid într-o sală de clasă.
Uneori, chiar în mijlocul lecţiei, era timpul să-şi spună rugăciunea. Atunci ei părăseau semicercul, se aliniau cu faţa spre Mecca, se aplecau cu feţele la pământ şi se rugau. Aşteptam cu respect până terminau şi apoi ne continuam lecţia.
Cam după patru săptămâni, viza temporară de şedere în Pakistan, pe care o aveam, era pe punctul de a expira. La penultima noastră lecţie împreună, i-am întrebat pe acei bărbaţi dacă văzuseră sau îi interesa Sfânta Scriptură, *Injil.*
— Vă voi da un exemplar, dacă vreţi, le-am zis.
Patru dintre ei au cerut unul. A trebuit să-mi iau la revedere de la noii mei prieteni, ştiind că se vor întoarce curând la luptă şi probabil la moarte în Afganistan. A fost o despărţire grea. L-am îmbrăţişat pe fiecare dintre *mujahedini* şi l-am asigurat, spunându-i:
— Am să te port în rugăciune.

Capitolul 13

Uşi bine zăvorâte

Acceptarea faptului că nu ni se va acorda viza permanentă pentru Pakistan la început m-a lăsat pe mine perplex şi pe Julie foarte tristă. Am analizat împreună cu atenţie variantele pe care le aveam în faţă. Auziserăm că Germania de Vest primea refugiaţi afgani şi că aceştia numărau între 2.000 şi 5.000 doar în Frankfurt. După ce am petrecut timp în rugăciune şi meditaţie, ni s-a părut logic ca Germania de Vest să fie locul potrivit pentru noi.
Deşi eu eram împăcat cu decizia luată, Julie nu era. Pur şi simplu nu putea crede că plecăm din Asia. Am încercat s-o liniştesc asigurând-o că sigur ne vom putea întoarce în cele din urmă în Pakistan. Deşi inimile noastre erau în Afganistan, întoarcerea noastră în Kabul părea încă imposibilă.
— Julie, trebuie să mai facem un pas prin credinţă şi să credem că Dumnezeu va fi cu noi, i-am spus într-o seară, când părea foarte descurajată. Deşi nu fuseserăm niciodată în Germania şi n-avem nici o idee ce vom face acolo, unde vom locui sau cu cine să luăm legătura, ştiam că acolo erau afgani şi aveam încredere că Dumnezeu ne va ajuta.
Biserica ce ne sponsoriza, Adunarea lui Dumnezeu, a aprobat planul nostru de a ne muta acolo. Am fost încă o dată mulţumitor pentru acel mod de colaborare, care ne-a permis să ne mişcăm cu o oarecare libertate.
înarmat cu sentimentul că lucrul acesta era bun pentru noi, ne-am urcat în avion la Peshawar pentru a zbura cu escală la Karachi şi apoi mai departe la Frankfurt. Când avionul a început să se ridice de pe pistă, m-am uitat la faţa tristă a lui Julie, am strâns-o de mână şi i-am spus:

— Ne vom întoarce, dragă. Ne vom întoarce.
—Oh da, a zis ea fără convingere. Lăsându-se pe spătarul scaunului cu ochii închişi, a lăsat ca lacrimi uriaşe să-i curgă pe obraz.
Am ajuns în Frankfurt în martie 1981. După ce-am trecut de controlul paşapoartelor şi ne-am ridicat bagajele, Julie s-a uitat pe o hartă a oraşului, întrebându-se încotro să mergem. între timp eu am sunat la o rudă de-a unui prieten german care fusese în Afganistan. Conversaţia germano-engleză se ţesea în jurul unui singur fapt: prietenul meu era în Statele Unite.
Peste măsură de obosiţi şi frustraţi, am luat în cele din urmă un taxi până în centrul oraşului în căutarea unei camere de hotel. Nepregătiţi pentru preţurile ridicate din Europa de Vest, ne-am gândit că profitau de noi pentru că eram turişti. însă, după ce ne-am târât bagajele la mai multe hoteluri şi am văzut că preţul era neschimbat, am plătit pentru o cameră şi am mers la culcare. A doua zi l-am sunat pe John Koeshall, o cunoştinţă din Statele Unite care lucra în Miinchen cu studenţi de colegiu germani. Soţia sa Anita m-a informat că el era la o conferinţă, dar mi-a dat numărul de telefon al unui alt cuplu american, numit Cary şi Faye Tidwell. Ne-a spus că probabil aceştia ar putea să ne ajute.
în acea seară familia Tidwell a cinat cu noi. în cele câteva ore petrecute împreună, ei şi-au dat toată silinţa să ne introducă în cultura germană şi în oraşul Frankfurt.
A doua zi am început să căutăm un afgan pe nume Jamil. Adresa lui îmi fusese dată de un prieten comun din Pakistan. Julie şi cu mine l-am găsit într-un hotel situat cam la cincisprezece minute distanţă de noi. Ne-am prezentat, menţionând numele prietenului din Pakistan. Jamil ne-a primit cu căldură, scuzându-se că soţia sa şi copilaşul lor nu erau acasă.
în timpul vizitei am fost impresionaţi de căldura sinceră a lui Jamil, de inteligenţa lui şi de preocuparea lui autentică pentru poporul lui. Am putut înţelege de ce fusese un profesor respectat la Universitatea din Kabul. Apoi m-am simţit destul de în largul meu în compania lui Jamil, pentru a-i cere un sfat.
— Ar fi oare o idee bună dacă Julie şi cu mine ne-am oferi

să-i învăţăm engleza pe afganii care plănuiesc să meargă în Statele Unite? l-am întrebat.
El a considerat că era cel mai practic lucru pe care-1 puteam face şi ne-a pus câteva întrebări despre noi şi abilităţile noastre. Datorită recomandării pe care-o aveam de la prietenul din Pakistan şi datorită faptului că Jamil mai cunoscuse şi alţi americani care-L iubeau cu-adevărat pe Dumnezeu, el ne-a acceptat imediat ca oameni care doream să-i ajutăm pe afgani. Am părăsit camera lui încurajaţi şi cu mari speranţe în inimile noastre.
în a treia noastră zi în Germania, am primit un telefon de la o americancă numită Diane McCarty. Discutând despre noi cu Faye Tidwell, ea a întrebat:
— Au nevoie de un loc unde să stea? După cum ştii, Roy, eu şi fetele am fi bucuroase să-i ajutăm în această privinţă.

— Păi, da, au într-adevăr nevoie de un loc unde să stea, a răspuns Faye.
— Atunci să vină să stea la noi, dacă vor, a spus Diane. *Cât de departe merge Dumnezeu pentru a ne purta de grijă,*
m-am gândit când am auzit vestea.
Julie şi cu mine am acceptat cu bucurie să locuim la familia McCarty. Când am ajuns la ei a doua zi, Diane a spus că vom locui în camera de la parter a fetei lor. Răspunsul nostru a fost:
— O, nu! Nu putem face una ca asta. însă atitudinea generoasă a fiicei lor Karen ne-a făcut să acceptăm ospitalitatea-plină de amabilitate a familiei McCarty.
— Nici o problemă, a zis adolescenta cu un zâmbet ştrengar. Mama şi cu mine am discutat deja despre asta. îmi pla-a-a-ace să dorm în camera de zi!
Oamenii din Frankfurt - ca şi germanii în general - sunt curaţi, ordonaţi şi discreţi. Pentru cei neobişnuiţi cu cultura lor, ei pot părea destul de distanţi. Pentru a-şi apăra intimitatea şi liniştea caselor şi a apartamentelor, uşile sunt foarte grele. Când sunt încuiate cu zăvorul, acele uşi par de nepătruns. Julie şi cu mine simţeam că situaţia noastră semăna cu acele uşi zăvorâte.
Au auzit şi alţi americani despre noi şi erau preocupaţi de soarta noastră. Ei ştiau cât era de greu să găseşti o locuinţă în

Frankfurt. Curând am aflat că alţi străini ca noi căutaseră luni de zile o locuinţă, fără succes.
Eram oare nişte naivi? Făcuserăm o greşeală? Stăteam în faţa unor uşi zăvorâte care nu cedau?
Asemenea întrebări mi-au trecut prin minte nu numai o dată.
Una dintre agenţiile de închirieri la care am sunat ne-a spus că erau o mulţime de oameni care căutau locuinţe cu chirie în Frankfurt. înainte de a închide telefonul, ne spuneau:
— Mai sunaţi luna viitoare. O altă agenţie ne-a spus:
— Nu vă putem oferi nimic.
Răspunsurile pe care le primeam de la aproape toate agenţiile erau în general aceleaşi, cu foarte mici diferenţe. Şi ce era mai rău, agenţiile de închiriere le cereau celor care închiriau locuinţe, chiria în avans pe două sau trei luni, plus o sumă (un depozit) de siguranţă - egală cu chiria pe două sau trei luni - care mergea la proprietar. Pe deasupra, de obicei contractul stipula o perioadă de închiriere minimă de unul până la doi ani; când se elibera apartamentul trebuia să fie proaspăt zugrăvit şi reamenajat, sau chiriaşul trebuia să plătească pentru zugrăvirea şi reamenajarea completă a apartamentului.
A spune că nu ne puteam permite toate acestea nu era deloc o exagerare.
— Cred că putem găsi ceva dacă ieşim şi căutăm prin împrejurimi, i-am spus lui Jamil şi familiei lui într-o zi.
Oferindu-se cu amabilitate să meargă cu Julie şi cu mine, Jamil a răspuns:
— Haideţi să mergem prin zona aceasta.
în câteva minute ne-am simţit ca nişte pitici în faţa a două blocuri din oţel şi sticlă. Aceste clădiri aveau şaisprezece şi treisprezece etaje, cu holuri de legătură între ele. Am intrat în cel mai mic. Jamil, care ştia destulă germană ca să se descurce, 1-a întrebat pe *hausmeister* (administratorul clădirii) dacă exista vreun apartament disponibil pentru închiriat.
— Da, a zis omul, dar trebuie să mergeţi în centru la biroul administraţiei.
,
Cât am putut de repede, am luat împreună cu Julie autobuzul

spre biroul din centru. Am fost primiţi de o secretară înaltă, zveltă şi scumpă la vorbă.
— Căutăm un apartament, i-am spus prin intermediul traducătorului care fusese adus ca să ne ajute.
— Voi aranja să vedeţi unul, a răspuns secretara în germană, ridicând receptorul.
în timp ce forma numărul, i-am spus translatorului (care la rândul său i-a spus secretarei):
— E posibil să dorim apartamentul doar pentru şase luni. Nu dorim să semnăm un contract pe mai mult timp, pentru că nu ştim sigur cât vom sta aici. Trebuie să fim gata să ne întoarcem în Pakistan.
Secretara a închis nervoasă telefonul. Cu o atitudine care voia să spună „De ce mă faceţi să-mi pierd timpul" ea a răspuns cu răceală:
— în acest caz nu are nici un rost să ne uităm la vreun apartament. Nu vă pot fi de folos.
Mă rugam în sinea mea în timp ce ne îndreptam spre uşă şi ne pregăteam să plecăm. Pe neaşteptate,

secretara a zis:
— Staţi puţin. Ea s-a oprit, ridicându-şi capul. Apoi, privind gânditoare în gol, a continuat:
— Proprietarul complexului de apartamente trebuie să se întoarcă peste trei zile. Veniţi şi probabil că veţi putea vorbi cu el.
Am stat acolo miraţi până când traducătorul ne-a transmis mesajul. I-am mulţumit şi am părăsit clădirea oarecum încurajaţi de ultima ei afirmaţie.
în următoarele trei zile m-am rugat de câte ori am avut ocazia pentru acel proprietar de apartamente pe care nu-1 văzusem niciodată. M-am rugat mai mult pentru om decât pentru nevoia noastră de locuinţă.
în ziua programată ne-am reîntors la complexul administrativ din centru, având propria noastră traducătoare, o creştină minunată. Când am sosit, secretara cea tăioasă la vorbă ne-a condus în marele birou personal al patronului. Am fost surprins să văd că la biroul său se făceau programări într-un mod atât de simplu. Mobila neagră şi ziua înnorată dădea o înfăţişare mohorâtă interiorului de altfel funcţional.

Domnul John Wanewski, un om în jur de cincizeci de ani, a ieşit din spatele biroului său mare din lemn pentru a da mâna cu noi şi a ne pofti să luăm loc. Costumul său de om de afaceri, de un albastru închis, scotea şi mai mult în evidenţă albastrul ochilor săi. Părul său negru, încărunţit pe la tâmple, adăuga la aspectul său distins. Părea a fi o persoană caldă, pe care nu o preocupa propria sa avere.
Traducătoarea noastră germană i-a spus că noi am lucrat în Afganistan şi el a părut destul de interesat, dând din cap din când în când. întrebările sale despre motivul pentru care voiam să-i ajutăm pe afgani ne-au condus la o discuţie despre Dumnezeu. Am aflat că tatăl său fusese un rabin evlavios în Polonia.
Domnul Wanewski însuşi venise în Germania ca refugiat cu echivalentul unui dolar în buzunar. Mai târziu un asociat din biroul său mi-a spus că domnul Wanewski poseda în acel moment şaptesprezece clădiri în Frankfurt. De asemenea, el a menţionat că domnul Wanewski deţinea birouri şi în New York.
Discuţia noastră, care a durat cam o oră, s-a îndreptat apoi spre avere şi sensul ei. El a spus că ea este mai puţin importantă decât cred oamenii, deoarece:
— Când cineva moare, nu poate lua nici un dolar cu el. Apoi un zâmbet i-a trecut pe faţă. Ochii săi, deşi nu erau
neînduplecaţi, nu erau nici fericiţi când a zis:
— Bogăţia nu durează veşnic.
Domnul Wanewski a pus politicos capăt discuţiei şi apoi a întrebat:
— Acum, ce fel de apartament aţi dori?
— Am dori să închiriem un apartamnent nezugrăvit pe o perioadă de şase luni. De asemenea, am dori să putem sta mai mult de atât, cât timp vom avea nevoie, doar cu un preaviz de treizeci de zile înainte de plecare, i-am spus iară ocolişuri, vorbind de parcă n-am fi cerut cel mai iraţional contract din tot oraşul Frankfurt. De asemenea, am dori să primim înapoi depozitul de asigurare în ziua în care plecăm.
Am simţit cum mi se înalţă sufletul când el a răspuns:
— Bine. Haideţi aici la secretara mea şi eu îi voi dicta termenii contractului. Vom scrie în contract tot vreţi.

Nici măcar n-a clipit din ochi cât a durat întreaga procedură, în,schimb, secretara lui tresărea la fiecare rând al contractului pe care îl bătea la maşină.
Când am ieşit din clădire şi am ajuns în stradă, bucuria noastră se revărsa în valuri - nu atât de mult din cauza apartamentului, cât datorită deschiderii domnului Wanewski. Mintea mea a continuat să se gândească la acel om amabil, care părea sincer flămând după Dumnezeu. [1] Traducătoarea noastră era copleşită de ceea ce văzuse.
— Aşa ceva nu s-a mai pomenit, a zis ea.
Deşi ştiam că ea avea dreptate în majoritatea situaţiilor, mi-am zis: *Cât de uşor deschide Domnul uşile care pe dinafară par a fi de nepătruns, datorită lacătelor zăvorâte.*
Trebuia să merg la biroul de imigrări ca să obţin viza de şedere în Germania, aşa că în următoarele zile după sosirea la Frankfurt am mers la clădirea cu birouri guvernamentale de pe Mainzer Landstrasse. Găsind camera care trebuia, am aşteptat până a fost strigat numărul meu, apoi am împins uşa interioară, deschizând-o, şi am intrat. Nu mă simţeam stăpân pe mine în acel cadru străin, iar bărbatul slab, cam de şaizeci de ani, care stătea în mijlocul încăperii, n-a făcut nimic ca să-mi atenueze stresul.

El s-a uitat aspru la mine, aşteptând să-i vorbesc.
— Bună ziua, am zis. Sunteţi domnul cu care trebuie să vorbesc pentru a obţine viza?
— De ce vorbiţi englezeşte? m-a întrebat el.
— îmi pare rău, domnule... am zis, oprindu-mă ca el să îşi spună numele.
— Filzek, a răspuns el.
— Nu ştiu limba germană, am spus. Am sosit în Germania abia cu două săptămâni în urmă. Am presupus că, dată fiind funcţia dumneavoastră, ştiţi limba engleză.
Domnul Filzek mi-a făcut semn să mă apropii de biroul său şi să iau loc. în timp ce mă interoga, mi-am dat seama că nu avea o slujbă uşoară, având de-a face cu atât de mulţi oameni diferiţi. Uneori era greu pentru el până şi să ştie cine spune adevărul.
Uşi bine zăvorâte
123
în sfârşit, după ce a terminat chestionarea mea, domnul Filzek a spus tăios:
— Bine, părinte, va dura cam trei luni până la aprobare. I-am mulţumit şi am plecat.
După câteva zile am cumpărat un Audi verde, vechi de şapte ani, care părea a fi în bună stare. înţelesesem că nu pot cumpăra o maşină până nu am viza de rezidenţă, dar vânzătorul m-a asigurat că în Germania nu era nici o problemă să cumperi o maşină încă înainte de a obţine viza. El mi-a explicat că tot ce trebuia să fac era să iau hârtiile care arătau că plătisem pentru maşină şi să le duc la clădirea de pe Mainzer Landstrasse.
— Acolo veţi primi permisiunea de a obţine numărul de înmatriculare, a zis el.
Aşa că m-am trezit din nou în biroul de imigrări. în sfârşit, după o altă aşteptare lungă, mi-am auzit numărul şi am intrat iarăşi în biroul domnului Filzek.
— Domnule Filzek, am spus. Am cumpărat o maşină şi am adus aici actele de vânzare. Cred că am nevoie de aprobarea dumneavoastră ca să obţin numărul de înmatriculare
— Nu pot aproba aceasta, a răspuns domnul Filzek, vocea lui sunând oarecum iritată. Nu puteţi cumpăra o maşină până nu aveţi viza de rezidenţă. Durează trei luni pentru a se rezolva aceasta, aşa cum v-am mai spus.
— Dar vânzătorul a spus că nu va fi o problemă să obţin aprobarea pentru maşină, am afirmat eu.
— El a vrut doar să vă vândă maşina, a răspuns domnul Filzek.
— îmi pare rău, am spus, simţind că fără să vreau îl puneam pe domnul Filzek într-o situaţie neplăcută. Nu vreau să vă creez probleme.
Expresia domnului Filzek a rămas neschimbată şi eu am stat liniştit. După o pauză lungă el a luat dosarul meu şi mi-a cerut paşaportul. Alegând timbrul care trebuia de pe biroul său, a pus în paşaportul meu timbrul pentru viza de rezidenţă temporară şi a semnat. Deşi avea toată autoritatea să facă aceasta, am simţit că era ceva neobişnuit.
— Bine, a spus el. Acum mergeţi şi completaţi-vă actele pentru cumpărarea maşinii.
124
Afganistan, lacrimile mele
— Vă mulţumesc foarte mult, i-am răspuns eu.
Găsirea atât de repede a unui apartament n-a fost singura uşă zăvorâtă care se deschisese. Faptul că am putut să cumpărăm o maşină în acele prime treizeci de zile, a fost o alta.
Dumnezeu trebuie să aibă o lucrare specială pentru noi aici înainte de a ne întoarce în Pakistan, m-am gândit. Ajuns în stradă, în timp ce aşteptam tramvaiul m-am gândit la domnul Filzek. Sub înfăţişarea sa aspră şi categorică credeam c-am depistat o inimă sensibilă.
Poate există lucruri pe care nu le înţeleg despre germani ca domnul Filzek, mi-am spus.
După o lună am simţit îndemnul să mă întorc în biroul domnului Filzek. Am aşteptat o oră până când numărul meu a fost strigat. Am stat din nou în faţa domnului Filzek, observând că purta acelaşi pulover gri.
— Bine, a zis el pe un ton categoric, fără să se deranjeze măcar să-şi ridice ochii de pe birou. Ce problemă mai aveţi de data aceasta?
— N-am nici o problemă, domnule Filzek, am răspuns. Am venit să văd ce mai faceţi.
S-a oprit din lucru, s-a îndreptat în scaunul său rotativ şi mi-a zis:
— Cum?
— Vă rog să mă scuzaţi că v-am întrerupt din lucru, am spus, dar am venit să văd ce mai faceţi.
— Vreţi să spuneţi c-aţi aşteptat mai mult de o oră doar să intraţi aici ca să mă întrebaţi ce mai fac? a

zis privindu-mă cu o notă de suspiciune.
— Aşa este, domnule Filzek. Ce mai faceţi? Se pare că nu aveţi o muncă prea uşoară.
Perplex şi fără să zâmbească, domnul Filzek s-a lăsat pe spătarul scaunului, şi-a netezit părul lucios, încărunţit şi m-a studiat mai atent. într-un sfârşit a răspuns:
— Aveţi dreptate. Vă daţi seama că eu şi ajutorul meu răspundem de opt mii de cazuri. A arătat spre numeroasele dosare din stânga şi din dreapta sa. Apoi, ridicându-se, a întrebat:
— Doriţi o ceaşcă de cafea?

— Dacă serviţi şi dumneavoastră cu mine, i-am răspuns.
— Spuneţi-mi, domnule Leatherberry, credeţi că mai există vreo speranţă pentru această lume, a întrebat în timp ce umplea două ceşti cu cafea. Fără să aştepte răspuns, mi-a întins o ceaşcă şi a continuat.
— Nu credeţi că lucrurile merg tot mai rău pe zi ce trece? Credeţi că există speranţă pentru un om bătrân ca mine?
Deşi întrebările lui puteau fi interpretate ca fiind retorice, ele sunau foarte sincer, ca şi cum s-ar fi gândit serios la ele înainte.
— Domnule, Filzek, aveţi dreptate, am răspuns. Lumea merge din rău în mai rău pe zi ce trece. Trebuie să fii orb ca să nu vezi aceasta. Dar există speranţă în această lume şi pentru dumneavoastră, datorită Domnului Isus Cristos.
— Oh, să nu-mi vorbiţi de biserică, a spus cu voce tare. N-am mai mers de ani de zile.
Profitând de sinceritatea sa, am zis:
— Domnule Filzek, eu nu vă vorbesc despre mersul la biserică. Eu vă vorbesc despre a-L cunoaşte pe Cristos şi despre pacea şi speranţa pe care El le dă.
Discuţia noastră s-a prelungit un timp şi eu am început să mă îngrijorez la gândul celor care aşteptau în faţa uşii domnului Filzek. însă el părea să nu se grăbească, aşa că am mai stat o vreme. Când, în sfârşit, m-am ridicat să plec, domnul Filzek mi-a zâmbit cu căldură şi mi-a strâns mâna. El m-a invitat cu căldură să-i telefonez ca să stabilim o vizită la el acasă. Acesta era un gest deosebit de amabil, deoarece mă cunoştea de atât de puţin timp.
îmi venea să dansez pe stradă când am ieşit din clădirea cu înfăţişare tipic birocratică. Deşi nu era soare şi vremea era rece şi ploioasă, inima mea era caldă şi plină de soare, căci îmi făcusem un prieten. Cât eram de recunoscător că am ascultat de îndemnul pe care-1 primisem în acea zi în timp ce mă rugam.
Uşile zăvorâte se deschiseseră încă o dată. Ceea ce m-a bucurat mai mult era faptul că uşile nu se deschideau încet şi scârţâind; ele se deschideau rapid şi într-un fel ce ţinea pasul cu vremurile pe care le trăiam. Mult mai important decât obţinerea unei locuinţe, sau a permisiunii de a conduce un Audi era faptul că domnul Filzek îmi deschisese cea mai grea dintre toate uşile - uşa inimii sale.

Capitolul 14

Le voi spune

Gândurile cu privire la viitoarele noastre ore de conversaţie în engleză pentru afganii care trăiau în Frankfurt, Germania, mi-au umplut mintea.
— Să folosim camera de zi pentru una din sălile de clasă şi unul din dormitoare pentru cealaltă, a sugerat Julie cercetând cu privirea apartamentul nostru.
Am calculat că în fiecare dimineaţă ne puteam ocupa de maximum patruzeci de elevi în patru ore de câte cincizeci de minute. Urma să ţinem acele ore timp de cinci zile pe săptămână. Julie urma să înveţe patru sau cinci femei în fiecare oră, în camera de zi, iar eu patru sau cinci bărbaţi, în fiecare oră, în cealaltă cameră.
Când i-am povestit lui Jamil despre planurile noastre, el ne-a ajutat cât a putut de mult. Ceilalţi afgani aveau încredere în Jamil, aşa că i-am fost recunoscători când el le-a recomandat orele noastre. Jamil ne-a ajutat să-i recrutăm şi să-i intervievăm pe potenţialii elevi. în timpul interviului, Julie şi cu mine le-am explicat că eram americani susţinuţi de biserică pentru a-i ajuta să poată trece în Statele Unite. Acesta era un lucru pe care afganii îl înţelegeau, pentru că mulţi dintre ei erau sponsorizaţi de biserici pentru a merge în Statele Unite.
— Dacă n-aţi solicitat intrarea în Statele Unite, trebuie să învăţaţi germana, le-am spus. Dar, dacă

plănuiţi să mergeţi în State, noi suntem aici ca să vă asigurăm acest serviciu. Vrem să vă ajutăm cu tot ce putem.
Curând cele patruzeci de locuri au fost completate. în acel moment ne-am confruntat cu o altă problemă.
Cum îi voi explica administratorului german al apartamentu-

Le voi spune

lui că patruzeci de afgani vor veni în clădirea lui în fiecare dimineaţă, cinci zile pe săptămână? mă întrebam.
Am aflat că un astfel de lucru nu numai că-i făcea pe toţi să se încrunte, dar era de obicei interzis. Unii administratori aveau chiar autoritatea să interzică anumitor persoane să viziteze un anumit apartament. Aveam astfel nevoie de o altă minune.
I-am telefonat bunului meu prieten german, Karl, care locuia în Stuttgart, la mai multe mile depărtare de Frankfurt. îl cunoscusem pe Karl când locuiam în Afganistan. în convorbirea noastră telefonică i-am explicat situaţia mea.
— David, asta-i categoric o problemă, a zis Karl. Ce te face să crezi că un administrator de locuinţe din Germania va permite ca patruzeci de elevi să vină la ore în apartamentul tău?
— Recunosc că e puţin cam neobişnuit, Karl, am zis eu, minimalizând situaţia. însă aceasta nu este o şcoală oficială. Nu percep taxe, plătesc chiria şi aceşti elevi sunt cu toţii oaspeţii mei.
Raţionamentul era absolut neconvingător pentru prietenul meu, dar am continuat.
— Karl, pentru că eu pot să spun doar „Bună ziua" şi „La revedere" în germană, aş vrea să vorbeşti tu cu *hausmeisterul* din partea mea, i-am zis. Vrei, te rog, să-i explici ce am de gând să fac, ca el să înţeleagă ce se petrece? Voi răspunde bucuros la orice întrebare de-a sa.
O tăcere desăvârşită s-a lăsat la celălalt capăt al firului. Mi s-a părut că s-a scurs aproape un minut până Karl a răspuns:
— înţeleg ce vrei să spui, David, dar tu nu înţelegi concepţia de viaţă germană. Germanii sunt oameni discreţi, mai ales în casele lor. Orice *hausmeister* şi-ar imagina imediat oameni intrând şi ieşind din clădire la orice oră. El va refuza cererea ta pe loc.
— înţeleg, Karl, dar vrei cel puţin să încerci?
— Da, David, a răspuns Karl încet.
Ştiam că el ar face acest lucru cu bucurie pentru mine, dar ştiam, de asemenea, că el simţea inutilitatea a ceea ce încercam să fac.
— Mulţumesc, am zis. Hai să ne rugăm şi apoi mă duc după administrator şi te sun înapoi.

Afganistan, lacrimile mele
Am rostit o rugăciune scurtă şi ne-am luat rămas bun.
L-am găsit pe administrator, l-am adus în apartamentul meu, apoi l-am chemat pe Karl. Dându-i receptorul administratorului, am aşteptat până a vorbit cu prietenul meu. I-am urmărit faţa cu atenţie, căutând un indiciu al reacţiei lui. Nu puteam să citesc nimic pe faţa lui. în sfârşit, mi-a dat înapoi receptorul.
— Alo, Karl, am zis. Cum a mers? Karl a început să râdă.
— David, e incredibil. Nu-mi vine să cred. El a zis că e o idee minunată să-i înveţi pe afgani engleza. El spune că dacă te poate ajuta cu ceva, să-i spui. Vrea să ştie dacă ai nevoie de ceva. îi roagă doar pe elevi să vină şi să meargă în linişte, să nu zăbovească pe coridoare şi să nu arunce hârtii pe jos. A spus că soţia sa este refugiată din Germania de Est şi el îi înţelege.
Am vrut să strig: „Slavă Domnului!", dar mi-am păstrat cumpătul şi i-am mulţumit lui Karl.
Hausmeisterul a zâmbit şi eu i-am strâns mâna puternic şi i-am zâmbit aşa de tare că au început să mă doară muşchii feţei. Gesticulând, şi-a ridicat mâna arătând că ar bea o bere şi mi-a făcut semn să-l urmez. Am ştiut că încerca să fie ospitalier oferindu-mi de băut la el în apartament, dar l-am refuzat politicos pentru că, datorită convingerii mele personale, eu nu beau alcool. Gândindu-mă cum puteam să-i explic acelui german amabil de ce nu beau, i-am zâmbit din nou, încercând să-i transmit mulţumirile mele. Mi-a zâmbit şi el, a ridicat din sprâncene, a dat din umeri şi a plecat.
Mai târziu am aflat că el devenise noul *hausmeister* cu zece zile înainte ca noi să închiriem apartamentul. Cel dinainte avea foarte multe prejudecăţi împotriva străinilor. Să fi fost oare o

coincidenţă că acea schimbare a avut loc tocmai atunci? Nu-mi vine să cred. Datorită minunatei colaborări cu noul *hausmeister,* nu au fost probleme pentru afgani să vină în apartamentul nostru. Când am înfiinţat şcoala de limbă, am fost foarte preocupaţi de stabilirea unei încrederi între noi şi elevii noştri. Deşi reputaţia onorabilă a lui Jamil şi recomandarea pe care ne-a făcut-o a pregătit drumul pentru acceptarea noastră iniţială de către afgani, acest lucru nu era suficient în sine. Mie şi cu mine trebuia, de

asemenea, să ne dovedim nişte persoane demne de încredere. *Dar cum?* ne-am întrebat.

O serie de persoane profitaseră în multe feluri de cei mai mulţi dintre refugiaţii afgani, aşa că ei erau înclinaţi să nu se încreadă în străini. *De ce-ar avea încredere în noi?* mi-am zis. *Nu s-ar putea întreba ce vrem de la ei?*

Negăsind nici un răspuns în mintea şi-n inima mea, am dus această problemă în rugăciune înaintea Domnului: „Doamne, cum să ştie ei că se pot încrede în Mie şi în mine? Cum pot să ştie că noi suntem sinceri, că vrem să-i ajutăm, nu să le facem rău? Că vrem să-i ridicăm, nu să-i doborâm? Nu i-aş acuza dacă n-ar avea încredere în noi."

Răspunsul pe care Domnul mi 1-a adus atât de clar în minte era aproape prea simplu ca să fie crezut: *Le voi spune Eu că sunteţi sinceri.*

Acesta era un răspuns care nu putea veni de la mine. Afganii nu vor auzi nici o voce. Ei vor simţi pur şi simplu că pot să aibă încredere în noi. Dumnezeu va certifica dovada dragostei noastre sincere. Cele cinci lucruri de care urma să fim răspunzători erau: să ne rugăm şi să-I fim credincioşi lui Dumnezeu, să fim sensibili faţă de durerile adânci ale afganilor, să ne dăruim acestora, să fim profesori conştiincioşi şi să fim cu adevărat sinceri. Dumnezeu urma să facă restul.

Din acel moment m-am simţit relaxat şi-am încetat să mă mai îngrijorez la gândul că nu vom fi înţeleşi.

Pentru că orele urmau să înceapă curând, Mie şi cu mine eram ocupaţi cu pregătirea planurilor de lecţii pentru începători şi pentru avansaţi. Am încercat să găsim manuale bune de engleză ca limbă străină, pe care să le folosim, dar am fost dezamăgiţi după ce am trecut în revistă o serie dintre ele. Principiile de predare erau excelente, dar conţinutul era deseori contrar culturii afgane, precum şi convingerilor noastre. Pe noi nu ne interesa să-i învăţăm lucruri cum ar fi cititul în palmă sau cum să cumperi whiskey.

Convinşi că trebuie să ne pregătim propriul nostru material pentru lecţii, am început să scriem. Curând am descoperit că era mai multă muncă decât crezuserăm. Mie a scris cursul intro-

ductiv, iar eu le-am scris pe celelalte. Ne-am bazat lecţiile pe principiile pe care le-am învăţat din diferitele manuale pe care le consultaserăm. Am conceput propriile noastre povestiri şi situaţii conversaţionale, care simţeam că ar fi fost de cel mai mare ajutor pentru afgani. Apoi am înregistrat casete audio, pentru a însoţi lecţiile. Mica noastră şcoală a început în aprilie 1981 cu patruzeci de elevi dornici să înveţe. Orele erau plăcute pentru Julie şi pentru mine, iar elevii noştri păreau devotaţi studiului. Primele întâlniri au decurs foarte bine şi cu timpul am ajuns sa intrăm într-o rutină confortabilă. N-a durat mult până când elevii noştri au simţit că pot avea încredere în noi, aşa cum Dumnezeu ne promisese. Cu cât îi cunoşteam mai bine, cu atât mai mult ne dădeam seama ce oameni capabili şi competenţi erau cei pe care-i învăţam. Cei înscrişi în cataloagele noastre erau oameni de afaceri, profesori, avocaţi, casnice, doctori, funcţionari oficiali, precum şi elevi de liceu şi studenţi universitari.

Mulţi dintre ei ne-au invitat cu amabilitate în micile lor camere de hotel la o masă afgană, hi momentele petrecute împreună cu ei, ne-au împărtăşit povestiri tragice despre trădări, urmăriri, persecuţii, închisori, torturi, execuţii şi evadări riscante. Experienţele lor nefericite erau de obicei cauzate de refuzul de a colabora cu partidul comunist sau de a fi reeducaţi. De aceea erau consideraţi reacţionari - un cancer pe care societatea trebuia să-1 stârpească.

Alternativa lor a fost într-adevăr cumplită: să se supună sau să sufere consecinţele. Sute, probabil mii, dintre concetăţenii lor erau omorâţi şi zeci de mii fugeau din Afganistan ca să-şi salveze viaţa.

Cei mai mulţi dintre refugiaţi suferiseră pierderea caselor şi a proprietăţilor, dar cea mai mare durere a lor era provocată de faptul că fuseseră nevoiţi să-şi părăsească familiile şi prietenii din patria lor.

împreună cu Julie, ascultam cu intres povestea inimii lor îndurerate. într-un fel nu ne era greu să ne punem în pielea lor, pentru că ne-am plimbat şi noi pe multe din fostele lor străzi. Deseori ştiam exact unde locuiseră sau ce era în împrejurimi. Puteam să vedem cu ochii minţii casele lor şi modul lor de viaţă

înainte de ruptura radicală care i-a dus în starea jalnică de a sta la coadă la biroul german de ajutor social.
Mulţi nu-i considerau refugiaţi pe afganii aceştia datorită felului în care se îmbrăcau şi a educaţiei sau pregătirii lor — ei nu intrau în tiparul stereotip al refugiatului. Şi totuşi, erau refugiaţi. Şi ei erau nişte dezrădăcinaţi - supuşi aceloraşi traume mentale, psihice şi sufleteşti pe care le trăiesc toţi refugiaţii. Ei se confruntau cu întrebări care îi făceau să se simtă vinovaţi, cum ar fi: „De ce a fost viaţa mea cruţată, când a prietenilor şi a familiei mele n-a fost? Sau: „De ce am fost eu atât de norocos să scap, când alţii n-au putut s-o facă?"
Unul dintre elevii noştri, Nadir, fusese student la medicină la Universitatea din Kabul. împreună cu un alt student, numit Toryawli, fuseseră arestaţi de către soldaţi pentru participarea la o demonstraţie împotriva regimului comunist. Au fost duşi la închisoare cu camionul şi interogaţi separat. Aflat singur, în celula lui goală, Nadir a auzit urletele lui Toryawli venind dintr-o încăpere din josul coridorului. Comuniştii îi aplicau şocuri electrice şi îi smulgeau unghiile de la mâini şi de la picioare.
— încetaţi! a strigat Nadir către asasinii necunoscuţi.
Când ţipetele s-au oprit în cele din urmă, Nadir s-a aşezat pe patul mic şi tare, şi-a dat părul pe spate cu amândouă mâinile, amintindu-şi cum el şi Toryawli au început şcoala împreună în Shari Now şi au visat împreună că vor frecventa prestigiosul liceu Hibibiya. El îl tachinase pe prietenul său cu privire la şcoala de medicină, spunând: „Eu n-am să reuşesc, dar tu ai să mergi la medicină singur." Dar, desigur, au mers la medicină împreună; ei au făcut totul împreună.
Mai târziu în acea noapte, Toryawli şi alţi cinci prizonieri au fost scoşi afară, puşi la zid şi executaţi. în celula sa întunecoasă, răpăitul rapid al focurilor de armă l-au făcut pe Nadir să sară în picioare. Apucându-se de barele închisorii, a urlat:
— Nu! Nu!
Apoi şi-a sprijinit fruntea de fierul rece şi a plâns. Simţea în inima lui că tovarăşul lui iubit era mort. După trei zile, fără să fi fost atins şi fără nici o explicaţie, Nadir a fost eliberat. Sentimentul stăruitor de culpă pentru sim-

plul fapt că a rămas în viaţă îi tortura conştiinţa ca un fier înroşit.
De ce fusese el ales să fie eliberat? Cine îl va crede că n-a colaborat cu comuniştii sau nu şi-a trădat prietenul? Aceste gânduri îi invadau permanent mintea.
Familia lui Nadir s-a temut pentru viaţa lui, bănuind că putea fi arestat din nou oricând, aşa cum fuseseră mulţi alţii. Convins de tatăl său să fugă în Pakistan, el şi-a luat cu tristeţe adio de la părinţii săi în vârstă şi de la cele trei surori şi copiii lor. Apoi â luat un autobuz hodorogit până la Kandahar, unde a stat ascuns o săptămână în casa unchiului său. în acel timp s-a înţeles cu un ghid care urma să-1 ducă pe un drum lung şi ocolit care trecea prin deşert spre Pakistan.
După ce a plătit un preţ exorbitant, Nadir şi o familie cu trei băieţi adolescenţi au fost conduşi de ghid în Pakistan. Ei au mers pe jos noaptea. De acolo drumul lui 1-a dus în Germania şi în clasa mea.
Când şi-a terminat de depănat povestea, într-o după-masă, în apartamentul nostru, faţa lui era scăldată în lacrimi.
— De ce a fost viaţa mea cruţată, şi nu a prietenului meu? a întrebat.
Am tăcut cu toţii. Orice încercare de a-i răspunde ar fi fost o dovadă de insensibilitate nevrednică de durerea tânărului meu prieten.
Pe măsură ce elevii noştri afgani ne împărtăşeau povestea vieţii lor, admiraţia noastră pentru curajul lor şi respectul nostru pentru demnitatea lor se adâncea. Păşeam încet printre ei învăţând să-i înţelegem şi încercând să turnăm undelemnul vindecător al lui Dumnezeu peste rănile lor sufleteşti. îmi venea să strig întregii lumi să fie iubitoare cu ei. Ei nu erau doar nişte refugiaţi, ei erau persoane care aveau sentimente exact ca ale noastre.
• Primul semestru de treisprezece săptămâni a luat sfârşit la începutul lunii iulie. Mie şi cu mine am

continuat să pregătim lecţiile pentru următorul semestru, ajutându-i în tot acest timp pe prietenii noştri să se descurce în păienjenişul birocratic şi să

treacă de banda roşie pe care o întâlneau cu privire la actele necesare refugiaţilor pentru intarea în Statele Unite.
Nevoia pentru orele noastre era atât de mare, încât Mie şi cu mine ne-am hotărât să luăm de două ori mai mulţi elevi decât avuseserăm în primul semestru. Astfel am început să caut un spaţiu mai mare pentru a-i cuprinde pe cei care aşteptau să fie cuprinşi şi ei. Am făcut câteva investigaţii la instituţii care ar fi putut avea clase mai mari şi am aflat că un astfel de spaţiu era aproape imposibil de închiriat. Se părea că nu exista nici o cale de a obţine ceea ce ne trebuia, aşa că L-am rugat pe Dumnezeu să ne dea o soluţie.
Cam la jumătatea drumului dintre blocul nostru şi hotelul unde locuiau multe dintre familiile afgane, am văzut câteva clădiri de stat mai mari. Am bănuit că erau clădiri guvernamentale, dar, când am întrebat, mi s-a spus că aparţineau unui *fach-hochschule* (colegiu tehnic).
Evenimentele care au dus la obţinerea mai multor săli de clasă au început în luna august, într-o zi de marţi, când, de pe geamul apartamentului nostru, m-am uitat spre centrul Frankfurtului şi m-am rugat.
Am nevoie de clase, Doamne. Ce să fac? am întrebat.
Răspunsul a fost atât de precis, că m-a uimit.
„David, dacă vei merge joi dimineaţa la ora unsprezece în clădirea birourilor colegiului tehnic, vei găsi un om care are autoritatea să-ţi închirieze două clase. El va fi foarte înţelegător."
Lucrul curios cu privire la toată ideea era că cei mai mulţi din Frankfurt, inclusiv şcolile, erau în vacanţă în acea vreme. Şi totuşi, chiar ştiind aceasta, de-abia am aşteptat să vină ziua de joi.
în dimineaţa zilei de joi, am ajuns în faţa clădirii chiar înainte de ora unsprezece şi-am aşteptat. Exact la ora unsprezece am urcat cele câteva trepte şi-am intrat înăuntru.
M-am gândit: *Va fi interesant. Mă întreb ce fel de om voi întâlni.*
Nu era nimeni în holul mare, aşa că am stat acolo cu mâinile-n buzunar. După o vreme am început să mă simt prost. Apoi mi-a trecut prin minte un gând care m-a mângâiat oarecum: *Dacă nu*

se va rezolva nimic, cel puţin nu va şti nimeni despre acest lucru. în acelaşi timp eram uimit, pentru că am fost sigur că ceea ce auzisem era de la Dumnezeu.
Zgomotul sprinten al unor pantofi de femeie pe pardoseala de marmură mi-a atras atenţia. Am întors capul şi-am văzut că o femeie între două vârste cu ochelari bifocali şi cu părul tuns scurt, puţin cărunt, s-a apropiat de xeroxul din hol. Ea şi-a ridicat ochelarii cu ramă subţire din sârmă aurie, mi-a aruncat un zâmbet uşor ca semn că luase notă de prezenţa mea acolo, a pus o hârtie pe sticla aparatului şi a pornit aparatul. Când a terminat, a venit spre mine şi a început să-mi vorbească în germană. Cât am putut de politicos, am întrerupt-o'cu>
— îmi pare rău, dar nu vorbesc germana.
S-a uitat la mine cu atenţie şi deodată mi-a făcut semn s-o urmez.
în josul coridorului, în faţa unuia dintre birouri, ea a şi-a ridicat ambele mâini la înălţimea umărului şi apoi le-a lăsat repede câţiva centimetri mai jos. Am interpretat aceste semne mute ca însemnând „stai şi aşteaptă". Aşa am făcut, iar ea a intrat în birou.
După două sau trei minute, un bărbat către patruzeci de ani a ieşit din birou. Avea ochi albaştri luminoşi şi, deşi era îmbrăcat în pantaloni lejeri şi cămaşă, el dădea impresia de siguranţă profesională. Dând mâna cu mine m-a salutat în engleză, m-a invitat în birou şi m-a întrebat amabil:
— Cu ce vă pot ajuta, domnule?
După ce i-am explicat ce-mi trebuia, el mi-a pus câteva întrebări într-o engleză perfectă despre motivele mele, pentru cât timp îmi trebuia spaţiul şi câte persoane vor fi implicate.
După ce a ascultat răspunsurile mele, a remarcat:
— E într-adevăr interesant. Iată un american în Germania, care vrea să-i înveţe engleza pe afgani. Este neobişnuit, dar ceea ce faceţi este un lucru foarte bun şi generos. Cred că vă pot ajuta, însă va trebui să-mi confirmaţi sponsorizarea.

— Ghici cu cine m-am întâlnit? i-am spus lui Julie când m-am întors acasă. Cu Peter Gussmann, vicecancelarul colegiului.
I-am adus domnului Gussmann confirmarea cerută şi el ne-a asigurat două săli de clasă între orele 16:00 şi 20:00, cinci zile pe săptămână, timp ce douăsprezece săptămâni. Costul folosirii spaţiului şi întreţinerea era inclus într-o taxă minimă care ni se cerea.
După câteva săptămâni am trecut pe la biroul domnului Gussmann. în timpul vizitei el m-a întrebat:
— Nu înţeleg un lucru. Cum aţi ştiut să veniţi la mine? Nimeni altcineva din Frankfurt nu v-ar fi închiriat săli de clasă.
— Poate va suna puţin ciudat, am răspuns eu. Apoi i-am relatat despre experienţa mea în rugăciune şi ascultarea mea.
îndepărtându-se puţin de masă şi lăsându-se pe spate, a spus gânditor:
— Hmm! Este ceva mai ciudat într-adevăr. N-am mai întâlnit aşa ceva. Depăşeşte experienţa mea.
La rugămintea mea, vicecancelarul s-a adresat personal elevilor în clasă şi le-a spus că e fericit să-i aibă în campus. Unul dintre afganii mai în vârstă i-a mulţumit domnului Gussmann în numele tuturor elevilor. în timpul dialogului a ieşit la iveală un schimb interesant între cele două culturi diferite. Germanii de obicei spun o singură dată „Mulţumesc" şi o spun cu sinceritate. însă afganii îşi arată întotdeauna mulţumirea de mai multe ori ca răspuns la formula „Cu plăcere" printr-un „Mulţumesc", urmat de „Cu toată plăcerea", urmat de un alt „Mulţumesc". Vicecancelarul a părut atât amuzat, cât şi impresionat de aprecierea sinceră a afganilor.
După aceea, Peter Gussmann şi soţia sa Irlis s-au împrietenit cu noi şi ne-au invitat, pe Julie şi pe mine, la ei acasă.
Guido Braun, un bărbat rotofei înjur de cincizeci de ani, urmărea deseori apariţia mea în biroul său de copiat acte chiar înainte de a începe ora de curs, pentru a face copii ale lecţiilor noastre de engleză la două aparate simultan. Stătea în spatele biroului său, urmărind cu amuzament agitatul meu du-te-vino. într-o zi m-am oprit din lucru când i-am auzit râsul molipsitor. El a zis:
— Leatherberry, eşti un tip comic. Intri tot timpul în biroul meu zburătăcind de colo-colo ca o găină cu capul tăiat. Dar ai într-adevăr pace.
///" *mulţumesc, Doamne,* am zjs în sinea mea.
Altă dată, am reuşit doar să trag la xerox un maldăr de hârtii,
^

rară să mai am timp să-1 salut înainte de a ieşi în grabă pe uşă. Guido a ieşit afară după mine şi a stat în capul scărilor urmă-rindu-ma cum mă îndepărtez.
La jumătatea scărilor m-am întors şi m-am uitat înapoi spre el. Eram gata să-i vorbesc, când el şi-a ridicat mâinile în sus şi m-a oprit cu:
— Ştiu, David. Ştiu. Nu există nici o persoană mai importantă decât mine pentru Dumnezeu şi El are un plan minunat pentru viaţa mea.
Am zâmbit la spusele lui. Deseori îi spusesem lui Guido acest adevăr când plecam din birou; acum el îmrintorcea cuvintele înapoi.
— Guido, i-am răspuns, ai absolută dreptate. Sunt entuziasmat când mă gândesc la viaţa ta şi la planul fantastic al lui Dumnezeu pentru tine. Dă-I doar o şansă. Dă-I o şansă.
El a dat din cap.
Cât de mult doream să-1 trag în împărăţia lui Dumnezeu, îndreptându-mă spre clasă încă o dată L-am rugat pe Dumnezeu să lase ca acest lucru să se petreacă curând. Ştiam că Guido nu se putea apăra împotriva rugăciunilor mele.
Erau cazuri când intram în biroul lui Guido doar să stau puţin de vorbă cu el. Când se întâmpla aceasta, ne lansam în dezbateri filosofice care îi plăceau atât de mult, pentru că era foarte citit şi vorbea mai multe limbi. Mă impresiona engleza lui pe care o vorbea fără accent. încerca să combată argumentele aduse de mine în sprijinul existenţei lui Dumnezeu, însă aveam sentimentul că mă obliga să-mi întăresc poziţia, ca el însuşi să se poată gândi serios la ce-i spuneam. Lui Guido nu i-a fost uşor să-şi explice o persoană ca mine. Nu mi-a trebuit mult timp să-mi dau seama că probabil eram mai mult decât un american naiv şi entuziast, care avusese îndrăzneala să spună că vorbea prietenește cu Dumnezeu.
Nu resimţeam niciodată ca pe o muncă programul nostru încărcat de ore, şi speranţa noastră creştea de

la o săptămână la alta. Afganii îşi însuşeau cu perseverenţă limba engleză şi deveneau bunii noştri prieteni.
în mijlocul tuturor acestora, Julie şi cu mine eram fericiţi.

Capitolul 15

Foame ascunsă

Lila Akbare era o adolescentă afgană subţirică. Părul ei şaten şi moale, se despărţea cu o cărare la mijloc, apoi cădea drept pe spate şi pe ambele părţi ale feţei ei plăcute şi rotunde. La ora de engleză Julie a constatat că Lila era sigură de sine, dar totuşi umilă. Avea o credinţă sinceră şi nezguduită în realitatea lui Dumnezeu. Darurile Lilei ne-au devenit curând evidente. Cu dorinţa ei fierbinte de a-şi ajuta poporul, eram siguri că îşi va ajunge scopul de a deveni medic. într-o zi ea ne-a invitat, pe Julie şi pe mine, la cină şi noi am acceptat cu plăcere. Aroma ademenitoare a mâncărurilor afgane din holul hotelului a ajuns la noi cu mult înainte ca noi să intrăm în camera familiei Akbare. Tatăl Lilei ne-a întâmpinat la uşă şi ne-a salutat cu căldură. Apoi am fost prezentaţi şi altor membri ai familiei lor destul de numeroase. Acceptarea lor sinceră, care a depăşit politeţea obişnuită, ne-a făcut imediat să ne simţim ca acasă. La ceai am schimbat informaţii despre familiile noastre şi am discutat despre interesele noastre comune cu privire la Afganistan.
La scurt timp după ce am servit cina, domnul Akbare a deviat cursul conversaţiei spre Dumnezeul cel Atotputernic. Afirmaţia mea că eu nu numai că cred în Dumnezeu din toată inima, dar că El este centrul vieţii mele a părut să-l încânte în mod deosebit.
Domnul Akbare, un om cu vederi largi care era însetat după Dumnezeu, obţinuse o diplomă de studii superioare în ştiinţe exacte la o universitate europeană. El respecta Biblia ca pe o carte sfântă şi îl considera pe Isus un mare profet. într-un mod foarte delicat el mi-a pus întrebări despre diferenţele dintre credinţele şi convingerile noastre.
Am apreciat respectul său faţă de mine - acelaşi respect de

care m-am bucurat întotdeauna din partea musulmanilor - şi am rostit în gând o rugăciune în timp ce el îmi punea întrebări: *Doamne, ajută-mă să fiu sincer în mărturisirea mea, dar întotdeauna plin de dragoste, având în inimă cuvintele apostolului Petru: „Fiţi întotdeauna gata să răspundeţi oricui vă cere socoteală de nădejdea care este în voi; dar cu blândeţe şi teamă" (1 Petru 3:15).*
Faţa lui era serioasă şi gânditoare când m-a întrebat:
— Domnule David, se pare că dumneavoastră credeţi în trei dumnezei în timp ce noi credem în unul singur. Este adevărat?
în mintea mea m-am străduit să-i răspund în aşa fel încât să aibă sens pentru el. Am strâns din buze şi m-am gândit profund, încă cu mult înainte de acel moment mă confruntasem cu problema unităţii lui Dumnezeu în Trinitate. Acesta nu fusese niciodată un subiect uşor pentru mine. Domnul Akbare a aşteptat cu răbdare ca eu să-mi ordonez ideile.
— Domnule Akbare, am răspuns într-un sfârşit. Eu nu cred în trei dumnezei. Puteţi fi sigur de acest lucru. Ca şi dumneavoastră, cred într-un singur Dumnezeu atotputernic şi etern. Sfânta Scriptură ne învaţă: „Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn" (Deuteronomul 6:4).
Am constatat un zâmbet plăcut pe faţa lui.
A fost un zâmbet de uşurare sau de bucuriei m-am întrebat. Incapabil să răspund la întrebarea care încolţise în mintea mea, am continuat cu voce tare:
— Nu pot să-L înţeleg sau să-L explic pe deplin pe Dumnezeu. Dac-aş putea, El n-ar mai fi Dumnezeu. Dar ştiu cu-adevărat ceea ce Dumnezeu ne-a revelat despre Sine în Sfânta Scriptură.
Cum domnul Akbare a clătinat afirmativ din cap, eu am continuat:
— Cred în unitatea lui Dumnezeu, dar Biblia ne arată că este o unitate complexă. Pentru că în Dumnezeu există trei persoane în una şi una în trei persoane.
— Dar domnule David, cum se poate aceasta? m-a întrebat sincer prietenul meu.
— Domnule Akbare, probabil aceasta ne va da o idee despre cum se poate acest lucru. Dumneavoastră aveţi minte, trup şi

spirit şi totuşi sunteţi o singură persoană. Cum se poate asta? Timpul constă din prezent, trecut şi viitor şi, totuşi, este unul singur. Atomul, care este cea mai mică particulă a materiei, e alcătuit din protoni, electroni şi neutroni şi totuşi atomul este unul singur. Cum se poate asta?
— Hmm, a spus domnul Akbare strângând din buze.
Conversaţia noastră care începuse să-i atragă şi pe alţi membri ai familiei, a continuat până noaptea, în timp ce ne sorbeam ceaiul împreună.
Câteva zile după aceea a sunat telefonul şi Julie a răspuns. Era Lila care suna ca să ne roage ceva.
— Vă deranjează dacă tatăl meu, sora mea şi cu mine vom trece pe la dumneavoastră pentru o scurtă vizită într-o după-amiază? a întrebat. Ea a explicat că tatăl ei s-a gândit la discuţia noastră şi în mintea lui au apărut şi alte întrebări.
— Desigur că nu, i-a răspuns Julie. Am fi fericiţi să treceţi pe la noi.
După câteva zile a sunat soneria. I-am invitat înăuntru pe membrii familiei Akbare, am pregătit nişte alune şi dulciuri pentru a le servi cu ceai şi am început să discutăm. A fost o discuţie bună care a durat cam două ore.
Domnul Akbare a spus:
— Domnule David, cu-adevărat noi credem la fel în multe privinţe. Multe căi diferite duc la Dumnezeu.
M-am gândit o clipă, apoi am îndrăznit să întreb:
— Domnule Akbare, sunteţi de acord cu mine că adevărata problemă nu este care crede omul că este calea către Dumnezeu, ci care crede Dumnezeu că este calea către El?
Expresia de pe faţa lui mi-a spus că acela era un gând nou pentru el.
— Da, domnule David, e-adevărat, a răspuns el. Dar, domnule David, ştim noi oare care este calea lui Dumnezeu către Sine? Eu am fost învăţat o anumită cale toată viaţa mea. De unde ştiu eu care este calea lui Dumnezeu? Este oare aceasta calea pe care care am învăţat-o eu, sau calea de care vorbiţi dumneavoastră?
Lila s-a aplecat în faţă pe marginea canapelei cu o expresie sinceră:

— Cum putem ştim care este adevărul adevărat? a întrebat ea. Acei prieteni afgani mi-au atins inima cu sinceritatea lor atât
de curată. Un oftat adânc mi-a ieşit de pe buze. Privind la domnul Akbare şi apoi la Lila, am spus în cele din urmă:
— Nu ştiu ce să vă spun în afară de faptul că vă pot îndemna să-L rugaţi pe Dumnezeu însuşi să vă arate care este calea către El. Trebuie să aflaţi acest lucru singuri de la El.
Amândoi au dat încet din cap în timp ce vorbeam, atenţi la fiecare cuvânt pe care îl spuneam. Am continuat:
— Dar amintiţi-vă, vă rog, că dacă îl întrebaţi pe Dumnezeu care este calea Lui, s-ar putea să descoperiţi că ea este diferită de ceea ce credeţi. S-ar putea să vă coste mult. Sunteţi pregătiţi să urmaţi calea Lui oricare ar putea fi preţul?
Nu mă aşteptam la un răspuns, dar am putut vedea că pentru Lila şi domnul Akbare această idee avea sens. Lila s-a întors spre sora ei mai mică şi i-a tradus cu atenţie ceea ce am spus.
Se făcuse târziu şi prietenii noştri erau nevoiţi să plece. Şi-au terminat ceaiul şi i-am condus cei câţiva paşi spre lift, unde ne-am luat la revedere.
Rămaşi singuri în apartamentul nostru, încă mai simţeam căldura acelor oameni minunaţi şi curioşi să afle adevărul, ne-am simţit atât fericiţi, cât şi fustraţi pentru ceea ce se petrecuse. Prezenţa lui Dumnezeu în acel moment ne-a îmbărbătat însă foarte mult.
„Doamne, m-am rugat, Te rog fă Tu ceea ce eu nu pot face. Descoperă-Te prietenilor mei care tânjesc să afle adevărul. Te rog potoleşte-le foamea ascunsă în inimile lor."
Wali era un alt elev de-al nostru care ne-a plăcut imediat. Nu puteam spune dacă aceasta se datora râsului său din inimă, chicotitului său uşor sau zâmbetului său molipsitor. Tot ce ştiam era că în fiecare zi de-abia aşteptam ca Wali să vină la oră, unde se străduia să înveţe engleza. El avea tendinţa de a inversa ordinea cuvintelor englezeşti şi de a încurca timpurile, fapt care întotdeauna îl supăra. De exemplu, el spunea: „Ieri la magazin eu mers."

îmi plăcea felul în care Wali râdea de sine în timp ce încerca din greu să înveţe. Amintindu-mi propria mea luptă cu limba pashtu, l-am încurajat deseori.
— Tu poţi învăţa engleza. Nu renunţa, i-am repetat mereu şi mereu. Acasă m-am rugat ca Dumnezeu să-1 ajute să înveţe noua sa limbă.
Zâmbetul lui Wali şi felul lui plăcut nu se datorau faptului că el n-avea greutăţi. La treizeci de ani el îşi părăsise patria. Parte din familia lui erau încă acolo, dintre care unii erau în închisoare. Acum, ca refugiat, se afla într-o ţară străină, luptându-se cu o nouă limbă şi străduindu-se să aibă grijă de familia sa cu un buget foarte limitat.
Soţia lui, Habiba, era o femeie modestă, politicoasă, manierată, cu părul scurt, puţin plinuţă la trup şi, aşa cum zicea Mie, cu ochi frumoşi. Ea avea întotdeauna grijă să te facă să te simţi în largul tău. Şi ea cunoscuse durerea. Fratele ei adolescent fusese împuşcat de un soldat sovietic.
Habiba era ocupată chiar şi când nu era nevoie, mişcându-se mereu cu un aer de încordare. Ni se spusese că plângea foarte mult noaptea. Aceasta a făcut-o pe Mie să se întrebe dacă nu cumva era în pragul unei crize nervoase. Ca multe dintre femeile afgane în Germania, Habiba tânjea să afle veşti despre membrii familiei aflaţi în Afganistan, dar scrisorile cenzurate îi aduceau puţine informaţii.
Uneori seara Wali citea câte o istorie din Noul Testament soţiei lui tulburate.
— Aceasta pare să o ajute să doarmă, mi-a spus el. într-una din vizitele mele la el acasă, el a ridicat Noul
Testament sus cu amândouă mâinile şi a spus:
— N-am ştiut niciodată ce se află în această Carte. E minunată. Toate aceste povestiri despre Isus, care a vindecat bolnavii şi toate aceste minuni pe care El le-a făcut. Isus a iubit oamenii.
Wali mi-a spus că dorea să aibă o inimă curată, dar că simţea că nu se poate. Vedeam în ochii lui dorinţa adâncă a inimii sale de a fi curat şi sfânt înaintea Dumnezeului desăvârşit.
— Nu este imposibil să fii curat înaintea lui Dumnezeu, Wali, i-am spus.

Ei s-ar fi uitat la mine de parcă aş fi fost naiv şi nu îl înţelegeam. Apoi, ridicând puţin vocea, a întrebat:
— Cum se poate acest lucru, domnule David.
— Noi nu putem să ne curăţăm pe noi înşine sau să ne iertăm păcatele, i-am răspuns. Oricât de mult aş încerca nu pot face destule lucruri bune pentru a-mi câştiga drumul spre cer.
Wali a părut foarte dezamăgit. Eu păream doar să certific ceea ce el simţise deja în inima lui că e adevărat. Apoi am continuat:
— Wali, Dumnezeu ne iubeşte, însă, pentru a ne iubi cu adevărat, El trebuie să fie cu-adevărat drept. El tretmîe să pedepsească păcatul nostru.
El m-a întrerupt:
— Dar, domnule David, ce putem face? Noi suntem cu toţii vinovaţi înaintea lui Dumnezeu.
A trebuit să-mi stăpânesc uimirea când am văzut că a înţeles acest simplu fapt, de la care se eschivează atât de mulţi din această lume. Noi nu suntem în ordine. Ne facem cu toţii vinovaţi de păcat. Nici unul dintre noi nu poate câştiga viaţa veşnică. Doar harul lui Dumnezeu este cel care ne poate împăca cu El.
Gândindu-mă la aceste lucruri, am zis:
— Wali, de aceea eu îi sunt atât de recunoscător Domnului Isus Cristos. El a fost neprihănit şi perfect şi, totuşi, a luat asupra Sa pedeapsa pe care eu o metitam prin jertfa Sa de bunăvoie pe cruce pentru mine. Aceasta mă face acceptabil înaintea lui Dumnezeu.
Când oamenii aud această idee pentru prima dată este greu pentru cei mai mulţi să răspundă imediat. Astfel, când Wali s-a oprit, m-am gândit la dezastrul din patria sa şi am spus:
— Dacă soldaţi înarmaţi ar bate la uşa ta în miez de noapte să te ducă să te tortureze şi să te execute, dar eu aş păşi înăuntru şi aş insista ca ei să mă ia pe mine în locul tău, mi-ai fi recunoscător?
— Desigur, domnule David. Desigur, a răspuns el. Privindu-1 drept în ochi, i-am spus:
— Wali, vreau să ştii ceva: că într-adevăr aş face acest lucru pentru tine.

El a fost cuprins de o emoţie adâncă, la care eu nu mă aşteptam.
— Vă mulţumesc, domnule David, ştiu că aţi face aceasta, a răspuns el cu ochii umezi de lacrimi.
— De aceea îl iubesc pe Domnul Isus Cristos, am spus. El într-adevăr a luat locul nostru, Wali.

Nimeni altcineva n-a făcut asta pentru mine. Numai Cristos a putut face. Când L-am rugat să mă ierte, El a făcut-o. Eu am devenit curat în ochii lui Dumnezeu prin suferinţa lui Cristos pentru mine.
Cuvintele mele au fost urmate doar de o lungă tăcere. Apoi am continuat:
— Wali, Isus a plătit viaţa veşnică pentru noi prin jertfa Sa. Acum El ne oferă viaţa eternă ca un dar fără plată. Dar ţine de alegerea noastră dacă acceptăm sau nu darul Său. Nu trebuie să ne permitem să-L refuzăm din cauza mândriei noastre.
El s-a uitat în pământ de parcă se gândea să ia o decizie. Apoi şi-a ridicat capul, a ridicat uşor din sprâncene şi a întrebat:
— Cum se face asta, domnule David?
— îţi place să faci lungi plimbări pe malul apei, nu-i aşa? l-am întrebat. Atunci, fără să aştept vreun răspuns, am continuat:
— Şi mie. Deseori mă plimb singur doar pentru a sta de vorbă cu Domnul Isus Cristos.
Simţind ochii lui Wali aţintiţi asupra feţei mele, am spus:
— Pot să-ţi sugerez ca într-o zi, curând, să faci o plimbare liniştită de unul singur. începe să vorbeşti cu Domnul Isus, pentru că El este o persoană vie care a înviat din morţi. Să nu te formalizezi în vorbirea ta, dar vorbeşte respectuos cu El, folosind propriile tale cuvinte. El este acolo.
Wali n-a arătat nici nervozitate, nici teamă, nici necredinţă în ceea ce-i spuneam.
— Mulţumeşte-I, i-am zis, pentru că a murit pe cruce pentru păcatele tale. Mulţumeşte-i pentru că te iubeşte personal. Roagă-L să-ţi ierte toate păcatele şi să intre în viaţa ta - să-ţi dea viaţă veşnică. Atunci vei simţi pacea Sa şi prezenţa Sa.
A doua zi m-am plimbat de-a lungul râului Main străjuit de copaci pentru că aveam părtăşie cu Domnul Isus. I-am adus

laude şi I-am mulţumit Dumnezeului universului că într-o zi mă va primi cu El pentru totdeauna. M-am oprit şi-am admirat lucrarea mâinilor lui Dumnezeu care se vedea în culorile delicate şi în parfumul florilor de-a lungul aleii.
Apoi mi-am adus aminte de discuţia cu Wali şi m-am întrebat dacă se plimba şi el.

Capitolul 16

Lumina în faţa logicii

De la balconul nostru puteam vedea centrul Frankrurtului, precum şi acoperişurile zonei rezidenţiale. îmi plăcea să stau la geam, să privesc oraşul şi să mă rog pentru el.
Dincolo de marginea oraşului şi paralel cu apartamentul nostru se vedea pista de zbor pentru avioanele care aterizau pe Aeroportul Internaţional Frankfurt. Julie şi cu mine urmăream desdori avioanele, încordându-ne ochii să vedem însemnele diferitelor companii de pe coada avionului - întrebându-ne de unde veneau. Poate din Pakistan.
— Aş vrea atât de mult să fiu într-unui din acele avioane care merg spre Peshawar sau Kabul, îi spuneam deseori lui Julie, cu privirea plină de regret.
Ca lâna într-un covor afgan bun, o serie de exerienţe cu Domnul erau ţesute în şederea noastră de douăsprezece luni în Germania. Poruncile şi călăuzirile care au reieşit din acele experienţe au fost lecţii pentru viaţa noastră ca urmaşi ai lui Cristos. Dorinţa mea cea mai arzătoare era să-I fiu supus lui Dumnezeu şi să-I fiu pe plac - chiar şi atunci când nu înţelegeam care va fi urmarea călăuzirii Lui.
Prima din aceste călăuziri mi-a venit într-o zi din aprilie 1981, la nici măcar o lună după sosirea noastră în Frankfurt.
Ne cumpărasem deja maşina, ne-am mutat în apartamentul nostru şi ne-am programat orele de engleză. Stând şi privind oraşul prin geamul de la balcon al apartamentului nostru, am vorbit cu Dumnezeu - rugându-mă cu privire la probleme personale şi menţionând familia mea. Nu mă rugam pentru Afganistan, cum făceam de obicei.
în timp ce mă rugam, m-am oprit o clipă şi, spre marea mea

surpriză, următoarele cuvinte s-au imprimat repede şi cu putere în conştiinţa mea tot aşa de clar de parcă mi-ar fi fost rostite: *David, te trimit înapoi în Kabul, Afganistan.* însăşi ideea mi se părea

ameţitoare.
„Doamne, Dumnezeule, e imposibil, am zis. Tu şi eu am fost acolo. Tu ştii situaţia. Niciodată nu-mi vor da viza din cauză că sunt american. Sovieticii controlează Kabulul."
Se pare că explicaţia mea nu L-a impresionat, pentru că tot aşa de puternic şi clar ca mai înainte am auzit încă o dată: *David, te trimit înapoi în Kabul, Afganistan. Am dat poruncă dej/Lca acele vize să vă fie eliberate.*
La auzul acelor cuvinte, am răspuns: „Doamne, acesta nu pare să fie un lucru înţelept. Sunt 20.000 de afgani aici, acelaşi număr în New Delhi şi peste două milioane în Pakistan. De ce vrei să mă trimiţi într-un loc plin de restricţii, unde de-abia voi putea vorbi cu oamenii?" Apoi mi-am adus aminte de asigurarea reîntoarcerii noastre în Afganistan, pe care o primisem când am plecat din Peshawar.
Atunci am avut un puternic sentiment al armoniei, care depăşea orice altceva. Planul lui Dumnezeu pentru noi părea imposibil, ilogic, nepractic şi de neînchipuit. De-abia aşteptam să-i spun lui Julie că sigur ne vom întoarce în Kabul.
Julie ştie mai bine decât oricine cât sunt de imperfect şi totuşi ea are încredere în mine. Nu din cauză că credea că eu nu pot face o greşeală cu privire la auzirea vorbelor din partea lui Dumnezeu, pentru că au fost şi cazuri când am fost sigur pe ceea ce spuneam şi totuşi greşeam.
Pentru că Julie şi cu mine ştiam ce importanţă vitală avea confirmarea, am scris scrisori către liderii bisericii Adunarea lui Dumnezeu, faţă de care eram direct responsabili, cerându-le permisiunea să căutăm un mod de a ne întoarce în Afganistan. Am o mare consideraţie pentru aceşti oameni plini de credinţă şi de experienţă, aşa că atunci când ei ne-au acordat permisiunea solicitată, Julie şi cu mine am simţit că primiserăm prima confirmare de care aveam nevoie.
Apoi i-am scris lui Bill Thompson, şeful unei echipe medicale internaţionale din Kabul, rugându-1 să depună o cerere

către guvernul afgan prin care să solicite să mi se acorde o viză pentru a preda limba engleză medicilor afgani. El mi-a răspuns cerându-mi să-i trimit numerele paşapoartelor noastre cât se poate de repede. Aceste numere erau necesare pentru cererile de solicitare a vizei.
Trebuia să obţinem paşapoarte noi, dar eu aveam rezerve cu privire la contactarea Consulatului American din Frankfurt, pentru că experienţa mea anterioară cu Consulatul nu fusese pozitivă. M-am gândit să merg la Ambasada Americană din Bonn pentru obţinerea noilor paşapoarte, dar mă întrebam cum să le explic de ce nu apelasem la Consulatul din Frankfurt, unde locuiam.
După ce ne-am rugat, Julie şi cu mine am simţit amândoi că trebuie să mergem la Bonn, aşa că ne-am făcut planul să plecăm a doua zi. Când a venit timpul de plecare în dimineaţa următoare, eu aveam rezerve - mi-era teamă că nu vom reuşi. Julie a încercat să mă asigure, spunându-mi:
— David, sunt sigură că trebuie să mergem la Bonn astăzi.
— Nu, am zis. Să ne oprim să-i vedem pe John şi Anita Koeshall din Miinchen. Pentru a ajunge la ei trebuia să mergem câteva ore cu maşina.
— Bine, a zis Julie, dar eu totuşi cred că trebuie să mergem la Bonn.
La intrarea în Miinchen ne-a prins un viscol care a provocat o mare încurcătură a circulaţiei. După ce am rătăcit mai mult de-o oră, am ajuns în cele din urmă la familia Koeshall. Nici unul din ei nu se simţea bine şi, pentru că noi eram obosiţi de drum, am fost cu toţii de acord să ne retragem devreme în acea seară.
Ce prostie c-am făcut această călătorie, m-am gândit în timp ce mă instalalam în pat.
Pe la trei dimineaţa m-am trezit şi am devenit perfect conştient de prezenţa lui Dumnezeu. El m-a întrebat: *David, ce cauţi în Miinchen? Eu ţi-am spus să mergi la Bonn.*
Nu ascultasem de Domnul şi acum nu vedeam nici o cale de ieşire din situaţia pe care o creasem, căci nu mai puteam merge la Bonn decât după alte treizeci de zile.
„îmi pare rău, Doamne", am spus.

A doua zi ne-am întors la Frankfurt. în drum spre casă mi-am cerut iertare de la soţia mea.
— E-n ordine. îmi pare rău de timpul pierdut, dar vom rezolva toate problemele, a zis ea zâmbind.
întorşi în Frankfurt nu mă simţeam în apele mele cu privire la Bonn. Apoi, într-o noapte, am visat că mă aflam într-o ambasadă americană şi că o persoană oficială foarte amabilă îmi spunea:

— Acum, domnule Leatherberry, vă mai pot ajuta cu ceva? Aş fi bucuros să fac tot ce pot.
M-am întrebat cu uimire de ce era acel om atât de bun cu mine. După ce m-am trezit, mi-a venit în gând această propoziţie clară: *David, vreau să nu uiţi acest lucru: Eu am oamenii mei în astfel de locuri.*
„Da, Doamne", am răspuns cu umilinţă. Disciplinat, m-am hotărât să nu uit ceea ce-mi comunicase Domnul.
După câteva zile, la ora 5:30 dimineaţa, ne aflam într-un tren care se îndrepta spre Bonn. Trenul lucios luneca lin pe şine şi, pe la mijlocul dimineţii, exact la timp, am intrat în gară.
Un taxi ne-a dus în cealaltă parte a oraşului şi ne-a lăsat în faţa ambasadei mari şi impresionante din marmură. Am rostit în şoaptă o rugăciune şi-am intrat înăuntru la sectorul paşapoarte, unde un consul american politicos ne-a chemat curând la ghişeu. Ne-a întrebat prin geamul de sticlă cu ce ne poate ajuta.
I-am explicat că aveam nevoie de paşapoarte noi. Deşi a fost foarte surprins că doream să mergem în Afganistanul sfâşiat de război, l-am asigurat că aşa era.
— Vă rog să completaţi aceste formulare la masa de-acolo, a spus el, strecurând formularele prin deschizătura mică de sub geamul de sticlă. După aceea aduceţi-mi-le înapoi. Apoi vor fi necesare doar câteva minute pentru eliberarea noilor paşapoarte.
Amabilitatea lui faţă de noi era exact ca a omului din vis.
Julie şi cu mine i-am urmat îndrumările, i-am returnat formularele şi i-am mulţumit.
Peste câteva minute ne-a chemat secretara. Avea noile paşapoarte în mână.
— O, a zis ea. Văd că locuiţi în Frankfurt.
Gândurile au început s-o ia la goană. *Ştiam că aceasta va*

crea o problemă. Ce să-i spun acum? Fără să stau prea mult pe gânduri, am răspuns:
— Ştiţi, uneori în Est poate fi mai util ca paşapoartele să fie eliberate din oraşul capitală, aşa cum este Bonnul.
Este un lucru absolut corect, mi-am spus. *Oare de ce nu m-am gândit la asta înainte?*
— Domnule, Leatherberry, a spus ea fără să ne acuze. Pe noi nu ne interesează unde vă obţineţi paşapoartele.
Simţindu-ne ca doi copii care au primit pe neaşteptate jucării noi, am ieşit din Ambasada Americană cu noile noastre paşapoarte. Aşteptând autobuzul care urma să ne ducă înapoi la gară Julie murmura cuvinte de laudă. Ea cânta cu bucurie:
— Dragostea Domnului care nu se schimbă, nu încetează niciodată. Bunătăţile Domnului nu se sfârşesc în veci. Ele se înnoiesc în fiecare dimineaţă. Se înnoiesc în fiecare dimineaţă. Mare este credincioşia Ta.
încă o dată am învăţat să ne punem toată încrederea în Domnul şi să facem până la capăt orice ne spune El.
în tren înapoi spre Frankfurt, mă uitam prin geam şi mă gândeam: *în mod sigur căile Domnului sunt mai presus de căile noastre, aşa cum a spus profetul Isaia.* Gândurile mi s-au întors la anul 1977, al doilea nostru an în Kabul. Tânjeam atunci să stau de vorbă de la inimă la inimă cu oricare dintre prietenii mei intimi din Statele Unite, care mă cunoştea de mai mulţi ani, dar nu era posibil. Aveam însă nevoie să-mi descarc mintea, să primesc un sfat cu privire la problemele mele.
După câteva nopţi, am avut un vis. în vis, un pastor, un prieten din anii adolescenţei, a venit la uşa casei mele din Kabul. L-am întâmpinat, l-am condus înăuntru şi ne-am aşezat împreună la un ceai. Soarele strălucea puternic, în vreme ce noi ne petreceam după-amiaza într-o conversaţie de la inimă la inimă. El m-a ajutat să înţeleg multe lucruri şi am primit răspuns la multe din întrebările mele.
M-am trezit din vis complet relaxat şi cu mintea eliberată, împrospătarea psihică şi sufletească era la fel de mare ca şi cum experienţa ar fi avut loc în realitate.
^

N-am citit şi n-am auzit niciodată să se fi petrecut astfel de lucruri, dar n-am putut să găsesc nimic în Biblie care să contrazică o astfel de experienţă. Ştiam că au fost împrejurări când Dumnezeu i-a călăuzit pe oamenii Săi prin vise şi, de asemenea, mai ştiam că astfel de experienţe nu trebuia să aibă

supremaţie asupra Bibliei.
Trenul care ne ducea înapoi spre Frankfurt îşi puncta ritmul pe şine. *Nu trebuie să încerc să impun limitările mele asupra călăuzirii creative a lui Dumnezeu,* m-am gândit eu.
înapoi în Frankfurt, săptămânile s-au scurs pe sosit repede timpul ca noi să ne întoarcem în iubita noastră ţară. Deşi eram emoţionaţi la gândul reîntoarcerii la poporul chemării noastre, despărţirea de cei din Frankfurt, care ne deveniseră prieteni atât de apropiaţi, nu urma să se facă fără obişnuita durere -o durere cu care nu ne-am obişnuit niciodată.

Capitolul 17

„Acum cine ne va spune că vom reuşi?"

De îndată ce s-a răspândit vestea că urma să plecăm din Germania în Asia, prietenii noştri afgani au început să ne invite la ei acasă în vizită şi la masă.
Capul unei astfel de familii era Merwis, un om între două vârste din Kabul. îmi plăcea acel om mândru. Era politicos şi totuşi era şi destul de deschis pentru a-mi pune întrebări şi chiar a mă corecta când pronunţam greşit un cuvânt la ora de engleză pentru avansaţi pe care el o frecventa. Deşi nu-l cunoscusem înainte de a veni în Germania, el şi-a amintit că-mi văzuse numele pe o comandă de cumpărături de la compania particulară pentru care lucra el în Kabul. în Frankfurt prietenia noastră s-a înfiripat şi a înflorit.
— Vă invităm la un prânz de adio cu noi, ne-a spus Merwis. Mina vrea să pregătească ceva special pentru dumneavoastră.
Când am ajuns acasă la el, am constatat că minunata lui soţie Mina pregătise una dintre mâncărurile mele asiatice preferate, *bulane. Bulane* este un aluat fript, plat ca un langoş, cu o umplutură din cartofi şi usturoi, care se mănâncă cu iaurt. M-a uimit întotdeauna felul în care femeile afgane puteau să gătească o asemenea varietate de mâncăruri delicioase din nimic, în condiţii atât de limitate, în camerele lor mici de refugiaţi din hotel, camere atât de diferite de casele pe care le-au avut în Kabul.
Când masa a luat sfârşit, am trecut la obişnuitul ceai. Mie şi Mina şedeau una lângă alta şi priveau împreună albumele cu fotografii de familie. Când Mie a ajuns la sfârşitul unui album, o fotografie s-a desprins şi a căzut pe podea şi ea a ridicat-o.
— De unde ai poza asta, Mina? a exclamat ea.

— A venit recent de la tatăl meu. De aceea nu e încă lipită în album, a răspuns Mina.
— David, a zis Julie, încercând să-şi stăpânească emoţiile. Uită-te la această fotografie făcută de tatăl Minei.
M-am uitat uimit mai întâi la ea, apoi la poză. Era o imagine aproape perfectă a primei noastre căsuţe din Kabul; un domn stătea în picioare lângă ea.
— De ce şi-a făcut tatăl tău poza acolo? a întrebat Julie.
— îi place de tâmplarul al cărui atelier se află lângă această casă, a răspuns Mina.
I-am spus că-l cunoşteam pe tâmplar pentru că noi am locuit în casa aceea. Lăsând la o parte fotografia, l-am auzit pe Merwis spunând:
— David, pot să exersez cititul în engleză cu tine?
— Desigur, Merwis, i-am răspuns eu.
El a luat de pe raft lucrarea pe care o scrisesem despre viaţa lui Cristos şi greutăţile pe care El le-a întâmpinat, greutăţi care erau asemănătoare cu cele cu care se confruntă refugiaţii. Era intitulată „Refugiatul Unic".
Merwis citea destul de bine. Doar rareori a trebuit să-l corectez. Deodată, fără veste, el a trântit impulsiv şi violent lucrarea pe canapea.
— David, nimeni, *nimeni* nu poate fi atât de bun, a exclamat el accentuând puternic ultimul „nimeni" şi lovind încă o dată cu putere canapeaua unde aruncase lucrarea. Apoi s-a întors spre mine aruncând flăcări din ochi.
— Ai dreptate, i-am răspuns fără să ridic tonul. Nimeni nu poate fi aşa de bun în afară de Dumnezeu însuşi.
Merwin a protestat.

— David, Cristos nu este Dumnezeu. El a fost un om, un profet.
Ştiam că revolta sa puternică pentru salvarea onoarei lui Dumnezeu pornea dintr-o conştiinţă sinceră şi am admirat onestitatea care-i motiva protestul.
— Dar, Merwis, am spus, nu e Dumnezeu mare şi atotputernic? Nu are El toată puterea?
- Ba da, a răspuns Merwis.

— Atunci n-a avut Dumnezeu puterea să vină pe pământ ca un om în carne şi oase, dacă a vrut s-o facă? l-am întrebat.
Faţa lui Merwis părea foarte serioasă în timp ce ea continuam.
— Merwis, eu cred că Dumnezeu a făcut tocmai acest lucru în Isus. Noi nu putem ajunge sus la Dumnezeu, dar El poate ajunge jos la noi. El a făcut acest lucru în persoana lui Isus ca noi să putem şti cum este Dumnezeu.
Julie şi Mina au devenit atente la conversaţia noastră.
— Merwis, tu ai locuit lângă mine în Afganistan şi ai ştiut despre Mine, dar nu m-ai cunoscut. Acum noi ne-am întâlnit personal şi tu mă cunoşti. Aşa e şi cu Dumnezeu. Există o diferenţă între a cunoaşte *despre* Dumnezeu şi a-L cunoaştere Dumnezeu, i-am explicat.
Conversaţia noastră a alunecat treptat în alte direcţii şi în ele din urmă ne-am pregătit să plecăm. Merwis şi Mina ne-au condus la ieşire, unde le-am mulţumit pentru ospitalitatea lor.
— O, pentru nimic. Mergeţi în pace, au răspuns ei.
Când am fost singuri şi-am putut să vorbim liber, Julie a spus:
— A fost bine că Merwis s-a simţit destul de sigur în prietenia lui ca să se pronunţe cu privire la „Refugiatul Unic", chiar dacă a făcut-o cu atâta vehemenţă.
— Da, a fost. îl apreciez cu-adevărat, am răspuns. Apoi ea a spus:
— David, care este primul lucru la care te-ai gândit când ai văzut acea fotografie?
— Că vom merge în mod categoric la Kabul! am exclamat.
— Adevărat, a clipit ea veselă din ochi. Acesta este primul lucru care mi-a venit şi mie.
Am analizat în mai multe rânduri discuţia mea cu Merwis, Când l-am văzut în treacăt după două zile, el părea tulburat. Alegându-şi cu grijă cuvintele, Merwis mi-a spus:
— David, te rog fii atent cum împărtăşeşti credinţa ta anumitor oameni din anumite locuri.
Apoi, foarte încet, a spus:
— Nu fii atât de deschis. Ei nu te vor înţelege.
— Mulţumesc Merwis. îţi mulţumesc pentru grija ta. îţi promit că o să fiu înţelept, i-am răspuns sincer.

L

154
Afganistan, lacrimile mele
Mergând spre casă, am strigat către Dumnezeu din adâncul sufletului meu: O, Mântuitorule, de ce? De ce-i aşa de greu pentru prietenul meu Merwis şi pentru alţii ca el să înţeleagă adevărurile despre Tine? Până în ziua de astăzi n-am primit un răspuns deplin la această întrebare.
în cele din urmă a sosit ziua plecării noastre. Aveam geamantanele împachetate, biletele până la New Delhi în mână şi paşapoartele în ordine. Singurul lucru nepregătit era inima mea. Eram nepregătit să spun „La revedere" acelor oameni minunaţi şi înţelegători pe care am învăţat să-i iubim.
Necesitatea de a-i părăsi era deja un lucru destul de greu, dar vestea primită tot atunci că celor mai mulţi dintre ei li s-a respins cererea de a pleca în Statele Unite era devastatoare. Lungile lor pregătiri păreau zadarnice. Vestea le-a spulberat visurile, iar acum noi, prietenii lor, plecam din Frankfurt.
Rugăciunea mea către ceruri în acea noapte a fost o întrebare: „Doamne, ce le voi spune mâine la aeroport?"
Mesajul lui Dumnezeu către mine a fost să nu mă îngrijorez cu privire la ce voi vorbi cu ei şi la un mesaj special. „Mâine viaţa voastră va vorbi", părea să spună El.
Am ajuns la aeroport devreme. Totuşi, câţiva dintre prietenii noştri afgani erau deja acolo. Alţii au sosit pe rând, încet şi tăcuţi. Lacrimile erau gata să izbucnească din ochii lor negri şi calzi.
Când am plecat din holul principal pe coridorul larg spre zona paşapoartelor - ultimul loc unde

vizitatorii îi pot însoţi pe pasageri - ei au mers cu noi. Au refuzat să meargă înaintea noastră sau lângă noi - mai degrabă au mers în spatele nostru, pentru că noi eram profesorii lor. Comportarea foştilor noştri elevi, dintre care mulţi erau oameni cu profesii respectabile, ne-a făcut să ne simţim peste măsură de umili.
Doar un bărbat mai în vârstă, domnul Rashide, a păşit alături de noi vorbind în timp ce mergeam.
— De ce trebuie să mergi *acum,* David? *Trebuie* să mergi? David, acum cine ne va spune că vom reuşi? întrebările sale se rostogoleau rapid în aer, nedându-mi timp să le dau un răspuns.

într-un ultim gest de afecţiune, afganii au făcut un semicerc în jurul nostru. Mie a îmbrăţişat toate femeile, iar şi eu pe toţi bărbaţii. Apoi le-am spus câteva cuvinte de mulţumire.
Când ne-am întors să trecem prin ultima uşă spre sala de aşteptare pentru pasageri, cuvintele domnului Rashide îmi răsunau în minte: *David, acum cine ne va spune că vom reuşi?*
întrebarea fără răspuns atârna în aer. Ne-am oprit în prag, luptând cu lacrimile, apoi ne-am întors şi am dispărut încet din vederea lor.
Canapeaua din sala de aşteptare pentru pasageri ne-a primit aşa cum îşi primeşte o mamă copilul. Ne-am îngropat feţele în mâini şi am plâns fără să ne fie ruşine - fără să ne pese de cei din jurul nostru, care nu-şi imaginau cât de adâncă era durerea noastră sau sentimentul pierderii pe care-1 resimţeam. Eram sfâşiaţi între dorinţa de a-i ajuta pe prietenii noştri dragi din Frankfurt şi aceea de a asculta de porunca lui Dumnezeu.
Când a sosit timpul, ne-am ridicat încet în picioare ca să mergem spre avion. Deşi nu-i mai puteam vedea, m-am întors în direcţia unde ştiam c-ar putea fi şi am şoptit din adâncul inimii
— La revedere, prietenii mei, la revedere.

Capitolul 18

Certitudine incredibilă

Când avionul Pan Am DC-10 s-a ridicat în aer deasupra Frankfurtului, Julie şi cu mine ne-am aşezat pe locurile din spate ale uriaşului avion, prea zdrobiţi pentru a putea să ne uităm afară pe geam. Prietenii noştri nici măcar nu ştiau că noi ne îndreptamX spre dragul lor Afganistan, pentru că n-am avut libertatea să le-o spun. Deşi aveam călăuzirea lui Dumnezeu cu privire la plecarea în Afganistan, nu aveam desigur viza din partea guvernului.
în timp ce sufeream cumplit pentru pierderea noastră, am simţit deodată prezenţa puternică a Domnului. *David, ştiu cât de mult îţi frânge inima despărţirea aceasta. Ştiu că ai făcut lucrul acesta ca să M-asculţi şi îmi face plăcere. Fii sigur că te vei întoarce la Kabul. Când vei putea să le spui acest lucru prietenilor tăi afgani, pe care i-ai lăsat în urmă, aceasta îi va ajuta să înţeleagă. Eu îi iubesc mai mult decât tine.*
După câteva ore pilotul a anunţat că ne apropiam de frumosul oraş New Delhi, India. După aterizare şi trecerea prin punctul de vamă, hamalii aeroportului au început să roiască în jurul nostru ca albinele şi s-au repezit spre bagajele noastre când am ieşit pe uşa principală. Toţi strigau ca să le dăm atenţie, îmbrâncindu-se unii pe alţii, încercând să ajungă la bagajele noastre. Pentru că am mai trecut prin astfel de situaţii, am arătat simplu şi ferm cu degetul către doi oameni care să ne ducă bagajele şi am refuzat să vorbesc cu ceilalţi.
între timp, şoferii de taxi au început să strige spre mine:
— Preţ bun, domnule! Aici! Aici!
Am ales unul şi l-am întrebat dacă-i merge ceasul. El m-a asigurat că-i merge şi eu l-am asigurat că nu-i voi plăti dacă nu merge. Ne-am zâmbit cu subînţeles. Bagajele ne-au fost îngrămădite şi

legate strâns pe portbagajul de deasupra micului taxi negru în patru cilindri. Şoferul transpirat şi-a scos mâna pe geam pentru a-şi face loc printre alte maşini şi am intrat în fluxul traficului cu ceasul ticăind.
Nu-i o viaţă uşoară, am cugetat eu.
Am ajuns la un hotel mai ieftin şi ne-am înregistrat.
In acea săptămână aranjasem să mă întâlnesc cu Bill Thompson, directorul unei echipe medicale internaţionale din Kabul, care sosise recent în New Delhi din Afganistan. Eram nerăbdător să aflu despre cererea mea pentru viză. Inima a început să-mi bată mai repede când am mers cu ricşa spre

hotelul de lângă centrul oraşului New Delhi pentru a-1 întâlni pe domnul Thompson.
Bill avea părul cărunt şi o barbă stufoasă. La cei şaizeci de ani ai săi, el era plin de credinţă şi nu ezita să-şi asume un risc dacă simţea că este necesar.
— Ei, Bill, ce-a zis guvernul despre cererea mea? am îndrăznit eu. Şedeam pe iarba de lângă hotel.
— David, a zis el devenind serios. îmi pare rău, dar nu ne vor permite să depunem o cerere pentru tine.
— Dar Bill, din telegrama pe care mi-ai trimis-o am înţeles că au acceptat depunerea cererii. Vrei să spui că nu s-a depus nici o cerere?
—Aşa e, a răspuns Bill. Voiam să spun că am întrebat din nou neoficial şi aşteptam răspunsul.
Mă întrebam cum de am înţeles greşit telegrama sa. Venisem la New Delhi crezând că aveam o cerere în curs de aprobare.
— Bill, vrei să-mi faci un mare serviciu? l-am întrebat.
— Ce anume, David?
— Vrei, te rog, să mergi înapoi la Kabul şi să întrebi guvernul comunist încă o dată dacă poţi să depui o cerere pentru mine ca să predau limba acolo?
Ştiam că cererea mea nu era deloc rezonabilă şi că el solicitase acel lucru deja de două ori, dar, de asemenea, ştiam că Dumnezeu îmi vorbise în Frankfurt de întoarcerea mea la Kabul.
— Ştiu că va fi nevoie de o mare minune, am admis eu, dar noi credem în minuni.

A stat o clipă pe gânduri, apoi a răspuns:
— Bine, David. Am s-o fac. Dar nu-ţi pot promite nimic.
— îţi mulţumesc, Bill, am zâmbit eu. Şi, Bill, te rog insistă politicos pe lângă guvern pentru un răspuns. Nu pot sta aici în India pentru totdeauna. Suntem în mijlocul lui martie şi până în 24 aprilie trebuie să ştiu dacă guvernul va accepta o cerere din partea mea. De doi ani Julie şi cu mine nu ne-am mai putut lua vacanţă. Aşa că mergem la Marea Arabiei, în sudul Indiei, pentru a ne odihni. La sfârşitul acestei perioade trebuie să am un răspuns, dacă e posibil.
Bill a dat din cap.
— O, Bill mai este un lucru pe care trebuie să ţi-1 spun. Am un prieten indian, numit Joseph, căruia Dumnezeu i-a vorbit despre Kabul. Trebuie să-1 ajut să-şi obţină viza. Pot să-1 aduc la tine mâine?
— Sigur, David, a răspuns Bill. Voi fi bucuros să vorbesc cu el. Bill 1-a întâlnit pe Joseph şi a fost impresionat de sinceritatea
lui evidentă.
— Voi face tot posibilul ca să vă duc pe toţi la Kabul, ne-a spus.
Era tot ce aveam nevoie să auzim.
După câteva zile Joseph, Julie şi cu mine ne-am încărcat bagajele şi ne-am aşezat pe băncile de lemn ale trenului .care mergea la Trivandrum, Keral, India de Sud. Trenul a pornit fluierând, indicând că me-am început călătoria de şaizeci de ore, la clasa a doua, către Marea Arabiei. înjur de 1.500 de oameni se aflau în tren pregătiţi pentru o călătorie de 1.800 de mile.
Acesta este modul de a vedea India, m-am gândit în vreme ce milă după milă de peisaje interesante galopau pe lângă noi. Mă simţeam în largul meu mai ales din cauză că Joseph, care locuia în Kerala, era cu noi.
După nenumărate opriri, gustări din sacoşă şi adormiri pe băncile de lemn, am sosit la Trivandrum. Joseph a mers acasă, iar noi am luat un taxi ca să căutăm un loc unde să stăm. Nu după mult timp am putut închiria o căsuţă lângă ocean.
De pe geamul căsuţei, cam la 100 de metri de Oceanul Indian, ne uitam la valurile magnifice care spălau ritmic plaja. Seara,

şedeam împreună cu Julie pe stânci şi urmăream soarele odih-nindu-se pe suprafaţa apei ca un balon uriaş care plutea înainte de a se scufunda încet, dispărând din vedere. Era aproape imposibil să nu ne relaxăm şi să nu ne simţim împrospătaţi. Dimineaţa, îi urmăream pe pescari cum se scufundau în adâncul mării, sărind din bărcile lor cioplite şi foarte vechi şi stând sub apă o perioadă de timp incredibil de lungă. Uneori câteva bărci foloseau plasa lor mare şi circulară pentru a prinde peşte:
Către sfârşitul vacanţei noastre ne-am simţit odihniţi şi dornici să ajungem la Kabul. începuserăm să ne întrebăm de ce nu primeam nici o veste de la Bill, când a sosit o telegramă de la asociatul său din

Kabul. Julie şi cu mine am hotărât s-o deschidem în locul nostru prefereat, pe stâncile înalte de deasupra mării. Am deschis-o cu grijă, despăturând hârtia albastră şi am citit: „Dragă Dave şi Julie, ne pare foarte rău că trebuie să vă spunem că guvernul nu va accepta depunerea unei cereri pentru voi. Nu mai putem face nimic altceva. E a treia oară când i-am întrebat. Nu putem să-i mai întrebăm o dată. Sunt sigur că înţelegeţi. Pentru a obţine o viză ar fi nevoie de o minune ca cea despre care aţi vorbit. Ne rugăm pentru voi. Prietenul vostru din Kabul, Edwin."
Am fost surprins de propria mea reacţie. în loc să mă simt deprimat şi descurajat, am avut un sentiment misterios de asigurare şi încurajare.
— Julie, ştii ceva? am întrebat. *Ştiu* că vom merge la Kabul. Julie a zâmbit şi a râs uşor.
— Da, ştiu că vom merge. Dar va fi interesant să vedem cum va aranja Dumnezeu lucrurile.
După două zile, pe când şedeam într-un restaurant, un mesager mi-a înmânat o telegramă. Ea suna aşa: „Julie trebuie să ocupe urgent un post într-o echipă medicală. Putem înainta o cerere? Rog răspundeţi repede. Semnat, Bill, Kabul, Afganistan."
— Ei bine, draga mea, ce zici de asta, am întrebat-o pe Julie, care se lupta încă cu emoţiile. Apoi, am continuat, tachinând-o.
— Sper că pot merge cu tine. Telegrama nu spune nici un cuvânt despre mine.

Ea a zâmbit şi mi-a spus că va încerca să aranjeze aceasta.
Eram bucuroşi că Joseph şi soţia lui, Sarah, urmau să vină să ne vadă a doua zi, aşa că le puteam spune vestea cea bună. Ne-am rugat în acea noapte, aducând mulţumirile noastre pentru minunea neaşteptată. Dar apoi am simţit că era corect să-1 rugăm pe Joseph, care era mai calificat, să ocupe postul care îi fusese oferit lui Mie. Am hotărât să nu telegrafiem la Kabul până când nu vom vorbi cu el. Stând împreună cu Joseph şi Sarah şi cei doi copii ai lor, le-am spus despre telegramă.
— Joseph, noi credem că tu ar trebui să depui o cerere pentru acest post. Tu eşti mai calificat. Noi vom găsi o altă cale.
— Vă mulţumesc, a răspuns Joseph. E foarte frumos din partea voastră, dar cu siguranţă că Dumnezeu a deschis uşa aceasta pentru voi. Julie e cea care trebuie să facă cerere pentru acest post, nu eu.
— Eşti sigur, Joseph?
— Sunt sigur, Dave. O dată în Kabul, va fi mai uşor să găsiţi o cale ca să obţineţi viza pentru mine. Atunci vom veni şi noi.
— Fie cum spui, Joseph. Dacă crezi că aşa e cel mai bine. Ceva minunat şi bun s-a petrecut între slujitorii lui Dumnezeu
de pe stânca de lângă mare. Ne-am rugat toţi patru împreună cu copiii. Am vorbit despre credinţa noastră că va veni ziua când vom servi ceaiul împreună în Kabul. Eram hotărât să găsesc o cale ca Joseph şi Sarah că primească vizele pentru Afganistan.
I-am telegrafiat lui Bill să înainteze o cerere pentru Julie. Aşteptând să treacă cele două sau trei luni care de obicei erau necesare pentru a primi un răspuns din partea guvernului, ne-am pregătit să ne bucurăm de ceea ce speram să fie ultimele noastre săptămâni în India. La Kodai Kanal, o staţiune de deal în India de Sud, am găsit o căsuţă de închiriat la un preţ foarte rezonabil, unde ne-am petrecut timpul rugându-ne şi aşteptând corespondenţa.
Spre surprinderea noastră, la treizeci de zile după ce fusese înaintată cererea lui Julie, ea a primit aprobarea pentru viză. Din fericire, eu am putut obţine viza ca soţul ei.
Ne-am împachetat bagajele, am zburat la New Delhi şi am mers direct la Ambasada Afgană. Un funcţionar rece, cu aspect

birocratic, ne-a informat că o persoană oficială dorea să ne vadă. Fără îndoială că funcţionarul avea puterea să ne pună vizele de intrare fiindcă mi-a arătat ordinul telegrafiat din Kabul. Probabil că funcţionarul superior dorea să ne vadă în persoană, pentru că era extrem de rar ca unor americani să le fie acordată viza de intrare în Afganistan.
După ce a fost chemat un ghid, el ne-a condus sus pe scări şi apoi de-a lungul unui coridor până în faţa unei uşi mari. El a bătut la uşă şi un afgan cu aspect curtenitor şi cu o ţigară în mână ne-a deschis. Omul ne-a salutat cu căldură şi s-a prezentat drept „tovarăşul Farid". Ceva din înfăţişarea lui m-a izbit

ca fiind prea lunecos, prea politicos. Inima a început deodată să bată cu putere când omul cu vorba linguşitoare ne-a prezentat altor trei oameni din încăpere, pe care îi numea „tovarăşi". Agitat, am dat mâna cu fiecare dintre ei şi apoi am fost poftit să şed pe o canapea de pluş. Simţindu-mă intimidat, L-am rugat pe Dumnezeu să-mi liniştească inima şi să întoarcă lucrurile în favoarea noastră.
Din spatele unui birou impozant, oacheşul comunist, care arăta a avea înjur de treizeci de ani, a.zâmbit agitat.
— Nu trebuie să lăsăm ca diferenţele dintre guvernele noastre să interfereze cu îndeplinirea obligaţiilor umanitare, a zis el. Eu am înclinat uşor din cap, dar n-am zis nimic.
— Aş vrea să vă vorbesc despre vremea de la Kabul, a continuat el.
— Bine, am spus eu.
El şi ceilalţi au început să facă o descriere lungă şi detaliată a vremii din Kabul.
— Desigur că n-aţi fost niciodată în Kabul, a afirmat funcţionarul din spatele biroului.
— Ba da, am locuit în Kabul înainte, am răspuns eu.
Cei patru tovarăşi s-au uitat cu surpridere unul la altul. Apoi a urmat un moment stânjenitor de tăcere. Cu un zâmbet forţat, omul a spus în cele din urmă:
— Ei bine, sperăm să vă simţiţi bine în Kabul. Acolo au loc schimbări bune.
— Mulţumim, am zis.

Foarte politicos, Mie şi cu mine am fost lăsaţi să plecăm. După ce ni s-au dat paşapoartele cu noile şi frumoasele vize de intrare, am părăsit Ambasada cu un taxi, însă nu-mi ieşea din minte bărbatul care părea a fi prins în capcană în spatele biroului său şi mă întrebam cu privire la viitorul lui.
Trei zile mai târziu, de îndată ce am terminat pregătirile şi am obţinut biletele, am zburat la Kabul. Niciodată nu au trecut doi oameni mai fericiţi prin aeroportul oraşului.
După trei luni Dumnezeu a făcut posibil ca Joseph, Sarah şi cei doi copii ai lor să vină şi ei în Kabul. Noi toţi ştiam că Domnul era în control şi acesta era un lucru bun, pentru că vre^ muri tensionate, periculoase ne stăteau în faţă, ascunse încă vederii noastre.

Capitolul 19

Cine a sunat la uşă?

După sosirea în Kabul, tânjeam să-1 vedem pe profesorul nostru de încredere, pe domnul Munsif, şi pe cel care ne ajutase mai înainte să învăţăm limba, pe Ajmal. Ei nu ştiau că s-a petrecut imposibilul şi că noi era iarăşi în oraşul lor. Ştiam că ar fi fost foarte periculos să ne întâlnim cu ei, dar L-am rugat pe Dumnezeu să facă posibil acel lucru şi să ne păzească. Spre marea mea consternare, am descoperit că domnul Munsif şi familia lui se mutaseră. Nu ştiam unde puteam să-1 găsim şi a întreba aceasta putea să aducă mai mult necaz decât informaţii bune. Aşa că umblam mereu pe străzi căutând faţa lui cunoscută sau feţele altora din familia lui. Străzile fiind aglomerate, lucrul părea inutil, dar continuam să-I cer ajutor lui Dumnezeu.
Abia după şase luni un prieten comun a riscat să-mi dea adresa unei prăvălii unde domnul Munsif îşi primea corespondenţa. Un alt prieten a scris un bilet din partea mea şi 1-a lăsat la prăvălie. Am aranjat ca domnul Munsif să mă întâlnească în mod discret într-o clădire oficială publică la două zile după primirea mesajului meu. Speram că întâlnindu-ne într-un loc public nu vom stârni suspiciuni.
Iritarea cu privire la întreaga idee ne chinuia gândurile. *Ce vremuri tulburi dictau astfel de precauţii pentru ca prietenii să nu-şi petreacă timpul împreună? De ce nu ne putem întâlni liber ca familii şi prieteni?*
Am ajuns la birou cu câteva minute minute înaintea domnului Munsif şi m-am aşezat tăcut în încăpere, mulţumindu-I lui Dumnezeu că cel puţin îl găsisem pe profesorul meu. Când am privit afară pe geam.şi l-am văzut pe domnul Munsif

apropiindu-se încet de clădire, m-am străduit să-mi stăpânesc emoţiile puternice care izvorau din lăuntrul meu.
Profesorul m-a salutat şi m-a îmbrăţişat cu putere. Mai târziu mi-a spus că nu dormise cele două nopţi

de după primirea mesajului meu. Ora petrecută împreună a zburat prea repede şi când prietenul a plecat, plănuiam deja în mintea mea cum să-1 văd pe el şi familia sa mai des.
Deşi Ajmal şi familia lui puteau fi mult mai uşor contactaţi, în următoarele treisprezece luni ne-am asumat doar de două ori marele risc.de a ne întâlni cu ei. Amândouă au fost nişte reuniuni de familie memorabile, cu mult râs şi rugăciune. însă arrîe^ ninţarea plana asupra noastră, pentru că ştiam că oricând casa putea fi perchziţionată de soldaţi şi prezenţa lui Julie şi a mea acolo însemna posibila arestare a tuturor. în ciuda primejdiei, ne-am bucurat împreună fiind convinşi că Dumnezeu va păzi casa.
Faptul că simţeam protecţia lui Dumnezeu în acea naţiune măcinată de război nu însemna să ne purtăm prosteşte, dar m-am simţit liber să intru în vechile bazare, unde ruşii nu intrau de teamă că vor fi omorâţi sau răpiţi. Neîncrezători, uneori oamenii mă întrebau de unde eram şi eu le răspundeam: „Din America."
Apoi îi auzeam spunând unul către altul în pashtu sau dări:
— Nu, nu-i american. E doar un rus care vorbeşte bine engleza.
Sau:
— Nu spune adevărul. Vrea doar să ne placă de el. Rareori, când situaţia o cerea, îmi arătam paşaportul. însă de
cele mai multe ori era în zadar. Ei nu puteau concepe că un american se afla în mijlocul lor.
într-o zi am pornit agale de-a lungul străzii noroioase din zona pieţei, oprindu-mă pentru o clipă să vorbesc puţin cu vânzătorii. Nici unul nu vorbea prea mult cu mine, lucru de înţeles ţinând cont de împrejurări.
într-un loc un vânzător pashtun având înjur de treizeci de ani' m-a întrebat de unde sunt şi eu i-am spus. Pashtunii sunt de obicei oameni foarte deschişi şi el nu era o excepţie. Fără teamă, m-a poftit la un ceai şi mi-a spus că avea un frate în Germania de
Vest. în general nu se împărtăşeau informaţii despre unde se aflau rudele. însă el nu părea să-şi facă griji.
Nu după mult timp, un afgan purtând o haină sport peste îmbrăcămintea lui tradiţională s-a apropiat de noi. El s-a adresat vânzătorului:
— Cine-i tipul?
El nu ştia că eu înţelegeam limba pashtu. I-am văzut arma sub haină. Răspunsul vânzătorului a fost:
— Oh, e un american care locuieşte aici.
Omul cu arma s-a uitat la mine şi a râs zgomotos.
După ce a plecat, vânzătorul pashtun a râs şi mai zgomotos. El nu ştiuse ce să-i spună străinului care purta arma, aşa ca i-a spus adevărul gol-goluţ - adevăr atât de nerezonabil, încât omul nu 1-a crezut.
La fel era şi cu soldaţii afgani. Deseori râdeau înainte de-a mă întreba:
— De unde eşti *în realitate?*
într-o noapte, în timp ce stăteam în pat, mintea mea se întorsese în urmă cu câteva luni, în martie 1982 - la puţin timp înainte de a pleca din Germania. Un prieten bun, Nathan Barnes, şi soţia lui ne ajutau să ne pregătim de plecare. Era trecut de miezul nopţii când, în sfârşit, am terminat de împachetat şi ei erau pe punctul de a pleca acasă. Când Nathan s-a apropiat de uşă, s-a simţit îndemnat de Duhul lui Dumnezeu să ne spună:
— David şi Julie, simt că am să vă spun un cuvânt din partea Domnului: „Aşa cum munţii înconjoară Kabulul, aşa Eu, Domnul, vă voi înconjura pe voi. Dacă cineva va vrea să se atingă de voi, trebuie să treacă mai întâi de Mine."
Aceste cuvinte profetice ne-au convins că nu va veni nici un rău. însă, dacă urma într-adevăr să se întâmple ceva, nu mai conta pentru noi, pentru că Dumnezeu era cu noi. Fie că eram protejaţi sau persecutaţi, că trăiam sau muream, că eram arestaţi sau nu, noi aveam pace - o pace atât de solidă şi de puternică, încât nu putea fi risipită sau distrusă. Pericolul era însoţitorul nostru zilnic. Astfel, folosind în mod echilibrat încrederea şi înţelepciunea, mă mişcăm liber. Pericolele acestei naţiuni erau foarte reale pentru fiecare. Uneori noaptea înşfacă oameni nevi-

novaţi din casele lor, iar dimineaţa totul era de parcă aceştia nici n-ar fi existat.
Restricţia de circulaţie pe timpul nopţii, care începea la ora zece seara, era din nou în vigoare, dar

rareori se aventura cineva să iasă din casă după apusul soarelui, în afară, poate, de sufletele cele mai curajoase. îmi aminteam cuvintele pe care mama ni le-a spus înainte de a pleca din Statele Unite:
— Locul cel mai sigur în lume este în voia lui Dumnezeu. Sunteţi mai în siguranţă în Afganistan, în voia Lui, decât în Statele Unite, dacă nu sunteţi aici din voia Lui.
într-o seară ne-am întors acasă cu mult înainte de căderea^ întunericului, am cinat şi am citit un timp înainte de a merge la culcare. în timp ce stingeam lămpile de petrol, Julie a strigat la mine din dormitor:
— David, uită-te ce zăpadă!
O dată în pat, ne-am cuibărit bine în plapumele moi de bumbac pentru a evita aerul rece. Pe la ora zece dormeam buştean.
La scurt timp după miezul nopţii soneria a sunat o singură dată, trezindu-ne din somn. Imediat am fost în plină alertă. Ştiam că doar poliţia militară sau poliţia secretă puteau face vizite după ora zece seara, când intra în vigoare starea de necesitate. Ţinându-mi respiraţia în timp ce aşteptam îngroziţi ca soneria să sune a doua oară, am putut vedea privirea speriată a lui Julie. -
Gândurile îmi alergau cu repeziciune prin minte: *Asta-i; au venit după mine. S-a terminat totul. Oare ce vor spune? Ce motive vor invoca? Vor aduce vreo scuză? Nevinovăţia nu este o apărare.*
„Doamne, ajut-o pe Julie", m-am rugat încet, simţit boldul ascuţit al tristeţii pentru ea.
Tăcerea grea era întreruptă doar de bătăile inimii mele. Instinctiv m-am ridicat în şezut. Dar s-aştept. Să văd dacă mai sună încă o dată. Dacă sună, voi merge la uşă înainte ca ei să pătrundă înăuntru.
Fii gata, mi-am zis. *E-n ordine, Doamne, sunt în mâinile Tale.*
Minutele se scurgeau încet în timp ce aşteptam tăcuţi în întuneric. Dar nu s-a întâmplat nimic. Soneria n-a mai sunat. Ne-am întins iarăşi în pat, dar n-am mai putut adormi.

— Poate că a fost o greşeală, a spus Julie în şoaptă.
Ştiam că era speriată, pentru că simţeam un tremur uşor în şoapta ei forţată.
— Poate că da, am spus, încercând să par calm.
Lumina zorilor a scos la iveală urme proaspete de paşi pe zăpadă. Sârma veche de la sonerie, care ducea de la casă la poartă, era arsă pe alocuri. Oare zăpada a provocat un scurt-cirtcuit? Dacă da, atunci de ce a sunat lung doar o dată? Apoi am văzut picături roşii pe zăpada albă şi curată.
O, nu! Oare a avut cineva nevoie de ajutor? m-am întrebat? *Ce să fi fost?*
N-am ştiut. Noaptea întunecoasă n-a destăinuit niciodată motivul pentru care a fost atât de întunecoasă şi de tăcută, urma de paşi pe zăpadă n-a şoptit niciodată o scuză pentru petele de sânge.
Un sentiment de instabilitate domnea în tot Afganistanul. Oameni erau neliniştiţi din cauza tuturor schimbărilor din ţara lor. Fuseseră martori la lovitura de stat şi la invazia sovietică şi ştiau că siguranţa lor era ameninţată. Familiile afgane erau precaute în privinţa invitării oricăror străini în casele lor. Şi chiar şi atunci când primeam vreo invitaţie la cineva, încercam să înţelegem dacă Domnul dorea să acceptăm acea invitaţie. Nu voiam să facem nimic care să pună-n primejdie viaţa prietenilor noştri fără să fie necesar. Iar când mergeam în vizită, familia lăsa uşa de la intrare descuiată, în loc să vină să ne întâmpine, cum ar fi făcut în vremuri obişnuite.
Răspunzând unei invitaţii primite de la primul nostru proprietar, dr. Shafe, Julie şi cu mine am plecat de acasă într-o seară de noiembrie, mergând pe jos până la el. Când umblam pe stradă, mergeam de obicei puţin mai repede pentru că ştiam că părul meu blond, tenul deschis la culoare şi ochii albaştri mă făceau să par rus. Circulau prin oraş zvonuri că trupele guvernamentale afgane nu erau neloiale şi că n-ar fi împuşcat niciodată un rus. Cu o noapte înainte se auzise o împuşcătură în vecinătatea noastră şi nimeni n-a ştiut cine a tras, pe cine a împuşcat sau de ce.
După vizita noastră la familia Shafe, am mers spre casă cât am putut de repede. Deşi ne era teamă că puteam stârni suspiciuni

dacă mergeam prea repede, simţeam totuşi că trebuie să ne grăbim cât mai mult posibil ca să nu mai fim pe stradă la acea oră. La colţul străzii, unde se întâlnesc zidurile înalte, am dat de-a dreptul peste o patrulă de noapte - opt soldaţi afgani care mergeau încet doi câte doi, la o distanţă de zece picioare

între ei. Privirile lor uimite s-au întâlnit cu ale noastre. Eu mi-am revenit şi i-am salutat în pashtu. Doi dintre ei mi-au răspuns la salut.
Aş dori ca accentul meu să nu fi fost atât de uşor de sesizat, îmi spuneam în sinea mea.
Pentru a ajunge la noi acasă, trebuia s-o luăm la dreapta şi să mergem pe aceeaşi stradă pe care mergeau şi soldaţii. Când afrT luat colţul, ne-am trezit mergând între două grupuri de soldaţi.
Gândurile au început să-mi alerge prin minte. *Să continuăm să mergem cu pasul acesta încet, sau să le-o luăm înainte? Oare ce cred ei despre faptul că suntem pe stradă la ora asta? Oare vor fi atenţi în mod special unde locuim? Oare ce-o însemna loialitatea aceasta a trupelor? Dacă încep să tragă, vom fi prinşi în încrucişarea focurilor de armă?*
Am spus repede o rugăciune şi, luând-o pe Julie de braţ, am hotărât să le-o luăm înainte.
După câţiva paşi am auzit un chicotit. Gândul lui Julie se întorsese la un prieten de-al nostru foarte respectat Charles Greenaway. Acest om şi-a petrecut mulţi ani în străinătate şi deseori povestea lucruri inspiratoare despre dificultăţile cu care s-a confruntat şi cum a trecut biruitor prin multe situaţii. Filosofia lui pozitivă era cuprinsă în următoarele cuvinte: „Dacă eşti pe punctul de a fugi din oraş, treci în frunte şi fă ca acest lucru să pară ca şi cum ai conduce o paradă." Din cauza situaţiei potenţial periculoase în care ne aflam, eram gata s-o liniştesc pe soţia mea, când ea a şoptit:
— Charles ar fi mândru de noi, David. Noi conducem parada.
Când am ajuns în casă, sentimentele noastre amestecate şi confuze s-au relaxat şi am izbucnit în râs. Apoi I-am mulţumit lui Dumnezeu pentru că sosiserăm cu bine.

Din când în când îl vizitam pe prietenul meu Syed la atelierul său de electrice. Discuţiile noastre erau întotdeauna plăcute.

I 1

îmi amintesc de prima noastră întâlnire de după întoarcerea mea în Afganistan, în 1982. Era a treia mea şedere în capitală şi el ştia că cei mai mulţi, dacă nu chiar toţi străinii din vest, părăsiseră Afganistanul.
Syed a fost copleşit de bucurie când m-a văzut şi totuşi nu-i venea să creadă şi a exclamat cu mare spaimă în voce:
— David, ce faci aici? E periculos pentru tine. Oamenii încearcă să scape de-aici şi tu te întorci de bună voie?
Ochii săi adânci arătau o mare îngrijorare în timp ce repeta:
— Ce faci aici?
— Syed, am spus. Sunt aici pentru că îl iubesc pe Dumnezeu, iubesc Afganistanul şi pe tine, prietenul meu.
Era greu ca oamenii să înţeleagă de ce continuam să rămânem într-o astfel de situaţie. Ideea că eram motivaţi de dragoste părea dincolo de domeniul rezonabilului. Dacă am fi avut interese politice sau materiale, ar fi fost de înţeles, chiar dacă împrejurările erau aşa de periculoase. însă puţini păreau să înţeleagă gândul că dragostea pe care ne-a dat-o Dumnezeu pentru oameni era un motiv suficient pentru ca Julie şi cu mine să rămânem.
însă, chiar şi în acel timp de frământare şi teamă printre oameni, eu mi-am făcut prieteni în Afganistan. Şi nimeni n-a apreciat mai mult bunătatea noastră decât un grup special de oameni care mă ajuta să-mi îndeplinesc munca de depozitare şi distribuire a medicamentelor şi materialelor medicale. Aceştia erau prietenii mei plăcuţi şi fără studii.
Capitolul 20

Prietenii mei plăcuţi şi fără studii

în primăvara anului 1983 am simţit nevoia de rugăciune mai profundă. O comuniune mai adâncă cu Dumnezeu m-a îndemnat să-mi pun la o parte două ore pe zi pentru acest scop. Am simţit, de asemenea, că trebuia să găsesc un loc de rugăciune care să ntî fie la noi acasă.
în spatele casei noastre era o clădire înaltă şi nelocuită, în care înainte fuseseră birouri şi care avea

mare nevoie de reparaţie. Existau planuri pentru a transforma clădirea în locuinţă pentru două familii şi, deşi începuseră renovările, proprietarii mi-au permis să folosesc clădirea în fiecare dimineaţă de la 5:30 la 7:30.
Camera „mea" de la etajul doi era goală, cu excepţia unui scaun cu spătar drept şi un sigur bec. Din fericire, o fereastră lăsa lumina să pătrundă în încăpere şi oferea o privelişte frumoasă a unei mari părţi din Kabul. Nici un muncitor nu venea aşa de devreme, ci abia mai târziu.
După ce citeam câteva capitole din Biblie, mă rugam. Uneori îngenuncheam, dar de cele mai multe ori mă plimbam în lungul şi latul camerei. Viaţa mea de rugăciune a fost revoluţionată de acest timp de laudă şi cereri lipsit de grabă şi fără riscul întreruperilor. Cele două ore treceau repede şi dorinţa de a petrece acest timp singur cu Dumnezeu era proaspătă în fiecare dimineaţă.
îmi plăcea să mă închin în Duhul şi să mă rog pentru oamenii din Afganistan în limba mea maternă şi în limbi necunoscute. Uneori cântam în engleză şi ocazional cântam chiar şi în pashtu. Când mă rugam, mă întrebam cum să-i fac pe afgani conştienţi de dragostea lui Dumnezeu. M-am simţit limitat şi nepotrivit pentru acea sarcină.

în fiecare zi sufeream cumplit pentru Kabul, pentru ţara Afganistanului şi poporul pashtun. în acel timp de rugăciune mă simţeam cu adevărat liber - spre deosebire de restul situaţiei mele foarte plină de restricţii - trăind momente minunate de părtăşie cu Dumnezeu.
Un *chawkidar* (paznic de noapte) păzea clădirea în timp ce eu mă rugam. Acest om avea în jur de douăzeci şi cinci de ani. în mod normal, la această vârstă el ar fi trebuit să fie în armată, dar o mare invaliditate fizică îl scutise de serviciul militar.
Faţa lui era întotdeauna nebărbierită, dar pe mine nu m-a deranjat niciodată, datorită zâmbetului său permanent. Deşi era foarte slab şi arăta malnutrit, acel paznic lucra din greu. El dorea sincer să mă ajute şi era întotdeauna grăbit să facă o serie de lucruri amabile. Am aflat că omul încerca să-şi susţină familia, care venise dintr-un sat, mânată de bombardamente. Mă îndoiesc că avea mai mult de un schimb de haine.
Acest *chawkidar* locuia într-o cameră mică cu foarte puţină mobila, care conţinea un pat mic şi tare acoperit cu o plapumă de bumbac uzată şi o plită electrică aşezată pe podea, lângă un castron şi două căni. Singurul lucru colorat care ieşea în relief pe pereţii cenuşii era un tablou înfăţişând o floare, care atârna lângă un geam interior cu o gaură în el.
Acel *chawkidar* păzea nu numai clădirea, dar îmi păzea şi maşina, care era parcată acolo. îmi părea rău că nu puteam comunica cu el, pentru că eu vorbeam limba dări foarte puţin.
Pentru că el răspundea de securitatea clădirii, îl anunţam întotdeauna când eram pe punctul să intru în clădire. Voiam să ştie că sunt acolo. Deseori îi spuneam că merg sus să mă rog. Nu ştiu dacă a înţeles ce făceam, dar în fiecare zi îl aminteam pe *chawkidar* în rugăciunea către Dumnezeu.
Mai târziu, după ce o familie s-a mutat în clădire, *chawkidar-ul* i-a spus unui prieten de-al meu:
— Ştiţi, tot timpul cât domnul Daoud se ruga în camera aia, eu stăteam pe scări sub geamul lui şi ascultam şi deseori plângeam.
N-am ştiut niciodată că el'era acolo şi nici că plângea cu mine. Dar el i-a spus prietenului meu că acele clipe l-au făcut să se simtă bine. M-am simţit umil şi fericit când am auzit aceasta.

1s-a revelat oare în vreun fel dragostea lui Dumnezeu? m-am întrebat. *Ce alte lucruri erau ascunse în puterea nevăzută a rugăciunii?*
Chawkidar-\x avea o viaţă grea, pentru că era şi muncitor zi-lier. Astfel de muncitori sunt de obicei foarte săraci şi analfabeţi. Deseori sunt oameni care au trecut de prima tinereţe. Ei iau asupra lor munca prost plătită şi grea pe care nimeni altcineva n-o doreşte.
Cinci dintre ei, printre care şi *chawkidar-xxl,* lucrau într-o echipă al cărei şef eram eu. Lucram împreună într-un depozit în care stocam echipament de spital, medicamente şi materia medicale.
Echipa mea consta dintr-un şofer rotofei de vârstă mijlocie şi patru muncitori. Doar unul dintre aceşti oameni avea sub cincizeci de ani.
Toţi aveau feţe cu pielea aspră şi adânc brăzdată. Trei purtau barbă şi doi aveau lipsă dinţii din faţă. Patru dintre oameni vorbeau dări şi unul vorbea pashtu. Abdullah, care le vorbea pe amândouă, juca

pentru mine rolul de translator din pashtu în dări. De cele mai multe ori purtau îmbrăcăminte zdrenţăroasă şi nepotrivită, precum şi sandale subţiri, care fuseseră deseori reparate. Purtau pe cap fie un turban, fie o căciulă. Hainele largi care atârnau pe ei şi zâmbetul de pe faţă le dădeau un aspect comic, dar mâinile şi picioarele lor aspre şi crăpate îmi aminteau ce viaţă grea duceau. Aspectul lor enigmatic, zdrenţăros şi simplu m-a captivat.
Trei dinte ei sosiseră la Kabul cu familiile lor numeroase venind din sate bombardate. Alţi doi erau în aceeaşi situaţie, dar veneau din oraş. Toţi aveau foarte puţine bunuri şi puţini bani, dar erau dornici să lucreze. Presupun că pentru un observator apusean noi trebuie fi părut un grup foarte ciudat, în timp ce încărcăm, descărcăm şi transportam cutiile cu camioneta noastră cafenie, marca Toyota.
Aceşti oameni fără carte n-avuseseră niciodată şansa să înveţe unele dintre cele mai elementare priceperi şi deprinderi de viaţă şi, totuşi, căldura şi umorul lor m-au cucerit. Niciodată până atunci nu lucrasem direct cu oamenii săraci şi needucaţi, aşa c-am învăţat multe de la ei. Prietenii şi tovarăşii mei de

muncă erau nişte necunoscuţi pentru lume şi pentru cei mai mulţi oameni nu conta dacă ei existau sau nu. Dar ei erau importanţi pentru Dumnezeu şi eu i-am tratat ca atare.
Oamenii lucrau şi ca paznici de noapte la diferite clădiri şi case. Aceste slujbe le cereau să fie prezenţi acolo în fiecare noapte şi pe tot timpul nopţii. Uneori treceam cu bicicleta pe la locul în care fiecare îşi făcea veghea sa singuratică. Atunci când soseam şi sunam, omul mă invita într-o încăpere mică şi goală, despărţită de clădirea principală. Şedeam cu el o vreme, discutam şi beam ceai cu el, sperând că va înţelege că-mi pasă de el. Cu cei care vorbeau dări, comunicarea verbală era aproape imposibilă; şi totuşi, treceam câte puţin pe la fiecare.
Marele şi puternicul Habib era liderul firesc al echipei. De fapt, el ştia mai mult despre toată treaba decât supraveghetorul lor lipsit de experienţă. Comportarea sa plăcută dezmintea aspectul său aspru. Mi-am dat repede seama că cel mai bun mod de a proceda era să-1 întreb pe el ce crede şi apoi să-1 las să se gândească la situaţie şi să-mi spună părerea lui.
— Eu cred că-i bine, ziceam. Te rog explică-le asta şi celorlalţi.
încercam să mă pun în locul lor şi, spre surprinderea lor, lucram alături de ei în dogoarea zilei. Comportarea mea îi uimea, pentru că eu eram şeful şi nu trebuia să fac astfel de lucruri. Dar probabil că ceea ce-i uimea şi mai mult era faptul că eu urcam în spatele camionetei, pentru ca unul dintre ei să poată sta în locul meu în cabină. Râdeam împreună şi, deşi deseori bănuiam că glumele erau pe socoteala mea, nu-mi păsa.
într-o zi de vară, după ce-am terminat o mare încărcătură, m-am urcat în camion ca să-i ajut pe doi dintre ei să lege şi să fixeze încărcătura. Munca noastră în dogoarea după-amiezii a fost întreruptă de zgomotul puternic al unui Mercedes Benz negru care trecea pe strada prăfuită din apropiere. Dintr-o privire mi-am dat seama că maşina mergea cu viteză prea mare.
în clipa următoare şuieratul cauciucurilor şi o bufnitură puternică mi-a provocat o senzaţie de greaţă în stomac. Apoi am auzit maşina pornind din nou şi plecând în viteză.
Nu puteam vedea dincolo de zidul care forma colţul străzii,

ca să ştiu ce se întâmplase, aşa că am coborât din camion şi m-am repezit într-acolo. Un băiat care mergea cu bicicleta fusese lovit şi trântit la perete. Era inconştient şi sângera. La puţin timp după ce-am sosit la locul accidentului, au apărut zeci de alţi oameni, strigând şi făcându-şi loc cu coatele ca să vadă ce de întâmplase. La vederea corpului zdrobit al băiatului am simţit că-mi piere culoarea de pe faţă şi mi se strânge stomacul. Cineva a reuşit să oprească un taxi şi băiatul a fost aşezat pe bancheta din spate, cu speranţa că va fi dus la spital.
O altă tragedie în Kabul, m-am gândit. *Oare n-a aduş^ războiul destulă suferinţă în flecare familie?*
Accidente ca acela, cu fuga făptaşului de la locul accidentului, adânceau sentimentele mele de părere de rău pentru oamenii din oraş.
Oare nu se va pune capăt durerii şi suferinţei lor? m-am întrebat în sinea mea, adânc îndurerat de situaţia lor.
încet, m-am întors împreună cu muncitorii la camioneta noastră. Sentimentul de disperare şi de totală neajutorare mă sleise de putere.

Apoi mi-a venit o idee.
— Te rog spune-le oamenilor să se aşeze pe iarbă, i-am zis lui Abdullah. Am procedat cu foarte multă precauţiune, pentru că nu doream să îi jignesc pe prietenii mei musulmani, pe care-i respectam, dar simţeam puternicul îndemn de a mă ruga lui Cristos:
Abdullah le-a tradus în timp ce eu le-am spus cu curaj:
— Ne vom ruga pentru băiatul rănit şi pentru familia lui. Oamenii, a căror viaţa disperată le lăsa prea puţin loc sau
timp pentru compasiune în afara propriilor lor familii, s-au uitat miraţi la mine. Mi-am întins mâinile înainte, cu palmele în sus, ca semn de supunere în rugăciunea islamică. Ei mi-au urmat repede exemplul.
Deşi musulmanii nu se roagă cu ochii închişi, eu m-am rugat. Am înălţat cu voce tare o rugăciune spontană şi din toată inima în numele Mântuitorului meu. Când câteva lacrimi mi-au alunecat pe obraz, mi-am adus aminte că bărbaţii afgani rareori plâng, dacă plâng vreodată, dar eu nu m-am putut abţine. Apoi am rămas tăcuţi câteva clipe.

încet, fără să ştiu la ce să m-aştept, mi-am deschis ochii şi m-am uitat la feţele solemne şi nemişcate ale oamenilor ai căror ochi erau roşii şi umezi.
Am stat acolo preţ de câteva secunde, rotindu-mi ochii în jurul semicercului de la persoană la persoană. în scurtul moment în care m-am uitat la fiecare în parte, ceva de o valoare extraordinară se transmitea fără cuvinte între noi. Am simţit o apropiere extraordinară faţă de ei. Nu mai eram est şi vest, şef şi muncitori; eram prieteni care simţiseră durerea unui băiat şi prezenţa lui Dumnezeu. Am găsit refugiu împreună într-o lume dură.
Se apropia încă o dată, mult prea repede, timpul când Julie şi cu mine urma să ne întoarcem în Statele Unite în vizită. Trecuseră deja patru ani de când nu ne văzuserăm familiile.
Cu două nopţi înainte de a pleca din Afganistan, am trecut cu bicicleta pentru ultima dată pe la locul unde îşi făcea rondul fiecare *chawkidar* pentru a ne lua rămas bun. Am băut ceai cu fiecare din ei şi-apoi am făcut ceva ce era aproape cel mai greu lucru de făcut pentru mine în lucrarea mea din străinătate: mi-am luat la revedere. înainte de a pleca, l-am întrebat pe fiecare dacă îmi acordă privilegiul de a mă ruga cu el. Fiecare dintre ei a acceptat cu amabilitate.
Nu ştiam sigur dacă acest lucru era acceptabil din punct de vedere cultural, dar am pus mâna pe umărul fiecăruia dintre ei, m-am aşezat pe marginea patului tare şi m-am rugat cu voce tare pentru familia şi pentru viitorul lui. Apoi, după trei îmbrăţişări tradiţionale, dispăream în întuneric. împingându-mi bicicleta câţiva paşi, mi-am întors privirile înapoi spre locul de unde tocmai plecasem. Fără excepţie, vedeam urmărindu-mă cu privirea o figură solemnă profilată în lumina uşii deschise.
In timp ce Julie şi cu mine ne pregăteam să ne întoarcem în Statele Unite, durerea plecării era uşurată de faptul că ştiam că ne vom întoarce în Afganistan. Ştiam, de asemenea, că făcu-serăm tot ce ne stătea în putinţă pentru a împărtăşi altora dragostea lui Cristos.
în America ne aşteptau nu numai familiile noastre, dar şi mulţi prieteni afgani. Pentru, că la scurt timp după ce Julie şi cu

mine am plecat, lăsându-i pe prietenii noştri afgani în Germania de Vest, guvernul Statelor Unite a anulat decizia şi le-a permis intrarea.
Ce nu ştiam când am plecat din Afganistan era că voi putea să-mi reînnoiesc prietenia cu un tânăr afgan remarcabil. Nu ştiam nici că acest prieten urma să facă una dintr cele mai mari descoperiri ale vieţii lui şi că, încă o dată, voi putea să arunc o privire în spatele cortinei împrejurărilor şi să văd lucrarea tainică a lui Dumnezeu.

Capitolul 21

El nu Se joacă cu noi

Kabul, New Delhi, Frankfurt, New York, Cleveland. Acestea sunt oraşele prin care am trecut în călătoria noastră înapoi acasă în Ohio. însă nu m-am simţit cu-adevărat acasă până n-am gustat tăiţeii de casă făcuţi de mama şi n-am mers cu tata pe drumurile din Bristolville şi Howland.
L-am întrbat pe tata dacă peştele trăgea la momeală în Mosquito Lake.
— Bibanii trag, unii, a răspuns el. Şi într-adevăr aşa era. Dar, din nefericire, în ziua când am mers

împreună la pescuit am prins doar peşti mărunţi şi un crap.
— Am să-i prind eu altă dată, a zis el cu încredere.
După câteva zile de vizite la părinţii noştri, am început să anticipăm cu nerăbdare întâlnirea cu ceilalţi prieteni. Julie de-abia aştepta să se întâlnească cu fiecare, să meargă la cumpărături şi să le dea cadourile pe care le aduseserăm din Afganistan.
într-o zi ea mi-a zis:
— David, hai să ne stabilim traseul în aşa fel încât s-o vedem pe Lucy şi pe fratele meu în Florida, şi desigur, pe Noel şi Joyce în Carolina de Sud şi pe prietenii noştri afgani în California şi Virginia şi...
— Bine, bine! am râs, întrerupând planurile ei entuziaste. Dar hai s-o luăm cu-ncetişorul.
Curând ne-am început călătoriile prin Statele Unite. Datorită marelui interes al oamenilor faţă de Afganistan, ni s-au deschis multe uşi şi multe oportunităţi. Am călătorit prin ţară vorbind la conferinţe şi seminalii, în biserici, şcoli şi colegii, bucuroşi să-i ajutăm pe americani să înţeleagă poporul afgan.
177
178
Afganistan, lacrimile mele
El nu se joacă cu noi
179
Eram în 1985. Călătorind monoton pe şoseaua californiană interstatală, plictiseala mi-a dat ocazia să meditez la evenimentele care avuseseră loc în ultimii ani. împreună, Julie şi cu mine am încercat să ascultăm de Domnul, indiferent unde ne conducea calea Lui.
Am aruncat o privire spre Julie, copilotul meu care moţăia, şi mi-am zis: *Ce frumoasă zii*
Căsătoria cu ea era o binecuvântare - un dar unic de la Dumnezeu şi răspunsul la rugăciunea mea pentru o soţie care-L *s~* iubeşte pe Dumnezeu tot atât de mult ca mine. Din Lansing/ Illinois, la Kabul, Afganistan şi în toate locurile dintre ele, Julie a avut încredere în mine şi în toate planurile mele imposibile şi era la fel de dornică şi ea să se întoarcă într-o zi în Afganistan. Mi-am amintit promisiunea pe care mi-a făcut-o că indiferent unde-aş muri, sigur mă va înmormânta în Afganistan. Ştiam că-şi va ţine promisiunea făcută.
Ea îmi cunoaşte lipsurile şi slăbiciunile mai bine ca oricine, în afară de Dumnezeu, şi totuşi mă iubeşte fără rezerve. Respirând adânc, am zâmbit şi I-am mulţumit lui Dumnezeu încă o dată pentru soţia mea.
Gândurile la prietenii mei afgani au început să-mi umple mintea, aşa cum nisipurile mişcătoare umplu deşertul. Dacă n-aş fi ascultat de Dumnezeu, n-aş fi legat niciodată atât de multe prietenii minunate - prietenii pentru care mă rog să dureze veşnic. Viaţa mea ar fi fost mult mai săracă fără prieteni de încredere ca domnul Munsif sau Ajmal.
Am văzut un semn care indica drumul spre casa lui Anwar. Am mărit viteza peste cele două drumuri care ne despărţeau de casă. Apropiindu-mă de casa prietenului meu, am început să mă gândesc la el şi la prietenia care începuse cu câţiva ani în urmă.
Anwar era adolescent când ne-am întâlnit prima dată, dar acum era un om matur, având în jur de douăzeci de ani. Am descoperit că era un om care dădea dovadă atât de timiditate, cât şi de încredere în sine. Dar lucrul prin care ieşea în evidenţă cel mai mult era mintea sa iscoditoare. Mentalitatea de genul „toată
lumea face asta" nu avea nici un sens pentru Anwar. El trebuia să ştie şi să înţeleagă de ce. Pe măsur^ ce ne·am cunoscut mai bine, am apreciat mai mult prietenia sa.
Lângă mine Julie s-a trezit din moţă}ala ei şi> cu talentul ei de orientare pe hartă, m-a condus până la intrarea casei lui Anwar. Am fost întâmpinaţi doar de Anwar şi qe sora lui; ne·au spus că restul familiei vor veni mai târziu.
Aşteptând ca ceilalţi membri ai famiiiei să se întoarcă acasă, Anwar şi cu mine am plecat la plimb^ Ne·am oprit într·un parc din apropiere, lângă o salcie plâng^toare ale cărei ramuri se aplecau deasupra lacului ca nişte braţe protectoare.
— îmi place să vin aici să mă relaxez a spus Anwar. Ne-am aşezat pe iarba de pe malul lacului, la umbra sălciei.
L-am asultat cu atenţie în vreme ce el medita la *unde* dintre cele mai grele întrebări ale vieţii. Eram uimit de claritatea gândirii şi a înţelegerii sale.
Anwar s-a oprit şi a aruncat o pietricj că în apă) apoi şi·a reze. mat spatele de copac, cu mâinile încricişate *su fo*
cap
— David, am ajuns la concluzia ca a_L cunoaşte pe Dumnezeu trebuie să fie cel mai mare lucru din viaţăj a spus

rejaxat şi convingător.
Nu m-aşteptam la o afirmaţie atât de iimpede şi clară. Părea să vină direct din inima lui, în timp ce Se uita la mine cu ochii limpezi şi hotărâţi. Adâncimea şi purit<tlea cuvinteior sale m-a redus pentru o clipă la tăcere. în cele diti urmă l-am întrebat:
— Anwar, cum ai ajuns la această cotlcjuzje9 El a răspuns:
— M-am gândit la viaţă. Ceea ce %a acut să mă uit mai serios la viaţă a fost şederea mea în închjsoarea Pul-]-Chaekhi
Prin închisoare el se referea la timj)ul când; tânăr flind) a petrecut scurt timp în închisoare pent^ cg luase parte la o demonstraţie studenţească împotriva conumşljjor dm Kabul
El a continuat:
— Până atunci eram un om fericit. Parea să·mi meargă întotdeauna bine. Am fost întotdeauna un ombUrij străduindu-mă din greu să fac ce e drept. Dar întemniţarea^ în închisoare m·a făcut să încep să mă gândesc la sensul vieţii Sunt bucuros c·am
180
Afganistan, lacrimile mele
EI nu se joacă cu noi
181
stat la închisoare. Dacă n-aş fi facut-o, probabil că niciodată nu m-aş fi gândit serios la viaţă.
S-a aplecat în faţă, schimbându-şi poziţia înainte de a continua.
— în ultimele luni m-am uitat înăuntrul meu. Când mă uit înăuntru, ştiu că fără Dumnezeu nu există speranţă. Gând mă uit la situaţia lumii şi la viitor, nu văd nici o speranţă fără Dumnezeu. Am studiat cu atenţie această societate materialistă, unde oamenii au bunuri, dar nu sunt fericiţi. Ei lucrează rriult, dar sunt permanent epuizaţi. Ei există doar şi au un fals sentiment de siguranţă, deoarece ei caută o plăcere care nu poate dura. Fără' Dumnezeu viaţa este scurtă şi fără sens.
în timp ce Anwar vorbea, am meditat asupra discuţiilor pe care le avuseserăm împreună cu mai mult de un an în urmă. Modul lui de gândire se maturizase incredibil. Cu optsprezece luni în urmă, îmi pusese multe întrebări sincere, dar sceptice şi eu am încercat să răspund la ele cât mai bine. I-am spus lui Anwar să nu creadă ce-i spuneam doar pentru că i-o spuneam eu. L-am îndemnat să-1 roage cu sinceritate pe Dumnezeu să-i descopere adevărul. El a făcut acest lucru chiar atunci şi acolo. Am ascultat umil în timp ce el vorbea cu Dumnezeu. Anwar avea atât de multe de împărtăşit:
— Dave, anul acesta am citit operele unui mare număr de gânditori din istorie. Ei pun întrebările corecte, dar nu au răspunsurile.
— Cât e de adevărat, i-am răspuns, gândindu-mă la nenumăratele ore în care şi eu studiasem scrierile unor astfel de oameni.
— David, a-L cunoaşte pe Dumnezeu trebuie să fie cel mai mare lucru în viaţă, a repetat Anwar.
— Anwar, spune-mi te rog, cum îl cunoaşte cineva pe Dumnezeu?
Stânjenit, Anwar a zâmbit.
— David, aici m-ai prins. Aici într-adevăr m-ai prins. ' .
— Anwar, noi nu-L cunoaştem pe Dumnezeu, pentru că relaţia noastră cu El a fost distrusă de păcat. Moartea lui Cristos pe cruce reface această relaţie ruptă atunci când noi ne căim de păcatul nostru şi acceptăm iertarea Lui.
Prietenul meu m-a ascultat cu atenţie.
—Anwar, singurul om perfect care a umblat vreodată pe-acest pământ a fost Cristos. Ai luptat vreodată cu păcatul din inima ta? Ai făcut vreodată rău când ai crezut că nu te vede nimeni?
— Dave, am luptat. Nu vreau să păcătuiesc, dar mă tulbură când spui că Cristos a murit pentru noi. Pare un lucru atât de nedrept.
— Ai dreptate, Anwar, dar El a plătit preţul de bună voie. N-a existat nici o altă cale ca păcatul nostru să fie iertat. Acest lucru s-a întâmplat aşa pentru că Dumnezeu ne iubeşte.
Anwar a răspuns:
— De ce ne iubeşte Dumnezeu? Dumnezeu n-are nevoie de noi?
— Ai dreptate, Anwar. El n-are nevoie de nimeni şi de nimic. Dar stă în însăşi natura lui Dumnezeu să ne iubească.
Anwar s-a uitat întrebător la mine.
— Anwar, un soţ şi o soţie au nevoie de un copil pentru a şti ce înseamnă dragostea adevărată? am întrebat. Desigur că nu ne referim în nici un caz la dragostea fizică, ci la consideraţia mai adâncă

existentă între bărbat şi soţia lui.
— Nu, a răspuns el.
— Dar un soţ şi o soţie au copii pentru că ei vor să-şi împărtăşească dragostea, nu pentru că au nevoie de un copil ca să ştie ce este dragostea. Dumnezeu n-are nevoie de noi, Anwar, dar El vrea să-şi împărtăşească dragostea cu noi. Păcatul e cel care ne separă de cunoaşterea lui Dumnezeu. Cristos este puntea. A-L cunoaşte pe El înseamnă a-L cunoaşte pe Dumnezeu şi a gusta dragostea Lui.
Soarele se îndrepta spre apus şi se făcuse răcoare. Ne-am ridicat, ne-am scuturat hainele şi am pornit-o în sus pe pantă. Deodată Anwar m-a lovit cu mâna pe spate şi-a exclamat:
— Ăsta-i, David. Ăsta-i.
— Ce e, Anwar?
— Ăsta-i răspunsul la întrebarea pe care ţi-am pus-o acum un an. Vocea lui era plină de emoţie.
Mă străduiam să-mi amintesc întrebarea pe care mi-o pusese.
— Ştii, David, că te-am întrebat dacă Dumnezeu Se joacă cu
^

rasa umană pentru că există atât de mult rău în lume şi atâta nedreptate. Eu am crezut că probabil aşa face. Acum mi-ai dat răspunsul.
Atunci mi-am amintit ce-i spusesem. I-am spus:
— Un motiv pentru care răul şi nedreptatea sunt atât de răspândite în lume este că Dumnezeu ne-a dat libertatea de a alege. Oamenii au voinţă. Noi nu suntem maşini. Oamenii abuzează de libera alegere şi provoacă haos în lume. Şi totuşi, fără libera alegere n-ar exista dragoste sau oameni care iubesc - ci doar roboţi.
Uimit, am spus:
— Scuză-mă Anwar, cum ţi-am răspuns astăzi la această întrebare?
— David, Dumnezeu ne iubeşte. El într-adevăr ne iubeşte. De aceea El nu Se joacă cu noi.
Bucuros l-am bătut pe Anwar pe spate. A ajuns să înţeleagă că Dumnezeu nu este o forţă rece, calculată şi impersonală sau o fiinţă căreia noi îi suntem robi, ci mai degrabă El este Dumnezeul infinit care iubeşte în mod personal pe fiecare om.
Acum Anwar simţise această dragoste mare. Ochii lui Anwar străluceau scăldaţi în siguranţa acelui adevăr. Pe faţa lui s-a întins un zâmbet larg.
Ne-am întors la casa lui în tăcere. Cu fiecare pas pe care-1 făceam cuvintele lui Anwar îmi răsunau ca un ecou în minte: *David, Dumnezeu ne iubeşte. El nu Se joacă cu noi.*
O, Doamne Dumnezeule, cât de mulţi sunt cei care luptă să înţeleagă şi să primească dragostea Ta, dar oare nu este nimeni care să le vorbească despre ea?
îţi mulţumesc, Doamne Dumnezeule, pentru că nu Te joci cu mine.
îţi mulţumesc că mă laşi să gust din dragostea Ta în fiecare zi.
Şi, Dumnezeule iubit, îţi mulţumesc că mă laşi să împărtăşesc dragostea Ta oamenilor pentru care mi-ai dat o dragoste nemăsurată.
„De câte ori am vrut să-i strâng pe copiii tăi cum îşi strânge găina puii sub aripi, şi n-ai vrut!" (Matei 23:37). Doamne, am pus acest verset în inima mea. Aşa cum Tu ai plâns pentru Ierusalim, aşa plâng eu pentru Afganistan şi poporul său, care a fost risipit în cele patru colţuri ale lumii. Plâng lacrimi de durere, pentru că şi casa lor a fost lăsată pustiită.
Afganistan, lacrimile mele curg şi rugăciunile mele se înalţă pentru tine.
Afganistan... lacrimile mele.
^

EPILOG

Ca o concluzie la această carte, David şi Juiie Leatherberry au continuat să lucreze ca misionari printre afgani.
Ei au lucrat în cadrul unei organizaţii internaţionale de ajutorare timp mai mult de doi ani în Pakistan, unde David a funcţionat ca director al unui program alimentar pentru copiii refugiaţi afgani. Patruzeci şi patru de refugiaţi minunaţi au lucrat împreună cu el pentru ca peste

19.000 de copii să primească fiecare câte un litru de lapte timp de cinci zile pe săptămână. Juiie şi colaboratoarea ei germană Irmgard au fost invitate de către guvernul Pakistanului şi de Naţiunile Unite să înfiinţeze un centru comunitar şi de instruire pentru văduvele de război afgane. într-o manieră sensibilă la cultura lor, ele au pus cu străduanie bazele acesteia, aducând văduvelor fericire şi speranţă. Deoarece fanaticii nu puteau tolera succesul centrului şi nici dragostea care li se arăta văduvelor în acel aşezământ, ei au provocat o revoltă şi centrul a fost distrus.
în vara anului 1991, David şi Juiie au fost solicitaţi să meargă pentru două luni în nordul Irakului pentru a conduce o mică echipă care să pună bazele unui proiect de ajutorare a kurzilor. Cât au stat acolo, David şi Juiie au locuit într-un mic cort la marginea unui sat distrus. S-au pus bazele proiectului şi în interval de doi ani au fost construite mai mult de 6.000 de adăposturi pentru kurzi. După scurta lor şedere în Irak, David şi Juiie s-au întors în Pakistan pentru a continua să-i ajute pe afgani prin acţiuni de ajutorare.
De obicei ei îşi au baza în Europa de Est, unde stau la dispoziţia afganilor dezrădăcinaţi pentru a le da ajutor. David este şi lector invitat la colegiile din Europa de Est.
în toamna anului 1995, David şi Julie s-au întors în Afganistan pentru o vizită de durată în Kabul, Kandahar şi Jalalabad.
Astăzi ei aşteaptă cu nerăbdare să se întoarcă ,î Afganistan, ţara pe care inimile lor nu au părăsit-o niciodată, pentru a ajuta la reconstrucţia acestei naţiuni foarte frumoase, dar incredibil de devastată.

Tipărit la: tipografia cţgŞ SRL
3900 Satu Mare, str. Arenei nr. 16 Telefax: 061-768352

O istorie antrenantă a unui cuplu care iubeşte profund poporul Afganistanului. Deşi permanent înconjuraţi de pericol şi haos, nimic nu a putut împiedica acest cuplu să răspundă chemării lui Dumnezeu de a-şi pune vieţile în slujba afganilor.

Este evident că uneori vedem mai clar oamenii şi împrejurările printr-o perdea de lacrimi. Citind această istorisire mişcătoare despre David şi Julie, le veţi vedea lacrimile. Aceasta vă va ajuta să înţelegeţi de ce ei îi iubesc pe afgani. De asemenea, vă va da o compasiune mai profundă pentru alţii.
Bob Neuman, Pastor, Lansing, Illinois

***Afganistan, lacrimile mele** este o poveste adevărată despre **două lumi.** Una este lumea răvăşită de război, dar de o frumuseţe plină de forţă a naţiunii Afganistanului, unde David şi Julie au fost călăuziţi de chemarea divină. Cealaltă este „lumea" intimităţii entuziaste şi încrezătoare cu Dumnezeul eternităţii, în care s-au aventurat aceşti doi pelerini. Istorisirea seninătăţii şi durerii lor este comunicată cu candoarea mişcătoare a unor inimi sincere. Ei sunt cu adevărat cetăţeni ai două lumi şi ne roagă pe toţi să avem încredere **să-L** urmăm pe Dumnezeul ambelor acestor lumi.*

Loren Triplett, prezbiter executiv al Assemblies of God, Springfield, Missouri

***David şi Julie Leatherberry** s-au mutat în Afganistan în 1976. Au fost acolo în timpul Revoluţiei Saur din 1978 şi invaziei ruseşti din 1979. Au lucrat continuu în rândul afganilor, în diferite ţări, timp de 20 de ani.*